

L 33
1311 B

1311 B

VALSTS STATISTISKĀ PĀRVALDE.

TREŠĀ TAUTAS SKAITĪŠANA LATVIJĀ

1930. gadā.

M. SKUJENIEKA
TEKSTS UN REDAKCIJA.

II.

TAUTĪBA.

BUREAU DE STATISTIQUE DE L'ETAT

TROISIÈME RECENSEMENT DE LA POPULATION EN LETTONIE

EN 1930.

*ÉCRIT ET RÉDIGÉ PAR
M. SKUJENIEKS*

II.

NATIONALITÉ ETHNIQUE.

RĪGĀ, 1930. GADĀ.

L-2
B-1

33
L 1311

clubb.
L
33

II

Tautiba.

VIII. Pārskats par pārgrozībām iedzīvotāju nacionālā sastāvā.

Arī pēdējos piecos gados Latvijas iedzīvotāju nacionālais sastāvs ir jūtami veidojies. Kamēr dažas tautības var uzrādīt redzamu pieaugumu, tikmēr citu tautību piederīgo skaits ir samazinājies, vai arī palicis agrākais. Tas noticis, neskatoties uz to, ka laikā starp abām pēdējām tautas skaitīšanām valsts dzīvē nav notikuši lielāki satricinājumi, kā arī atkrituši apstākļi, kuŗi pirmajos pēckara gados atstāja visredzamāko iespaidu uz Latvijas iedzīvotāju nacionālā sastāva veidošanos. Toreiz bēgļu atgriešanās kustība un Krievijas emigrantu ieplūšana bija galvenie apstākļi, kas noteica pārgrozības nacionālā sastāvā. Tagad tie atkrituši. Galvenie apstākļi, kas tagad iespaido valsts iedzīvotāju nacionālo sastāvu, kas palielina vai samazina zināmas tautības piederīgo skaitu, ir sekošie: 1) ieceļošana un izceļošana, 2) nevienāds dabīgā pieauguma ātrums, 3) pārtautošanās kā jauktu laulību un citu apstākļu sekas un nacionāli nenoteiktu elementu saistīšana pie vienas vai otras tautības un 4) pārvietošanās valsts teritorijas robežās, kas atsevišķās vietās palielina vai samazina vienas vai otras tautības piederīgo skaitu.

1) Arī tagadējos apstākļos Latvijā novērojama ieceļošana un izceļošana. Par nožēlošanu par šo parādību mums vēl nav izsmēlošas statistikas. Ir tikai skaidrs, ka pēdējos gados ikgadus izceļo no Latvijas 2500 Latvijas pilsoņi. Sīkākas ziņas par šo izceļotāju sociālo stāvokli un tautību tomēr nav pieejamas. Izceļo arī ārzemnieki un bezpavalstnieki, kuŗi šeit ilgāku vai īsāku laiku nodzīvojuši. Tanī pašā laikā Latvijā pēdējos gados caurmērā ikgadus ieceļoja ap 110 000 ārzemnieku, no kuŗiem, kaut arī neliela daļa, šeit apmetušies uz dzīvi. Ieceļošanas un izceļošanas process ziņu trūkuma dēļ nav pārredzams, bet tautas skaitīšana rāda šī procesa rezultātus.

2) Nevienādā dabīgā pieauguma lielums atkārtodamies sistematiski ikgadus, neizbēgami atstāj iespaidu uz atsevišķo tautību skaitliskām attiecībām. Tā Latvijas vāciešiem nemaz nav dabīga pieauguma, bet ikgadus vāciešu skaits pat samazinās par apm. 200 cilvēkiem. Tā piecu gadu laikā (1925—1929), pateicoties dzimstības pārsvaram, latviešu skaits palielinājies par 34 497, krievu skaits palielinājies par 18 444, žīdu skaits palielinājies par 2 864, poļu skaits par 2 443, leišu skaits par 622 un vāciešu skaits, patiecoties mirstības pārsvaram, samazinājies par 844. Arī igauņu skaits to pašu iemeslu dēļ samazinājies par 9. No visa dabīgā pieauguma 58,5% nāk uz latviešiem, 31,4% uz krieviem, 4,8% uz žīdiem un 4,1% uz poļiem. Ja visas tautības vairotos vienādā ātrumā, tad katras tautības dabīgā pie-

auguma procents līdzinātos tautību piederīgo procentam. Bet īstenībā tā nav. Kamēr latviešu 1925. gadā bija 73,4%, tikmēr no visa dabīgā pieauguma latviešiem piederēja tikai 58,5%. Tas nozīmē, ka, salīdzinot ar citām tautībām, latviešu procentam citādi līdzīgos apstākļos vajadzēja sistematiski samazināties. Toties krievu Latvijā ir tikai 12,6%, bet viņiem pieder 31,4% no visa dabīgā pieauguma, kas nozīmē, ka krievu skaits Latvijā pieaug relatīvi trīs reiz ātrāk nekā latviešu skaits. Arī poļi vairojas ātrāk nekā latvieši. Kamēr no visiem valsts iedzīvotājiem 2,8% bija poļi, tikmēr no visa dabīgā pieauguma viņiem piederēja 4,1%. Žīdi ar dabīgā pieauguma palīdzību nepalielina savu piederīgo procentu, jo kamēr Latvijā bija 5,2% žīdu, tikmēr no dabīgā pieauguma tikai 4,6% piederēja žīdiem. Vācieši un igauņi ir vienīgie, kuŗu piederīgo skaits, pateicoties lielākai mirstībai, ar katru gadu samazinās. Nevienādi lielā dabīgā pieauguma dēļ, Latvijā relatīvi samazinās latviešu un žīdu skaits. Vāciešu un igauņu skaits samazinās pat absolūti. Turpretim krievu un poļu skaits absolūti un relatīvi palielinās.

3) Pārtautošanai arī tagad pieder nenoliedzama loma pie valsts iedzīvotāju nacionālā sastāva izveidošanās. Latviešu pārvācošana, pārpološana, un pārkrievošana tādā veidā kā pirms kara, ir izbeigusies. Tomēr arī tagad notiek pāriešana no vienas tautības otrā. Svarīgs šis apstāklis ir valsts austrumu nomalē, kur dzīvo liels skaits cilvēku ar neizkoptu nacionālu apziņu. Bieži šie cilvēki sevi nosauc par „vietējiem“ (tuteišīje) vai katoļiem. Viņi runā vienādi labi 2 vai 3 valodas. Parasti tās ir latviešu, poļu un krievu valodas. Atkarībā no ārējās iespaidošanas šie cilvēki vienlīdzīgi labi sevi var uzdot kā par latviešiem, tā arī par baltkrieviem, lielkrieviem vai poļiem. Salīdzinot skaitīšanas iznākumus dažās pašvaldības vienībās dažādos laikos ir neapšaubāmi, ka ir cilvēki, kuŗi dažādos laikos sevi pieskaitījuši dažādām tautībām. Bez tam ar skolu politikas palīdzību notiek, kaut arī nesalīdzināmi mazākos apmēros, zināms pārtautošanas process. Beidzot ir iemesls domāt, ka nav galīgi mitējusies agrāk pārtautoto latviešu atgriešanās pie latvietības. Tālāk liels iespaids uz iedzīvotāju nacionālā sastāva izveidošanos ir jauktām laulībām. Latvijā dzīvojošo cittautiešu starpā dominē jauktas laulības. Piemēra dēļ 1928. gadā precējās 619 vācieši, no kuŗiem tikai 376 apprecēja vācietes, bet atlikušie apprecēja dažādu citu tautību piederīgos. No 661 polietēm apprecēja poļus 311, no 207 leišiem leitietes precēja 70, bet pārējie atkal citu tautību piederīgos, no 63 igauņietēm tikai 16 apprecēja igau-

nus u. t. t. Šīs jauktās laulības atstāj neapšaubāmi iespaidu uz nacionālā sastāva veidošanos.

5) Atsevišķo apgabalu, pilsētu un pagastu iedzīvotāju nacionālo sastāvu pārveido arī iedzīvotāju pārvietošanās valsts robežās. Zināmas tautības piederīgie var lielākā vai mazākā skaitā ieceļot zināmā pašvaldībā, un ar to tur palielināt vai samazināt savu skaitu. It sevišķi svarīgs apstāklis pēdējos gados ir latgaliešu izceļošana uz pārējo Latviju. Pēdējos piecos gados no Latgales uz pārējo Latviju ir izceļojuši gandrīz 40 000 cilvēku. No Latgales izceļojušie latgalieši ir latvieši, krievi un poļi. Protams, ka atkarībā no tā, cik lielā skaitā šādi ieceļotāji apmetas zināmā apgabalā, var grozīties arī šī apgabala iedzīvotāju nacionālais sastāvs.

Visi šie apstākļi kopā ņemti veido un groza iedzīvotāju nacionālo sastāvu. Pēdējā tautas skatīšanā Latvijā saskaitīti 44 dažādu tautību piederīgie, pie kam šo daudzo tautību starpā bija 10 ar vairāk nekā 1 000 piederīgiem.

Tautības Latvijā 1925. un 1930. gados.

Nationalités ethniques en Lettonie en 1925 et 1930.

	1925. g.	1930. g.	+ vai — + ou —
Latvieši <i>Lettons</i>	1 354 126	1 394 957	+ 40 831
Lielkrievi <i>Gr.-Russes</i>	193 648	201 778	+ 8 130
Žīdi <i>Juifs</i>	95 675	94 388	— 1 287
Vācieši <i>Allemands</i>	70 964	69 855	— 1 109
Poļi <i>Polonais</i>	51 143	59 374	+ 8 231
Baltkrievi <i>Ruthènes-Bl.</i>	38 010	36 029	— 1 981
Leiši <i>Lithuaniens</i>	23 192	25 885	+ 2 693
Igauni <i>Estoniens</i>	7 893	7 708	— 185
Čigāni <i>Bohémiens</i>	2 870	3 217	+ 347
Ukrainieši <i>Ukraniens</i>	512	1 629	+ 1 117
Lībieši <i>Lives</i>	1 238	962	— 376
Angļi <i>Anglais</i>	497	462	— 35
Dāņi <i>Danois</i>	409	364	— 45
Zviedri <i>Suédois</i>	451	324	— 127
Franči <i>Français</i>	214	211	— 3
Čeči un Slovāki <i>Tchèques</i>	216	210	— 6
Somi <i>Finlandais</i>	161	166	+ 5
Norvēģi <i>Norvégiens</i>	100	101	+ 1
Grieķi <i>Grecs</i>	72	100	+ 28
Holandieši <i>Holandais</i>	81	98	+ 17

Armēņi <i>Arméniens</i>	58	79	+ 21
Ungāri <i>Hongrois</i>	50	74	+ 24
Itālieši <i>Italiens</i>	54	56	+ 2
Tatāri <i>Tatares</i>	72	43	— 29
Turki <i>Turcs</i>	24	39	+ 15
Gruziņi <i>Géorgiens</i>	34	28	— 6
Serbi <i>Serbes</i>	7	17	+ 10
Japāņi <i>Japonais</i>	6	15	+ 9
Īri <i>Irlandais</i>	2	14	+ 12
Rumāņi <i>Roumains</i>	10	11	+ 1
Persieši <i>Perses</i>	7	11	+ 4
Spāņieši <i>Espagnols</i>	5	9	+ 4
Bulgāri <i>Bulgares</i>	7	6	— 1
Osetiņi <i>Ossètes</i>	5	4	— 1
Skoti <i>Ecossais</i>	—	3	+ 3
Moldāvi <i>Moldaves</i>	—	3	+ 3
Asīrieši <i>Assyriens</i>	—	1	+ 1
Kalmiki <i>Kalmouks</i>	1	1	—
Ķīnieši <i>Chinois</i>	2	1	— 1
Sarti <i>Sartes</i>	—	1	+ 1
Zīrieši <i>Syriens</i>	—	1	+ 1
Horvati <i>Horvathes</i>	1	1	—
Karēlieši <i>Caréliens</i>	—	1	+ 1
Flāmi <i>Flamands</i>	—	1	+ 1

Bez šeit minētām 44 tautībām, Latvijā vēl dzīvo dažu citu tautību piederīgie, kuru tautību tomēr nav iespējams noteikt, jo skaitāmās personas nav uzdevušas savu piederību pie vienas vai otras tautības, bet gan piederību pie valsts teritorijas vai konfesijas. Bez augstāk minētām tautībām vēl saskaitīti 120 šveicieši, 62 beļģieši, 49 austrieši, 47 amerikāņi, 5 karaīmi, 4 kaukāzieši, 3 slāvi, 2 meksikāņi, 3 mulāti, 2 brazīlieši un pa vienam čīlietim, setukezam, abesīnietim un nēģerim.

Šeit uzskaitīto tautību lielākai daļai kā nacionālām vienībām nepiekrīt valsts politiskā, saimnieciskā un kulturālā dzīvē nekāda loma. Zināms lielāks vai mazāks svars valsts dzīvē ir bez latviešiem vēl vāciešiem, lielkrieviem, poļiem un žīdiem. Bez tam mazāk jūtama nozīme vēl ir leišiem, baltkrieviem un igauņiem. Šo tautību piederīgo skaits bija sekošs:

**Galveno tautību piederīgo skaits
pēdējās 3 skaitīšanās.**

*Nombre des ressortissants des nationalités ethniques principales
aux 3 derniers recensements.*

Tautības. Nation ethn.	1920. g.	1925. g.	1930. g.
Latvieši Lettonne	1 161 404	1 354 126	1 394 957
Vācieši Allemande	58 113	70 964	69 855
Lielkrievi Gr.-Russe	124 746	193 648	201 778
Baltkrievi Ruthénienne-Bl.	75 630	38 010	36 029
Žīdi Juive	79 644	95 675	94 388
Poļi Polonaise	54 567	51 143	59 374
Leiši Lithuanienne	25 588	23 192	25 885
Igauni Estonienne	8 769	7 893	7 708
Pārējie Autres	3 841	7 612	8 566
Nezināmie Nat. inconnue	3 829	2 542	1 505
Kopā Total	1 596 131	1 844 805	1 900 045

Tautību piederīgo skaits 1920., 1925. un 1930. gados.

*Nombre des ressortissants des diverses nationalités ethniques
en 1920, en 1925 et en 1930.*

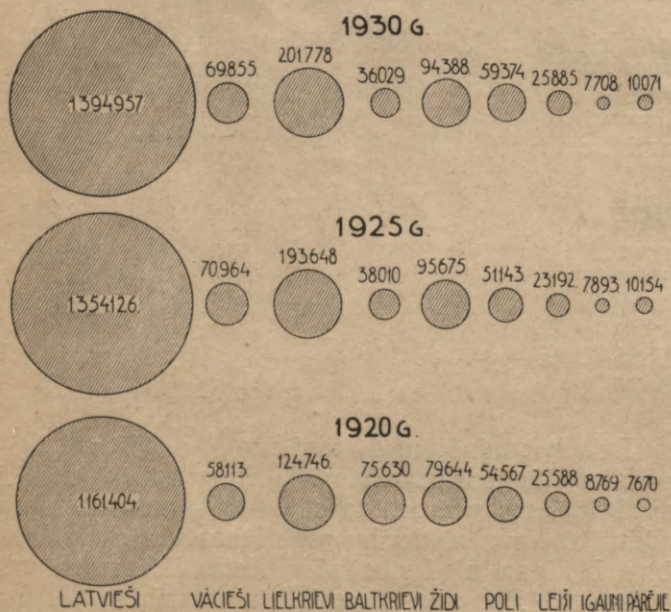

Diagrama № 17.

Absolūtos skaitļos pēdējo piecu gadu laikā latviešu skaits palielinājies par 40 831, poļu skaits pieaudzis par 8 231, lielkrievu skaits par 8 130 un leišu skaits par 2 693. Visu pārējo augstāk minēto tautību piederīgo skaits ir samazinājies. Tā baltkrievu skaits samazinājies par 1 981, žīdu skaits par 1 287, vāciešu skaits par 1 109 un igauņu skaits par 185. Tādā kārtā Latvijā ir četras tautības, kuŗu skaitam ir pieaugoša tendence. Tās ir latvieši, lielkrievi, poļi un leiši. Visu pārējo augstāk minēto tautību piederīgo skaits samazinās.

Visai interesanti ir blakus nostādīt iedzīvotāju dabīgo pieaugumu un faktiski konstatēto pieaugumu.

Atsevišķo tautību piederīgo skaita dabīgais un faktiskais pieaugums laikā no 1925.—1930. gadam.*)

*Accroissement naturel et de fait—de 1925 à 1930—du nombre
des ressortissants des diverses nationalités ethniques.*

Tautības. Nation. ethn.	Iedzīvotāju skaita dabīgais pieaugums laikā no 1925 — 1929. g.	Faktiskais pieaugums laikā no 1925. — 1930. g.
	<i>Accroissement naturel de la population de 1925. à 1929.</i>	<i>Accroissement de fait de 1925 à 1930.</i>
Latvieši Lettonne	+ 34 497	+ 40 831
Vācieši Allemande	— 844	— 1 109
Lielkr. un baltkr. Gr.-Russe et Ruthénienne-Bl.	+ 18 444	+ 6 149
Žīdi Juive	+ 2 864	— 1 287
Poļi Polonaise	+ 2 443	+ 8 231
Leiši Lithuanienne	+ 622	+ 2 693
Igauni Estonienne	— 9	— 185
Pārējie Autres	+ 787	+ 83
Kopā Total	+ 58 804	+ 55 240

Šie skaitļi liecina, ka valsts iedzīvotāju nacionālo sastāvu neiespaido vienīgi iedzīvotāju dabīgais pieaugums, bet ka ir vēl citi ļoti svarīgi apstākļi, kas atstāj jūtamu iespaidu uz iedzīvotāju nacionālā sastāva veidošanos. Latviešu skaits ir pieaudzis ātrāk nekā tas būtu, ja rēķinātos vienīgi ar dabīgo pieaugumu. Faktiskais latviešu skaits 1930. gadā ir par 6 334 personām lielāks nekā ja 1925. gada latviešu skaitam pieskaitītu vienīgi latviešu dabīgo pieaugumu. Tas nozīmē, ka pēdējo piecu gadu laikā latvieši pie sevis saistījuši vairāk nekā 6 000 personas, kas agrāk piederēja pie citām tautībām. Relatīvi nesalīdzināmi lielāku asimilējošu iespaidu ir atstājuši poļi. Kamēr poļu dabīgais pieaugums ir tikai 2 443, tikmēr viņu faktiskais pieaugums pēdējos piecos gados ir 8 231. Ievērojot to, ka laikā starp abām pēdējām skaitīšanās nav notikusi poļu iecelošana, bet gan, taisni otrādi, Polijas pilsoņu skaits Latvijā pat samazinājies no 6 605 uz 4 877, jānāk pie slēdziena, ka 5 788 personas, kas 1925. gadā bija sevi uzdevušas par citu tautu piederīgiem, 1930. gadā sevi ir nosaukušas par poļiem. Ir iemesls domāt, ka poļu nacionālās organizācijas pratušas iespaidot nacionāli neapzinīgos elementus un panākt to, ka šie cilvēki sevi nosauc par poļiem. — Arī leišu skaits palielinājies par 2 071 cilvēku vairāk, nekā tas būtu ievērojot vienīgi dabīgo pieaugumu. Bet šinī gadījumā stāvoklis ir

*) Dabīgo pieaugumu aprēķina atvelkot no dzimušo skaita (+) mirušo skaitu (—). Faktiskais pieaugums ir tas, kuŗš konstatēts salīdzinot abu pēdējo tautas skaitīšanu rezultātus.

citāds nekā pie poļiem. Ikgadus Latvijā ieceļo prāvs skaits leišu un arī laikā starp abām tautas skaitīšanām ieceļojuši vairāk Lietavas pilsoņi (3 156) nekā leišu faktiskais pieaugums bez dzimstības pārsvara (2 071). Tādā kārtā nevar būt runa par to, ka leišiem Latvijā būtu denacionālizējoša loma, bet gan, taisni otrādi, paši leiši Latvijā samērā ātri asimilējas. Spriežot pēc iepriekšējās tabeles, vienīgi latvieši un poļi Latvijā ir tautas, kuŗas palielina savu piederīgo skaitu, pateicoties citu tautību piederīgo saistīšanai pie sevis. Turpretīm visas pārējās Latvijā dzīvojošās tautības uzrāda mazāku faktisku pieaugumu, nekā tam vajadzētu būt, ievērojot šo tautību piederīgo skaita dabīgo vairošanos. Visspilgtāki tas ir pie krieviem. Krievu (lielkrievi un baltkrievi kopā ņemti) dabīgais pieaugums ir 18 444, bet faktiskais pieaugums tikai 6 149. Tādā kārtā 1930. gada skaitīšanā konstatētais krievu skaits ir par 12 295 mazāks, nekā tam būtu jābūt, ja 1925. gadā saskaitītam krievu skaitam pieskaitītu dabīgo pieaugumu. Vispirms ir iemesls pieņemt, ka lielais poļu pieaugums izskaidrojams ar to, ka daudzas personas, kas 1925. gadā sevi nosauca par baltkrieviem, kuŗu vairākums ir katoli, tagad sevi nosaukušas par poļiem. Nav izslēgti arī gadījumi, ka puspārkrievoti latvieši, sevi atkal nosaukuši par latviešiem, kamēr 1925. gadā viņi sevi nosauca par krieviem. Beidzot ir novērojams, ka krievi, kuŗi dzīvo provincē, ārpus Latgales un lielākām pilsētām, samērā ātri asimilējas. It sevišķi tas sakāms par jauno paaudzi, kuŗa apmeklē latviskās skolas. Arī žīdu skaits uzrāda samazināšanos. Kamēr žīdu dabīgais pieaugums ir 2 864, tikmēr viņu faktiskais skaits samazinājies par 1 287. Tas nozīmē, ka tagad ir par 4 151 žīdu mazāk nekā vajadzēja būt šīs tautības piederīgo, ja 1925. gadā saskaitītam žīdu skaitam pieskaitītu dabīgo pieaugumu. Žīdu skaita samazināšanās ir izskaidrojama ar to, ka emigrantu starpā ir daudzi žīdi. Daudz mazākā mērā krīt svarā tas, ka starp mozusticīgiem ir pieaudzis to personu skaits, kas sevi nav nosaukuši par žīdiem, bet gan par kādas citas tautības piederīgiem. Tā starp Rīgas mozusticīgiem 1925. gadā bija 147 personas, bet 1930. gadā 302 personas, kuŗas sevi nebija nosaukušas par žīdiem, bet gan par latviešiem (130), krieviem (67), vāciešiem (41) u. t. t. — Vāciešu skaits samazinājies samērā mazāk, kaut gan pēdējos piecos gados 844 vāciešu dzima mazāk nekā mira. Faktiski tagad ir 1 109 vāciešu mazāk nekā 1930. gadā. Tādā kārtā 255 vācieši ir izceļojuši, pārvērtušies par latviešiem vai citu iemeslu dēļ zuduši vācietībai. Beidzot arī igauņu skaits samazinājies par 176. Ievērojot prāvo Igaunijas pilsoņu skaita pieaugumu pēdējos piecos gados, ir jānāk pie slēdziena, ka faktiski igauņu skaits ir vēl ātrākā gaitā samazinājies, jo igauņi pieder pie tiem, kas Latvijā visātrāki asimilējas pārvēršoties par latviešiem vai vāciešiem. Tas arī viegli saprotams, ja ievēro, ka igauņus, latviešus un vietējos vāciešus nešķir liela kulturēlas attīstības līmeņa augstuma starpība, kā arī nav konfesionāla starpība, kas apgrūtinātu leišu asimilēšanos Zemgalē.

Dažādo tautību piederīgo skaits nav pieaudzis vienādā ātrumā. Apzīmējot katras tautības piederīgo skaitu 1925. gadā ar 100, aprēķināsim tagadējo piederīgo skaitu.

Uz 100 zināmas tautības piederīgiem 1925. gadā ir 1930. gadā.

Sur 100 pers. de chaque nat. ethn. en 1925 revenaient en 1930:

Poļi (<i>Polonais</i>)	116
Leiši (<i>Lithuaniens</i>)	112
Lielkrievi (<i>Gr.-Russes</i>)	104
Latvieši (<i>Lettons</i>)	103
Žīdi (<i>Juifs</i>)	99
Vācieši (<i>Allemands</i>)	98
Igauņi (<i>Estoniens</i>)	98
Baltkrievi (<i>Ruthènes-Bl.</i>)	95

Uz 100 attiecīgās tautības piederīgiem 1925. gadā ir 1930. gadā šīs tautības piederīgo.

Sur 100 ressortissants des nationalités ethniques séparément en 1925 revenaient en 1930.

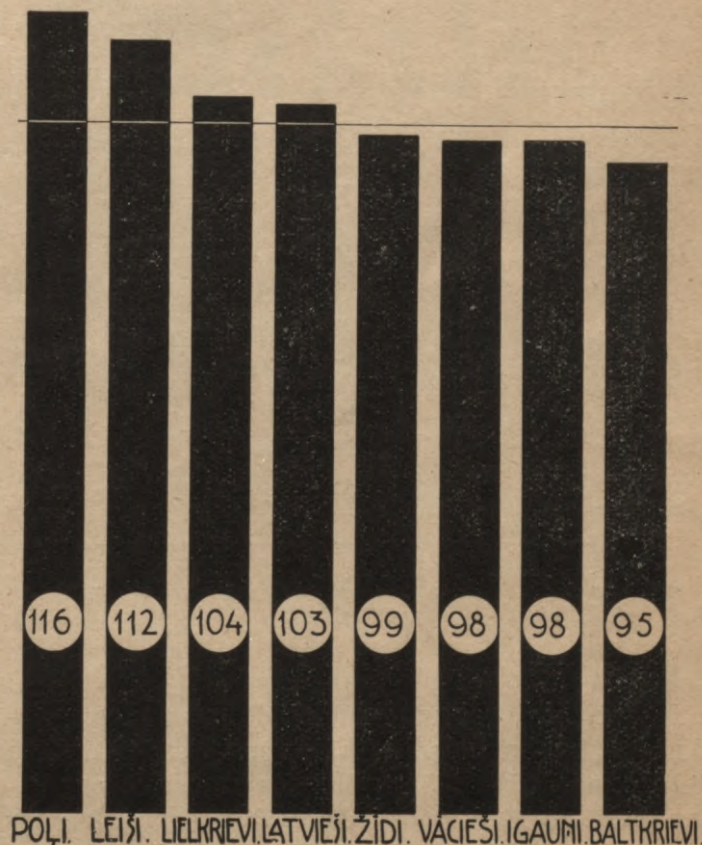

Diagrama № 18.

Relatīvi visātrāki pieaudzis poļu skaits, jo uz 100 1925. gadā skaitītiem poļiem tagad ir 116. Otrs lielais pieaugums ir leišiem — 112, tad lielkrieviem — 104 un beidzot latviešiem — 103. Tādā kārtā poļu, leišu un lielkrievu skaits pieaug ātrāk nekā latviešu skaits. Turpretīm žīdu, vāciešu, igauņu un baltkrievu skaits samazinājies. Laikā no 1920.—1925. gadam pieauga vāciešu (122), žīdu (120), latviešu (117) un krievu (116) skaits, bet samazinājās poļu (94), leišu (91) un igauņu (90) skaits. Visas valsts iedzīvotāju apmērā uz 100 1925. gadā

skaitītiem ir 1930. gadā 103 iedzīvotāji. Latviešu pieaugums tā tad ir tāds pats kā visas valsts iedzīvotāju skaita pieaugums. Ar to arī izskaidrojams, ka latvieši tagad sastāda tādu pat iedzīvotāju procentu kā 1925. gadā.

Atsevišķo tautību piederīgo procents Latvijā bija sekošs:

Proportion des nationalités ethniques en Lettonie:

	1920. g.	1925. g.	1930. g.	Pieaugums vai samazināšanās laikā no 1925.—1930. g. Augmentation ou diminution de 1925 à 1930.
Latvieši <i>Lettons</i>	72,76	73,40	73,42	+ 0,02
Vācieši <i>Allemands</i>	3,64	3,85	3,68	— 0,17
Lielkrievi <i>Gr.-Russes</i>	7,82	10,50	10,62	+ 0,12
Baltkrievi <i>Ruthènes Bl.</i>	4,74	2,06	1,90	— 0,16
Žīdi <i>Juifs</i>	4,99	5,19	4,97	— 0,22
Poļi <i>Polonais</i>	3,42	2,77	3,12	+ 0,35
Igauņi <i>Estoniens</i>	0,55	0,43	0,40	— 0,03
Leiši <i>Lithuaniens</i>	1,60	1,26	1,36	+ 0,10
Pārējie <i>Autres</i>	0,24	0,41	0,45	+ 0,04
Nezināmie <i>Nat. inconnue</i>	0,24	0,13	0,08	— 0,05
Kopā Total	100,00	100,00	100,00	—

Latviešu procents pēdējos desmit gados palielinājies, kaut arī visai niecīgos apmēros. Laikā no 1920. gada līdz 1925. gadam tas pieaudzis par 0,64 un laikā no 1925. gada līdz 1930. gadam tikai par 0,02. Pēc būtības tādā kārtā nevar būt runa par pieaugumu, bet gan par agrāk radītā stāvokļa uzglabāšanu. Arī pārējo tautību procents valsts apmērā nav ievērojami grozījies. Lielkrievu procents palielinājies par 0,12, poļu par 0,35 un leišu par 0,10. Vāciešu procents samazinājies par 0,17, baltkrievu par 0,16, žīdu par 0,22 un igauņu par 0,05. Daudz svarīgāks nekā Latvijas iedzīvotāju sadalījums pēc tautībām ir Latvijas pilsoņu sadalījums pēc tautībām, jo tas ir pamats skolu un citu kultūrēlu pasākumu materiālai atbalstīšanai ar valsts un pašvaldības līdzekļiem.

Latvijas pilsoņi sadalīti pēc tautībām.
Citoyens de la Lettonie répartis par nationalités ethniques.

	1925. g.		1930. g.	
	Pavisam Total	0/00	Pavisam Total	0/00
Latvieši <i>Lettons</i>	1 345 492	75,61	1 387 917	75,27
Vācieši <i>Allemands</i>	60 375	3,39	61 864	3,36
Lielkrievi <i>Gr.-Russes</i>	182 426	10,25	194 198	10,53
Baltkrievi <i>Ruthènes-Bl.</i>	36 794	2,07	34 499	1,87
Žīdi <i>Juifs</i>	79 752	4,48	84 444	4,58
Poļi <i>Polonais</i>	44 831	2,52	54 066	2,33
Leiši <i>Lithuaniens</i>	16 037	0,90	13 410	0,73
Igauņi <i>Estoniens</i>	6 782	0,38	6 166	0,33
Pārējie <i>Autres</i>	5 205	0,29	6 203	0,34
Nezin. taut. <i>Nat. incon.</i>	1 899	0,11	1 110	0,06
Kopā Total	1 779 593	100,00	1 843 877	100,00

Starp Latvijas pilsoņiem ir mazliet vairāk latviešu nekā starp Latvijas iedzīvotājiem, jo ārzemnieku lielākā daļa ir citu tautību piederīgie. Tomēr Latvijas pilsoņu starpā nemitīgi samazinās latviešu procents. Kamēr 1920. gadā 76,64% no visiem Latvijas pilsoņiem bija latvieši, tikmēr 1925. gadā viņu bija 75,61% un 1930. gadā 75,27%. Tādā kārtā latviešu procents starp Latvijas pilsoņiem tagad ir par 1,37 mazāks nekā 1920. gadā un par 0,34 mazāks nekā 1925. gadā. Arī vāciešu, baltkrievu, leišu un igauņu procents starp Latvijas pilsoņiem ir samazinājies. Toties pieaudzis lielkrievu (0,24), žīdu (0,10) un poļu (0,41) procents starp Latvijas pilsoņiem.

Tāpat kā atsevišķo tautību piederīgo procents starp Latvijas iedzīvotājiem un Latvijas pilsoņiem ir dažāds, tāpat no abām minētām skaitļu rindām atšķiras pilngadīgo Latvijas pilsoņu. tas ir vēlēšanu un balsotāju procentuālais sadalījums pēc tautībām.

Pilngadīgo Latvijas pilsoņu skaits un procents Latvijā pēc tautībām.

Nombre et proportion par nationalités ethniques des citoyens adultes de la Lettonie en 1930.

	Pilngadīgo skaits. Nombre des adultes.	0/00
Latvieši <i>Lettons</i>	940 587	77,23
Lielkrievi <i>Gr.-Russes</i>	105 691	8,68
Žīdi <i>Juifs</i>	54 439	4,47
Vācieši <i>Allemands</i>	45 016	3,70

	Pilngadīgo skaits. <i>Nombre des adultes.</i>	0,0 0/0
Poļi <i>Polonais</i>	34 009	2,79
Baltkrievi <i>Ruthènes-Bl.</i>	19 641	1,61
Leiši <i>Lithuaniens</i>	9 355	0,77
Igauni <i>Estoniens</i>	4 685	0,38
Pārējie <i>Autres</i>	3 772	0,31
Nezināmie <i>Nat. inconnue</i>	719	0,06
Kopā <i>Total</i>	1 217 914	100,00

Pēdējā tabelē dažādo tautību piederīgo procentus diezgan ievērojami atšķiras no skaitļiem, kurus redzējam iepriekšējās tabelēs. Par iemeslu tam ir dažādā vecumu grupu uzbūve dažādo tautību piederīgo starpā. Tām tautībām, kurām ir lielāka dzimstība un līdz ar to lielāks bērnu procents ir relatīvi mazāka daļa pilngadīgo piederīgo un tālab viņu procents starp vēlētājiem ir mazāks nekā starp visiem šīs tautības piederīgiem. Nostādot blakus Latvijas iedzīvotāju, Latvijas pilsoņu un pilngadīgo Latvijas pilsoņu sadalījumu pēc tautībām, iegūstam sekošu pārredzamu tabeli:

Latvijas iedzīvotāji, Latvijas pilsoņi un pilngadīgie Latvijas pilsoņi sadalīti pēc tautībām (procentos).

Répartition proportionnelle par nationalités ethniques de la population générale de la Lettonie, des citoyens et des adultes.

Tautības. <i>Nationalités ethniques.</i>	Latvijas iedzīvotāji. <i>Population générale.</i>	Latvijas pilsoņi. <i>Citoyens lettons.</i>	Pilngadīgie Latvijas pilsoņi. <i>Citoyens lettons adultes.</i>
Latvieši <i>Lettons</i>	73,42	75,27	77,23
Vācieši <i>Allemands</i>	3,68	3,36	3,70
Lielkrievi <i>Gr.-Russes</i>	10,62	10,53	8,68
Baltkrievi <i>Ruthènes-Bl.</i>	1,90	1,87	1,61
Žīdi <i>Juifs</i>	4,97	4,58	4,47
Poļi <i>Polonais</i>	3,12	2,93	2,79
Igauni <i>Estoniens</i>	0,40	0,33	0,38
Leiši <i>Lithuaniens</i>	1,36	0,75	0,77
Pārējie <i>Autres</i>	0,45	0,34	0,31
Nezināmie <i>Nat. inconnue</i>	0,08	0,06	0,06
Kopā <i>Total</i>	100,00	100,00	100,00

Latvijas iedzīvotāji, Latvijas pilsoņi un pilngadīgie Latvijas pilsoņi sadalīti pēc tautībām procentos.

Répartition proportionnelle par nationalités ethniques de la population générale de la Lettonie, des citoyens lettons et des citoyens lettons adultes.

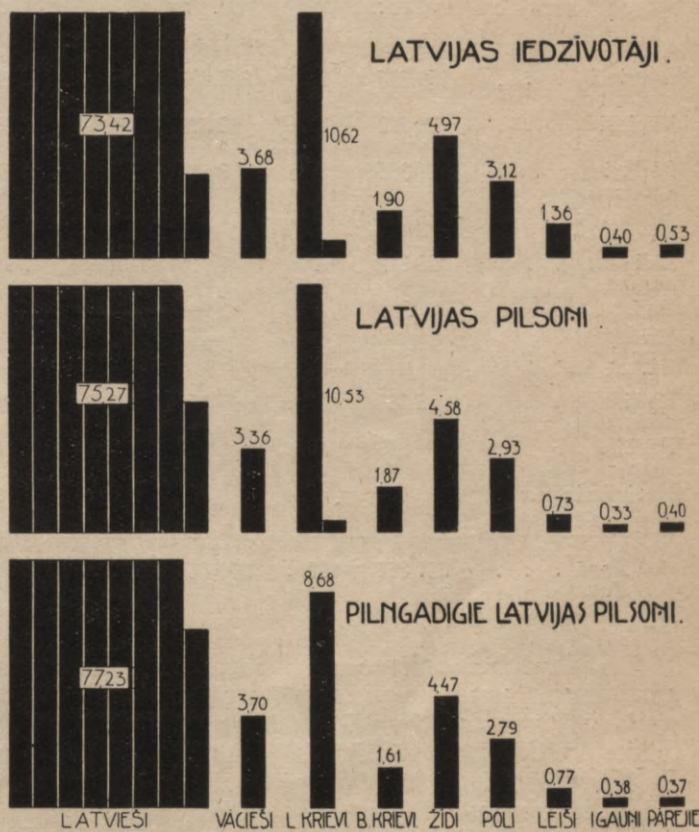

Diagrama № 19.

Latviešu, vāciešu un igauņu procents starp pilngadīgiem Latvijas pilsoņiem ir lielāks nekā starp Latvijas pilsoņiem. Turpretim pie tām tautībām, kurām liela dzimstība un līdz ar to relatīvi lielāks bērnu skaits kā krieviem, poļiem un žīdiem, pilntiesīgo Latvijas pilsoņu procents ir mazāks nekā starp Latvijas pilsoņiem un iedzīvotājiem. Vislabāko stāvokli šinī ziņā ieņem latvieši. Kamēr starp Latvijas iedzīvotājiem ir 73,4% latviešu, tikmēr, pateicoties tam, ka starp latviešiem ir maz ārzemnieku, starp Latvijas pilsoņiem ir jau 75,27% latviešu. Beidzot, ievērojot nelielu bērnu procentu, starp pilngadīgiem Latvijas pilsoņiem ir jau 77,23% latviešu. Lielkrieviem, turpretim, starp valsts iedzīvotājiem ir 10,62% piederīgo, starp Latvijas pilsoņiem 10,53% un starp balsttiesīgiem Latvijas pilsoņiem tikai 8,68% piederīgo. Apmēram tikpat nelabvēlīgos apstākļos šinī ziņā atrodas poļi. Bez latviešiem vienīgi vēl vāciešiem starp pilngadīgiem valsts pilsoņiem ir lielāks savas tautības piederīgo procents, nekā starp valsts iedzīvotājiem.

Zināma praktiska interese var būt arī pilngadīgo, t. i. balsttiesīgo Latvijas pilsoņu sadalījumam pēc tautībām atsevišķos apgabalos.

Pilngadīgo Latvijas pilsoņu skaits un tautība atsev. apgabalos pēc 1930. g. tautas skaitīšanas datiem.
Nombre et nationalités ethniques des citoyens adultes de la Lettonie dans les diverses provinces d'après les résultats du recensement de la population en 1930.

Tautības. Nationalités. ethniques	A p g a b a l i . — P r o v i n c e s .											
	R ī g a		Vidzeme		Kurzeme		Zemgale		Latgale		Latvijā Lettonie.	
	vēl. sk. n. d. élec.	0/00	vēl. sk. n. d. élec.	0/00	vēl. sk. n. d. élec.	0/00	vēl. sk. n. d. élec.	0/00	vēl. sk. n. d. élec.	0/00	vēl. sk. n. d. élec.	0/00
Latvieši Lettons	169 353	65,68	265 403	94,07	167 113	87,87	160 400	85,43	178 318	58,92	940 587	77,23
Vācieši Allemands	29 690	11,52	2 875	1,03	8 154	4,20	3 539	1,80	756	0,25	45 016	3,70
Lielkrievi Gr.-Russe	17 386	6,74	3 618	1,20	1 682	0,88	6 856	3,65	76 149	25,16	105 691	8,68
Baltkrievi Ruthènes-Bl.	2 660	1,03	1 031	0,37	510	0,27	3 349	1,78	12 091	4,00	19 641	1,61
Žīdi Juifs	23 369	9,06	1 916	0,69	7 954	4,18	4 512	2,40	16 688	5,51	54 439	4,47
Poļi Polonais	9 644	3,74	982	0,35	1 925	1,01	4 550	2,42	16 908	5,59	34 009	2,79
Igauni Estoniens	1 391	0,54	2 725	0,98	220	0,12	98	0,05	251	0,08	4 685	0,38
Leiši Lithuaniens	3 387	1,31	266	0,10	1 289	0,68	3 860	2,06	553	0,18	9 355	0,77
Pārējie Autres	803	0,31	562	0,20	1 288	0,68	561	0,30	558	0,18	3 772	0,31
Nezināmie Nat. inconnue	184	0,07	67	0,02	37	0,02	41	0,02	390	0,13	719	0,06
Kopā Total	257 867	100,00	279 445	100,00	190 172	100,00	187 766	100,00	302 664	100,00	1 217 914	100,00

Šāda tabele pirmo reizi izgatavota uz tautas skaitīšanas rezultāta pamata un tālab nav izdarāmi salīdzinājumi ar stāvokli agrākos gados. Kad ievēro, ka Saeimas vēlēšanās viens deputāts nāk uz 12 179 vēlētājiem, tad šeit pievestie skaitļi par dažādo tautību vēlētājiem atsevišķos apgabalos, ļauj taisīt dažus slēdzienus par atsevišķo nacionālo grupu varbūtējiem panākumiem vēlēšanu cīņā.

Lai būtu iespējams salīdzināt Latvijas iedzīvotāju nacionālo sastāvu pirms kara un tagad, tad

nākošā tabelē sadalīti pēc tautībām tās teritorijas iedzīvotāji, kuŗa pirms kara ietilpa Latvijā sastādos 17 apriņķos. Nākošai tabelei ir ņemta visa valsts teritorija bez Jaunlatgales apvidus (Augšpils, Gauru, Kacēnu, Linavas un Purvmales pagasti) un bez Piedrujas apvidus, kas pievienoti Latvijai no agrākā Drisas (Piedrujas un Pustinas pagasti) un Ostrovas apriņķiem tikai pēc Latvijas valsts nodibināšanas.

Latvijas iedzīvotāju nacionālais sastāvs pirms kara 17 apriņķu robežās:

Composition nationale ethn. de la population de la Lettonie avant la guerre dans les limites des 17 districts:

Tautība. Nationalité ethnique.	1897. g.		1920. g.		1925. g.		1930. g.	
	Pavisam Total	0/00	Pavisam Total	0/00	Pavisam Total	0/00	Pavisam Total	0/00
Latvieši (Lettons)	1 318 112	68,3	1 159 396	74,80	1 350 706	75,42	1 389 082	75,25
Vācieši (Allemands)	120 191	6,2	58 097	3,75	70 929	3,96	69 828	3,78
Krievi (Russes)	232 204	12,0	157 671	10,10	183 216	10,23	191 907	10,40
Poļi (Polonais)	65 056	3,4	52 244	3,37	49 756	2,78	57 673	3,12
Žīdi (Juifs)	142 315	7,4	79 368	5,12	95 474	5,33	94 093	5,10
Leiši (Lithuaniens)	26 033	1,4	25 538	1,65	23 089	1,29	25 800	1,40
Igauni (Estoniens)	17 990	0,9	8 701	0,56	7 796	0,44	7 630	0,41
Pārējie un nez. taut. (Nat. autre ou incon.)	7 486	0,4	7 041	0,46	9 968	0,55	10 005	0,54
Kopā (Total)	1 929 387	100,00	1 548 056	100,00	1 790 934	100,00	1 846 018	100,00

Izņemot latviešus, kuŗu skaits kopš 1897. gada ir palielinājies, visu pārējo tautību piederīgo skaits tagad ir mazāks nekā pirms kara. Bet šī radikālā pārgrozība notika jau kara gados un pēdējos gados latviešu procents uz augstāk minētās teritorijas sistēmātiski samazinās, kam par iemeslu tas, ka no jaunpievienotiem apgabaliem, kuros noteikti dominē krievi, cilvēki izceļo uz pārējiem valsts apgabaliem un ar to palielina tur cittautiešu procentu. Tomēr Latvijā tagad ir tik liels latviešu skaits kā nekad pirms tam. Uz augstāk minētās teritorijas tagad dzīvo 71 970 latviešu vairāk nekā 1897. gadā, un tas neskatoties uz smagajiem kara laika zaudējumiem.

Atsevišķo apgabalu iedzīvotāju nacionālā sastāvā ir notikušas redzamas pārgrozības. Latviešu skaits ir pieaudzis visos apgabalos, izņemot Vidzemi, kur tagad ir 4 535 latviešu mazāk nekā pirms pieciem gadiem. Arī Latgalē latviešu pieaugums ir pavisam niecīgs. Tur tas palielinājies par 537 cilvēkiem. Vislielākais latviešu pieaugums ir Rīgā, kur tagad par 39 106 vairāk latviešu nekā 1925. gadā. Kurzemē latviešu skaits palielinājies par 4 116 un Zemgalē par 1 597. Lielāks latviešu procents nekā 1925. gadā tagad ir Rīgā (60,29 pret 58,86), Kurzemē (85,50 pret 84,49) un Zemgalē (80,95 pret 80,31), bet mazāks tas ir Vidzemē (93,81 pret 94,93) un Latgalē (56,89 pret 56,94). Vislielākā latviešu absolūtā un relatīvā skaita samazināšanās notikusi Vidzemē. Latgalē latviešu skaits absolūtos skaitļos mazliet palielinājies, bet relatīvos skaitļos samazinājies. Vāciešu skaits palielinājies Rīgā un Latgalē, bet visos pārējos apgabalos samazinājies. Rīgā vāciešu skaits palielinājies par 313 un Latgalē par 42 cilvēkiem. Vāciešu procents samazinājies visos apgabalos, izņemot Latgali, kur tas niecīgi palielinājies. Vidzemē vāciešu skaits samazinājies par 148, Kurzemē par 897 un Zemgalē par 419. Krievi, ņemot kopīgi kā lielkrievus, tā baltkrievus, ir savu skaitu galvenā kārtā Rīgā palielinājuši. Tur tagad 5 212 krievu vairāk nekā pirms pieciem gadiem un arī krievu procents tur palielinājies no 8,66 uz 9,12. Vidzemē krievu skaits pieaudzis no 5 993 uz 7 453

un tādā kārtā palielinājies par 1 460. Viņu procents pieaudzis no 1,48 uz 2,00. Arī Kurzemē novērojams niecīgs pieaugums — 123 cilvēki, bet pašā Latgalē krievu skaits samazinājies par 329 un Zemgalē (Ilūkstes apr.) par 1 307. Tas liecina, ka pieaugums Rīgā un Vidzemē izskaidrojams ar krievu izceļošanu no šiem apgabaliem. Žīdu skaits ir pieaudzis Rīgā un Vidzemē, bet visos pārējos apgabalos tas samazinājies. Rīgā tagad ir 2 869 žīdu vairāk nekā pirms pieciem gadiem un Vidzemē viņu skaits tanī pašā laikā palielinājies no 1 908 uz 3 072, — tā tad tur ir atzīmējams 1 164 cilvēkus liels pieaugums. Latgalē, Kurzemē un Zemgalē žīdu skaits ir samazinājies. Kurzemē tagad ir par 1 983 mazāks žīdu skaits nekā 1925. gadā, Zemgalē par 281 un Latgalē pat par 3 056. Arī pēdējā laikā tā tad turpinās žīdu pārvietošanās process uz Rīgu. Latgalē, kuŗā pirms kara dzīvoja Latvijas žīdu vairākums, žīdu skaits nemitīgi samazinās un toties pieaug Rīgā. Jauns apstāklis ir žīdu skaita pieaugšana Vidzemē, kur agrāk gandrīz nemaz nebija žīdu. Žīdu procents ir samazinājies visos apgabalos, izņemot Vidzemi. Poļu skaits un procents ir pieaudzis visā valstī, izņemot Zemgali, resp. Ilūkstes apriņķi, kur tas samazinājies par 246 cilvēkiem. Vislielākais pieaugums poļiem ir Rīgā un Latgalē. Rīgā viņu skaits pieaudzis par 3 455 un Latgalē par 4 134. Igaunņu procents samazinājies visos apgabalos, bet absolūtos skaitļos tas pieaudzis Rīgā par 111 un Zemgalē par 7. Vidzemē, kur uzturās Latvijas igauņu lielākā daļa, viņu skaits samazinājies no 4 527 uz 4 336, t. i. par 191 cilvēku. Leišu skaits ir samazinājies Rīgā un Latgalē, bet pārējos apgabalos toties ievērojami pieaudzis. Rīgā tagad ir 931 leitis mazāk nekā 1925. gadā, bet Vidzemē viņu skaits pieaudzis no 575 uz 1 140, Kurzemē no 3 962 uz 4 348 un Zemgalē pat no 9 735 uz 12 627. Tur konstatējams vislielākais pieaugums — 2 892 cilvēki.

Pārgrozības atsevišķo apriņķu iedzīvotāju nacionālā sastāvā redzamas no tabeles 70. lapas pusē. Notikušās pārgrozības sīkāk aplūkotas nodaļā par atsevišķām tautībām.

Apgabalu un apriņķu iedzīvotāju nacionālais sa
Composition nationale ethnique (en %) de la population des provinces et

Tautības <i>Nationalités ethniques</i>	Latvieši <i>Lettons</i>		Vācieši <i>Allemands</i>		Lielkrievi <i>Gr.-Russes</i>		Baltkrievi <i>Ruthènes-Bl.</i>	
	1930. g. %%	1925. g. %%	1930. g. %%	1925. g. %%	1930. g. %%	1925. g. %%	1930. g. %%	1925. g. %%
Apriņķi un apgabali <i>Districts et provinces</i>								
Rīga	60,29	58,85	11,67	12,97	7,86	8,19	1,26	0,47
Rīgas apriņķis	92,54	95,07	1,60	1,52	1,92	1,61	0,59	0,10
Cēsu "	96,43	96,82	0,74	0,80	1,04	0,93	0,38	0,07
Valmieras "	96,43	96,82	0,53	0,56	0,48	0,56	0,24	0,02
Valkas "	90,78	91,74	0,51	0,55	3,00	2,53	0,46	0,02
Madonas "	93,69	94,25	2,50	2,78	1,56	1,39	0,57	0,14
Vidzeme	93,81	94,93	1,20	1,23	1,63	1,41	0,46	0,07
Liepājas apriņķis	78,60	76,61	5,90	6,25	1,75	2,19	0,40	0,18
Aizputes "	90,40	90,06	5,57	6,01	0,28	0,41	0,19	0,01
Kuldīgas "	88,65	89,02	6,10	6,39	0,41	0,56	0,34	0,03
Ventspils "	89,55	88,97	3,22	3,33	0,63	0,63	0,20	0,04
Talsu "	91,20	91,34	2,45	2,84	1,42	1,02	0,49	0,39
Kurzeme	85,50	84,49	4,93	5,27	1,10	1,27	0,34	0,14
Tukuma apriņķis	90,81	91,40	3,74	3,97	0,84	0,69	0,55	0,10
Jelgavas "	86,57	87,20	3,35	3,95	1,64	1,66	0,56	0,37
Bauskas "	89,53	90,77	0,81	0,91	0,52	0,62	0,19	0,10
Jēkabpils "	85,33	87,60	0,42	0,41	3,23	2,06	0,62	1,49
Ilūkstes "	52,34	43,65	0,29	0,34	18,38	21,42	9,06	11,69
Zemgale	80,95	80,31	1,96	2,20	4,79	5,11	2,13	2,59
Daugavpils apriņķis	54,80	54,58	0,38	0,34	19,04	17,86	6,69	8,63
Rēzeknes "	62,01	62,66	0,09	0,10	27,86	27,61	1,86	1,12
Ludzas "	57,80	59,06	0,09	0,10	27,87	22,42	5,30	10,42
Jaunlatgales "	53,09	51,59	0,05	0,07	42,81	45,52	1,24	0,02
Latgale	56,89	56,94	0,19	0,19	27,45	26,41	4,12	5,30
Latvija <i>Lettonie</i>	73,42	73,40	3,68	3,84	10,62	10,50	1,90	2,06

stāvs procentos pēc 1925. un 1930. g. datiem.
des districts d'après les résultats des recensements de 1925 et de 1930.

Žīdi Juifs		Poļi Polonais		Igaunī Estoniens		Leiši Lithuaniens		Pārējie Autres nat.		Nezināmie Nat. inconnue		Kopā Total	
1930. g. %%	1925. g. %%	1930. g. %%	1925. g. %%	1930. g. %%	1925. g. %%	1930. g. %%	1925. g. %%	1930. g. %%	1925. g. %%	1930. g. %%	1925. g. %%	1930. g. %%	1925. g. %%
11,20	11,68	4,39	3,88	0,65	0,60	1,80	2,30	0,74	0,77	0,14	0,20	100,00	100,00
1,19	0,36	0,91	0,51	0,20	0,21	0,61	0,31	0,36	0,21	0,08	0,10	100,00	100,00
0,46	0,54	0,37	0,25	0,14	0,19	0,17	0,10	0,25	0,19	0,02	0,01	100,00	100,00
0,42	0,33	0,18	0,15	1,20	1,21	0,17	0,05	0,30	0,19	0,05	0,11	100,00	100,00
0,83	0,79	0,22	0,16	3,71	3,79	0,19	0,08	0,26	0,23	0,04	0,11	100,00	100,00
0,70	0,40	0,46	0,38	0,14	0,13	0,12	0,12	0,24	0,23	0,02	0,18	100,00	100,00
0,76	0,47	0,46	0,30	1,07	1,12	0,28	0,14	0,29	0,21	0,04	0,12	100,00	100,00
7,45	8,91	2,34	2,26	0,10	0,12	3,01	2,95	0,40	0,41	0,05	0,12	100,00	100,00
2,36	2,43	0,35	0,28	0,02	0,02	0,59	0,50	0,28	0,07	0,02	0,21	100,00	100,00
2,32	2,43	0,53	0,34	0,03	0,04	1,03	0,41	0,56	0,54	0,03	0,24	100,00	100,00
2,94	2,91	0,40	0,38	0,36	0,40	0,31	0,31	2,37	2,95	0,02	0,08	100,00	100,00
2,86	3,09	0,45	0,29	0,12	0,17	0,28	0,15	0,72	0,65	0,01	0,06	100,00	100,00
4,48	5,19	1,17	1,10	0,13	0,15	1,51	1,38	0,81	0,87	0,03	0,14	100,00	100,00
2,36	2,57	0,62	0,30	0,05	0,06	0,50	0,33	0,52	0,55	0,01	0,03	100,00	100,00
2,30	2,46	0,83	0,69	0,10	0,10	4,16	2,96	0,46	0,44	0,03	0,17	100,00	100,00
2,31	2,67	0,33	0,45	0,04	0,03	5,76	3,91	0,48	0,42	0,03	0,12	100,00	100,00
3,82	3,98	0,86	0,74	0,03	0,02	5,48	3,32	0,18	0,12	0,03	0,26	100,00	100,00
2,34	2,57	11,36	13,15	0,02	0,02	5,81	6,91	0,38	0,03	0,02	0,22	100,00	100,00
2,56	2,78	2,73	2,94	0,06	0,06	4,38	3,53	0,41	0,32	0,02	0,16	100,00	100,00
8,85	9,85	9,44	7,99	0,03	0,02	0,32	0,36	0,23	0,18	0,22	0,19	100,00	100,00
4,18	4,60	3,68	3,62	0,02	0,02	0,04	0,10	0,22	0,15	0,04	0,02	100,00	100,00
3,63	4,05	5,03	3,60	0,01	0,01	0,05	0,09	0,13	0,16	0,09	0,09	100,00	100,00
1,43	1,36	0,71	0,80	0,29	0,36	0,18	0,21	0,17	0,05	0,03	0,02	100,00	100,00
5,30	5,88	5,49	4,74	0,07	0,08	0,18	0,22	0,20	0,14	0,11	0,10	100,00	100,00
4,97	5,19	3,12	2,77	0,40	0,43	1,36	1,26	0,45	0,41	0,08	0,14	100,00	100,00

Latvijas iedzīvotāju tautība atsevišķos apgabalos 1925. g. un 1930. g.
 Population de la Lettonie par nationalités ethniques dans les diverses provinces en 1925 et en 1930.

Apgabali Provinces	Rīga		Vidzeme		Kurzeme		Zemgale		Latgale		Latvija Lettonie		
	skaitis nombre	0/0 0/0	skaitis nombre	0/0 0/0	skaitis nombre	0/0 0/0	skaitis nombre	0/0 0/0	skaitis nombre	0/0 0/0	skaitis nombre	0/0 0/0	
Latvieši Lettons	1930. g.	227 842	60,29	379 756	93,81	246 309	85,50	233 212	80,95	307 838	56,89	1 394 957	73,42
	1925. g.	198 736	58,86	384 291	94,03	242 193	84,40	221 615	80,31	307 291	56,94	1 354 126	73,40
Vācieši Allemands	1930. g.	44 105	11,67	4 849	1,20	14 215	4,93	5 649	1,96	1 037	0,19	69 855	3,68
	1925. g.	43 792	12,97	4 997	1,23	15 112	5,27	6 068	2,20	995	0,18	70 964	3,84
Lielkrievi G.r-Russes	1930. g.	29 696	7,86	6 605	1,63	3 162	1,10	13 800	4,79	148 515	27,45	201 778	10,62
	1925. g.	27 648	8,19	5 727	1,41	3 638	1,27	14 109	5,11	142 526	26,41	193 648	10,50
Baltkrievi Ruthènes-Bl	1930. g.	4 751	1,26	1 848	0,46	992	0,31	6 132	2,13	22 306	4,12	36 029	1,90
	1925. g.	1 587	0,47	266	0,07	393	0,14	7 140	2,59	28 624	5,30	38 010	2,06
Židi Juifs	1930. g.	42 328	11,20	3 072	0,76	12 900	4,48	7 384	2,56	28 704	5,30	94 388	4,97
	1925. g.	39 459	11,68	1 908	0,47	14 883	5,19	7 665	2,78	31 760	5,89	95 675	5,19
Poļi Polonais	1930. g.	16 574	4,30	1 864	0,46	3 378	1,17	7 860	2,73	29 698	5,49	59 374	3,12
	1925. g.	13 119	3,88	1 206	0,30	3 148	1,10	8 106	2,94	25 564	4,74	51 143	2,77
Igauni Éstoniens	1930. g.	2 443	0,65	4 336	1,07	372	0,13	162	0,06	395	0,07	7 708	0,40
	1925. g.	2 332	0,69	4 527	1,12	429	0,15	155	0,06	450	0,08	7 893	0,43
Leiši Lithuaniens	1930. g.	6 817	1,80	1 140	0,28	4 348	1,51	12 627	4,38	953	0,18	25 885	1,36
	1925. g.	7 748	2,29	575	0,14	3 962	1,38	9 735	3,53	1 172	0,22	23 192	1,26
Pārējie Autres nat.	1930. g.	2 812	0,74	1 168	0,29	2 325	0,81	1 181	0,41	1 080	0,20	8 566	0,45
	1925. g.	2 600	0,77	849	0,21	2 492	0,87	892	0,32	779	0,14	7 612	0,41
Nezināmie Nat. inconnue	1930. g.	549	0,14	185	0,04	91	0,03	79	0,03	601	0,11	1 505	0,08
	1925. g.	678	0,20	488	0,12	400	0,14	455	0,16	521	0,10	2 542	0,14
Kopā Total	1930. g.	377 917	100,00	404 823	100,00	288 092	100,00	288 086	100,00	541 127	100,00	1 900 045	100,00
	1925. g.	337 699	100,00	404 834	100,00	286 650	100,00	275 940	100,00	539 682	100,00	1 844 805	100,00

IX. Tautības pilsētās un uz laukiem.

Atsevišķo tautību pieaugums pilsētās un uz laukiem nav vienāds. Dažu tautību piederīgie savā milzīgā vairākumā dzīvo pilsētās (žīdi un vācieši) un citu tautību piederīgo vairākums atkal uz laukiem (krievi, latvieši, leiši).

Tautības pilsētās un uz laukiem.

Nationalités ethniques dans les villes et à la campagne.

	Pilsētās*).			Uz laukiem.		
	Dans les villes.			A la campagne.		
	1925. g.	1930. g.	+ vai — + ou —	1925. g.	1930. g.	+ vai — + ou —
Latvieši (Lettons)	385 769	432 581	+46 812	968 357	962 376	—5 981
Vācieši (Allemands)	58 767	58 622	— 145	12 197	11 233	— 964
Lielkrievi (Gr.-Russes)	47 937	52 989	+ 5 052	145 711	148 789	+3 078
Baltkrievi (Ruthènes-Bl.)	4 374	7 767	+ 3 393	33 636	28 262	—5 374
Žīdi (Juifs)	87 889	87 140	— 749	7 786	7 248	— 538
Poļi (Polonais)	28 830	34 677	+ 5 847	22 313	24 697	+2 384
Leiši (Lithuaniens)	12 299	10 548	— 1 751	10 893	15 337	+4 444
Igauni (Estoniens)	3 515	3 646	+ 131	4 378	4 062	— 316
Pārējie (Autres)	4 308	4 886	+ 578	3 304	3 680	+ 376

Laikā starp abām pēdējām skaitīšanām latviešu skaits pilsētās strauji pieaudzis. Pilsētās tagad 46 812 latviešu vairāk nekā 1925. gadā, turpretim, uz laukiem latviešu skaits samazinājies par 5 981. Vāciešu skaits kā pilsētās tā arī uz laukiem samazinājies, pie kam samazināšanās uz laukiem ir lielāka nekā pilsētās. Lielkrievi un poļi ir vienīgās tautības, kuŗu piederīgo skaits kā pilsētās, tā arī uz

laukiem pieaudzis. Pilsētās tagad ir 5 052 un uz laukiem 3 078 lielkrievu vairāk nekā pirms kara. Arī poļu tagad pilsētās ir 5 847 un uz laukiem 2 384 vairāk nekā iepriekšējā skaitīšanā. Žīdu skaits, tāpat kā vāciešu skaits ir samazinājies kā pilsētās (749), tā arī uz laukiem (538). Leišu skaits samazinājies pilsētās, bet ievērojami pieaudzis uz laukiem (4 444). Baltkrievu skaits pilsētās redzami pieaudzis (3 393), bet uz laukiem vēl lielākā mērā samazinājies (5 374). Arī igauņu skaits uz laukiem mazliet samazinājies (316), bet pilsētās pieaudzis (131).

Notikušās pārgrozības spilgti raksturo relatīvie skaitļi.

Pilsētu iedzīvotāji sadalīti pēc tautībām.

Répartition par nationalités ethniques des citadins.

	1925. g.	1930. g.	+ vai — + ou —
Latvieši (Lettons)	60,88	62,43	+ 1,55
Vācieši (Allemands)	9,27	8,46	— 0,81
Lielkrievi (Gr.-Russes)	7,57	7,65	+ 0,08
Baltkrievi (Ruthènes-Bl.)	0,69	1,12	+ 0,43
Žīdi (Juifs)	13,87	12,58	— 1,29
Poļi (Polonais)	4,55	5,00	+ 0,45
Leiši (Lithuaniens)	1,94	1,52	— 0,42
Igauni (Estoniens)	0,55	0,53	— 0,02
Pārējie (Autres)	0,68	0,71	+ 0,03

Lauku un pilsētu iedzīvotāji sadalīti pēc tautībām.

Répartition par nationalités ethniques de la population rurale et des citadins.

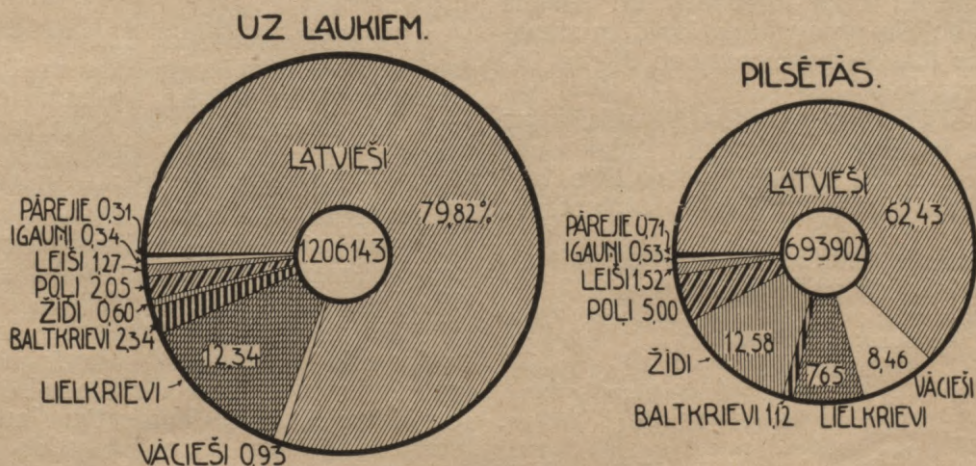

Diagrama № 20.

Kad palūkojamies uz visām Latvijas pilsētām kopā ņemtām, tad tanīs ir palielinājies latviešu, poļu, baltkrievu un lielkrievu procents, bet visu pārējo tautību piederīgo procents samazinājies. Vislielākais pieaugums pilsētās ir latviešiem, kuŗu procents pieaudzis no 60,88 uz 62,43, tas ir palielinājies par 1,55. Poļu procents pieaudzis par 0,45 un tagad Latvijas pilsētās ir 5,0% poļu. Baltkrievu procents

*) 1930. gadā pilsētām pieskaitītas Sigulda un Balvi, kuŗas 1925. gadā pieskaitītas laukiem.

rējo tautību piederīgo procents samazinājies. Vislielākais pieaugums pilsētās ir latviešiem, kuŗu procents pieaudzis no 60,88 uz 62,43, tas ir palielinājies par 1,55. Poļu procents pieaudzis par 0,45 un tagad Latvijas pilsētās ir 5,0% poļu. Baltkrievu procents

palielinājies par 0,43 un šis tautības piederīgo procents pilsētās tagad ir 1,12. Beidzot lielkrievu procents pilsētās palielinājies par 0,08. Vāciešu procents pilsētās samazinājies no 9,27 līdz 8,46, tas ir par 0,81. Vēl ātrāk samazinājies žīdu procents. Kamēr Latvijas pilsētās 1925. gadā bija 13,87% žīdu, tikmēr tagad ir 12,58%, tas nozīmē, ka žīdu procents samazinājies par 1,29. Arī leišu un igauņu procents pilsētās mazliet samazinājies. Uz laukiem redzam sekošu ainu:

Lauku iedzīvotāji sadalīti pēc tautībām.*)

Répartition par nationalités ethniques de la population rurale :

	1925. g.	1930. g.	+ vai — + ou —
Latvieši (Lettons)	80,12	79,82	— 0,30
Vācieši (Allemands)	1,01	0,93	— 0,08
Lielkrievi (Gr.-Russes)	12,06	12,34	+ 0,28
Baltkrievi (Ruthènes-Bl.)	2,78	2,34	— 0,44
Žīdi (Juifs)	0,65	0,60	— 0,05
Poļi (Polonais)	1,85	2,05	+ 0,20
Leiši (Lithuaniens)	0,90	1,27	+ 0,37
Igauņi (Estoniens)	0,36	0,34	— 0,02
Pārējie (Autres)	0,27	0,31	+ 0,04

Uz laukiem nav notikušas tik lielas pārgrozības kā pilsētās. Nelielu pieaugumu uzrāda leiši, poļi un lielkrievi, bet visu pārējo tautību piederīgo procents uz laukiem mazliet samazinājies. Kamēr 1925. gadā 80,12% no visiem lauku iedzīvotājiem bija latvieši, tikmēr tagad viņu ir 79,82%, tas ir samazinājies par 0,30. Otro vietu starp lauku iedzīvotājiem ieņem lielkrievi, kuŗu piederīgo procents uz laukiem palielinājies no 12,06 uz 12,34. Trešo vietu ieņem baltkrievi, kuŗiem 1925. gadā piederēja 2,78% no visiem lauku iedzīvotājiem, bet tagad 2,34%. Tādā kārtā baltkrievu procents uz laukiem samazinājies par 0,44. Pēc tam nāk poļi, kuŗu piederīgo procents uz laukiem pieaudzis no 1,85 uz 2,05. Leišu procents uz laukiem palielinājies no 0,90 uz 1,27. Visu pārējo tautību piederīgie uz laukiem sastāda mazāk nekā vienu procentu no visiem iedzīvotājiem. Vāciešu procents uz laukiem samazinājies no 1,01 uz 0,93, žīdu procents no 0,65 uz 0,60 un igauņu procents no 0,36 uz 0,34.

Abas iepriekšējās tabeles rādīja kā pilsētu un lauku iedzīvotāji, katri par sevi ņemti, sadalās pēc tautībām. Nākošā tabelē sadalīsim atsevišķo tautību piederīgos pilsētniekos un lauku iedzīvotājos.

No visiem attiecīgās tautības piederīgiem dzīvo pilsētās un uz laukiem.

Citadins et habitants ruraux parmi les ressortissants de chaque nationalité ethnique.

	Pilsētās. Citadins.		Uz laukiem. Habitants ruraux.	
	1925. g.	1930. g.	1925. g.	1930. g.
Latvieši (Lettons)	28,49	31,01	71,51	68,99
Vācieši (Allemands)	82,81	83,92	17,19	16,08
Lielkrievi (Gr.-Russes)	24,75	26,26	75,25	73,74
Baltkrievi (Ruthènes-Bl.)	11,51	21,56	88,49	78,44
Žīdi (Juifs)	91,86	92,32	8,14	7,08
Poļi (Polonais)	56,37	58,40	43,63	41,60

*) Šini kā arī pārējās tabelēs šini nodaļā, pie procentu aprēķināšanas nav vērā ņemti „nezināmās tautības“, ar ko izskaidrojama nelielā diference ar citām tabelēm.

	Pilsētās. Citadins.		Uz laukiem. Habitants ruraux.	
	1925. g.	1930. g.	1925. g.	1930. g.
Leiši (Lithuaniens)	53,03	40,75	46,97	59,25
Igauņi (Estoniens)	44,53	47,30	55,47	52,70
Pārējie (Autres)	56,59	57,04	43,41	42,96

Atsevišķo tautību piederīgie sadalīti lauku un pilsētu iedzīvotājos.
Répartition par citadins et habitants ruraux des ressortissants des nationalités ethniques.

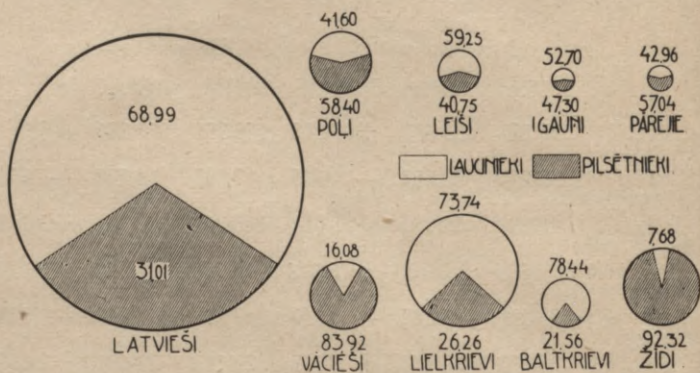

Diagrama № 21.

Šī tabele rāda, kuŗas Latvijā dzīvojošās tautības ir galvenā kārtā pilsētnieki un kuŗas laucinieki. Pēc pilsētnieku relatīvā daudzuma atsevišķās tautības grupējas sekošā kārtībā:

Pilsētnieku procents starp atsevišķo tautību piederīgiem.

Proportion des citadins parmi les ressortissants de chaque nationalité ethnique.

Žīdi	92,3	Leiši	40,7
Juifs		Lithuaniens	
Vācieši	83,9	Latvieši	31,0
Allemands		Lettons	
Poļi	58,4	Lielkrievi	26,3
Polonais		Gr.-Russes	
Igauņi	47,3	Baltkrievi	21,6
Estoniens		Ruthènes-Bl.	

Vispilsētnieciskākie Latvijā ir žīdi, jo 92,3% no visiem žīdiem dzīvo pilsētās un tikai 7,68% uz laukiem, pie kam arī šie uz laukiem dzīvojošie žīdi pa lielāku daļu dzīvo bieži apdzīvotās vietās. Otrā vietā pilsētnieku daudzuma ziņā ieņem vācieši, no kuŗiem 83,9% dzīvo pilsētās un tikai 16,1% uz laukiem. Pie tam pēdējos piecos gados pilsētās dzīvojošā vācu daļa ir pieaugusi no 82,8% uz 83,9% un uz laukiem dzīvojošā daļa samazinājusies no 17,2% uz 16,1%. No latviešiem tagad 31,0% dzīvo pilsētās un 69,0% uz laukiem. Arī latviešu pilsētnieku daļa ir pieaugusi. Kamēr 1925. g. tikai 28,5% no visiem latviešiem dzīvoja pilsētās, tikmēr tagad tur dzīvo 31,0%. Turpretim laucinieku procents starp latviešiem samazinājies no 71,5 uz 69,0. Arī pie visu pārējo tautību piederīgiem palielinājies pilsētnieku procents un tikai leišiem pieaugusi laucinieckā daļa.

Pārskatu par dažādo tautību piederīgo skaitu un procentu pilsētās sniedz tabele 75. lapas pusē. Par pārgrozībām lauku iedzīvotāju nacionālā sastāvā pārskatu sniedz tabele 77. lapas pusē, kuŗā atzīmēts atsevišķo tautību piederīgo procents uz laukiem 1925. un 1930. gados.

Iedzīvotāju tautība pilsētās pēc 1930. g. tautas skaitišanas datiem.

Nationalité ethnique des citadins d'après le recensement de 1930.

Pilsētas Villes	Tautības Nat. ethniques	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Žīdi Juifs	Polji Polonais	Igauni Estoniens	Leiši Lithuaniens	Pārejie Autres	Nezināmie Nat. incon.	K o p ā Total
Rīga	%	227 842 60,29	44 105 11,67	29 696 7,86	4 751 1,26	42 328 11,20	16 574 4,39	2 443 0,65	6 817 1,80	2 812 0,74	549 0,14	377 917 100,00
Liepāja	%	36 945 64,55	5 653 9,88	1 652 2,89	294 0,51	7 908 13,81	2 473 4,32	101 0,18	1 834 3,20	338 0,59	40 0,07	57 238 100,00
Daugavpils	%	11 657 26,97	579 1,34	8 425 19,49	1 006 2,33	11 636 26,92	9 007 20,84	37 0,08	256 0,59	252 0,58	371 0,86	43 226 100,00
Jelgava	%	25 695 77,75	2 567 7,77	1 161 3,52	268 0,81	1 977 5,98	495 1,50	47 0,14	629 1,90	193 0,58	16 0,05	33 048 100,00
Ventspils	%	14 244 82,56	1 081 6,27	209 1,21	47 0,27	1 275 7,39	128 0,74	36 0,21	91 0,53	140 0,81	2 0,01	17 253 100,00
Rēzekne	%	4 603 36,30	84 0,66	2 977 23,48	181 1,43	3 577 28,21	1 209 9,54	9 0,07	8 0,06	31 0,24	1 0,01	12 680 100,00
Valmiera	%	7 877 94,13	114 1,36	90 1,08	32 0,38	127 1,52	32 0,38	38 0,45	4 0,05	54 0,65	—	8 368 100,00
R.-Jūrmala	%	6 746 84,19	415 5,18	238 2,97	46 0,57	289 3,61	113 1,41	28 0,35	61 0,76	56 0,70	21 0,26	8 013 100,00
Cēsis	%	7 007 91,10	250 3,25	133 1,73	18 0,23	170 2,21	33 0,43	44 0,57	4 0,05	33 0,43	—	7 692 100,00
Tukums	%	5 937 77,58	448 5,85	95 1,24	44 0,57	968 12,64	41 0,54	11 0,14	22 0,29	90 1,17	2 0,03	7 658 100,00
Kuldīga	%	5 093 73,59	920 13,29	42 0,61	5 0,07	728 10,52	45 0,65	8 0,12	7 0,10	68 0,98	5 0,07	6 921 100,00
Jēkabpils	%	3 655 65,19	75 1,34	829 14,78	39 0,69	796 14,20	167 2,98	1 0,02	17 0,30	27 0,48	1 0,02	5 607 100,00
Ludza	%	1 581 29,50	22 0,41	1 302 24,30	98 1,83	16 34 30,49	647 12,07	—	9 0,17	50 0,93	16 0,30	5 359 100,00
Sloka	%	4 347 82,25	383 7,25	261 4,94	60 1,13	21 0,40	122 2,81	7 0,13	32 0,60	50 0,95	2 0,04	5 285 100,00
Grīva	%	888 16,81	19 0,36	2 466 46,69	364 6,89	228 4,32	991 18,76	—	299 5,66	27 0,51	—	5 282 100,00
Bauska	%	3 635 75,09	222 4,59	50 1,03	1 0,02	768 15,86	26 0,54	6 0,12	118 2,44	15 0,31	—	4 841 100,00
Rūjiena	%	4 309 94,04	58 1,27	28 0,61	1 0,02	73 1,59	6 0,13	56 1,22	3 0,07	48 1,05	—	4 582 100,00
Saldus	%	3 618 83,19	223 5,13	32 0,74	2 0,05	377 8,67	12 0,27	1 0,02	14 0,32	69 1,59	1 0,02	4 349 100,00
Krāslava	%	706 16,49	20 0,47	529 12,35	177 4,13	1 550 36,19	1 266 29,56	1 0,02	12 0,28	19 0,44	3 0,07	4 283 100,00
Talsi	%	3 296 78,62	166 3,96	19 0,45	4 0,10	609 14,53	8 0,19	8 0,19	4 0,10	78 1,86	—	4 192 100,00
Alūksne	%	2 993 82,86	32 0,88	136 3,77	8 0,22	184 5,09	4 0,11	182 5,04	2 0,06	70 1,94	1 0,03	3 612 100,00
Smiltene	%	3 299 91,89	34 0,95	18 0,50	2 0,06	217 6,04	7 0,19	9 0,25	2 0,06	1 0,03	1 0,03	3 590 100,00
Gulbene	%	3 088 86,40	23 0,64	152 4,25	75 2,10	65 1,82	116 3,25	26 0,73	4 0,11	25 0,70	—	3 574 100,00
Aizpute	%	2 538 73,89	258 7,51	17 0,49	4 0,12	572 16,65	21 0,61	2 0,06	12 0,35	11 0,32	—	3 435 100,00
Valka	%	3 068 91,83	51 1,52	38 1,14	3 0,09	65 1,94	8 0,24	99 2,97	5 0,15	4 0,12	—	3 341 100,00
Livani	%	1 948 60,51	27 0,84	137 4,26	1 0,03	1 010 31,38	73 2,27	4 0,12	4 0,12	15 0,47	—	3 219 100,00
Krustpils	%	1 717 53,44	28 0,87	171 5,32	58 1,81	1 149 35,76	52 1,62	3 0,09	17 0,53	18 0,56	—	3 213 100,00
Limbaži	%	2 692 91,72	61 2,08	28 0,96	6 0,20	105 3,58	3 0,10	17 0,58	3 0,10	18 0,61	2 0,07	2 935 100,00

Pilsētas Villes	Tautība Nat. ethniques		Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthenes Bl.	Židi Juifs	Poļi Polonais	Igauni Estoniens	Leiši Lithuaniens	Pārējie Autres	Nezināmie Nat. incon.	K o p ā Total
		%											
Auce	2 604	77	17	1	151	6	5	35	4	—	—	—	2 900
	89,79	2,65	0,59	0,03	5,21	0,21	0,17	1,21	0,14	—	—	—	100,00
Pļaviņas	1 848	36	50	9	635	12	5	5	31	—	—	—	2 631
	70,24	1,87	1,90	0,34	24,13	0,46	0,19	0,19	1,18	—	—	—	100,00
Jaunjelgava	1 588	35	16	6	620	5	2	12	13	2	—	—	2 299
	69,07	1,52	0,70	0,26	26,97	0,22	0,09	0,52	0,56	0,09	—	—	100,00
Madona	1 978	12	41	11	97	16	5	1	21	—	—	—	2 182
	90,65	0,55	1,88	0,50	4,45	0,73	0,23	0,05	0,96	—	—	—	100,00
Dobele	1 918	92	11	18	80	8	1	18	5	1	—	—	2 152
	89,12	4,27	0,51	0,84	3,72	0,37	0,05	0,84	0,23	0,05	—	—	100,00
Strenči	1 797	41	19	3	34	8	29	2	3	1	—	—	1 937
	92,78	2,12	0,98	0,15	1,76	0,41	1,50	0,10	0,15	0,05	—	—	100,00
Sabīle	1 503	60	6	—	306	1	4	5	29	—	—	—	1 914
	78,53	3,13	0,31	—	15,99	0,05	0,21	0,26	1,52	—	—	—	100,00
Kārsava	527	13	294	23	865	119	—	1	1	—	—	—	1 843
	28,60	0,71	15,95	1,25	46,93	6,46	—	0,05	0,05	—	—	—	100,00
Preiļi	408	4	302	12	892	112	—	3	14	—	—	—	1 747
	23,85	0,23	17,29	0,69	51,06	6,41	—	0,17	0,80	—	—	—	100,00
Subata	458	20	517	2	455	138	—	106	—	—	—	—	1 696
	27,00	1,18	30,48	0,12	26,83	8,14	—	6,25	—	—	—	—	100,00
Kandava	1 432	92	16	2	68	3	1	2	12	—	—	—	1 628
	87,96	5,65	0,98	0,12	4,18	0,19	0,06	0,12	0,74	—	—	—	100,00
Varakļāni	555	1	40	4	995	11	—	—	15	3	—	—	1 624
	34,18	0,06	2,46	0,25	61,27	0,68	—	—	0,92	0,18	—	—	100,00
Balvi	996	9	141	8	386	14	17	3	9	—	—	—	1 583
	62,92	0,57	8,91	0,51	24,38	0,88	1,07	0,19	0,57	—	—	—	100,00
Sigulda	1 367	16	31	4	7	7	6	2	4	—	—	—	1 444
	94,67	1,11	2,15	0,28	0,48	0,48	0,41	0,14	0,28	—	—	—	100,00
Mazsalaca	1 359	9	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	1 372
	99,05	0,66	0,07	—	0,07	—	—	—	—	—	—	0,15	100,00
Viļāni	616	—	265	18	396	53	—	1	21	—	—	—	1 370
	44,96	—	19,34	1,32	28,91	3,87	—	0,07	1,53	—	—	—	100,00
Priekule	1 188	30	13	—	24	2	1	8	30	—	—	—	1 296
	91,67	2,31	1,00	—	1,95	0,16	0,08	0,62	2,31	—	—	—	100,00
Ogre	1 085	49	28	20	38	60	3	4	3	2	—	—	1 292
	83,98	3,79	2,17	1,55	2,94	4,64	0,23	0,31	0,23	0,16	—	—	100,00
Viesīte	964	9	41	4	187	39	3	10	1	—	—	—	1 258
	76,63	0,72	3,26	0,32	14,86	3,10	0,24	0,79	0,08	—	—	—	100,00
Ilūkste	609	11	112	14	58	352	—	27	19	—	—	—	1 202
	50,67	0,92	9,32	1,16	4,82	29,28	—	2,25	1,58	—	—	—	100,00
Valdemārpils	933	8	17	3	161	1	7	—	—	—	—	—	1 130
	82,57	0,71	1,50	0,26	14,25	0,09	0,62	—	—	—	—	—	100,00
Grobiņa	952	35	6	—	116	5	—	3	11	1	—	—	1 129
	84,32	3,10	0,53	—	10,28	0,44	—	0,27	0,97	0,09	—	—	100,00
Ape	677	1	20	6	90	3	150	—	—	—	—	—	947
	71,49	0,11	2,11	0,63	9,50	0,32	15,84	—	—	—	—	—	100,00
Ķemeri	876	9	33	3	3	11	3	3	1	—	—	—	942
	92,99	0,95	3,50	0,32	0,32	1,17	0,32	0,32	0,11	—	—	—	100,00
Ainaži	729	5	15	1	7	1	164	1	—	—	—	—	923
	78,98	0,54	1,62	0,11	0,76	0,11	17,77	0,11	—	—	—	—	100,00
Salacgrīva	891	4	1	—	—	—	13	—	—	—	—	—	909
	98,02	0,44	0,11	—	—	—	1,43	—	—	—	—	—	100,00
Piltene	691	21	1	—	53	—	—	—	22	—	—	—	788
	87,69	2,66	0,13	—	6,73	—	—	—	2,79	—	—	—	100,00
Durbe	524	2	2	—	8	11	—	3	1	—	—	—	551
	95,10	0,36	0,36	—	1,45	2,00	—	0,55	0,18	—	—	—	100,00
Lejasciems	484	3	2	—	1	—	3	3	4	—	—	—	500
	96,80	0,60	0,40	—	0,20	—	0,60	0,60	0,80	—	—	—	100,00

Tautību % uz laukiem 1925. un 1930. g.g.
Proportion par nationalitē ethnique de la population rurale en 1925 et en 1930.

Apriņķi Districts	Tautības Nationalités ethniques		Latvieši		Vācieši		L. krievi		Gr.-Rusies		B.-krievi		Ruthēnes-Bl.		Zīdi		Polji		Igaunī		Leisi		Lithuanus		Autres		Nezināmie		Kopa Total		
	1930	1925	1930	1925	1930	1925	1930	1925	1930	1925	1930	1925	1930	1925	1930	1925	1930	1925	1930	1925	1930	1925	1930	1925	1930	1925	1930	1925	1930		
Rīgas apriņķis (distr.)	94,68	96,10	0,98	1,00	1,62	1,49	0,55	0,07	0,21	0,74	0,42	0,19	0,21	0,62	0,24	0,28	0,14	0,07	0,12	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Cēsu " "	97,20	97,84	0,98	0,42	0,84	0,76	0,41	0,08	0,20	0,14	0,86	0,22	0,15	0,19	0,09	0,22	0,18	0,02	0,12	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Vaimieras " "	97,27	97,59	0,80	0,86	0,38	0,46	0,25	0,02	0,06	0,03	0,17	1,11	1,08	0,20	0,05	0,20	0,16	0,06	0,11	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Valkas " "	91,28	92,48	0,37	0,40	3,29	2,76	0,53	0,02	0,10	0,04	0,22	3,78	3,83	0,21	0,09	0,18	0,19	0,04	0,08	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Madonas " "	94,18	94,66	2,86	2,85	1,40	1,14	0,49	0,14	0,52	0,33	0,31	0,25	0,11	0,12	0,10	0,19	0,23	0,02	0,18	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Vidzeme	94,83	95,70	0,96	1,03	1,55	1,34	0,45	0,06	0,25	0,16	0,38	1,02	1,05	0,29	0,12	0,22	0,18	0,05	0,12	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Liepājas apriņķis (distr.)	93,83	95,40	1,63	1,89	0,53	0,41	0,29	0,04	0,40	0,35	0,20	0,03	0,03	2,94	1,42	0,12	0,13	0,03	0,09	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Aizputes " "	92,44	92,89	5,38	5,74	0,26	0,37	0,20	0,01	0,53	0,44	0,32	0,28	0,01	0,02	0,45	0,27	0,07	0,02	0,23	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Kuldīgas " "	91,97	92,72	5,03	5,13	0,35	0,50	0,41	0,04	0,33	0,19	0,54	0,31	0,01	0,03	1,25	0,46	0,39	0,03	0,23	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Ventspils " "	93,80	92,54	1,62	1,88	0,83	0,34	0,16	0,01	0,48	0,34	0,24	0,15	0,46	0,20	0,07	3,19	4,12	0,02	0,06	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Talsu " "	93,99	94,88	2,12	2,80	1,63	1,09	0,59	0,49	0,15	0,08	0,53	0,28	0,09	0,16	0,33	0,15	0,56	0,50	0,07	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Kurzeme	93,07	93,76	3,04	3,27	0,61	0,53	0,34	0,11	0,37	0,28	0,36	0,25	0,11	1,27	0,60	0,81	0,94	0,02	0,13	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Tukuma apriņķis (distr.)	93,86	94,48	3,29	3,70	0,75	0,57	0,54	0,11	0,16	0,09	0,63	0,24	0,06	0,55	0,33	0,38	0,39	0,01	0,03	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Jelgavas " "	91,13	93,04	0,95	1,25	0,72	0,62	0,43	0,17	0,10	0,11	0,51	0,50	0,07	0,09	5,65	3,35	0,41	0,03	0,16	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Bauskas " "	91,80	93,45	0,34	0,36	0,46	0,61	0,21	0,11	0,65	0,31	0,31	0,42	0,08	0,02	6,17	4,15	0,50	0,03	0,12	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Jēkabpils " "	89,84	92,76	0,20	0,18	1,65	1,47	0,65	0,28	0,48	0,43	0,50	0,49	0,02	0,02	6,72	4,05	0,11	0,05	0,03	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Ilūkstes " "	57,33	46,70	0,34	0,27	14,97	19,35	9,84	12,89	1,16	1,40	10,18	11,86	0,02	0,01	5,90	7,23	0,34	0,04	0,25	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Zemgale	84,15	83,35	0,94	1,08	3,85	4,86	2,44	2,90	0,50	0,47	2,54	2,88	0,04	0,05	3,97	0,36	0,27	0,03	0,17	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Daugavpils apriņķis (distr.)	64,39	63,70	0,08	0,05	19,74	18,95	8,38	10,73	1,14	1,22	5,86	4,79	0,01	0,01	0,25	0,10	0,07	0,05	0,22	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Rezeknes " "	65,08	66,11	0,04	0,04	28,71	28,44	1,93	1,23	0,82	0,78	3,14	3,17	0,01	0,01	0,04	0,09	0,19	0,11	0,04	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Ludzas " "	60,27	61,59	0,05	0,07	28,36	22,55	5,62	11,29	0,93	1,01	4,54	3,23	0,02	0,01	0,05	0,08	0,08	0,08	0,08	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	
Jaunlatgales " "	52,94	51,59	0,04	0,07	43,33	45,52	1,25	2,02	1,07	1,36	0,71	0,80	0,28	0,36	0,18	0,21	0,17	0,05	0,03	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Latgale	61,29	61,35	0,05	0,06	29,05	28,05	4,50	5,84	1,00	1,09	3,72	3,18	0,07	0,08	0,14	0,17	0,14	0,08	0,04	0,10	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Latvija Lettonie	79,79	80,08	0,98	1,01	12,34	12,05	2,34	2,78	0,60	0,59	2,05	1,84	0,34	0,36	1,37	0,90	0,30	0,27	0,04	0,12	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Vija Lāča Latv PSR
Valsts bibliotēka
71-49.442

X. Atsevišķās tautības.

Atsevišķo tautību piederīgo skaits Latvijā ir pastāvīgi grozījies, bet vēl lielākām pārgrozībām bija vienmēr padots atsevišķo tautību piederīgo relatīvais skaits atsevišķās pilsētās un lauku apvidos. Šī nodaļa grib sīkāk aplūkot pēdējos piecos gados notikušās pārgrozības atsevišķās valsts sastāvdaļās, izceļot katras atsevišķās tautības stāvokli.

a) Latvieši.

Sava skaita ziņā redzamāko vietu starp tautībām, kuŗas Latvijā dzīvo, ieņem latvieši.

Latviešu skaits un procents.

Nombre et proportion des Lettons.

Gadi. <i>Années.</i>	Skaits. <i>Nombre.</i>	%
1897.*)	1 318 112	68,30
1920.	1 161 404	72,76
1925.	1 354 126	73,40
1930.	1 394 957	73,42

Latviešu skaits pēdējās skaitīšanās.
Effectif des Lettons aux derniers recensements.

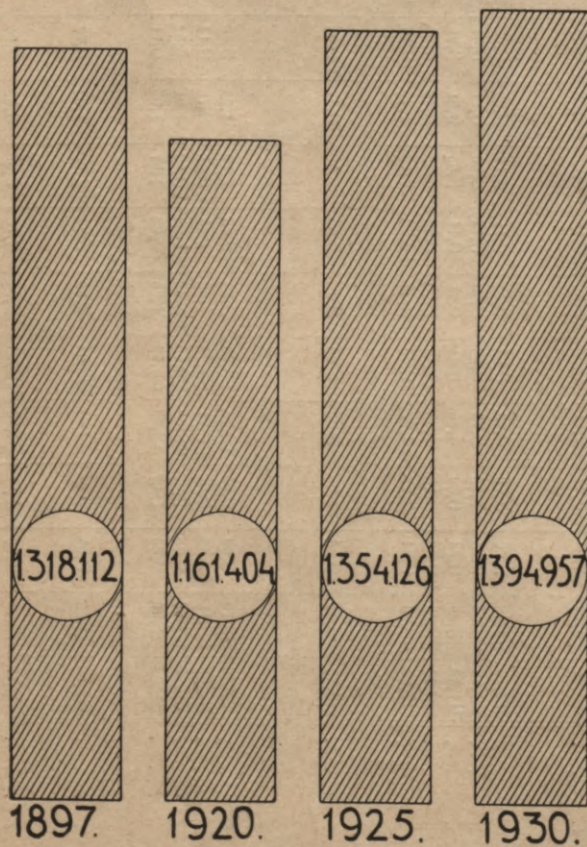

Diagrama № 22.

*) Par 1897. g. nav ņemta visa tagadējā Latvijas valsts teritorija, bet gan tikai 17 apr., kuŗi toreiz bija galvenā kārtā latviešu apdzīvoti. Kad 1897. gada teritorijai pieskaitītu tagad Latvijai pievienotos Piedrujas un Jaunlatgales apvidus un ņemtu vērā latviešu emigrāciju un cittautiešu ieceļošanu, tad īsi pirms pasaules kara uz Latvijas tagadējās teritorijas bija tikai mazliet vairāk nekā 60% latviešu.

Latviešu skaits pēdējā laikā ir redzami pieaudzis un tagadējais latviešu skaits Latvijā ir lielāks nekā tas jebkad agrāk ir bijis. Ja arī latviešu skaits ir ievērojami pieaudzis, tad tomēr tikpat ātrā gaitā ir pieaudzis visu pārējo tautību piederīgo skaits un tālab, salīdzinot ar visiem valsts iedzīvotājiem, latviešu svars pēdējos piecos gados nav palielinājies, bet gan palicis agrākais. 1925. gadā 73,40% no visiem valsts iedzīvotājiem bija latvieši, bet 1930. gadā arī tikai 73,42%. Tādā kārtā latviešu procents Latvijā palielinājies tikai par 0,02, kas nozīmē, ka latviešu relatīvais svars palicis tāds pats kā pirms pieciem gadiem.

Latviešu procents pilsētās 1897. gadā.

Proportion des Lettons dans les villes en 1897.

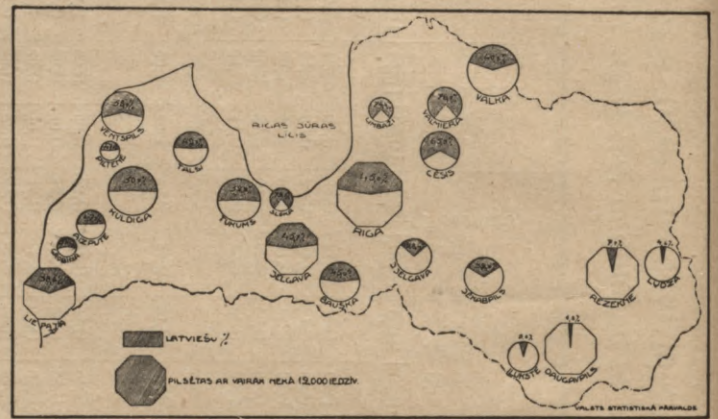

Diagrama № 23.

Pilsētās latviešu skaits ir pieaudzis par 46 812, bet uz laukiem tas samazinājies par 5 981. Tagad no visiem pilsētu iedzīvotājiem 62,4% ir latvieši, kamēr 1925. gadā tikai 60,9%. Turpretim starp lauku iedzīvotājiem latviešu procents samazinājies no 80,1 uz 79,8. Līdz ar latviešu skaita pieaugumu pilsētās, arī atsevišķās pilsētās pa lielākai daļai palielinājies latviešu relatīvais svars. Pavisam Latvijā ir 57 pilsētas, kuŗu starpā ir 33 tādas, kuŗās latviešu procents ir palielinājies, 22 tādas, kuŗās tas ir samazinājies un par 2 pilsētām nav salīdzinošu datu, jo šīs pilsētas ir pēdējā laikā jaunradītas un tālab tās 1930. gadā pirmo reizi skaitītas šķirti no laukiem. Visātrāki latviešu procents palielinājies Ilūkstē. Tur latviešu procents tagad ir par 20,28 lielāks nekā pirms pieciem gadiem. Tālāk latviešu procents palielinājies sekošās pilsētās: Sabīlē — 9,9, Grīvā — 9,7, Varakļanos — 5,4, Liepājā — 4,2, Strenčos — 3,8, Saldū — 3,6, Jaunjelgavā — 3,6, Dobelē — 3,4, Talsos — 3,1, Aizputē — 3,1, Jelgavā — 3,0, Kandavā — 2,5, Bauskā — 2,2, Aucē — 2,1, Aināžos — 2,1, Rēzeknē — 1,8, Gulbenē — 1,8, Kuldiģā — 1,7, Smiltēnē — 1,6, Subatā — 1,6, Līvānos — 1,5, Rīgā — 1,4, Preiļos — 1,2, Cēsīs — 1,2, Tukumā — 0,7, Ventspilī — 0,7, Priekulē — 0,5, Lejasciemā — 0,5, Krustpilī — 0,3, Durbē — 0,3, Salacgrīvā — 0,2 un Mazsalacā — 0,1. Pārējās pil-

sētās, izņemot Balvus un Siguldu, par kuŗām nav salīdzinošu datu, latviešu procents ir samazinājies. Latviešu procents tagad ir mazāks nekā 1925. gadā sekošās pilsētās: Valdemārpilī — 0,0, Limbažos — 0,1, Daugavpilī — 0,2, Grobiņā — 0,4, Valmierā — 0,6, Kārsavā — 0,7, Apē — 0,8, Alūksnē — 0,9, Jēkabpilī — 1,1, Madonā — 1,1, Rūjienā — 1,2, Valkā — 1,5, Piltenē — 1,7, R. Jūrmalā — 2,0, Krāslavā — 2,1, Viesītē — 2,1, Ludzā — 2,6, Viļānos — 3,7, Ķemerose — 3,8, Slokā — 6,1, Ogrē — 7,3 un Pļaviņās — 20,6. Straujā latviešu procenta samazināšanās Pļaviņās (no 90,8% uz 70,2%) izskaidrojama ar to, ka Pļaviņu pilsētai pievienots jaunākā laikā Gostiņu-Glazmankas miests, kuŗā dominēja

Latviešu procents pilsētās 1925. gadā.

Proportion des Lettons dans les villes en 1925.

Diagrama № 24.

židu iedzīvotāji. No 22 pilsētām, kuŗās samazinājies latviešu procents, 12 atrodas Vidzemē. Šinīs pilsētās ir liels latviešu vairākums un tur pēdējos piecos gados ir iecerējies prāvāks skaits židu un, bez tam, tur ir apmetušies arī ienācēji no Latgales, un, pateicoties šim apstāklim, taisni Vidzemes pilsētās ir samazinājies latviešu procents. Bez tam arī 5 Latgales pilsētās samazinājies latviešu procents. Sevišķi jūtami liela latviešu procenta samazināšanās ir Viļānos, Ludzā un Krāslavā. Bet arī Latgales lielākā pilsētā — Daugavpilī latviešu procents, kaut arī nelielos apmēros, ir samazinājies. Bez tam latviešu procents mazliet samazinājies 3 Kurzemes un 2 Zemgales pilsētās.

Salīdzinošus skaitļus par latviešu procentu pilsētās rāda nākošā tabele:

Latviešu procents pilsētās 1925. un 1930. gados.

Proportion des Lettons dans les villes en 1925 et en 1930.

Pilsētas. Villes.	1925. g.	1930. g.	Pieaudzis (+) vai pamazinājies (-). Augmentation (+) ou dimi- nution (-).
Mazsalaca	98,93	99,05	+ 0,12
Salacgrīva	97,78	98,02	+ 0,24
Lejasciems	96,32	96,80	+ 0,48
Durbe	94,81	95,10	+ 0,29
Sigulda	—	94,67	—

Pilsētas. Villes.	1925. g.	1930. g.	Pieaudzis (+) vai pamazinājies (-). Augmentation (+) ou dimi- nution (-).
Valmiera	94,78	94,15	- 0,65
Rūjiena	95,24	94,04	- 1,20
Ķemeri	96,80	92,99	- 3,81
Strenči	88,96	92,78	+ 3,82
Smiltene	90,25	91,89	+ 1,64
Valka	93,38	91,83	- 1,55
Limbaži	91,83	91,72	- 0,11
Priekule	91,13	91,67	+ 0,54
Cēsis	89,90	91,10	+ 1,20
Madona	91,75	90,65	- 1,10
Auce	87,65	89,79	+ 2,14
Dobele	85,09	89,12	+ 3,43
Kandava	85,44	87,96	+ 2,52
Piltene	89,44	87,69	- 1,75
Gulbene	84,75	86,40	+ 1,83
Grobiņa	84,70	84,32	- 0,38
Rīgas Jūrmala	86,15	84,19	- 1,96
Ogre	91,30	83,98	- 7,32
Saldus	79,58	83,19	+ 3,61
Alūksne	83,72	82,86	- 0,86
Valdemārpils	82,61	82,57	- 0,04
Ventspils	81,90	82,56	+ 0,66
Sloka	88,40	82,25	- 6,15
Ainaži	76,92	78,98	+ 2,06
Talsi	75,55	78,62	+ 3,07
Sabile	68,59	78,53	+ 9,94
Jelgava	74,79	77,75	+ 2,96
Tukums	76,84	77,53	+ 0,69
Viesīte	78,75	76,63	- 2,12
Bauska	72,86	75,09	+ 2,23
Aizpute	70,83	73,89	+ 3,06
Kuldīga	71,88	73,59	+ 1,71
Ape	72,32	71,49	- 0,83
Pļaviņas	90,80	70,24	- 20,56
Jaunjelgava	65,51	69,07	+ 3,56
Jēkabpils	66,25	65,19	- 1,06
Liepāja	60,32	64,55	+ 4,23
Balvi	—	62,92	—
Līvāni	59,03	60,51	+ 1,48
Rīga	58,85	60,29	+ 1,44
Krustpils	53,12	53,41	+ 0,32
Ilūkste	30,39	50,67	+ 20,28
Viļāni	48,71	44,06	- 3,75
Rēzekne	34,46	36,30	+ 1,84
Varakļāni	28,73	34,18	+ 5,45
Ludza	32,06	29,50	- 2,56
Kārsava	29,34	28,30	- 0,74
Subata	25,40	27,00	+ 1,60
Daugavpils	27,18	26,97	- 0,21
Preiļi	22,12	23,35	+ 1,23
Grīva	7,06	16,81	+ 9,75
Krāslava	18,58	16,49	- 2,09

Vēl pirms nepilniem 70 gadiem (1863. g.) Latvijā nebija nevienas pilsētas, kuŗā būtu latvisks vairākums. Pirms 50 gadiem — 1881. gadā — Latvijā bija tikai 4 pilsētas (Valmiera, Limbaži, Cēsis un Sloka), kuŗās bija latviešu majoritāte, bet 1897. gadā bija jau 8 tādas pilsē-

sauktos uz atsevišķo tautību procentu. Rīgas Jūrmalā, Ķemeros un Ogrē, ievērojot to, ka šīs pilsētas vienmēr vairāk izveidojas par vasarnīču vietām, ir saprotams citu tautu piederīgo pieaugums. Slokā latviešu procentu pa daļai samazina tas, ka turienes lielrūpniecībā kā speciālisti pieaicināti ārzemnieki, un arī krievu strādnieku skaita pieaugums turienes rūpniecībā. Uzkrītoša ir latviešu procenta samazināšanās Ludzā, Krāslavā, un Viļānos, jo laikā no 1920.—1925. gadam visās Latgales pilsētās bija konstatējams latviešu procenta pieaugums un, ievērojot to, ka turienes pilsētās ir neliels latviešu procents, bija sagaidāms, ka tas vēl turpinās pieaugt.

Arī lauku iedzīvotāju nacionālā sastāvā notikušas pārgrozības, kuŗas atsaucas uz latviešu procentu lauku apvidos.

Latviešu procents uz laukiem apgabalos un apriņķos.

Proportion des Lettons à la campagne par provinces et par districts.

Apriņķi un apgabali. <i>Districts et provinces.</i>	1925. g.	1930. g.	+ vai — laikā no 1925. līdz 1930. g. + ou — de 1925 à 1930.
Valmieras apr.	97,59	97,27	— 0,32
Cēsu „	97,84	97,20	— 0,64
Vidzeme	95,70	94,83	— 0,87
Rīgas apr.	96,10	94,68	— 1,42
Madonas „	94,66	94,18	— 0,48
Talsu „	94,88	93,99	— 0,89
Liepājas „	95,40	93,83	— 1,57
Tukuma „	94,48	93,66	— 0,82
Ventspils „	92,54	93,30	+ 0,76
Kurzeme	93,76	93,07	— 0,69
Aizputes apr.	92,39	92,44	+ 0,05
Kuldīgas „	92,72	91,67	— 1,05
Bauskas „	93,45	91,30	— 2,15
Valkas „	92,48	91,28	— 1,20
Jelgavas „	93,04	91,13	— 1,91
Jēkabpils „	92,76	89,64	— 3,12
Zemgale	83,35	84,15	+ 0,80
Latvija	80,08	79,79	— 0,29
Rēzeknes apr.	66,11	65,08	— 1,03
Daugavpils „	63,70	64,39	+ 0,69
Latgale	61,35	61,29	— 0,06
Ludzas apr.	61,59	60,27	— 1,32
Ilūkstes „	46,70	57,33	+ 10,63
Jaunlatgales „	51,59	52,94	+ 1,35

Kaut gan latviešu procents uz laukiem vispārīgi samazinājies tikai par 0,29, tad tomēr apriņķu lielākā daļā ir notikusi redzama latviešu relatīvā svara samazināšanās. Latviešu procents ir palielinājies vienīgi Ilūkstes, Jaunlatgales, Ventspils, Daugavpils un Aizputes apriņķos uz laukiem. Visos pārējos apriņķos latviskā lauku iedzīvotāju daļa ir samazinājusies. Visvairāk latviešu procents ir samazinājies sekošos apriņķos: Jēkabpils — 3,12, Bauskas — 2,15, Jelgavas — 1,91, Liepājas — 1,47, Rīgas — 1,42, Ludzas — 1,32, Valkas — 1,20, Kuldīgas — 1,05 un Rēzeknes — 1,03. Šinis 9 apriņķos

latviešu procents ir samazinājies vairāk kā par vienu. Atlikušos 5 apriņķos latviešu procents samazinājies mazākā mērā.

Latvijā pirms kara notikušas 3 tautas skaitīšanas un pēc kara 3 skaitīšanas. Vienmēr katrā nākošā skaitīšana uzrādīja latviešiem labvēlīgāku stāvokli. 1925.—1930. gadi ir pirmais laikmets, kurā latviešu skaitliskais stāvoklis nav uzlabojies. Tā laikā no 1920.—1925. gadam latviešu procents uz laukiem palielinājies visos apriņķos, izņemot vienīgi Cēsu, Valkas un Valmieras apriņķus, pie kam Valkas apriņķī samazināšanās toreiz notika, pateicoties stipri krieviskā Pededzes pagasta pievienošanai šim apriņķim.

Latviešu procenta samazināšanās uz laukiem izskaidrojama ar sekošiem iemesliem. Vispirms latvieši lielā skaitā atstāj laukus. Tagad uz laukiem ir par 5 981 mazāk latviešu nekā pirms pieciem gadiem. Bet, tā kā dažos lauku apvidos latviešu absolūtais skaits nav pamazinājies, bet gan pieaudzis, tad no tā seko, ka citos apvidos tas ir jūtāmāki samazinājies nekā tas būtu, ja rēķinātos vienīgi ar valsts caurmēra skaitļiem. Bet atstātās latviešu vietas nepaliek neaizņemtas. Dabīgā kārtā tās ieņem cilvēki, kuŗi nāk no Latvijas visbiežāk apdzīvotiem lauku apvidiem, tas ir no stipri nelatviskās Latgales dienvidus daļas. Ar to izskaidrojams, ka, piemēram, Vidzemē palielinājies krievu un poļu procents. Tā Vidzemē 1925. gadā bija 1,40% krievu, bet 1930. gadā 2,00%. Tanī pašā laikā poļu procents tur pieauga no 0,24 uz 0,38 un leišu procents no 0,12 uz 0,29. Iznākumā šo tautību piederīgo kopīgais procents pieaudzis no 1,76 uz 2,97, tas ir palielinājies par 0,91. Arī žīdu procents Vidzemē pieaudzis no 0,16 uz 0,25. Tādā kārtā šo četru tautību kopīgais procents tagad ir 2,92 pret 1,92 iepriekšējā skaitīšanā. Ar to arī izskaidrojama Vidzemes latviešu procenta samazināšanās par 0,87. Arī Kurzemes un Zemgales apriņķos gandrīz viscaur ir palielinājies krievu un poļu procents. Tomēr galvenā loma latviešu procenta samazināšanā tur piekrit leišiem. Dažos apriņķos leiši tagad sastāda redzamu minoritāti. Tā Jēkabpils apriņķī latviešu procents visvairāk samazinājies. Tur 1925. gadā bija 92,76% latviešu, bet 1930. gadā tikai 89,64%, tas ir latviešu procents samazinājies par 3,12. Kas ieņēmis latviešu vietu? Vispirms leišu procents pieaudzis no 4,05 uz 6,72, tas ir palielinājies par 2,67. Tanī pašā laikā krievu procents pieaudzis no 1,75 uz 2,30, tas ir palielinājies par 0,55. Neatkarīgi no citām pārgrozībām šo abu tautību procenta pieaugums iztaisa 3,22, kas atver latviešu procenta samazināšanos. Latviešu relatīvo svaru uz laukiem samazina, no vienas puses, latviešu ieceļošana pilsētās un, no otras puses, leišu ieceļošana no Lietavas un poļu un krievu ieceļošana no Latgales. Agrākās Baltijas daļā ieceļo arī Latgales latvieši, kas savukārt sekmē latviešu svara samazināšanos pašā Latgalē. Bet bez tam Latgalē neapšaubāmi notiek arī latviešu denacionalizēšana, par ko būs runa sevišķā nodaļā par nacionālo sastāvu Latgalē.

Pārgrozības lauku iedzīvotāju nacionālā sastāvā spilgti raksturo stāvoklis atsevišķos pagastos.

Latviešu procents lauku pagastos.
Proportion des Lettons dans les communes rurales.

Latviešu procents <i>Proportion des Lettons</i>	P a g a s t u s k a i t s <i>N o m b r e d e s c o m m u n e s r u r a l e s.</i>									
	Vidzeme		Kurzeme		Zemgale		Latgale		K o p ā <i>T o t a l</i>	
	1925	1930	1925	1930	1925	1930	1925	1930	1925	1930
Vairāk par 95 <i>Au-dessus de 95</i>	196	178	62	53	54	33	5	5	317	269
90—95	22	36	24	24	35	46	6	6	87	112
80—90	9	11	14	19	19	26	12	14	54	70
70—80	3	4	1	3	4	9	12	10	20	26
60—70	—	—	2	1	—	1	9	6	11	8
50—60	—	—	1	1	3	1	5	6	9	8
40—50	1	1	—	—	1	1	2	5	4	7
30—40	—	—	—	—	1	5	2	1	3	6
20—30	—	—	—	—	1	2	2	3	3	5
10—20	—	1	—	—	6	—	4	6	10	7
mazāk par 10 <i>au-dessous de 10</i>	1	—	—	—	—	—	6	3	7	3
Kopā <i>Total</i>	232	231	104	101	124	124	65	65	525	521

Pateicoties nelatvisko Latgales iedzīvotāju iecelošanai pārējos apgabalos, samazinās tīri latvisko pagastu skaits. Vēl 1925. gadā Latvijā bija 317 pagasti, kušos bija vairāk nekā 95% latviešu, bet 1930. gadā bija tikai 269 šādi pagasti. Tādā kārtā šādu pagastu skaits ir piecu gadu laikā samazinājies par 48. Tanī pašā laikā gan ir pieaudzis to pagastu skaits, kušos bija 90—95% latviešu. 1925. gadā tādu bija 87, bet tagad 112. Viņu skaits pieaudzis par 25, bet iepriekšējās pagastu grupas skaits tanī pašā laikā bija samazinājies par 48. Tādu pagastu, kušos nav latviešu vairākums 1930. gadā ir 28, bet 1925. gadā bija 27. Tanī pašā laikā gan notiek zināma latviešu procenta izlīdzināšanās. Piemēram, 1925. gadā bija 7 pagasti, kušos bija mazāk par 10% latviešu, bet 1930. gadā tādu pagastu bija tikai 3. Mazāk nekā 50% latviešu ir sekošos 28 pagastos:

pēc miera līguma ar Krieviju. Šinīs pagastos dzīvo 10 303 iedzīvotāji. Šo pagastu iedzīvotāju vairākums ir baltkrievi. Šai pagastu grupai pieslejas Skaistas (agr. Izabelinas) pagasts, kurā 44,5% latviešu. Latviešiem šinī pagastā pieder relatīvais vairākums, jo tanī ir vēl 27,5% baltkrievu un 20,5% poļu. Šie 3 pagasti vēl izgājušā gadu simtenī bija latviski.

3) Izolētu stāvokli ieņem Daugavpils apriņķī, Naujenu (agr. Maļinovas) pagasts, kurā 45,8% latviešu. Lielkrievu tur ir 44,8% un arī viņi tur nēsastāda vairākumu. Krievi tur ievesti pirms apm. 100 gadiem. Višķu pagastā tagad ir 41,1% latviešu, kaut gan 1925. gadā tur bija liels latviešu vairākums.

4) Rēzeknes apriņķī latviešu vairākums nav 4 pagastos, kuši sastāda slēgtu teritoriju uz dien-

Latviešu procents pagastos.
Proportion des Lettons dans les communes rurales.

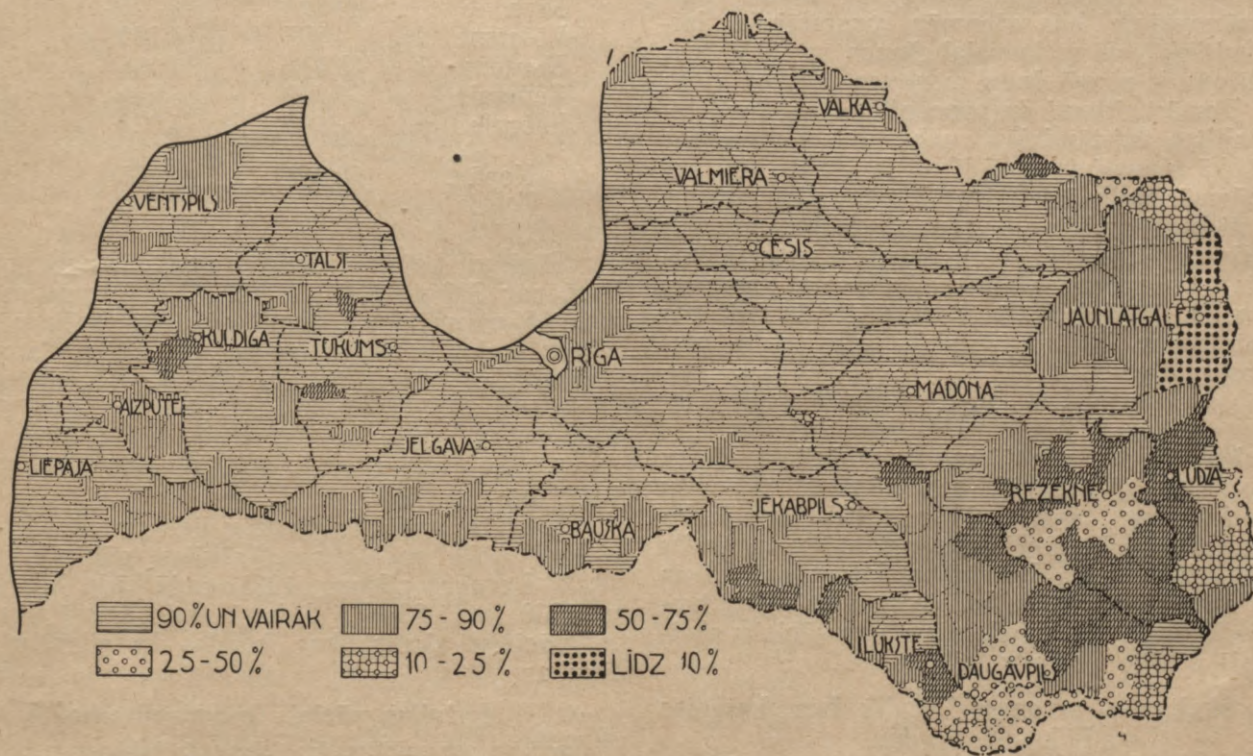

Diagrama № 27.

1) Jaunlatgales apriņķī Kacēnu pagasts ar 17,50% latviešu, Purvmales ar 11,55%, Augšpils ar 7,03%, Gauru ar 3,72% un Linavas ar 3,72%. Visi šie pagasti atrodas vienkopus apriņķa austrumu pierobežas daļā. Pirms kara tie piederēja pie Ostrovas apriņķa, Pleskavas guberņā. Šo pagastu iedzīvotāju priekšteči bija latvieši, kuši daudzu gadu simtenī laikā pārkrievoti. Šo pagastu grupa sastāda vislielāko nelatvisko apvidu valstī. Šinīs pagastos dzīvo 43 724 iedzīvotāji un viņu lielais vairākums ir lielkrievi.

2) Daugavpils apriņķī, Pustinas pagasts ar 24,0% latviešu un Piedrujas pagasts ar 16,7% latviešu. Šie pagasti agrāk piederēja pie Drisas apriņķa, Vitebskas guberņā un arī pievienoti Latvijai

vidus vakariem no Rēzeknes. Tur Rēznas pagastā ir 49,0% latviešu, Silajānu pag. — 40,56%, Ozolmuižas pag. — 37,0% un Ružīnas pag. 26,7%. Šinīs pagastos vairākumu sastāda vecicīgi lielkrievi.

5) Ludzas apriņķī Briģu pagastā ir tikai 29,7% latviešu, Rundēnu pagastā — 14,4%, Istras pagastā — 11,0% un Pasiēnas pagastā 10,5%. Šinīs pagastos viscaur ir lielkrievu vairākums, izņemot Pasiēnas pagastu, kurā jaukti baltkrievi (33,4%), lielkrievi (28,7%), poļi (21,5%) un latvieši (10,5%).

6) Latviska vairākuma nav arī Ilūkstes apriņķa dienvidus austrumu daļā. Tur Raudas pagastā ir 46,1% latviešu, Silenes — 39,9%, Salienes — 38,5%, Laucesas — 32,2%, Skrudalienes — 31,4%, Kaplavas — 30,0%, Dēmenes — 27,1% un

Kurcuma pagastā — 23,5%. Šinīs pagastos bez latviešiem dzīvo poļi, baltkrievi un lielkrievi.

7) Arī Pededzes pagastā Valkas apriņķī ir tikai 43,3% latviešu, jo šis pagasts agrāk piederēja pie Pleskavas guberņas un ir latviskās Lauru kolonijas daļa.

8) Beidzot Iršu vācu kolonijā, Madonas apriņķī ir tikai 11,0% latviešu.

Savelkot sacīto, jānāk pie sekoša slēdziena: pilsētās latviešu skaits ir ievērojami pieaudzis. Līdz ar to pilsētu lielākā daļā palielinājies latviešu procents. Tomēr vairākās pilsētās — it sevišķi valsts austrumu nomalē, tas ir samazinājies. Uz laukiem kā vispārīga parādība konstatējama latviešu procenta samazināšanās. Toties tur palielinājies krievu, poļu un leišu skaits. Mazliet palielinājies to pašvaldību vienību skaits, kuŗās latvieši sastāda iedzīvotāju mazākumu, bet tanī pašā laikā latvieši tagad konstatējami arī tanīs vietās, kuŗas agrāk bija vienīgi cittautiešu apdzīvotas. Visas piecas līdz šim notikušās tautas skaitīšanas, ar niecīgiem izņēmumiem, bija vienmēr konstatējušas latviešu skaitliskā stāvokļa uzlabošanos un 1930. gada skaitīšana ir pirmā, kuŗa to nevar darīt uz visas līnijas. Tomēr cittautiešu procenta pieaugumu, bijušās Baltijas sastāvdaļās, nebūt viscaur nevar uzskatīt kā negatīvu parādību, jo ar to 1) apstūrēts pārmērīgi lielā iedzīvotāju skaita pieaugums jau tā ļoti bieži apdzīvotā valsts austrumu nomalē; 2) palielināts Vidzemē, Zemgalē un Kurzemē sašļukušais lauksaimniecībā nodarbināto personu skaits un 3) citādi labvēlīgos apstākļos paredzama starp latviešiem izolēti dzīvojošo citu tautu piederīgo asimilēšanās.

b) Vācieši.

Vācieši pieder pie tiem nelatviešiem, kuŗu priekšteči Latvijā visilgāki uzturējušies. Vāciešu lielais vairākums dzīvo agrākās Baltijas sastāvdaļās un Latgalē, kā arī Ilūkstes apriņķī viņu skaits nav nekad bijis liels. Latvijā, atskaitot Latgali un Ilūkstes apriņķi, ir notikušas piecas vispārējas tautas skaitīšanas, kuŗas sniedz ziņas par vāciešu skaitu Latvijā pēdējo 50 gadu laikā.

Vāciešu skaits un procents Latvijā bez Latgales un Ilūkstes apriņķa.

Nombre des Allemands en Lettonie non compris la Latgale et le district d'Ilukste.

Skaitīšanas gadi. <i>Années de recensement</i>	Skaits. <i>Nombre.</i>	% no valsts iedzīvotājiem. <i>% de la population générale.</i>	Uz 100 1881. g. <i>Sur 100 en 1881.</i>
1881.	135 120	11,3	100
1897.	114 103	8,3	84
1920.	57 137	5,45	42
1925.	69 794	5,57	52
1930.	68 657	5,26	51

Vislielākais vāciešu skaits Latvijā konstatēts pirms 50 gadiem un kopš tā laika tas nemitīgi samazinās, izņemot bēgļu atgriešanās gadus. Tagad Latvijā uz augstāk minētās teritorijas ir 1137 vāciešu mazāk nekā 1925. gadā.

Vāciešu skaits un procents Latvijā.

Nombre et proportion des Allemands en Lettonie.

1920. g.	58 113	3,64%
1925. g.	70 964	3,85%
1930. g.	69 855	3,68%

Tādā kārtā visā valstī tagad ir 1109 vāciešu mazāk nekā 1925. gadā. Uz 100 vāciešiem 1925. gadā tagad ir 98. Tomēr atsevišķās valsts sastāvdaļās nav notikušas vienādas pārgrozības. Kamēr dažos apgabalos vāciešu skaits ir pieaudzis, tas citos apgabalos ir samazinājies vairāk nekā valsts caurmērā.

Atsevišķos apgabalos bija vāciešu:

Répartition des Allemands par provinces.

Apgabali. <i>Provinces.</i>	1925. g.	1930. g.	Uz 100 1925. g. ir 1930. g. <i>Sur 100 en 1925 — en 1930.</i>
Rīga	43 792	44 105	101
Vidzeme	4 997	4 849	97
Kurzeme	15 112	14 215	94
Zemgale	6 068	5 649	93
Latgale	995	1 037	104
Kopā	70 964	69 855	98
<i>Total</i>			

Rīgā un Latgalē vāciešu skaits ir palielinājies: Rīgā par 313 un Latgalē par 42. Turpretim Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē vāciešu skaits pēdējos piecos gados ir samazinājies. Vislielākos apmēros samazināšanās notikusi Zemgalē, kur tagad uz 100 vāciešiem 1925. g. ir tikai 93, bet Kurzemē 94 un Vidzemē 97. Absolūtos skaitļos vāciešu skaits Vidzemē samazinājies par 148, Zemgalē par 419 un Kurzemē par 897.

Vāciešu starpā ir diezgan liels procents ārzemnieku. 1920. gadā starp Latvijas vāciešiem bija 79,0% Latvijas pilsoņu, 1925. gadā tādu bija 85,1% un 1930. gadā 88,5%. Sakarā ar to, ir arī pieaudzis to vāciešu skaits, kas bauda Latvijas pilsoņu tiesības.

Latvijas vāciešu pavalstniecība.

Répartition par sujétion des Allemands habitant la Lettonie:

Pavalstniecība. <i>Sujétion.</i>	1925. g.	1930. g.
Latvijas <i>(Lettonne)</i>	60 375	61 864
Igaunijas <i>(Estonienne)</i>	353	481
Lietavas <i>(Lithuanienne)</i>	266	163
Polijas <i>(Polonaise)</i>	1 213	622
Vācijas <i>(Allemande)</i>	4 528	3 937
Krievijas <i>(Russe)</i>	75	176
Pārējās <i>(Autres)</i>	500	528
Nansenisti <i>(Nansenistes)</i>	2 999	1 551
Nezināma <i>(Sujétion inconnue)</i>	655	533

Latvijas pilsoņu starpā tagad ir 61 864 vācieši pret 60 375 1925. gadā un 45 877 1920. gadā. Vācu tautības ārzemnieku lielāko daļu sastāda Vācijas pilsoņi, kuŗu skaits pēdējos piecos gados samazinājies no 4 528 uz 3 937. Pa daļai šī samazināšanās izskaidrojama ar to, ka vairāki Vācijas pilsoņi un bezpavalstnieki pēdējā laikā ir ieguvuši Latvijas pilsoņu tiesības. Bez tam ārzemnieku skaitu nelielā mērā samazinājusi viņu aizceļošana, pēc veltīgas lielas un vieglas peļņas meklēšanas Latvijā. Prāvs skaits vāciešu ir Polijas pilsoņi (622), kas galvenā kārtā ir pēc 1905. gada ievestie vācu kolonisti Kurzemē. Bez tam Latvijā vēl dzīvo 481 vācu tautības Igaunijas pilsonis.

Vācu bezpavalstnieku skaits ir samazinājies no 2 999 uz 1 551, tas ir gandrīz uz pusi. Ar to arī galvenā kārtā izskaidrojams vāciešu skaita pieaugums starp Latvijas pilsoņiem. Kamēr vācu tautības bezpavalstnieku skaits samazinājies par 1 448, tikmēr vācu tautības Latvijas pilsoņu skaits pieaudzis par 1 489.

Vāciešu lielākā daļa Latvijā dzīvo pilsētās. 58 622 vācieši ir pilsētnieki un 11 233 lauku iedzīvotāji. Tamdēļ arī no visiem Latvijas pilsētņiekiem 8,45% ir vācieši, bet no lauku iedzīvotājiem tikai 0,93%. Atsevišķos apgabalos vācieši starp laukiem un pilsētām sadalās sekoši:

Vāciešu skaits pilsētās un uz laukiem

Nombre des Allemands dans les villes et à la campagne.

	Pilsētās. Dans les villes.		Uz laukiem. A la campagne.	
	Pavisam. Total.	0,0 no iedzīv. kopskaita. 0,0 du total général de la population.	Pavisam. Total.	0,0 no iedzīv. kopskaita. 0,0 du total général de la population.
Rīga	44 105	11,67	—	—
Vidzeme	1 606	2,43	3 243	0,06
Kurzeme	8 549	8,40	5 666	3,04
Zemgale	3 575	5,26	2 074	0,04
Latgale	787	0,98	250	0,05
Kopā Total	58 622	8,45	11 233	0,93

Vislielākais svārs vāciešiem ir Rīgā, kur viņi sastāda 11,7% no visiem iedzīvotājiem. Pēc tam nāk Kurzemes pilsētas, kuŗās ir 8,4% vāciešu un beidzamā vietā stāv Latgale, kur vācieši sastāda nepilnu procentu no visiem pilsētņiekiem. Uz laukiem vienīgi Kurzemē ir lielāks (3,0%) vāciešu procents, bet visos pārējos apgabalos tagad ir mazāk nekā 1,0% vāciešu. Salīdzinot ar 1925. gada skaitīšanas rezultātiem, vāciešu procents ir samazinājies visos apgabalos. Tā Rīgā tagad ir 11,67% vāciešu, bet 1925. gadā bija 12,97%, Kurzemes pilsētās 8,40 un 9,20, Zemgales pilsētās 5,26 un 6,62, Vidzemes pilsētās 2,43 un 2,66. Kurzemē uz laukiem tagad ir 3,04% vāciešu, bet bija 1925. gadā 3,41%. Pārējos apgabalos uz laukiem attiecīgie skaitļi ir se-

koši: Vidzemē — 0,96 un 1,07, Zemgalē — 0,94 un 0,86 un Latgalē — 0,05 un 0,06.

Vāciešu svārs atsevišķās pilsētās grozījies. Tas redzams no nākošās tabeles, kuŗa rāda vāciešu procentu atsevišķās pilsētās 1925. un 1930. gados un šī procenta samazināšanos vai pieaugumu.

Vāciešu procents pilsētās.
Proportion des Allemands dans les villes.

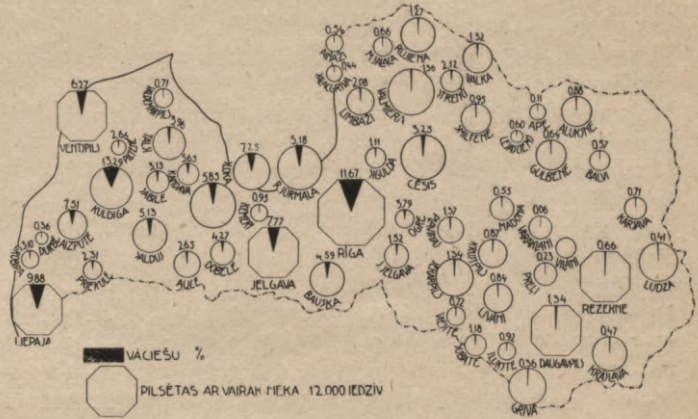

Diagrama № 28.

Vāciešu procents pilsētās 1925. g. un 1930. g.

Proportion des Allemands dans les villes en 1925 et en 1930.

	1925. g.	1930. g.	+ vai — + ou —
Kuldīga	13,92	13,29	— 0,63
Rīga	12,97	11,67	— 1,30
Liepāja	10,08	9,88	— 0,20
Jelgava	9,75	7,77	— 1,98
Aizpute	8,25	7,51	— 0,74
Sloka	5,74	7,25	+ 1,51
Ventspils	6,21	6,27	+ 0,06
Tukums	5,27	5,85	+ 0,58
Kandava	6,35	5,65	— 0,70
Rīgas-Jūrmala	5,62	5,18	— 0,44
Saldus	6,39	5,13	— 1,26
Bauska	4,89	4,59	— 0,30
Dobele	6,51	4,27	— 2,24
Talsi	5,67	3,96	— 1,71
Ogre	4,11	3,79	— 0,32
Cēsis	3,37	3,25	— 0,12
Sabīle	4,45	3,13	— 1,32
Grobiņa	3,42	3,10	— 0,32
Piltene	2,72	2,66	— 0,06
Auce	2,18	2,65	+ 0,47
Priekule	1,91	2,31	+ 0,40
Strenči	3,32	2,12	— 1,20
Limbaži	2,33	2,08	— 0,25
Valka	1,44	1,52	+ 0,08
Jaunjelgava	2,12	1,52	— 0,60
Pļaviņas	3,30	1,37	— 1,93
Valmiera	1,27	1,36	+ 0,09
Daugavpils	1,33	1,34	+ 0,01
Jēkabpils	1,15	1,34	+ 0,19
Rūjiena	1,22	1,27	+ 0,05
Subata	1,87	1,18	— 0,69
Sigulda	—	1,11	—

	1925. g.	1930. g.	+ vai — + ou —
Kemeri	1,11	0,65	— 0,16
Smiltene	0,62	0,95	+ 0,33
Ilūkste	0,60	0,92	+ 0,32
Alūksne	1,00	0,88	— 0,12
Krustpils	0,62	0,87	+ 0,25
Līvāni	0,55	0,54	+ 0,29
Viesīte	0,44	0,72	+ 0,28
Valdemārpils	1,22	0,71	— 0,51
Kārsava	0,71	0,71	—
Rēzekne	0,73	0,66	— 0,07
Mazsalaca	0,49	0,66	+ 0,17
Gulbene	1,87	0,64	— 1,17
Lejasciems	0,50	0,60	+ 0,10
Balvi	—	0,57	—
Madona	0,59	0,55	— 0,04
Ainaži	0,21	0,54	+ 0,33
Krāslava	0,29	0,47	— 0,18
Salacgrīva	0,78	0,44	— 0,34
Ludza	0,41	0,41	—
Durbe	0,56	0,36	— 0,20
Grīva	0,53	0,36	— 0,17
Preiļi	0,42	0,23	— 0,19
Ape	0,92	0,11	— 0,81
Varakļāni	0,10	0,66	— 0,94
Viljāni	0,07	—	—

No visām pilsētām vislielākais vāciešu procents ir Kuldīgai (13,3) un otrā vietā stāv Rīga (11,7). Visās pārējās pilsētās ir mazāk nekā 10% vāciešu. 1925. gadā arī Liepājai bija 10,1% vāciešu, bet tagad viņu tur ir 9,9%. Vairāk nekā 5% vāciešu ir pavisam 11 pilsētās. Bez 3 augstāk minētām, šādas pilsētas vēl ir Jelgava ar 7,8% vāciešu, Aizpute — 7,5%, Sloka — 7,2%, Ventspils — 6,5%, Tukums — 5,8%. Kandava — 5,6%, Rīgas Jūrmala — 5,2% un Saldus — 5,1%. Visas šīs pilsētas ar lielāku vāciešu procentu atrodas Latvijas rietumos — uz rietumiem no līnijas, kuŗa savieno Jelgavu ar Rīgu. No 3,1—5,6% vāciešu ir 7 pilsētās un no 1,1—3,0% vāciešu ir 14 pilsētās. 25 pilsētās ir mazāk nekā 1% vāciešu. Pie pilsētām, kuŗās mazāk nekā 1% vāciešu, pieder visas Latgales pilsētas, izņemot Daugavpili, kuŗā 1,3% vāciešu. Bez tam šo pilsētu starpā ir 10 Vidzemes mazpilsētas, visas Ilūkstes apriņķa pilsētas un Durbe, un Valdemārpils, Kurzemē. 18 pilsētās vāciešu procents pieaudzis, bet 37 tas samazinājies. Vienīgi Slokā vāciešu procenta pieaugums ir mazliet lielāks. Tur 1925. gadā bija 5,74% vāciešu, bet tagad tur ir 7,25%. Visās pārējās pilsētās, kuŗās konstatējams vāciešu procenta pieaugums, šis pieaugums tomēr ir mazāks par vienu. Turpretim 9 pilsētās vāciešu procents ir samazinājies vairāk kā par vienu. Vislielākā samazināšanās pēdējo piecu gadu laikā notikusi Dobelē, kur tagad vāciešu procents ir par 2,0% mazāks nekā 1925. gadā. Tālāk nāk Jelgava ar 2,0%, Pļaviņas ar 1,9%, Talsi ar 1,7%, Sabīle, Saldus un Rīga ar 1,3%, Gulbene ar 1,2% un Strenči arī ar 1,2%. Atlikušās 30 pilsētās vāciešu procents samazinājies mazāk kā par vienu.

Absolūtos skaitļos vāciešu stāvokli lielākās pilsētās raksturo nākošā tabele:

Vāciešu bija pilsētās ar vairāk nekā 5 000 iedzīvotājiem:

Dans les villes avec plus de 5 000 habitants il y avait d'Allemands:

	1881. g.	1897. g.	1920. g.	1925. g.	1930. g.
Rīgā	66 775	63 322	29 533	43 792	44 105
Liepājā	9 803	11 627	5 864	6 128	5 653
Daugavpilī	—	3 092	335	542	579
Jelgavā	9 275	7 079	2 428	2 760	2 567
Ventspilī	1 987	1 422	768	1 018	1 081
Rēzeknē	—	65	30	94	84
Valmierā	764	600	116	103	114
Cēsīs	1 230	1 071	277	271	250
Tukumā	1 189	883	315	378	448
Kuldīgā	2 483	2 362	922	962	920
R.-Jūrmalā	—	—	1 057	366	415
Jēkabpilī	477	328	53	65	75
Ludzā	—	11	—	23	22
Bauskā*)	830	536	210	249	222
Slokā**)	—	—	21	204	383
Grīvā**)	—	—	—	14	19

Vislielākais vāciešu absolūtā skaita pieaugums ir Rīgā — 313. Tad nāk Sloka ar 179. Pārējās pilsētās pieaugums ir mazāks par 100. Vislielākā vāciešu skaita samazināšanās notikusi Liepājā — par 475 un Jelgavā — par 193. Visās pārējās pilsētās samazināšanās ir mazāka kā 100.

Uz laukiem vāciešu skaits ir samazinājies. Pavisam Latvijā tagad ir 521 pagasts. Mazāk nekā 1% vāciešu ir 392 (387 — 1925. g.) pagastos, 1—3% vāciešu ir 88 (92) pagastos, 3—5% ir 16 (19) pagastos, 5—10% ir 15 (18) pagastos un vairāk par 10% vāciešu ir 10 (12 — 1925. g.) pagastos. Tādā kārtā pagastu skaits ar lielāku vāciešu procentu ir samazinājies. Atsevišķos apriņķos uz laukiem bija sekošs vāciešu procents:

Vāciešu % apriņķos un apgabalos uz laukiem 1925. un 1930. g. g.

Proportion des Allemands à la campagne par districts et par provinces en 1925 et en 1930.

		1925. g.	1930. g.	+ vai — + ou —
Aizputes apr.	5,74	5,33	— 0,41	
Kuldīgas „	5,13	5,03	— 0,10	
Tukuma „	3,70	3,29	— 0,41	
Kurzeme	3,27	3,04	— 0,23	
Madonas apr.	2,85	2,66	— 0,19	
Talsu „	2,30	2,12	— 0,18	
Liepājas „	1,89	1,63	— 0,26	
Ventspils „	1,88	1,62	— 0,26	
Vidzeme	1,03	0,96	— 0,07	
Jelgavas apr.	1,25	0,95	— 0,30	
Zemgale	1,00	0,94	— 0,15	
Rīgas apr.	1,00	0,93	— 0,07	
Cēsu „	0,42	0,38	— 0,04	
Valkas „	0,40	0,37	— 0,03	
Bauskas „	0,39	0,34	— 0,05	
Valmieras „	0,36	0,30	— 0,06	

*) Bauskas pils. 1930. g. ir mazāk par 5 000 iedzīvotāju.

**) Slokas un Grīvas pils. 1920. un 1925. g. bija mazāk nekā 5 000 iedzīvotāju.

	1925. g.	1930. g.	+ vai — + ou —
Ilūkstes apr.	0,27	0,24	— 0,03
Jēkabpils „	0,18	0,20	+ 0,02
Daugavpils „	0,05	0,08	+ 0,03
Ludzas „	0,07	0,05	— 0,02
Latgale	0,06	0,05	— 0,01
Rēzeknes apr.	0,04	0,04	—
Jaunlatgales „	0,07	0,04	— 0,03
Latvija	1,01	0,93	— 0,08
<i>Lettonie</i>			

Visvairāk uz laukiem ir vāciešu Kurzemē, bet it sevišķi Aizputes un Kuldīgas apriņķos, kuŗos ir vairāk nekā 5% vāciešu. Pēc tam nāk Tukuma (3,3%), Madonas (2,7%) un Talsu apriņķi, kuŗos ir vairāk nekā 2% vāciešu. Madonas apriņķī rodas samērā lielais vāciešu procents, pateicoties Iršu kolonijai. Vairāk nekā 1% vāciešu vēl ir Liepājas un Ventspils apriņķos, bet visos pārējos apriņķos ir mazāk nekā 1% vāciešu. Vismazāk vāciešu ir valsts austrumu daļā: Latgalē un Ilūkstes un Jēkabpils apriņķos. Pēdējos piecos gados vāciešu procents uz laukiem viscaur ir samazinājies, izņemot Daugavpils un Jēkabpils apriņķus, kuŗos atzīmējams neliels pieaugums. Vislielākā samazināšanās notikusi Aizputes un Tukuma apriņķos.

Vāciešu procents pagastos, kuŗos šīs tautības piederīgo ir vairāk nekā 5%.

Proportion des Allemands dans des communes rurales avec un taux au-dessus de 5%,

Pagasti. Communes rurales.	Apriņķi. Districts.	1920. g.	1925. g.	1930. g.	+ vai — + ou —
Iršu	Madonas	85,04	91,09	85,90	— 5,19
Kurmales	Kuldīgas	42,95	39,37	37,37	— 2,00
Planicas	„	29,31	30,91	29,08	— 1,23
Cēres	Talsu	36,64	34,14	27,48	— 6,96
Zantes	Tukuma	55,00	52,97	26,00	— 26,07
Kalvenes	Aizputes	34,84	20,89	17,22	— 3,67
Kazdangas	„	31,38	17,51	16,82	— 0,69
Padures	Kuldīgas	17,89	16,43	16,50	— 0,13
Virgas	Liepājas	34,29	16,35	14,82	— 1,53
Sieksātes	Aizputes	6,13	9,39	12,36	+ 2,97
Zūru	Ventspils	8,37	7,94	9,78	+ 1,84
Gaiķu	Kuldīgas	12,27	6,56	9,53	+ 2,77
Bikstu	Tukuma	—	2,66	8,67	+ 6,31
Aizputes	Aizputes	4,75	5,35	8,66	+ 3,31
Valtaiķu	„	6,56	6,76	8,58	+ 1,82
Lažas	„	3,19	7,06	8,50	+ 1,44
Ivandes	Kuldīgas	10,37	12,45	8,12	— 4,33
Rudbāržu	Aizputes	11,14	15,88	7,85	— 8,03
Rendas	Kuldīgas	11,73	12,28	7,20	— 5,08
Skrīveru	Rīgas	13,57	8,32	6,97	— 1,35
Sātiņu	Kuldīgas	9,45	7,57	6,45	— 1,12
Raņķu	„	6,42	6,76	5,81	— 0,95
Aizteres	Liepājas	—	0,86	5,64	+ 4,78
Puzes	Ventspils	7,34	7,26	5,32	— 1,94
Dzirciema	Tukuma	—	0,51	5,26	+ 4,75

1925. gadā bija 30 pagasti, kuŗos bija vairāk nekā 5% vāciešu, bet 1930. gadā 25 šādi pagasti. Vislielākais vāciešu procents ir Iršu kolonijā, Madonas apriņķī. 1925. gadā arī Zantes pagastā, Tu-

kuma apriņķī bija vairāk nekā puse no visiem iedzīvotājiem vācieši, bet tagad šini pagastā ir tikai 26,9% vāciešu. Straujā vāciešu procenta samazināšanās šini pagastā izskaidrojama pa daļai ar to, ka daļa vāciešu no šī pagasta izceļojuši uz Kanādu, bet galvenais ir tas, ka regulējot pagastu robežas, šim pagastam ir pievienota plašāka latviešu teritorija un vāciešu relatīvā skaita samazināšanās šini gadījumā izsaukta no straujas latviešu absolūtā skaita palielināšanās. Bez Iršu kolonijas vēl sekošos pagastos ir lielāks vāciešu procents: Kurmales — 37,4%, Planicas — 29,7%, Cēres — 27,5%, Zantes — 26,9%, Kalvenes — 17,2%, Kazdangas — 16,8%, Padures — 16,3%, Virgas — 14,8% un Sieksātes — 12,4%. Pārējos pagastos ir mazāk nekā 10% vāciešu. Visi pagasti, kuŗos lielāks procents vāciešu, atrodas Kurzemē un Tukuma apriņķī. Ārpus šiem 6 apriņķiem, izņemot Iršu koloniju, nav neviena pagasta, kuŗā ir pāri par 5% vāciešu. Uz laukiem vāciešu skaits tagad kā absolūti, tā arī relatīvi samazinās. Starp augstāk minētiem 25 pagastiem, ir tikai 9, kuŗos vācu procents palielinājies, bet visos pārējos tas samazinājies.

Vāciešu procents apriņķos uz laukiem.

Proportion des Allemands à la campagne par districts.

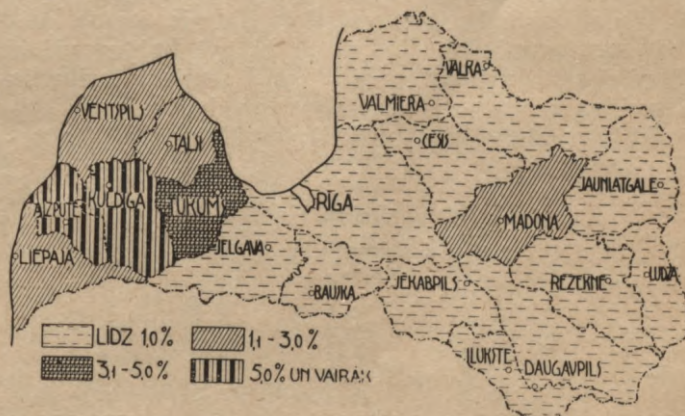

Diagrama № 29.

c) Krievi.

Ar nosaukumu „krievi“ parasti apzīmē trīs dažādu nacionālu grupu apvienību. Tā pirmskara krievu demografiskā statistikā lietoja vārdu „krievi“, bet apakšsadāļumos runāja par lielkrieviem, baltkrieviem un mazkrieviem. Šāds dalījums tagad ir uzskatāms par novecojušu, jo ukraiņiešus (agrāk mazkrievus), tagad uzskata par patstāvīgu tautību. Domu starpības ir par to, vai baltkrievi ir īpatnēja tautība vai arī, viņi kopā ar lielkrieviem sastāda vienu tautību un baltkrievu valoda ir tikai dialekts. Šī darba uzdevums nav ieņemt stāvokli šini jautājumā. Ir nenoliedzams, ka dalījums lielkrievos, baltkrievos un ukraiņiešos ir nepieciešams un tālab Valsts statistiskā pārvalde centās pēc iespējas precīzi konstatēt krievu sadalījumu augstāk minētās apakšgrupās. Par nožēlošanu statistika šimbrīžam nespēj vilkt pilnīgi noteiktu robežu šo abu tautību piederīgo starpā. Kā lielkrievi, tā arī baltkrievi, bet it sevišķi pēdējie, atrodas uz

visai zema izglītības līmeņa. Viņu lielākā daļa ir analfabeti un viņiem bieži vispārīgi trūkst jēdziena par tautību, kuŗu nomāc apziņa par piederību pie vienas vai otras konfesionēlas vienības. Tālab ir visai grūti prasīt no šiem tumšajiem iedzīvotāju slāņiem, lai viņi skaitītājiem noteikti atbildētu, vai viņi ir liel- vai baltkrievi. Protams, sīkāk iepazīstoties ar skaitāmās personas izlokšņi, varētu precīzi noteikt viņu nacionālo piederību, bet Latgalē, kur arī skaitītāju personāls bieži nebija pietiekoši kvalificēts, tas nebija iespējams. Šāda šķirošana ir vēl vairāk apgrūtināta tālab, ka liel- un baltkrievi Latvijā nedzīvo teritoriāli pilnīgi nošķirti. Vienīgi Piedrujas un Pustinas pagastos Daugavpils apriņķa austrumos dzīvo vairāk vai mazāk kompaktās masās baltkrievi. Tāpat baltkrievi lielākā skaitā sastopami Bukmuižas pagastā Rēzeknes apriņķī, Aulejas un Skaistas pagastos Daugavpils apriņķī un Pasiēnas pagastā Ludzas apriņķa dienvidos, bet visā pārējā Latgalē viņi kā mazākums dzīvo latviešu un lielkrievu starpā. Lielkrievi, turpretim, dzīvo kompaktās masās vienīgi piecos Jaunlatgales apriņķa austrumu pagastos. Visā pārējā Latvijā lielkrievi un baltkrievi dzīvo starp latviešiem un nav ārēju iezīmju, kuŗas atļautu vilkt objektīvas robežas starp šīm abām krievu tautas nozarēm, vēl vairāk tālab, ka baltkrievi ārpus Piedrujas apvidus, prot arī lielkrievu valodu. Ka pie mums Latvijā sastopami kā lielkrievi, tā arī baltkrievi, ir viegli izskaidrojams ar to, ka Latvijas teritorija dienvidus austrumos sastopas ar baltkrievu teritoriju, bet austrumos ar lielkrievu etnogrāfisko teritoriju.

Krievu skaits Latvijā.

Nombre des Russes en Lettonie.

Gadi. Années.	Lielkrievi. Gr.-Russes.	Baltkrievi. Ruthènes-Bl.	Ukrainieši. Ukrainiens.	Kopā. Total.
1920.	124 746	75 630	?	200 376
1925.	193 648	38 010	512	231 658
1930.	201 778	36 029	1629	239 436

Ukrainieši, kā patstāvīga tautība, šeit tālāk nekrit svarā. Krievu skaits tagad nemitīgi pieaug. Tomēr tagad Latvijā ir mazāk krievu nekā pirms kara. 1897. gadā 17 apriņķos, kuŗos bija latvisks vairākums, saskaitīja 232 204 krievus. Bet šeit nav pieskaitīti Piedrujas un Jaunlatgales apvidu krievi, kuŗi pievienoti Latvijai tikai 1920. gadā, slēdzot mieru ar Krieviju. Šo apgabalu 7 pagastos tagad dzīvo 39 451 lielkrievs un 6 449 baltkrievi. Pirms kara tur būs bijuši, pieņemot minimumu, vismaz 40 000 krievu. Kad 1897. gadam ņem tagadējo valsts teritoriju, tad torciz Latvijā bija vismaz 272 000 krievu. Pēdējos pirmskara gados krievu skaits Latvijā strauji pieauga. Vienā pašā Rīgā krievu skaits laikā no 1897. līdz 1913. gadam pieauga par 54 151. Tanī pašā laikā strauji kolonizēja Latgali ar krievu zemniekiem. Tālab nebūs aplam, ja pieņemsim, ka laikā no 1897. gada līdz 1914. gadam krievu skaits Latvijā būs pieaudzis

vismaz par 70 000. Tādā kārtā pirms kara uz tagadējās valsts teritorijas dzīvoja vismaz 342 000 krievu. Turpretim 1920. gadā Latvijā bija tikai 157 671 krievs. Šī straujā krievu skaita samazināšanās izskaidrojama ar krievu ierēdņu un rūpniecības centru strādnieku aizceļošanu pēc Rīgas evakuācijas un vācu okupācijas laikā. Pēdējā laikā krievu skaits atkal pieaudzis. No 1920. gada līdz 1925. gadam, tas ir bēgļu atgriešanās laikmetā, krievu skaits pieaudzis no 200 376 uz 231 658, bet pēdējos piecos gados no 231 658 uz 239 436. Pēdējā laikā, krievu pieaugums ir ievērojami mazāks nekā iepriekšējos gados. Uz šīs parādības iemesliem aizrādīts iepriekšējā nodaļā.

Krievi Latvijā galvenā kārtā ir lauku iedzīvotāji. Vislielākais lauku iedzīvotāju procents Latvijā ir baltkrieviem. Pēc tam nāk lielkrievi un latvieši šinī ziņā ieņem tikai trešo vietu. No visiem baltkrieviem uz laukiem dzīvo 78,4%, bet no visiem lielkrieviem 73,7%. Pilsētās dzīvo tikai 21,6% no baltkrieviem un 26,3% no lielkrieviem. Šo abu tautību piederīgie pēdējos gados tomēr ir ievērojami palielinājuši savu pilsētniecisko daļu, jo 1925. gadā tikai 11,5% no baltkrieviem un 24,7% no lielkrieviem dzīvoja pilsētās. Nevienai citai tautībai pilsētnieku skaits nav tik ātri pieaudzis kā baltkrieviem. Pēc latviešiem lielkrievi uz laukiem ieņem otro vietu, jo tagad 12,3% no visiem Latvijas lauku iedzīvotājiem ir lielkrievi. Viņu procents tur ir pat pieaudzis, jo 1925. gadā tikai 12,1% no lauku iedzīvotājiem bija lielkrievi. Baltkrievu procents starp lauku iedzīvotājiem, turpretim, ir samazinājies. Kamēr 1925. gadā 2,8% no lauku iedzīvotājiem bija baltkrievi, tikmēr 1930. gadā vairs tikai 2,3%. Šī samazināšanās ir izskaidrojama pa daļai ar baltkrievu iecelošanu pilsētās, pa daļai ar to, ka baltkrievu skaits vispārīgi, bet uz laukiem it sevišķi, ir samazinājies. Lielkrievu procents pilsētās arī ir pieaudzis. Tagad 7,65% no visiem pilsētu iedzīvotājiem ir lielkrievi, kamēr 1925. gadā viņu bija 7,57%. Baltkrievu procents pilsētās pat ir pieaudzis no 0,69 uz 1,12.

Atsevišķās valsts sastāvdaļās lielkrievu un baltkrievu skaita pieaugums vai samazināšanās bija sekošs:

Krievu skaita pieaugums.

Accroissement des Russes.

Uz 100 krieviem
1925.g. ir 1930.g.
Sur 100 Russes
en 1925 reve-
naient en 1930.

	Lielkrievi. Gr.-Russes.	Baltkrievi. Ruthènes-Bl.	Kopā. Total.	Lielkrievi. Gr.-Russes.	Baltkrievi. Ruthènes-Bl.
Rīgā	+ 2 048	+ 3 164	+ 5 212	107	299
Vidzemē	+ 878	+ 1 582	+ 2 460	105	695
Kurzemē	— 476	+ 599	+ 123	87	252
Zemgalē	— 309	— 1 008	— 1 317	98	86
Latgalē	+ 5 989	— 6 318	— 329	104	78
Kopā Total	+ 8 130	— 1 981	+ 6 149	104	95

Kad palūkojamies uz atsevišķiem apgabaliem, tad vislielākais krievu skaita pieaugums atzīmējams Rīgā, kur ievērojami pieaudzis kā lielkrievu, tā baltkrievu skaits. Redzams, kaut arī mazliet mazāks nekā Rīgā, krievu pieaugums ir Vidzemē. Kurzemē ir neliels krievu pieaugums, pie kam baltkrievu skaits ir pieaudzis uz lielkrievu rēķina. Zemgalē krievu skaits samazinājies, bet samazināšanās notikusi vienīgi Ilūkstes apriņķī, kur tagad

lielākais lielkrievu pieaugums atzīmējams Jēkabpils apriņķī, kur uz 100 lielkrieviem 1925. gadā tagad ir 162 lielkrievi. Pēc tam nāk Talsu apriņķis ar 146, Tukuma ar 129, Rīgas ar 128, Ludzas ar 124, Valkas ar 117, Madonas ar 112 u. t. t. Salīdzinot ar 1925. gadu, lielkrievu skaits samazinājies Valmieras, Liepājas, Aizputes, Kuldīgas, Bauskas, Ilūkstes un Jaunlatgales apriņķos. Baltkrievu skaits samazinājies taisni tanīs apriņķos, kuŗos viņu

Lielkrievu un baltkrievu skaits apriņķos.

Nombres des Gr.-Russes et des Ruthènes-Bl. par districts.

Apriņķi. <i>Districts.</i>	1925. g.		1930. g.		Uz 100 1925. g. ir 1930. g. <i>Sur 100 en 1925 revenaient en 1930.</i>	
	Lielkrievi. <i>Gr.-Russes.</i>	Baltkrievi. <i>Ruthènes-Bl.</i>	Lielkrievi. <i>Gr.-Russes.</i>	Baltkrievi. <i>Ruthènes-Bl.</i>	Lielkrievi. <i>Gr.-Russes.</i>	Baltkrievi. <i>Ruthènes-Bl.</i>
Rīgas pilsēta (<i>ville</i>)	27 648	1 587	29 696	4 751	107	299
Rīgas apriņķis (<i>distr.</i>)	1 613	93	2 066	629	128	676
Cēsu " "	580	42	633	233	109	555
Valmieras " "	507	17	411	204	81	1 200
Valkas " "	2 014	12	2 357	365	117	3 042
Madonas " "	1 013	102	1 138	417	112	409
Liepājas " "	2 466	202	1 941	443	79	219
Aizputes " "	143	3	88	60	62	2 000
Kuldīgas " "	310	16	222	184	72	1 150
Ventspils " "	312	18	317	101	102	561
Talsu " "	407	154	594	204	146	132
Tukuma " "	282	39	364	238	129	610
Jelgavas " "	1 544	342	1 625	551	105	161
Bauskas " "	281	43	233	83	83	193
Jēkabpils " "	929	669	1 504	291	162	43
Ilūkstes " "	11 073	6 047	10 074	4 969	91	82
Daugavpils apr. " "	36 403	17 582	38 528	13 544	106	77
Rēzeknes " "	40 009	1 626	40 172	2 679	101	165
Ludzas " "	20 207	9 392	25 142	4 786	124	51
Jaunlatgales " "	45 907	24	44 673	1 297	97	5 404

krievu skaits par 2 077 mazāks nekā 1925. gadā. Visos pārējos Zemgales apriņķos, kopā ņemtos, krievu skaits, turpretim, ir pieaudzis par 1 069. No lauku apgabaliem vislielākais krievu skaita pieaugums tā tad ir Vidzemei un Zemgalei, neskaitot Ilūkstes apriņķi. Latgalē krievu skaits mazliet samazinājies, pateicoties izceļošanai uz citiem apgabaliem.

Kad palūkojamies uz lielkrievu un baltkrievu skaitu atsevišķos apriņķos, tad, protams, visvairāk viņu ir Latgalē. Jaunlatgales apriņķī dzīvo 44 673 lielkrievi, Rēzeknes apriņķī 40 172 un Daugavpils apriņķī 38 528. Tad nāk Rīgas pilsēta ar 29 696 lielkrieviem, Ludzas apriņķis ar 25 142 un Ilūkstes apriņķis ar 10 074 lielkrieviem. Visos pārējos apriņķos ir mazāk nekā 2 500 lielkrievu. Vismazākais lielkrievu skaits — 88, ir Aizputes apriņķī. Mazāk nekā 1 000 lielkrievu vēl ir Kuldīgas, Tukuma, Bauskas, Ventspils, Talsu, Valmieras un Cēsu apriņķos. — Vislielākais baltkrievu skaits ir Daugavpils apriņķī — 13 544. Pēc tam nāk Ilūkstes apriņķis ar 4 969 baltkrieviem, Ludzas apriņķis ar 4 786, Rīgas pilsēta ar 4 751, Rēzeknes apriņķis ar 2 679 un Jaunlatgales apriņķis ar 1 297 baltkrieviem. Pārējos 14 apriņķos ir mazāk nekā 1 000 baltkrievu. — Krievu skaita pieaugums dažādās administratīvās vienībās nav vienāds. Vis-

skaits vislielākais. Vienīgais izņēmums ir Rēzeknes apriņķis, kuŗā ir lielāks pieaugums. Tāpat liels baltkrievu pieaugums ir Rīgā.

Krievu procents apriņķos uz laukiem.

Proportion des Russes à la campagne par districts.

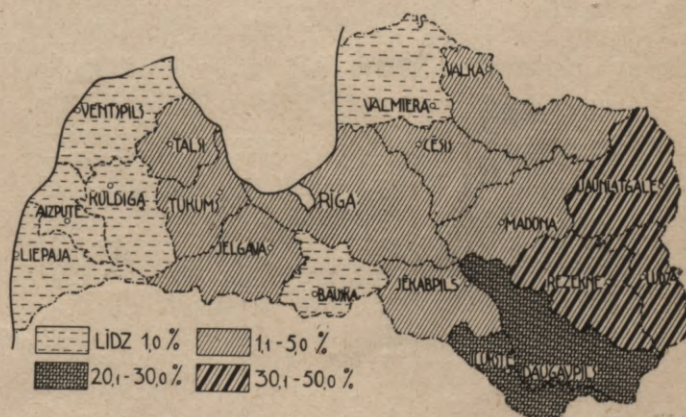

Diagrama № 30.

Ievērojot to, ka lielkrievus no baltkrieviem ļoti grūti šķirot, sniedzam ar nākošo tabeli pārskatu par liel- un baltkrievu kopīgo skaitu apriņķos.

Kopīgais lielkrievu un baltkrievu skaits.

Total général des Gr.-Russes et des Ruthènes-Bl.

Apriņķi. <i>Districts.</i>	1925. g.	1930. g.	Uz 100 1925.g. ir 1930. g. <i>Sur 100 en 1925 reven. en 1930.</i>	1925. g.	1930. g.	+vai— +ou—																																				
				Gulbene	Sloka	Jelgava	Līvāni	Alūksne	Ķemeri	Ogre	Viesīte	Rīgas-Jūrmala	Liepāja	Ape	Varakļāni	Sigulda	Madona	Ļaviņas	Cēsis	Tukums	Valdemārpils	Ainaži	Ventspils	Valmiera	Dobele	Valka	Limbaži	Strenči	Kandava	Bauska	Priekule	Jaunjelgava	Saldus	Kuldīga	Rūjiena	Auce	Aizpute	Smiltene	Talsi	Grobiņa	Lejasciems	Durbe
Rīgas pilsēta (ville)	29 235	34 447	118	7,64	6,35	— 1,29																																				
Rīgas apr.(distr)	1 706	2 695	158	2,00	6,07	+ 4,07																																				
Cēsu	622	866	139	4,15	4,33	+ 0,18																																				
Valmieras	524	615	117	4,15	4,29	+ 0,14																																				
Valkas	2 026	2 722	134	2,77	3,99	+ 1,22																																				
Madonas	1 115	1 555	139	1,25	3,82	+ 2,57																																				
Liepājas	2 668	2 384	89	2,41	3,72	+ 1,31																																				
Aizputes	146	148	101	4,00	3,58	— 0,42																																				
Kuldīgas	326	406	125	3,04	3,54	+ 0,50																																				
Ventspils	330	418	127	4,03	3,40	— 0,63																																				
Talsu	561	798	142	0,92	2,74	+ 1,82																																				
Tukuma	321	602	188	2,49	2,71	+ 0,22																																				
Jelgavas	1 886	2 176	115	—	2,43	—																																				
Bauskas	324	316	98	2,80	2,38	— 0,42																																				
Jēkabpils	1 598	1 795	112	2,95	2,24	— 0,71																																				
Ilūkstes	17 120	15 043	88	2,06	1,96	— 0,10																																				
Daugavpils	53 985	52 072	96	1,27	1,81	+ 0,54																																				
Rēzeknes	41 635	42 851	103	0,94	1,76	+ 0,82																																				
Ludzas	29 599	29 928	101	1,93	1,73	— 0,20																																				
Jaunlatgales	45 931	45 970	100	1,30	1,48	+ 0,18																																				
				1,29	1,43	+ 0,17																																				
				1,22	1,35	+ 0,13																																				
				0,90	1,23	+ 0,33																																				
				1,17	1,16	— 0,01																																				
				2,15	1,13	— 1,02																																				
				1,00	1,10	+ 0,10																																				
				0,77	1,05	+ 0,28																																				
				1,33	1,00	— 0,33																																				
				2,85	0,96	— 1,89																																				
				0,65	0,79	+ 0,14																																				
				0,92	0,63	— 0,24																																				
				0,54	0,63	+ 0,09																																				
				1,20	0,62	— 0,58																																				
				0,66	0,61	— 0,05																																				
				0,34	0,56	+ 0,22																																				
				0,52	0,55	+ 0,03																																				
				0,70	0,53	— 0,17																																				
				1,34	0,40	— 0,94																																				
				0,37	0,36	— 0,01																																				
				1,19	0,31	— 0,88																																				
				0,33	0,13	— 0,20																																				
				0,22	0,11	— 0,11																																				
				0,25	0,07	— 0,18																																				

Vislielākais krievu skaits ir Daugavpils apriņķī — 52 072. Pēc tam nāk pārējie Latgales apriņķi, Rīgas pilsēta un Ilūkstes apriņķis. Ārpus šiem apriņķiem vairāk nekā 1 000 krievu ir Valkas apriņķī (2 722), Rīgas apriņķī (2 695), Liepājas apriņķī (2 384), Jelgavas apriņķī (2 176), Jēkabpils apriņķī (1 795) un Madonas apriņķī (1 555). Vismazākais krievu skaits ir Bauskas (316) un Aizputes (148) apriņķos. — Krievu skaits ir pieaudzis visos apriņķos, izņemot Daugavpils, Ilūkstes, Bauskas un Liepājas apriņķus. Vislielākais krievu skaita pieaugums ir Tukuma apriņķī, kur tagad ir 188 krievi uz 100 krieviem 1925. gadā. Otrā vietā pieauguma lieluma ziņā ieņem Rīgas apriņķis ar 158 u. t. t. Samērā ļoti neliels krievu pieaugums ir Latgales apriņķos, kurš ir vislielākais krievu skaits.

Krievu procents pilsētās 1925. g. un 1930. gados.

Proportion des Russes dans les villes en 1925 et en 1930.

	1925. g.	1930. g.	+vai— +ou—
Grīva	57,14	53,58	— 3,56
Subata	28,55	30,00	+ 2,05
Ludza	23,74	26,13	+ 2,39
Rēzekne	24,34	24,91	+ 0,57
Daugavpils	19,64	21,82	+ 2,18
Viļāni	18,88	20,66	+ 1,78
Preiļi	17,67	17,98	+ 0,31
Kārsava	16,71	17,20	+ 0,49
Krāslava	19,46	16,48	— 2,98
Jēkabpils	15,18	15,47	+ 0,29
Ilūkste	17,36	10,48	— 6,88
Balvi	—	9,42	—
Rīga	8,66	9,12	+ 0,46
Krustpils	6,58	7,13	+ 0,55

Palūkojoties uz krievu svaru atsevišķās pilsētās, iegūstam sekošu ainu. Vienā pilsētā — Grīvā — krievi vieni paši sastāda iedzīvotāju vairākumu. Bez tam 10 pilsētās ir vairāk nekā 10% krievu, bet pārējās 46 pilsētās ir mazāk nekā 10% krievu. Salīdzinot ar iepriekšējo skaitīšanu, pilsētu lielākā daļā krievu procents ir palielinājies. No 57 pilsētām 31 krievu (lielkrievu + baltkrievu) procents ir pieaudzis, 24 pilsētās tas ir samazinājies un par 2 pilsētām nav salīdzinošu datu. Vislielākais krievu procenta pieaugums atzīmējams Slokā — 4,1, kur ieceļojuši turienes rūpniecībā nodarbināti krievu strādnieki. Bez tam vairāk nekā par vienu pieaudzis kopīgais krievu procents Ķemeros (2,6%), kur tie paši iemesli kas Slokā, jo tur pie sēravotu iestādes izbūves nodarbināti krievu strādnieki. Ludzā pieaugums par 2,4, Daugavpilī par 2,2, Subatā par 2,0 un Viļānos un Apē par 1,8. Pārējās pilsētās krievu procents ir palielinājies mazāk nekā

par vienu. Vairāk nekā par vienu krievu procents ir samazinājies: Ilūkstē — 6,9, Grīvā — 3,6, Krāslavā — 3,0 un Gulbenē — 1,3. Tur nav krievu skaits absolūti samazinājies, bet gan ātrākā gaitā pieaudzis citu tautību piederīgo skaits.

Krievu procents apriņķos un apgabalos uz laukiem 1925. un 1930. gados.

Proportion des Russes à la campagne dans les districts et dans les provinces en 1925 et en 1930.

	1925. g.	1930. g.	+ vai — + ou —
Jaunlatgales apr. (distr.)	45,54	44,58	— 0,96
Ludzas " "	33,84	33,98	+ 0,14
Latgales apg. (prov.)	33,91	33,55	— 0,36
Rēzeknes apr. (distr.)	29,67	30,64	+ 0,97
Daugavpils " "	29,60	28,12	— 1,48
Ilūkstes " "	32,24	24,81	— 7,43
Zemgales apg. (prov.)	7,76	6,29	— 1,47
Valkas apr. (distr.)	2,78	3,82	+ 1,04
Jēkabpils " "	1,75	2,30	+ 0,55
Talsu " "	1,58	2,22	+ 0,64
Rīgas " "	1,56	2,17	+ 0,61
Vidzemes apg. (prov.)	1,40	2,00	+ 0,60
Madonas apr. (distr.)	1,28	1,89	+ 0,61
Cēsu " "	0,84	1,35	+ 0,51
Tukuma " "	0,68	1,29	+ 0,61
Jelgavas " "	1,09	1,15	+ 0,06
Kurzemes apg. (prov.)	0,64	0,95	+ 0,31
Liepājas apr. (distr.)	0,45	0,82	+ 0,37
Kuldīgas " "	0,54	0,76	+ 0,22
Bauskas " "	0,71	0,67	— 0,04
Valmieras " "	0,48	0,63	+ 0,15
Ventspils " "	0,35	0,49	+ 0,14
Aizputes " "	0,38	0,46	+ 0,08
Latvijā	14,82	14,68	— 0,14

Lettonie

Uz 100 krieviem 1925. gadā ir 1930. gadā atsevišķos apriņķos.

Sur 100 Russes en 1925 revenaient en 1930 par districts.

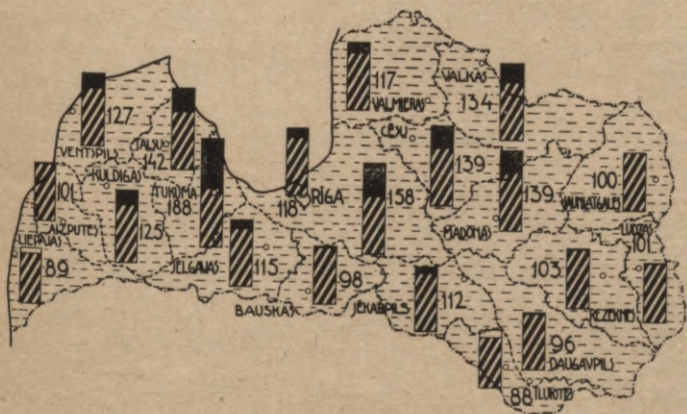

Diagrama № 31.

Uz laukiem ievērojams krievu skaits un procents ir visos Latgales apriņķos un bez tam Ilūkstes apriņķī. Viskrieviskākais ir Jaunlatgales apriņķis, kurā 44,6% krievu. Otrā vietā ieņem Ludzas apriņķis, kurā starp lauku iedzīvotājiem ir 34,0% krievu. Tad nāk Rēzeknes apriņķis ar 30,6% krievu, Daugavpils apriņķis ar 28,1% un Ilūkstes apr. ar 24,8% krievu. Visos pārējos apriņķos ir ļoti neliels krievu procents. Tomēr raksturīgi ir

tas, ka gandrīz visos krieviskos apriņķos krievu procents samazinās, bet toties pieaug tanīs apriņķos, kuŗos krievu nedaudz. Ārpus Latgales un Ilūkstes apriņķa visā pārējā Latvijā uz laukiem ir pieaudzis krievu procents un vienīgais izņēmums ir Bauskas apriņķis. Visievērojamākais krievu relatīvā skaita pieaugums ir Rīgas, Cēsu, Madonas, Tukuma un Talsu apriņķos. Šie skaitļi liecina, ka krievi izceļo no Latgales un apmetas uz dzīvi pārējā Latvijā. Tādā kārtā Latvijā tagad notiek plašs iekšējās kolonizācijas process, jo ne tikai krievi izceļo no Latgales, bet arī katoļticīgie latvieši un poļi.

d) Žīdi.

Žīdu skaits Latvijā dažādos laikmetos bija sekošs:

Žīdu skaits.

Nombre des Juifs.

1897. g.	142 315	7,40%
1920. g.	79 368	5,13%
1925. g.	95 675	5,19%
1930. g.	94 388	4,97%

Žīdu skaits un procents laikā starp abām pēdējām skaitīšanām ir samazinājies. Tagad absolūtos skaitļos ir 1 086 žīdu mazāk nekā 1925. gadā. Patiesībā žīdu skaita samazināšanās ir vēl lielāka, jo laikā starp abām skaitīšanām žīdu skaita dabīgais pieaugums bija 2 864. Tādā kārtā, ja nebūtu notikusi ieceļošana un izceļošana, tagad vajadzēja būt 97 252 žīdiem, bet patiesībā ir par 3 950 mazāk. Tas nozīmē, ka pēdējo piecu gadu laikā no Latvijas izceļojuši gandrīz 4 000 žīdi vairāk nekā no ārzemēm ieceļojuši. Jau kara gados žīdu skaits Latvijā bija ievērojami samazinājies un šis samazināšanās process arī tagad turpinās.

Žīdi kā visur, tā arī Latvijā galvenā kārtā dzīvo pilsētās. No visiem žīdiem pilsētās dzīvo 92,3%, bet uz laukiem tikai 7,7%. Īstenībā arī šeit par lauku žīdiem nosauktās personas nav laucinieki parastā vārda nozīmē. Viņu lielākā daļa dzīvo gan lauku pagastos, bet ne uz laukiem vārda tiešā nozīmē, bet gan tā sauktajās bieži apdzīvotās vietās, kuŗām miesta raksturs, bet kuŗas administratīvā un pašvaldības ziņā nav atdalītas no pagastiem, kuŗos tās atrodas. Tālab var pieņemt, ka ar pavisam niecīgiem izņēmumiem žīdi dzīvo pilsētās. No visiem pilsētu iedzīvotājiem žīdi tagad sastāda 12,6%, kamēr 1925. gadā 13,9% no visiem pilsētu iedzīvotājiem bija žīdi. Tas nozīmē, ka vispārējais pilsētu iedzīvotāju skaits ir pieaudzis ātrāk nekā žīdu skaits. No visiem pagastu iedzīvotājiem 0,00% ir žīdi, kamēr 1925. gadā viņu tur bija 0,65%.

Kopš pasaules kara laika žīdu skaits Latvijā noteikti samazinās. Tomēr šī samazināšanās nenotiek visā valstī daudz maz vienādos apmēros. Kamēr dažos apvidos un pilsētās žīdu skaits un procents noteikti iet mazumā, kas savā kopsummā samazina žīdu skaitu valsts apmērā, tikmēr tas citur atkal pieaug. Žīdi, vispirms, straujā gaitā atstāj Latgali un mazākā mērā arī Zemgali un Kurzemi. Tanī pašā laikā viņi lielā skaitā ieceļo Rīgā un Vidzemes pilsētās. Par žīdu skaita pieaugumu Rīgā pārskatu sniedz sekošā tabele:

Židu skaits un procents Rīgā.

Nombre et proportion des Juifs à Riga.

1824. g.	513	—	1917. g.	21 522	10,30 %
1867. g.	5 254	5,10 %	1919. g.	28 719	13,50 %
1881. g.	14 222	8,40 %	1920. g.	24 721	13,60 %
1897. g.	16 922	6,10 %	1925. g.	39 459	11,65 %
1913. g.	33 651	6,50 %	1930. g.	42 328	11,20 %

Židu skaits Rīgā.

Nombre des Juifs à Riga.

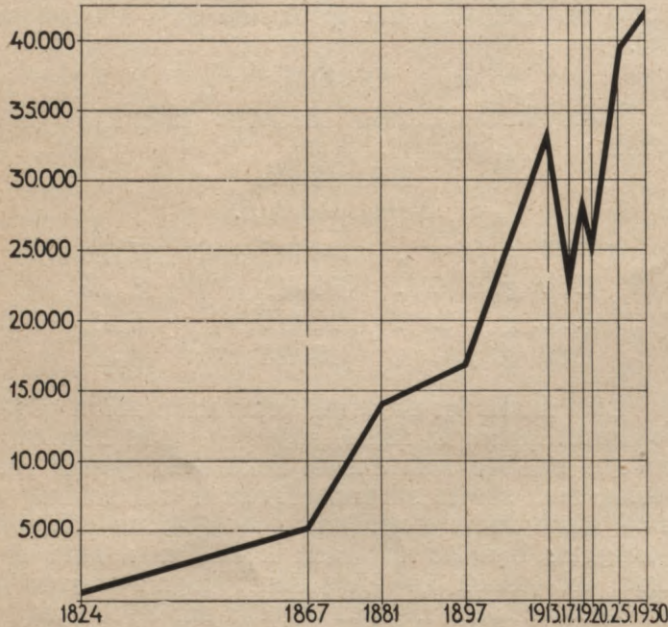

Diagrama № 32.

Tagad Rīgā ir 42 328 židi. Nekad agrāk Rīgā nav bijis tik liels židu skaits kā tagad. Kopš 1920. gada židu skaits Rīgā palielinājies par 17 607. Tas ir ļoti liels pieaugums. Tomēr laikā no 1920. gada līdz 1930. gadam citu tautību piederīgo skaits Rīgā ir pieaudzis vēl ātrāk. Procentuāli Rīgā židu bija visvairāk 1920. gadā — proti 13,6 %, kamēr tagad ir 11,2 %. Tomēr absolūtos skaitļos tagad Rīgā ir vislielākais židu skaits. Arī Vidzemē pieaudzis židu skaits. 1925. gadā tur bija 1 908 židi, bet tagad 3 072. Pēdējos piecos gados Rīgā un Vidzemē židu skaits pieaudzis par 4 033.

Kurzemē un Zemgalē šīs tautības piederīgo skaits samazinājies par 2 264 un Latgalē par 2 956. Tādā kārtā no Latgales, Zemgales un Kurzemes židi pārvietojas uz Rīgu un Vidzemi. Vidzemē līdz šim bija ļoti nedaudz židu un, varbūt, taisni šis apstāklis izsauc židu ieceļošanu Vidzemes mazpilsētās. Turpretim pārējās mazpilsētas židi atstāj diezgan lielā skaitā un pārvietojas uz Rīgu.

Židu skaits Latgales apriņķu pilsētās.

Nombre des Juifs dans les villes de district de la Latgale.

Pilsētās. Villes.	1897. g.		1925. g.		1930. g.	
	Pavisam. Total gēn.	Procents. 0/0	Pavisam. Total gēn.	Procents. 0/0	Pavisam. Total gēn.	Procents. 0/0
Daugavpils	32 385	46,28 %	12 657	31,14 %	11 636	26,92 %
Rēzekne	6 478	53,98 %	3 911	30,90 %	3 577	28,21 %
Ludza	2 803	54,33 %	1 907	34,31 %	1 634	30,40 %

Spilgti ilustrē židu skaita samazināšanos stāvoklis Latgales apriņķu pilsētās. Pirms kara Rēzeknē un Ludzā bija noteikts židu vairākums un ir iemesls pieņemt, ka arī Daugavpilī tads bija pēdējos pirmskara gados. Ar katru nākošo skaitīšanu židu skaits tur samazinājās un, kad ievēro, ka citu tautību piederīgo skaits tur pieauga, tad židu relatīvais svars šīs pilsētās pastāvīgi samazinājās.

Židi ir gandrīz vienīgi pilsētnieki. Tālab ir no svāra palūkoties uz viņu skaitu atsevišķās pilsētās. Notikušo pārgrozību labākai novērtēšanai sniedzam divu pirmskara un abu pēdējo skaitīšanu iznākumus par židu skaitu un procentu pilsētās.

Židu skaits un procents pilsētās.

Nombre et proportion des Juifs dans les villes.

Pilsētas Villes	1881. gadā		1897. gadā		1925. gadā		1930. gadā	
	Pavisam Totalgēn.	0/0	Pavisam Totalgēn.	0/0	Pavisam Totalgēn.	0/0	Pavisam Totalgēn.	0/0
Rīga	14 222	8,40	22 115	7,84	39 459	11,68	42 328	11,20
Liepāja	6 651	22,46	9 454	14,66	9 851	16,21	7 908	13,81
Daugavpils	—	—	32 385	46,28	12 657	31,14	11 636	26,92
Jelgava	6 295	22,06	5 879	16,73	1 998	7,05	1 977	5,98
Ventspils	1 407	23,96	1 313	18,42	1 276	7,79	1 275	7,39
Rēzekne	—	—	6 478	53,98	3 911	30,99	3 577	28,21
Valmiera	27	1,08	166	3,29	96	1,18	127	1,52
R.-Jūrmala	—	—	—	—	141	2,16	289	3,61
Cēsis	224	5,25	368	5,79	260	3,23	170	2,21
Tukums	2 858	46,46	2 561	33,90	1 025	14,30	968	12,64
Kuldīga	2 713	33,61	2 543	26,16	783	11,13	728	10,52
Jēkabpils	2 254	40,89	2 087	35,80	806	14,25	796	14,20
Ludza	—	—	2 803	54,53	1 907	34,31	1 634	30,49
Sloka	137	10,07	204	9,65	23	0,65	21	0,40
Grīva	—	—	—	—	163	6,15	228	4,32
Bauska	3 631	59,40	2 745	41,95	919	18,04	768	15,86
Rūjiena	—	—	—	—	72	1,49	73	1,59
Saldus	909	38,52	—	—	399	10,80	377	8,67
Krāslava	—	—	—	—	1 716	38,26	1 550	36,19
Talsi	1 398	41,00	1 411	33,60	637	15,62	609	14,53
Atūksne	—	—	—	—	164	4,68	184	5,09
Smiltene	—	—	—	—	254	7,81	217	6,04
Gulbene	—	—	—	—	26	1,02	65	1,82
Aizpute	1 455	39,43	1 170	35,02	629	18,79	572	16,65
Valka	257	6,12	380	0,35	49	1,47	65	1,94
Līvāni	—	—	—	—	1 032	33,45	1 010	31,38
Krustpils	—	—	—	—	1 331	37,75	1 149	35,76
Limbaži	254	14,00	159	6,59	98	3,18	105	3,58
Auce	—	—	—	—	157	5,91	151	5,21
Plaviņas	—	—	—	—	15	1,03	635	24,13
Jauņjēlgava	4 128	70,93	3 256	62,92	680	27,76	620	26,97
Madona	—	—	—	—	36	2,65	97	4,45
Dobele	154	14,22	—	—	64	4,13	80	3,72
Strenči	—	—	—	—	35	1,97	34	1,76
Sabīle	873	62,18	—	—	325	24,07	306	15,99
Kārsava	—	—	—	—	907	46,21	865	46,93
Preiļi	—	—	—	—	1 005	52,07	892	51,06
Subata	—	—	—	—	485	28,31	455	26,83
Kandava	775	50,99	—	—	85	5,68	68	4,18
Varakļāni	—	—	—	—	1 356	67,63	995	61,27
Balvi	—	—	—	—	—	—	386	24,38
Sigulda	—	—	—	—	—	—	7	0,48
Mazsalaca	—	—	—	—	—	—	1	0,07
Vilāni	—	—	—	—	391	27,97	396	28,91
Priekule	—	—	—	—	—	—	24	1,85
Ogre	—	—	—	—	—	—	38	2,94
Viesīte	—	—	—	—	152	13,52	187	14,86
Ilūkste	—	—	842	23,05	30	3,02	58	4,82
Valdemārpils	1 197	67,47	—	—	156	14,66	161	14,25
Grobīņa	658	41,28	370	24,90	126	9,78	116	10,28
Ape	—	—	—	—	99	10,07	90	9,50
Ķemeri	—	—	—	—	2	0,28	3	0,32
Āinaži	—	—	—	—	—	—	7	0,76
Salacgrīva	—	—	—	—	—	—	—	—
Piltene	731	52,97	629	41,68	59	6,42	53	6,73
Durbe	27	6,59	—	—	6	1,11	8	1,45
Lejasciems	—	—	—	—	1	0,17	1	0,20

Vairāk nekā 1 000 žīdu ir sekošās pilsētās, pie kam iekavās atzīmēts iepriekšējās skaitīšanas iznākums: Rīgā — 42 328 (39 459), Daugavpilī — 11 636 (12 657), Liepājā — 7 908 (9 851), Rēzeknē — 3 577 (3 911), Jelgavā — 1 977 (1 998), Jēkabpilī — 1 634 (1 907), Krāslavā — 1 550 (1 716), Ventspilī — 1 275 (1 276), Krustpilī — 1 149 (1 331), Līvānos — 1 010 (1 032). Šinis 10 pilsētās dzīvo vairāk nekā 1 000 žīdu. Visās, izņemot Rīgu, viņu skaits lielākā vai mazākā mērā samazinājies. 1925. gadā arī Tukumā (1 025), Preiļos (1 005) un Vaļaklānos (1 356) bija vairāk nekā 1 000 žīdu. 17 pilsētās žīdu absolūtais skaits ir palielinājies, bet 40 pilsētās tas samazinājies. No pilsētām, kurās žīdu skaits pieaudzis, 10 atrodas Vidzemē un 7 pārējos apgabalos. Straujais žīdu skaita pieaugums Pļaviņās, izskaidrojams ar Glazmankas pievienošanu šai pilsētai. Vienīgā pilsēta Latvijā, kurā nav žīdu, ir Salacgrīva, bet arī pārējās Vidzemes pilsētās, pat tanīs, kurās atzīmēts žīdu skaita pieaugums, ir tikai nedaudzi žīdi. Lejasciemā ir 1 žīds, Ogrē — 38, Mazsalacā — 1, Siguldā — 7, Strenčos — 34, Valkā un Gulbenē pa 65, Rūjienā — 73,

Žīdu procents pilsētās 1925. g. un 1930. gados.
Proportion des Juifs dans les villes en 1925 et en 1930.

	1925. g.	1930. g.	+ vai — + ou —
Vaļaklāni . . .	67,63	61,27	— 6,36
Preiļi . . .	52,07	51,06	— 1,01
Kārsava . . .	46,21	46,93	+ 0,72
Krāslava . . .	38,26	36,19	— 2,07
Krustpils . . .	37,75	35,76	— 1,99
Līvāni . . .	33,45	31,38	— 2,07
Ludza . . .	34,31	30,49	— 3,82
Viļāni . . .	27,97	28,91	+ 0,94
Rēzekne . . .	30,99	28,21	— 2,78
Jaunjelgava . . .	27,76	26,97	— 0,79
Daugavpils . . .	31,14	26,92	— 4,22
Subata . . .	28,31	26,83	— 1,48
Balvi . . .	—	24,38	—
Pļaviņas . . .	1,03	24,13	+ 23,10
Aizpute . . .	18,79	16,65	— 2,14
Sabile . . .	24,67	15,99	— 8,68
Bauska . . .	18,04	15,86	— 2,18
Viesīte . . .	13,62	14,86	+ 1,24
Talsi . . .	15,62	14,53	— 1,09
Valdemārpils . . .	14,66	14,25	— 0,41
Jēkabpils . . .	14,25	14,20	— 0,05
Liepāja . . .	16,21	13,81	— 2,40
Tukums . . .	14,20	12,64	— 1,56
Rīga . . .	11,68	11,20	— 0,48
Kuldīga . . .	11,33	10,52	— 0,81
Grobiņa . . .	9,78	10,28	+ 0,50
Ape . . .	10,07	9,50	— 0,57
Saldus . . .	10,80	8,07	— 2,73
Ventspils . . .	7,79	7,39	— 0,40
Piltene . . .	6,42	6,73	+ 0,31
Smiltene . . .	7,81	6,04	— 1,77
Jelgava . . .	7,05	5,98	— 1,07
Auce . . .	5,91	5,21	— 0,70
Alūksne . . .	4,68	5,09	+ 0,41
Ilūkste . . .	3,01	4,82	+ 1,81
Madona . . .	2,65	4,45	+ 1,80
Grīva . . .	6,15	4,32	— 1,83
Kandava . . .	5,68	4,18	— 1,50
Dobele . . .	4,13	3,72	— 0,41
Rīgas-Jūrmala . . .	2,17	3,61	+ 1,44
Limbaži . . .	3,18	3,58	+ 0,40
Ogre . . .	—	2,94	—
Cēsis . . .	3,23	2,21	— 1,02
Valka . . .	1,47	1,94	+ 0,47
Priekule . . .	3,34	1,85	— 1,49
Gulbene . . .	1,02	1,82	+ 0,80
Strenči . . .	1,97	1,76	— 0,21
Rūjiena . . .	1,49	1,59	+ 0,10
Valmiera . . .	1,18	1,52	+ 0,34
Durbe . . .	1,11	1,45	+ 0,34
Ainaži . . .	—	0,76	—
Siguldā . . .	—	0,48	—
Sloka . . .	0,65	0,40	— 0,25
Ķemeri . . .	0,28	0,32	+ 0,04
Lejasciems . . .	0,17	0,20	+ 0,03
Mazsalaca . . .	—	0,07	—
Salacgrīva . . .	—	—	—

Žīdu procents pilsētās.

Proportion des Juifs dans les villes.

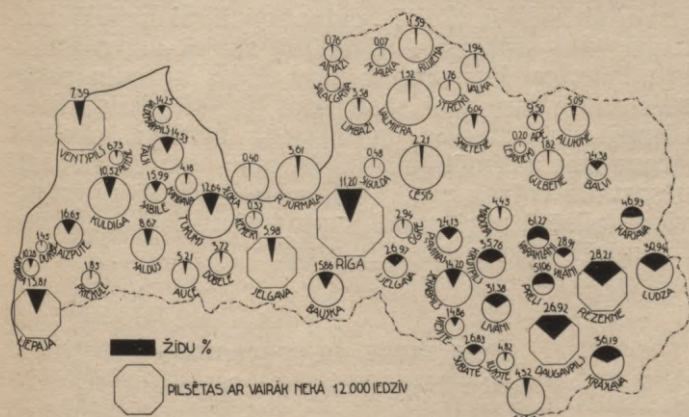

Diagrama № 33.

Slokā — 21 u. t. t. — Tagad ir tikai 2 pilsētas, kurās žīdi sastāda iedzīvotāju vairākumu. Tās ir Vaļaklāni ar 61,3% žīdu un Preiļi ar 51,1% žīdu. Tomēr vēl pirms pusgadsimtena stāvoklis bija pavisam citāds. Toreiz Kurzemes, Zemgales un Latgales mazpilsētu lielākā daļā žīdiem piederēja vairākums. Tā tas bija Bauskā, kurā tagad ir 15,0% žīdu, Rēzeknē kur tagad ir 28,2%, šis tautības piederīgo, Ludzā — 30,3%, Jaunjelgavā, kur 50 gadu laikā žīdu procents samazinājies no 70,9% uz 27,0%, Sabilē, kur tagad ir 16,0%, Kandavā — 4,2%, Valdemārpilī — 10,3% un Piltēnē — 6,7%. Tādā kārtā agrāk tīri žīdiskās pilsētas gadu desmitu laikā ir zaudējušas savu raksturu. Pēdējā laikā šī parādība galvenā kārtā izskaidrojama ar mazpilsētu žīdu pārvietošanos uz Rīgu un izceļošanu uz ārzemēm.

Procentuāli žīdu svars pieaudzis 18 pilsētās, bet 39 pilsētās tas ir samazinājies vai nav grozī-

jies. Vislielākais žīdu relatīvā skaita pieaugums ir augstāk minēto iemeslu dēļ Pļaviņās. Visās pārējās pilsētās žīdu pieaugums tomēr ir ļoti neievērojams. Žīdu procents vairāk kā par vienu palielinājies tikai Ilūkstē (1,_s), Madonā (1,_s), Rīgas-Jūrmalā (1,₄) un Viesītē (1,₃). Visās pārējās pilsētās žīdu pieaugums ir vēl mazāks. Visvairāk žīdu procents samazinājies Sabilē (8,₁), Varakļānos (6,₄), Daugavpilī (4,₂), Ludzā (3,₈), Rēzeknē (2,₈), Liepājā (2,₄), Bauskā (2,₂), Aizputē (2,₁), Līvānos (2,₁), Krāslavā (2,₁) un Krustpilī (2,₀). Tāpat kā vāciešu, arī žīdu skaits, kaut arī ļoti lēnām, samazinās.

e) Poļi.

Laikā starp abām pēdējām tautas skaitīšanām poļi var uzrādīt vislielāko relatīvo pieaugumu.

Poļu skaits un procents Latvijā.

Nombre et proportion des Polonais en Lettonie.

Gadi. <i>Années.</i>	Skaitis. <i>Nombre.</i>	Procents. <i>%</i>
1897.	65 056	3, ₄
1920.	54 567	3, ₄
1925.	51 143	2, ₈
1930.	59 374	3, ₁₂

Poļu skaits pēdējās skaitīšanās.

Nombre des Polonais aux derniers recensements.

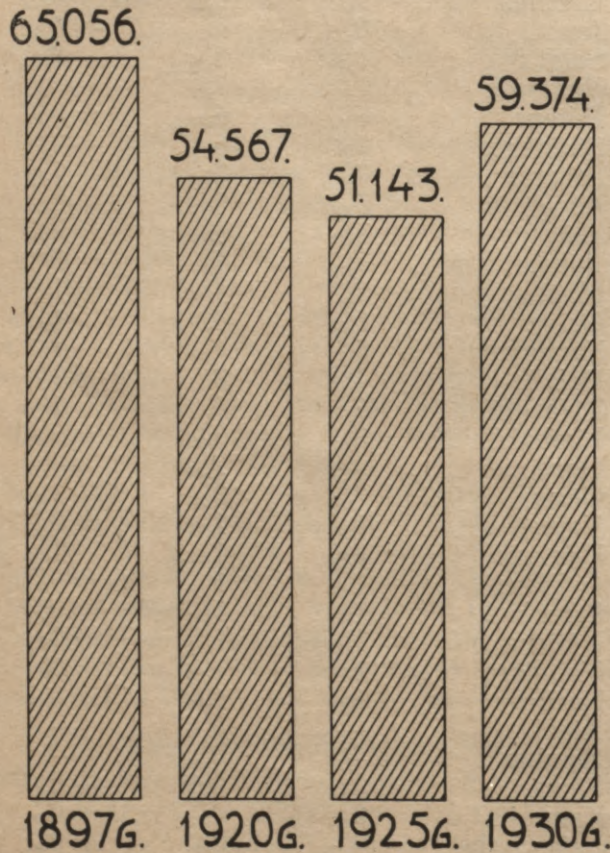

Diagrama № 34.

Uz 100 poļiem 1925. gadā tagad ir 116. Tik liels pieaugums nav nevienai citai tautībai Latvijā.

Absolūtos skaitļos poļi var uzrādīt 8 231 lielu pieaugumu, kamēr tanī pašā laikā poļu dabīgais pieaugums bija tikai 2 443. Varētu domāt, ka pēdējos piecos gados Latvijā ieradies liels poļu imigrantu skaits. Bet arī tas nav noticis. Taisni otrādi. Kamēr 1925. gadā Latvijā uzturējās 6 605 Polijas pilsoņi, tikmēr tagad tādu ir tikai 4 877. Poļu skaita straujais pieaugums ir izskaidrojams vienīgi ar to, ka poļi pratuši pie sevis saistīt daudzus nacionālā ziņā neapzinīgus cilvēkus, kuri agrākās skaitīšanās sevi nosaukuši vai nu par baltkrieviem, vai arī latviešiem, bet tagad sevi nosaukuši par poļiem. Kā poļi, tā arī Latgales un pa daļai Ilūkstes latvieši un baltkrievi ir katoļticīgi. Šinīs apgabalos vēl dzīvo desmitiem tūkstošiem cilvēku, kuriem nav savas nacionālās apziņas, kuri uz jautājumu par tautību atbild „tuteišij“, tas ir vietējais, kuri vienādi slikti runā poliski, latviski un krieviski, un kuri var sevi vienādi labi uzdot par vienas no šo tautību piederīgiem. Pēdējā skaitīšanā viņi sevi lielākā daļumā ir nosaukuši par poļiem. Ar to arī izskaidrojams lielais poļu skaita pieaugums. Vispārīgi poļi Latvijā nekad nav iecelojuši lielākā skaitā, bet Latgales un Ilūkstes apriņķa poļu liela daļa ir pārpoļoti latvieši un baltkrievi. Šis pārpoļošanas process gan kara un pirmajos pēckara gados bija apstājies, bet pēdējo piecu gadu laikā tas sekmīgi turpinājies.

Poļi lielākā skaitā sastopami tikai nelielā teritorijā. Uz laukiem viņi lielākā skaitā dzīvo vairākos Ilūkstes, Daugavpils un Ludzas apriņķu pagastos. Bez tam viņi sastopami lielākā skaitā Rīgā, Liepājā un Latgales un Ilūkstes apriņķa pilsētās. Ārpus šeit atzīmētām vietām, poļi nevienā pagastā nesastāda vairāk nekā 10% no iedzīvotājiem un nevienā pilsētā pāri par 3% no visiem iedzīvotājiem. Visvairāk poļu ir sekošās vietās:

Poļu skaits un procents.

Nombre et proportion des Polonais.

	Skaitis. <i>Nombre.</i>	Procents. <i>%</i>
Ilūkstes apriņķī (<i>distr.</i>)	6 226	11, ₃₆
Daugavpils „ „	19 108	9, ₄₄
Rēzeknes „ „	5 307	3, ₆₈
Ludzas „ „	4 538	5, ₀₃
Jaunlatgales „ „	745	0, ₇₁
Rīgas pilsētā (<i>ville</i>)	16 574	4, ₃₉
Liepājas „ „	2 473	4, ₃₂

Poļi savā vairumā Latvijā ir pilsētnieki, jo 58,₄% no visiem poļiem dzīvo pilsētās. 1925. gadā tikai 56,₄% no visiem šīs tautības piederīgiem dzīvoja pilsētās. Sakarā ar to uz laukiem dzīvojošo poļu procents samazinājies no 43,₆ uz 41,₆. Kaut gan poļi galvenā kārtā ir pilsētnieki, tad tomēr viņi sastāda tikai 5% no visiem pilsētniekiem. Uz laukiem poļu procents ir pieaudzis, jo 1925. gadā tur bija 1,₈% poļu, bet 1930. gadā 2,₀%.

Poļu procents pilsētās 1925. un 1930. g. g.

Proportion des Polonais dans les villes en 1925 et en 1930.

	1925. g.	1930. g.	+ vai — + ou —
Krāslava . . .	21,54	29,56	+ 7,62
Ilūkste . . .	48,14	29,28	- 18,86
Daugavpils . . .	19,25	20,84	+ 1,59
Grīva . . .	25,26	18,76	- 6,50
Ludza . . .	8,61	12,07	+ 4,06
Rēzekne . . .	8,81	9,54	+ 0,73
Subata . . .	8,81	8,14	- 0,67
Kārsava . . .	6,57	6,46	+ 0,09
Preiļi . . .	6,89	6,41	- 0,48
Ogre . . .	0,85	4,64	+ 3,79
Rīga . . .	3,88	4,39	+ 0,51
Liepāja . . .	4,65	4,32	+ 0,27
Viļāni . . .	2,93	3,87	+ 0,94
Gulbene . . .	3,62	3,25	- 0,37
Viesīte . . .	2,21	3,10	+ 0,79
Jēkabpils . . .	2,16	2,98	+ 0,82
Sloka . . .	0,73	2,31	+ 1,58
Līvāni . . .	2,40	2,27	- 0,13
Durbe . . .	—	2,00	—
Krustpils . . .	1,14	1,62	+ 0,48
Jelgava . . .	1,17	1,50	+ 0,33
Rīgas-Jūrmala	1,41	1,41	—
Ķemeri . . .	0,14	1,17	+ 0,03
Balvi . . .	—	0,88	—
Ventspils . . .	0,83	0,74	- 0,09
Madona . . .	1,11	0,73	- 0,38
Varakļāni . . .	0,50	0,68	+ 0,18
Kuldīga . . .	0,59	0,65	+ 0,06
Aizpute . . .	0,33	0,61	+ 0,28
Tukums . . .	0,60	0,54	- 0,06
Bauska . . .	0,67	0,54	- 0,13
Sigulda . . .	—	0,48	—
Plaviņas . . .	1,10	0,46	- 0,64
Grobiņa . . .	—	0,44	—
Cēsis . . .	0,41	0,43	+ 0,02
Strenči . . .	0,39	0,41	+ 0,02
Valmiera . . .	0,36	0,38	+ 0,02
Dobeles . . .	0,06	0,37	+ 0,31
Ape . . .	0,92	0,32	- 0,60
Saldus . . .	0,14	0,27	+ 0,13
Valka . . .	0,03	0,24	+ 0,21
Jaunjelgava . . .	0,33	0,22	- 0,11
Auce . . .	0,49	0,21	- 0,28
Talsi . . .	0,42	0,19	- 0,23
Kandava . . .	0,34	0,19	- 0,15
Smiltene . . .	0,19	0,13	—
Priekule . . .	0,29	0,16	- 0,13
Rūjiena . . .	0,02	0,13	+ 0,11
Alūksne . . .	0,28	0,11	- 0,17
Ainaži . . .	—	0,11	—
Limbaži . . .	0,16	0,10	- 0,06
Valdemārpils . . .	—	0,09	—
Sabile . . .	0,30	0,05	- 0,25
Mazsalaca . . .	0,08	—	—
Salacgrīva . . .	—	—	—
Piltene . . .	0,54	—	—
Lejasciems . . .	—	—	—

Absolūtos skaitļos visvairāk poļu Rīgā — 16 574. Otrā vietā ieņem Daugavpils — 9 007. Tālāk nāk Liepāja ar 2 473 poļiem, Krāslava ar

1 266, Rēzekne ar 1 209, Grīva ar 991 un Ludza ar 647. Pārējās pilsētās ir mazāk par 500 poļiem. Vairāk nekā 10% poļu ir 5 pilsētās: Krāslavā — 29,6%, Ilūkstē — 29,2%, Daugavpilī — 20,8%, Grīvā — 18,8% un Ludzā — 12,1%. Bez tam 10 pilsētās vēl ir 3—10% poļu. 25 pilsētās poļu procents ir pieaudzis. Vislielākais pieaugums pēdējos piecos gados atzīmējams Krāslavā, kur poļu procents pieaudzis no 21,9 uz 29,6, tas ir, palielinājies par 7,7. Tālāk poļu procents pieaudzis Ludzā par 4,1, Ogrē par 3,8 un, Slokā un Daugavpilī tas palielinājies par 1,6. Visās pārējās pilsētās poļu procents palielinājies mazāk kā par vienu. Uz laukiem poļu procents vislielākais sekošos pagastos:

Vairāk nekā 10% poļu ir sekošos pagastos.

Communes rurales ayant plus de 10% de Polonais.

Pagasti. <i>Com. rurales.</i>	Apriņķi. <i>Districts.</i>	Skaitis. <i>Nombre.</i>		Procents.
		1925. g.	1930. g.	1930. g.
Kurcuma	Ilūkstes .	619	720	31,57
Kaplavas	„ . . .	346	580	25,03
Dēmenes	„ . . .	443	657	22,23
Pasienes	Ludzas . .	1 124	1 814	21,53
Skaistas	Daugavpils	341	1 378	20,18
Sventas	Ilūkstes .	601	524	19,37
Pustiņas	Daugavpils	908	750	19,14
Rundēnu	Ludzas . .	609	665	17,29
Laucesas	Ilūkstes .	1 230	600	14,77
Pilskalnes	„ . . .	626	309	14,71
Krāslavas	Daugavpils	942	948	13,13
Salienas	Ilūkstes .	337	499	12,94
Skrudalienes	„ . . .	255	387	12,09
Dagdas	Daugavpils	630	700	10,21

1925. gadā bija tikai 12 pagasti, kuŗos bija vairāk nekā 10% poļu, bet 1930. gadā tādu bija 14. Skaistas, Salienas, Skrudalienes un Dagdas pagastos 1925. gadā bija mazāk nekā 10% poļu. Augstāk pievestā tabele spilgti liecina, ka poļu skaita pieaugums nav izskaidrojams ar dabīgu pieaugumu, bet gan ar citiem apstākļiem. Tā Skaistas pagastā Daugavpils apriņķī 1925. gadā bija 341 polis, bet 1930. gadā 1 378, Pasienes pagastā, Ludzas apriņķī attiecīgie skaitļi ir 1 124 un 1 814. Šinīs pagastos pēdējos piecos gados nav notikušas ne robežu grozīšana, ne arī sevišķi manāma iedzīvotāju pārvietošanās. Šī ārkārtīgi straujā poļu skaita pieaugšana šinīs pagastos ir izskaidrojama vienīgi ar to, ka par poļiem tagad nosaukuši sevi cilvēki, kuŗi agrāk bija latvieši un baltkrievi. Bet ir arī pretēja virziena parādības. Dažos pagastos poļu skaits ārkārtīgi strauji samazinājies. Tā piecu gadu laikā poļu skaits Pilskalnes pagastā samazinājies no 626 uz 309, Laucesas pagastā no 1 230 uz 600 u. t. t. Kā poļu skaita pieaugums, tā arī viņu skaita samazināšanās liecina, ka Latvijas valsts austrumu nomalē dzīvo daudzi katolīcīgi iedzīvotāji, kuŗi prot visas vietējās valodas — latviešu, poļu un krievu, un tālab atkarībā no acumirkļa apstākļiem, sevi var nosaukt gan par poļiem, gan par latviešiem, gan par baltkrieviem un pat par lielkrieviem, kā tas redzams, piemēram Istras pa-

gastā, kur cilvēki, kas sevi 1925. gadā bija nosaukuši par katoļticīgiem baltkrieviem, tagad sevi sauc par lielkrieviem.

f) Leiši.

Leišu skaits laikā starp abām tautas skaitīšanām ir pieaudzis.

Leišu skaits.

Nombre des Lithuaniens.

1897. gadā	26 033
1920. "	25 588
1925. "	23 192
1930. "	25 885

Pēdējos piecos gados leišu skaits ir palielinājies par 2 693 bet vasaras mēnešos, kad viņi ievērojami kā sezonas laukstrādnieki, viņu skaits ievērojami lielāks. Leišu starpā ir ļoti liels ārzemnieku procents, jo 12 475 no visiem leišiem, kuri Latvijā skaitīti, ir ārzemnieki. Leišu vairākums dzīvo uz laukiem. Pilsētnieku starp Latvijas leišiem tagad ir tikai 10 548, bet lauku iedzīvotāju 15 337. Vēl 1913. gadā vienā pašā Rīgā bija 35 156 leiši. Atsevišķos apgabalos leišu skaits un procents ir sekošs:

Leišu skaits un procents.

Nombre et proportion des Lithuaniens.

Apgabali. Provinces.	Skaits. Nombre.		Procents. %	
	1925. g.	1930. g.	1925. g.	1930. g.
Rīga	7 748	6 817	2,30	1,80
Vidzeme	575	1 140	0,14	0,28
Kurzeme	3 962	4 348	1,38	1,51
Zemgale	9 735	12 627	3,58	4,38
Latgale	1 172	953	0,22	0,18
Kopā	23 192	25 885	1,26	1,36
<i>Total</i>				

Leišu skaits un procents Rīgā un Latgalē ir samazinājies, bet visos pārējos apgabalos tas pieaudzis. Vidzemē tas dubultojies. Absolūtos skaitļos vislielākais leišu pieaugums ir Zemgalē, kur šīs tautības piederīgo skaits piecu gadu laikā pieaudzis par 2 892. Relatīvi visvairāk leišu ir sekošos apriņķos:

Vairāk nekā 1/2% leišu dzīvo sekošos apriņķos:

Districts avec plus de 1/2% de Lithuaniens.

Apriņķi. Districts.	1925. g.	1930. g.
Ilūkstes	6,91	5,81
Bauskas	3,96	5,76
Jēkabpils	3,82	5,48
Jelgavas	2,96	4,16
Liepājas	2,30	3,01
Kuldīgas	0,64	1,03
Rīgas	0,81	0,61
Aizputes	0,76	0,59
Tukuma	0,88	0,50

Izņemot Rīgas un Tukuma apriņķus, visi šeit minētie apriņķi ir tādi, kuriem kopēja robeža ar Lietuvu. Itin visos apriņķos leišu procents ir palielinājies, izņemot Ilūkstes apriņķi, kur leiši nav uzskatāmi kā jaunākā laika ienācēji, bet kur tie pie-

der pie zemes pirmiedzīvotājiem, kuri regulējot valsts robežu, atstāti Latvijas pusē. Tur no seniem laikiem leiši pārlatvojas. Viņu procents tur samazinājies no 6,9 uz 5,8. Visos pārējos apriņķos leišu procents pēdējos piecos gados stipri pieaudzis. Kamēr 1925. gadā vairāk nekā 1/2% leišu bija tikai tanīs apriņķos, kuriem kopēja robeža ar Lietuvu, tikmēr tagad arī Rīgas un Tukuma apriņķiem ir vairāk nekā pus procenta leišu. Ar katru gadu palielinās to leišu strādnieku skaits, kuri paliek uz dzīvi Latvijā un pamazām viņi izplatās vienmēr plašākos apgabalos. Leiši galvenā kārtā apmetas uz dzīvi uz laukiem. Atsevišķos apriņķos viņu pieaugums bija sekošs:

Leišu procents un viņu skaita pieaugums vai samazināšanās apriņķos.

Proportion des Lithuaniens et augmentation ou diminution de leur nombre dans les divers districts.

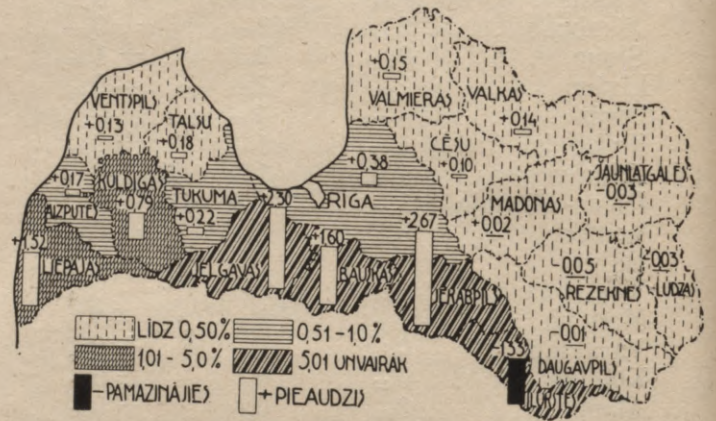

Diagrama № 35.

Leišu % apriņķos un apgabalos uz laukiem.

Proportion des Lithuaniens à la campagne dans les districts et les provinces.

Apriņķi un apgabali. Districts et provinces	1925. g.	1930. g.	+ vai — + ou —
Jēkabpils apr.	4,05	6,72	+ 2,67
Bauskas "	4,57	6,17	+ 1,60
Ilūkstes "	7,23	5,90	— 1,33
Jelgavas "	3,35	5,65	+ 2,30
Zemgales apg.	3,97	5,15	+ 1,18
Liepājas apr.	1,42	2,94	+ 1,52
Kurzemes apg.	0,60	1,27	+ 0,67
Kuldīgas apr.	0,46	1,25	+ 0,79
Rīgas "	0,24	0,62	+ 0,38
Aizputes "	0,45	0,62	+ 0,17
Tukuma "	0,33	0,55	+ 0,22
Talsu "	0,15	0,33	+ 0,18
Vidzemes apg.	0,12	0,29	+ 0,17
Daugavpils apr.	0,26	0,25	— 0,01
Valkas "	0,07	0,21	+ 0,14
Valmieras "	0,05	0,20	+ 0,15
Ventspils "	0,07	0,20	+ 0,13
Cēsu "	0,09	0,19	+ 0,10
Jaunlatgales "	0,21	0,18	— 0,03
Latgales apg.	0,17	0,14	— 0,03
Madonas apr.	0,10	0,12	+ 0,02
Ludzas "	0,08	0,05	— 0,03
Rēzeknes "	0,09	0,04	— 0,05
Latvijā	0,90	1,27	+ 0,37
<i>Lettonie</i>			

Pēdējo piecu gadu laikā Latvijā uz laukiem leišu procents ir samazinājies vienīgi Latgalē un Ilūkstes apriņķī. Tas ir viegli saprotams, jo minētie apriņķi paši sūta uz pārējo Latviju pelnā gājējus un tālab leišu laukstrādnieku ieceļošana minētos apriņķos tautsaimnieciski nav motivēta. Turpretī, tur jau agrāk dzīvojošo leišu pārlatvošanās šinīs katoliskos apgabalos ir saprotama. Izņemot minētos piecus austrumu apriņķus, visos pārējos leišu skaits un procents ir palielinājies. Visātrāk leišu procents pieaudzis Jēkabpils apriņķī (no 4,0 uz 6,7) un Jelgavas apriņķī (no 3,3 uz 5,6). Tāpat Bauskas un Liepājas apriņķos tas strauji palielinājies. Vairāk nekā 5% leišu tagad ir visos Zemgales apriņķos, izņemot Tukuma apriņķi. Līdz ar to, protams, palielinās arī leišu skaits atsevišķos pagastos. 1925. gadā bija 13 pagastu, kuŗos bija vairāk nekā 10% leišu, bet tagad tādu pagastu ir 25.

Apriņķi. <i>Communes rurales.</i>	Pagasti. <i>Districts.</i>	Procenti. %
Rubas	Jelgavas . . .	12,22
Rundāles	Bauskas . . .	11,68
Vecauces	Jelgavas . . .	11,62
Jaunauces	„ . . .	11,29
Lielplatones	„ . . .	11,03
Susejas	Ilūkstes . . .	10,83
Ceraukstes	Bauskas . . .	10,77
Nigrandes	Liepājas . . .	10,11

Visos, augstāk minētos, Ilūkstes apriņķa pagastos leišu procents, salīdzinot ar 1925. gadu, ir samazinājies, bet visos pārējos tas ir pieaudzis. Gandrīz itin visos pagastos, kuŗi atrodas Lietavas robežas tuvumā, tagad ir vairāk nekā 5% leišu, bet daudzos pagastos ir pat $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{5}$ daļa no visiem iedzīvotājiem leiši.

Leišu procents Lietavas pierobežas pagastos.
Proportion des Lithuaniens dans les communes rurales limitrophes de la Lithuanie.

Diagrama № 36.

Vairāk nekā 10% leišu ir sekošos pagastos:

Communes rurales avec plus de 10% de Lithuaniens.

Pagasti. <i>Communes rurales.</i>	Apriņķi. <i>Districts.</i>	Procents. %
Raudas	Ilūkstes . . .	26,60
Neretas	Jēkabpils . . .	22,14
Rītes	„ . . .	22,14
Elkšņu	„ . . .	21,46
Ukru	Jelgavas . . .	19,13
Aknīstes	Ilūkstes . . .	17,33
Prodes	„ . . .	16,66
Sņiķeres	Jelgavas . . .	15,11
Mēmeles	Jēkabpils . . .	15,10
Vadakstes	Jelgavas . . .	14,96
Mežmuižas	„ . . .	14,31
Gārsenes	Ilūkstes . . .	14,06
Laucesas	„ . . .	14,06
Vilces	Jelgavas . . .	12,79
Saukas	Jēkabpils . . .	12,59
Būkaišu	Jelgavas . . .	12,50
Bārbeles	Bauskas . . .	12,46

g) Igaunī.

Valsts ziemeļu robežas apgabalos nav novērojama tāda parādība kā dienvidos. Igaunņu skaits Latvijā ne tikai nepieaug, bet pat samazinās. Tas arī saprotams, jo Vidzemē un Igaunijas dienvidos valda apmēram vienādi saimnieciski apstākļi un tur nav uz izceļošanu mudinošu apstākļu, kā tas ir bieži apdzīvotā Lietuvā.

Igaunņu skaits Latvijā.

Nombre des Estoniens en Lettonie.

	Skaits. <i>Nombre.</i>	Procents %
1920. gadā . . .	8 701	0,55
1925. „ . . .	7 893	0,43
1930. „ . . .	7 708	0,40

Igaunņu skaits un procents ne tikai nepieaug, bet gan samazinās. Jāņem vērā, ka igauņi Latvijā, tāpat kā vācieši, dabīgi nevairojas. Tomēr ieceļošana no Igaunijas ir lielāka nekā mirstības pārsvars pār dzimstību. Tā 1925. gadā Latvijā bija

1747 Igaunijas pilsoņi, bet 1930. gadā 2900. Neskatoties uz diezgan ievērojamu ieceļošanu, igauņu skaits ir samazinājies. Tas lielā mērā izskaidrojams ar to, ka igauņus no latviešiem un vietējiem vāciešiem nešķir kultūrēla, konfesionāla un saimnieciska plaisa un, tālab igauņi Latvijā ātri asimilējas, it sevišķi tad, kad to sekmē jauktas laulības, kādas starp igauņiem, no vienas puses, un latviešiem un vietējiem vāciešiem, no otras puses, ir visai bieži sastopamas. — Igaunijā galvenā kārtā dzīvo gar Igaunijas valsts robežu, kur etnogrāfiskā un valsts robeža visos sīkumos nesakrīt, un Rīgā.

Igaņu skaits.

Nombre des Estoniens.

Administratīvās vienības. <i>Unités administratives.</i>	Skaits. <i>Nombre.</i> 1925. g.	Skaits. <i>Nombre.</i> 1930. g.	Procents ‰
Rīga	2 332	2 443	0,65
Valkas apr. (<i>distr.</i>)	3 016	2 912	3,71
Valmieras " "	1 085	1 018	1,20
Jaunlatgales " "	361	302	0,29
Ventspils " "	197	185	0,36
Liepājas " "	132	116	0,10
Madonas " "	97	104	0,14

Igaņu procents Igaunijas pierobežas pagastos.

Proportion des Estoniens dans les communes rurales limitrophes de l'Estonie.

Diagrama № 37.

Valmieras apriņķis.

1. Ainažu pagasts (*com. rural.*)
2. Alojas " "
3. Arakstu " "
4. Augstrozes " "
5. Bauņu " "
6. Braslavas " "
7. Brenguļu " "
8. Burtnieku " "
9. Dauguļu " "
10. Dikļu " "
11. Dunties " "
12. Idus " "
13. Ipiķu " "
14. Jaunburtnieku " "
15. Jaunvāles " "
16. Jeru " "
17. Katvaru " "
18. Kauguru " "
19. Kieģeļu " "
20. Kokmuižas " "
21. Koņu " "
22. Lādes " "
23. Liepupes " "
24. Limbažu " "
25. Lodes " "
26. Mazsalacas " "
27. Mujānu " "
28. Mūrmuižas " "
29. Nabes " "
30. Naukšēnu " "

31. Ozolu pagasts (*com. rural.*)
32. Pāles " "
33. Pociema " "
34. Puikeles " "
35. Rencēnu " "
36. Rozēnu " "
37. Rūjienas " "
38. Salacas " "
39. Sēļu " "
40. Skapkalnes " "
41. Stienes " "
42. Svētciena " "
43. Ternejas " "
44. Tūjas " "
45. Umurgas " "
46. Vaidavas " "
47. Vainižu " "
48. Valmieras " "
49. Vecates " "
50. Viļķenes " "
51. Vilzēnu " "
52. Vitrupes " "

8. Eŗģemes pagasts (*com rural.*)

9. Ēveles " "
10. Gaujienas " "
11. Grundzāles " "
12. Ilzenes " "
13. Jaunlaicenes " "
14. Jaunrozēs " "
15. Jērcēnu " "
16. Kalncempju " "
17. Kārķu " "
18. Karvas " "
19. Lejasciema " "
20. Lugažu " "
21. Mārupes " "
22. Mārkalnes " "
23. Mēra " "
24. Nigras " "
25. Omulu " "
26. Palsmanes " "
27. Pededzes " "
28. Plāņu " "
29. Rauzas " "
30. Sīnolēs " "
31. Smiltēnes " "
32. Trapenes " "
33. Triķates " "
34. Valkas " "
35. Veķlaicenes " "
36. Viķciema " "
37. Zeltiņu " "
38. Ziemera " "
39. Zvārtavas " "

Valkas apriņķis.

1. Alsviķu pagasts (*com. rural.*)
2. Alūksnes " "
3. Annas " "
4. Beķas " "
5. Bilsķas " "
6. Cīrgalu " "
7. Dūres " "

Nevienā no pārējiem apriņķiem nav vairāk par 100 igauņiem. Igaunu skaits, izņemot Rīgu, viscaur ir samazinājies. It sevišķi tas sakāms par pierobežas apvidiem. Tas redzams, salīdzinot igauņu skaitu, atsevišķās pašvaldību vienībās.

Vairāk nekā 50 igauņu ir sekošās pilsētās un pagastos.

Villes et communes rurales avec plus de 50 Estoniens.

Pilsētas un pagasti. <i>Villes et com. rurales</i>	Apriņķi <i>Districts</i>	1925. g.	1930. g.
Rīga		2 332	2 443
Veclaicenes pag.	Valkas	410	393
Alūksnes	"	211	254
Bejas	"	192	248
Alūksne	"	212	182
Ainaži	Valmieras	194	164
Ainažu pag.	"	193	159
Ape	Valkas	146	150
Ziemeņa pag.	"	119	138
Mārkalnes	"	237	135
Jaunlaicenes	"	105	131
Dundagas	Ventspils	136	125
Valkas	Valkas	114	123
Omuļu	Jaunlatgales apr.	155	122
Liepnas	"	167	122
Pededzes	Valkas	123	119
Salacas	Valmieras	87	102
Liepāja	Liepājas	118	101
Ipiķu pag.	Valmieras	99	100
Valka	Valkas	81	99
Lugažu pag.	"	101	97
Māilupes	"	111	96
Zvārtavas	"	98	93
Annas	"	74	68
Jaunrozes	"	47	56
Rūjiena	Valmieras	51	56
Gaujienas pag.	Valkas	70	53

Nedaudzās pašvaldību vienībās, kurās šķietami notikušas straujākas pārgrozības, ir grozītas pagastu robežas, ar ko izskaidrojams vai nu lielāks igauņu pieaugums, vai arī viņu skaita redzama samazināšanās.

Vairāk nekā 5% igauņu ir 15 pašvaldībās.

Plus de 5% d'Estoniens habitent 15 unités autonomes.

Pašvaldību vienības. <i>Unités autonomes.</i>	1925. g.	1930. g.
Veclaicenes pag.	25,98	25,45%
Valkas	19,29	19,28%
Ainažu	23,20	18,55%
Ainaži	20,72	17,77%
Alūksnes pag.	17,39	16,46%
Ape	14,85	15,84%
Omuļu pag.	20,61	14,44%
Jaunrozes	10,78	13,63%
Ipiķu	9,77	11,71%
Bejas	9,39	10,50%

	1925. g.	1930. g.
Ziemeņa pag.	7,53	8,40%
Zvārtavas	6,70	6,92%
Mārkalnes	10,87	6,84%
Lugažu	7,29	6,09%
Alūksne	6,04	5,04%

Tāpat arī 1925. gadā Latvijā bija 15 pagasti ar vairāk nekā 5% igauņu.

h) Pārējās tautības.

Bez augstāk minētām tautībām, kurām Latvijā ir samērā liels piederīgo skaits, vairāk nekā 1 000 piederīgo ir vēl ukraiņiešiem un čigāniem un, bez tam, pelna zināmu interesi libieši. Pārējām tautībām, kurām piederīgie Latvijā sastopami, šeit nav 500 piederīgo un tās galvenā kārtā sastādās no ārzemniekiem.

Libiešu skaits pēdējos piecos gados ir strauji samazinājies, kaut gan taisni šīnī laikā ir daudz darīts, lai šī tautība, kaut arī savāsniecīgās atliekās, uzglabātos. 1925. gadā saskaitīti 1 238 libieši, bet 1930. gadā tikai 962. Šī ārkārtīgi straujā samazināšanās izskaidrojama ar to, ka libieši jau ilgu laiku uzrādīja visas izmirstošas tautas iezīmes. Jau 1920. gadā 25% no visiem libiešiem bija vecāki par 60 gadiem un uz 100 vīriešiem bija 134 sievietes. Jau izgājušā gadu simtenī jaunā libiešu paaudze pārlatvojās un tagad, vecajai paaudzei izmirstot, libiešu skaits strauji samazinās. Dundagas pagastā saskaitīti 625 libieši (1925. gadā — 767) un Popes pagastā — 272 (1925. g. — 440). Bez tam Rīgā dzīvo 38, Talsu apriņķī 7 un pārējā valstī 7 libieši.

Ukraiņiešu skaits pēdējos piecos gados ir stipri pieaudzis. 1925. gadā tikai 512 personas sevi bija nosaukušas par ukraiņiešiem, bet 1930. gadā 1 629. Šis straujais ukraiņiešu skaita pieaugums nav izskaidrojams ar jaunu iecelšanu Latvijā, bet gan ar to, ka pēdējā laikā šīnī tautā novērojama ātra nacionālās pašapziņas pieaugšana. Kamēr 1925. gadā daudzi ukraiņieši sevi nosauca par krieviem, tikmēr tagad viņi sevi bija nosaukuši par ukraiņiešiem. Visvairāk ukraiņiešu Rīgā — 562, Daugavpils apriņķī — 166, Rēzeknes apriņķī — 112 un Liepājas apriņķī — 90. Pārējos apriņķos viņu tikai nedaudzas desmit personas.

Arī **čigānu** skaits ir palielinājies no 2 870 uz 3 217. Šis pieaugums pa lielāku daļu izskaidrojams ar jaunu iecelšanu. Vislabprātāk šīs staugu tautas piederīgie uzturas Kurzemē. Tā Talsu apriņķī saskaitīti 267 čigāni, Kuldīgas apriņķī — 249, Ventspils apriņķī — 222. Arī Rīgas (228) un Daugavpils (259) apriņķos bija vairāk nekā 200 čigāni. Vismazāk viņu bija Aizputes (33), Jēkabpils (43), Ilūkstes (49), Cēsu (81) un Ludzas (98) apriņķos. Pārējos apriņķos viņu skaits svārstās starp 100 un 200.

Pārējām tautībām Latvijā ir mazāk nekā 500 piederīgo un tās ir citu valšķu pilsoņu nelielas kolonijas.

XI. Valsts austrumu nomales iedzīvotāju nacionālais sastāvs.

Latvijas valsts austrumu daļa — Latgale un Ilūkstes apriņķis — savu iedzīvotāju nacionālā sastāva ziņā spilgti atšķiras no pārējās Latvijas. Vidzemē, Kurzemē un Zemgalē, izņemot Ilūkstes apriņķi, lauku iedzīvotāju milzīgais nospiedošais vairākums ir latvieši. Viņu starpā nelielā skaitā ir sastopami cittautieši ar noteikti izteiktu nacionālu īpatnību. Tā Kurzemē starp latviešiem sastopami vācu kolonisti, Valkas un Valmieras apriņķī igauņi, Leišmalē leišu laukstrādnieki, Ventspils apriņķī libieši un pēdējos gados nelielā skaitā ienācēji no Latgales. Šo apgabalu iedzīvotāju nacionālā seja ir skaidra, jo tur viscaur vairāk nekā 90% un pa lielākai daļai 97—100% no visiem lauku iedzīvotājiem ir latvieši, kuŗiem nelielā skaitā pievienojas citu tautu piederīgie, ar noteikti izteiktām nacionālām īpatnībām, kā, piemēram, vācieši, igauņi un leiši. Citādu ainu redzam Latgalē. Tur plašos apvidos iedzīvotāju nacionālā seja nav noteikti izkopta. Latgales un Ilūkstes apriņķa ziemeļos un rietumos noteikti dominē latvieši, bet jo vairāk virzāties uz austrumiem un dienvidiem, jo raibāka un nenoteiktāka kļūst iedzīvotāju nacionālā seja. Valsts austrumu robežas apgabalos mēs sastopam latviešus, lielkrievus, baltkrievus un poļus, kuŗiem pilsētās un bieži apdzīvotās vietās vēl pievienojas žīdi. Bet šinīs apvidos konfesionālais moments bieži ir daudz redzamāks un svarīgāks nekā nacionālais. Kopīgā reliģija tuvina dažādu tautību piederīgos un dažāda reliģija, savukārt, šķir vienas tautības piederīgos. Tālab aplūkojot iedzīvotāju nacionāli konfesionālo dalījumu, iegūstam vēl raibāku, vēl nenoteiktāku ainu. Latgalē un Ilūkstes apriņķī mēs sastopam: 1) Romas katoļticīgos latviešus un 2) ev. luterticīgos latviešus. Vairākus gadu simteņus viņiem blakus dzīvo 3) vecticīgi lielkrievi, kuŗiem jaunākā laikā pievienojies prāvs skaits 4) grieķu katoļu lielkrievu. 5) Baltkrievi pa lielākai daļai ir katoļticīgi, bet ir arī prāvāks skaits 6) grieķu katoļticīgu baltkrievu. Tālāk nāk 7) katoļticīgi poļi, 8) samērā neliels skaits grieķu katoļticīgu latviešu un, beidzot 9) žīdi. Tādā kārtā šinī valsts daļā mums ir darišana ar deviņiem dažādiem nacionāli konfesionāliem grupējumiem. Pie tam ir ļoti grūti noteikt vai nacionālais, vai ticības moments ir dominējošais. Ir apgabali, kuŗos katoļticīgam latvietim stāv tuvāki katoļticīgais polis un baltkrievs nekā protestantiskais latvietis.

Galvenā Latgales un Ilūkstes apriņķa austrumu daļas īpatnība ir tomēr tā, ka tur ir plaši apvidi ar lielu iedzīvotāju skaitu, kuŗiem vēl trūkst izkoptas nacionālās pašapziņas. Vēl tagad skaitāmās personas šinīs apvidos nereti neprot izšķirt jēdzienus: tautība un ticība. Uz jautājumu „pie kādas tautības Jūs piederiet?“ bieži atbild — „es esmu katolis“, vai

arī „tutešij“, tas ir vietējais. Šie vietējie cilvēki parasti prot latviski, poliski un krieviski. Visas šīs valodas viņi runā vienādi kļūdaini un atkarībā no ārējā iespaidojuma viņi var tautas skaitīšanā sevi nosaukt gan par latviešiem, gan par poļiem vai krieviem. Stāvokli šinīs apvidos raksturo sekošs notikums tautas skaitīšanas laikā. Skaitītājs griežas pie skaitāmās personas ar jautājumu par nacionālo piederību. Ģimenes galva atbild, ka neatceras, kaut gan vakar skolā viņam teikts, kāda tautība jāuzdod. Viņš apvaicāšoties pie kaimiņa. Arī tas bija aizmirsis kāda tautība viņam jānosauc, bet aizrādīja uz kādu drukātu lapiņu, kuŗā esot teikta viņa tautība. Šī lapiņa bija kādas poļu organizācijas uzsaukums, kuŗā bija teikts: „Kas labi jeb slikti runā poliski, jeb lūdzas poliski, tas ir polis — sakiēt esmu polis!“ Pēc šī aizrādījuma abas ģimenes skaitītas kā poļi. Jāpiezīmē, ka Polijas austrumu provincēs ir apstākļi, kuŗi stipri līdzinās tiem, kuŗi pastāv mūsu valsts austrumos. Tur statistika, bez noteiktām nacionālām grupām, vēl pazīst atsevišķu vienību „tutešij“ — tas ir vietējos, bez noteiktas tautības. Mūsu statistika cenšas izvairīties no šī nenoteiktā jēdziena, bet rezultātā rodas atsevišķas pašvaldības vienībās stipri pārsteidzoši rezultāti, jo personas, kuŗas vienā skaitīšanā sevi nosaukušas par baltkrieviem, otrā skaitīšanā sevi nosauca par poļiem vai latviešiem, un otrādi. Nereti nacionālais sastāvs zināmā apvidū atkarājas no atsevišķu personu vai organizāciju aģitatoriskās darbības. Pat valsts mērogā šo apgabalu un iedzīvotāju grupu nacionālās neapziņas rezultāts ir spilgti redzams. Tā 1920. gada tautas skaitīšanā sevi par baltkrieviem nosauca 75 630 Latvijas iedzīvotāji, bet 1930. gadā vairs tikai 36 029. Tie paši cilvēki kuŗi 1920. gadā sevi nosauca par baltkrieviem, tagad pēc desmit gadiem ir pārvērtušies par citu tautību piederīgiem. Tāpat laikā no 1925. līdz 1930. gadam poļu skaits Latvijā palielinājies par 8 231, kaut gan poļu ieceļošana šinī laikā nav notikusi un poļu dabīgais pieaugums ir tikai 2 443. Tādā kārtā gandrīz 5 000 personas, kuŗas sevi agrāk nosaukušas vai nu par baltkrieviem, vai latviešiem, tagad ir sevi nosaukušas par poļiem. Spilgts piemērs tam, cik nenoteikta nacionālā pašapziņa ir dažos Latgales apvidos, ir Istras pagasts. Tur 1930. gada tautas skaitīšanas iznākumi atšķīrās tik spilgti no 1925. gada skaitīšanas iznākumiem, ka Valsts statistiskā pārvalde no Rīgas izsūtīja skaitītājus apstākļu objektīvai pārbaudīšanai. No Rīgas izsūtītie skaitītāji, pa lielākai daļai universitātes studenti, kuŗiem nebija nekādu sakaru ar vietējām politiski nacionālām domu starpībām, centās noskaidrot ne tikai tautību, bet ievāca arī dažas ziņas par atsevišķu tautību piederīgo konfesionālo stāvokli, kas deva visai interesantus rezultātus.

Istras pagasta iedzīvotāju nacionālais sastāvs.

Composition nationale ethnique de la commune rurale d'Istra.

Tautības. Nat. ethniques.	1925. g.		1930. g.	
	Skaitis. Nombre.	0/0	Skaitis. Nombre.	0/0
Latvieši . . . <i>Lettons</i>	1 260	19,94	924	11,91
Vācieši . . . <i>Allemands</i>	1	0,01	1	0,00
Lielkrievi . . . <i>Gr.-Russes</i>	1 475	23,34	6 179	79,64
Baltkrievi . . . <i>Ruthènes-Bl.</i>	3 411	53,97	258	3,33
Žīdi <i>Juifs</i>	47	0,74	50	0,64
Poļi <i>Polonais</i>	114	1,80	296	3,81
Pārējie <i>Autres</i>	10	0,17	13	0,17
Nezināmie . . . <i>Nationalité ethnique inconnue</i>	2	0,03	38	0,50
Kopā <i>Total</i>	6 320	100,00	7 759	100,00

1930. gada dati šeit atzīmēti pēc otrreizējās, pārbaudītās skaitīšanas rezultātiem, kuri tikai nedaudz atšķiras no pirmās reizes, vietējiem spēkiem izdarītās, skaitīšanas rezultātiem.

Vispirms uzkrīt straujā latviešu skaita samazināšanās. 1925. gadā šīnī pagastā bija 1 260 latvieši, bet pēc pieciem gadiem tikai 924, tas ir par 336 mazāk. Visuzkrītošākais tomēr ir lielkrievu skaita pieaugums un baltkrievu skaita samazināšanās. 1 475 lielkrievu vietā 1925. gadā tagad ir 6 179 lielkrievi, un 3 411 baltkrievu vietā tikai 258. Šeit ir skaidrs, ka daudzi, kas 1925. gadā sevi nosauca par latviešiem un gandrīz visi, kas sevi bija nosaukuši par baltkrieviem, tagad sevi uzdeva par lielkrieviem. Kamēr Istras pagastā 1925. gadā bija tikai 23,34% lielkrievu, tikmēr 1930. gadā viņu tur bija 79,64%. Tanī pašā laikā šīnī pagastā latviešu procents samazinājies no 19,9 uz 11,9 un baltkrievu procents no 54,0 uz 3,3. Tālāk ir arī uzkrītošs tas, ka starp lielkrieviem ir 746 Romas katoļticīgie. Raksturīgi, ka starp šiem katoļticīgiem lielkrieviem 88 bija tādi, kuriem lūgšanas grāmatas bija latviešu valodā, bet pārējiem tās bija poļu valodā. Tādā kārtā ir neapšaubāmi, ka arī Latvijā ir vēl liels skaits cilvēku bez noteiktas tautības, tā saukto „tutešij“, kuri atkarībā no ārējās iespaidošanas sevi nosauc gan par vienas, gan par otras tautības piederīgiem. Ar to arī izskaidrojamas lielās diferences dažādo skaitīšanu iznākumos. Par nožēlošanu, pilnīga atsevišķo pašvaldību vienību skaitīšanas iznākumu salīdzināšana nav iespējama, jo vēl vienmēr izdara pārgrozības pagastu robežās un tālab pagastam ar to pašu nosaukumu dažādās skaitīšanās ir dažāda teritorija.

Vispirms var interesēt latviešu stāvoklis Latgalē.

Latvieši Latgalē.

Nombre des Lettons en Latgale

Apriņķi. Districts.	Skaitis. Nombre.		Procents. 0/0	
	1925. g.	1930. g.	1925. g.	1930. g.
Daugavpils . . .	111 213	110 901	54,6	54,8
Rēzeknes . . .	90 819	89 393	62,7	62,0
Ludzas	53 235	52 147	59,1	57,8
Jaunlatgales . .	52 024	55 397	51,6	53,1
Kopā <i>Total</i>	307 291	307 838	56,9	56,9

Latviešu skaits Latgales apriņķos 1925. un 1930. gados.
Nombre des Lettons dans les districts de la Latgale en 1925 et en 1930.

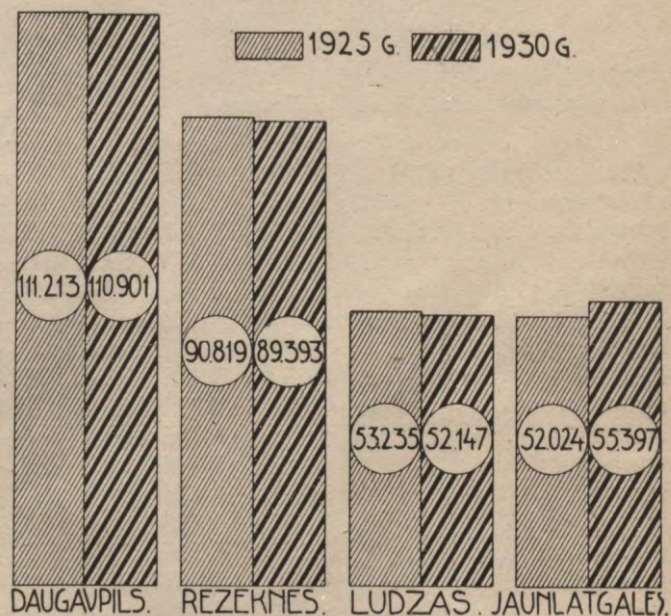

Diagrama № 38.

Pēdējo piecu gadu laikā Latgalē latviešu procents nemaz nav grozījies un arī skaits ir palicis gandrīz tas pats, kas bija 1925. gadā. Laikā no 1920. līdz 1925. gadam, turpretim, latviešu skaits Latgalē pieauga no 265 790 uz 307 291, t. i. palielinājās par 41 501, turpretim, pēdējo piecu gadu pieaugums ir tikai 547. Šim lēnajam Latgales latviešu skaita pieaugumam par iemeslu lielā mērā ir latgaliešu izceļošana uz pārējo Latviju. Bet tas nav vienīgais iemesls. Latgalē ir arī apvidi, kuros latviešu skaits ir samazinājies, atstādams vietu citām tautām, kā to, piemēram, redzējam Istras pagastā Ludzas apriņķī.

Kad palūkojamies uz atsevišķiem apriņķiem, tad vienīgi Jaunlatgales apriņķī pieaudzis latviešu skaits un palielinājies latviešu procents. Visos pārējos Latgales apriņķos, kaut arī nelielos apmēros, ir samazinājies latviešu skaits. Tā Daugavpils apriņķī tagad ir 312 latviešu mazāk nekā 1925. gadā. Rēzeknes apriņķī latviešu skaits par 1 426 un Ludzas apriņķī par 1 088 mazāks nekā iepriekšējā skaitīšanā.

Kad palūkojamies uz atsevišķām pašvaldību vienībām, tad lielākā daļā no tām latviešu skaits ir

samazinājies. Pavisam Latgalē ir 75 pašvaldību vienības, no kurām 40 tagad mazāks latviešu skaits nekā pirms pieciem gadiem, bet 35 tas ir lielāks. Uzkrītoši ir tas, ka visos Jaunlatgales apriņķa pagastos latviešu skaits ir pieaudzis, bet, piemēram, Ludzas apriņķī tas ir tikai 4 pagastos palielinājies, bet 10 pašvaldību vienībās samazinājies. Procentuāli latviešu svārs pēdējos piecos gados samazinājies 42 pašvaldībās, bet palielinājies 33 pašvaldībās. Pārskatu, par atsevišķās Latgales pašvaldībās notikušām pārgrozībām, sniedz sekošā tabele:

Latviešu skaits un procents Latgales pašvaldību vienībās 1925. un 1930. gados.

Nombre et proportion des Lettons dans les unités autonomes de la Latgale en 1925 et en 1930.

Daugavpils apriņķī.

District de Daugavpils.

Pašvaldību vienības. <i>Unités autonomes.</i>	Skaits. <i>Nombre.</i>		Procents. <i>%</i>	
	1925.	1930.	1925.	1930.
Daugavpils pils. (<i>ville</i>)	11 048	11 657	27,19	26,97
Krāslavas " "	833	706	18,58	16,49
Krustpils " "	1 873	1 717	53,12	53,44
Līvānu " "	1 821	1 948	59,03	60,51
Preiļu " "	427	408	22,18	23,35
Aiviekstes pag. (<i>com. rur.</i>)	1 957	1 422	67,95	90,06
Asūnes " "	6 407	6 057	93,63	91,94
Aulejas " "	3 659	3 368	56,89	52,94
Dagdas " "	4 591	4 296	66,93	62,66
Izvaltas " "	4 382	4 425	70,39	50,35
Jasmuižas " "	5 943	5 693	81,93	82,63
Kalupes " "	5 061	4 727	84,07	84,02
Kapiņu " "	6 241	6 218	50,45	51,52
Krāslavas " "	5 369	5 576	71,50	77,23
Krustpils " "	6 358	5 867	95,42	94,72
Liksnas " "	8 653	8 601	86,57	81,67
Līvānu " "	5 497	5 696	79,93	79,99
Naujenes " "	2 469	3 727	20,03	45,85
Piedrujas " "	193	1 066	2,93	16,70
Preiļu " "	6 706	6 648	73,79	73,68
Pustinas " "	202	941	5,13	24,01
Rudzētu " "	2 803	2 834	87,24	85,06
Skaistas " "	2 824	2 998	41,47	44,55
Ungurmuižas " "	2 808	2 431	74,28	73,02
Vārkavas " "	6 680	6 056	82,63	81,36
Vīpes " "	1 389	1 383	79,46	75,78
Višķu " "	5 019	4 435	54,58	41,10
Apriņķī (Total)	111 213	110 901	54,78	54,80

Rēzeknes apriņķī.

District de Rēzekne.

Pašvaldību vienības. <i>Unités autonomes.</i>	Skaits. <i>Nombre.</i>		Procents. <i>%</i>	
	1925.	1930.	1925.	1930.
Rēzeknes pils. (<i>ville</i>)	4 348	4 603	34,45	36,50
Varakļānu " "	576	555	28,73	34,18
Viļānu " "	681	616	48,71	44,98
Andrupenes pag. (<i>com. rur.</i>)	5 900	6 004	64,90	64,57
Atašienes " "	2 471	2 446	79,68	80,50
Barkavas " "	5 071	4 863	96,46	96,23
Bērzgales " "	5 977	6 132	89,36	87,59

Pašvaldību vienības.

Unités autonomes.

Skaits.

Nombre.

Procents.

%

	Skaits.		Procents.	
	1925.	1930.	1925.	1930.
Bukmuižas pag. (<i>com. rur.</i>)	3 644	3 421	58,47	52,47
Dricēnu " "	4 060	3 963	94,79	94,76
Gaigalavas " "	3 529	3 409	94,46	95,97
Kaunatas " "	6 631	6 794	70,96	70,66
Makašēnu " "	4 988	4 873	64,59	68,32
Maltas " "	5 196	5 226	60,12	58,26
Ozolmuižas " "	1 862	1 856	36,97	36,98
Rēznas " "	5 232	4 831	54,23	49,97
Ružinas " "	1 871	1 768	27,64	26,72
Sakstīgalas " "	4 036	3 925	55,01	54,98
Silajānu " "	3 945	3 768	42,36	40,56
Stīrnienes " "	2 151	2 159	96,16	96,26
Varakļānu " "	7 685	6 664	89,89	87,96
Vidsmuižas " "	6 207	6 229	73,83	73,44
Viļēnu " "	4 758	5 288	64,34	65,50
Apriņķī (Total)	90 819	89 393	62,66	62,01

Ludzas apriņķī.

District de Ludza.

Pašvaldību vienības. <i>Unités autonomes.</i>	Skaits. <i>Nombre.</i>		Procents. <i>%</i>	
	1925.	1930.	1925.	1930.
Ludzas pils. (<i>ville</i>)	1 782	1 581	32,06	29,59
Kārsavas pag. (<i>com. rur.</i>)	876	527	29,54	28,60
Brīgu " "	1 738	1 422	35,89	29,73
Ciblas " "	5 787	5 939	90,03	91,16
Istras " "	1 260	924	19,94	11,91
Kārsavas " "	8 050	8 015	84,58	84,06
Mērdzenes " "	7 991	7 307	68,22	66,56
Nautrēnu " "	5 694	5 840	96,99	96,66
Nirzas " "	4 454	4 233	82,15	79,42
Pasienes " "	1 094	884	11,82	10,49
Pildas " "	5 042	5 001	68,63	68,81
Rundēnu " "	613	554	16,08	14,35
Šķaunes " "	4 926	5 549	74,28	83,04
Zvirgzdenes " "	4 228	4 371	77,19	73,10
Apriņķī (Total)	53 235	52 147	59,06	57,80

Jaunlatgales apriņķī.

District de Jaunlatgale.

Pašvaldību vienības. <i>Unités autonomes.</i>	Skaits. <i>Nombre.</i>		Procents. <i>%</i>	
	1925.	1930.	1925.	1930.
Balvu pils. (<i>ville</i>)	—	996	—	62,92
Augšpils pag. (<i>com. rur.</i>)	333	622	3,25	7,01
Baltinavas " "	9 079	9 845	80,21	80,77
Balvu " "	8 346	7 917	72,58	75,33
Bērzpils " "	7 461	6 110	98,06	97,82
Gauru " "	415	418	3,60	3,72
Kacēnu " "	1 702	1 818	16,85	17,59
Liepnas " "	3 658	3 800	87,76	86,27
Linavas " "	214	250	3,14	3,72
Purvmales " "	361	760	7,82	11,55
Rugāju " "	4 881	5 974	83,65	84,01
Tilžas " "	5 292	5 761	92,60	93,16
Viļākas " "	10 282	11 126	90,54	89,76
Apriņķī (Total)	52 024	55 397	51,59	53,99

Salīdzinot šos skaitļus, jāņem vērā, ka vairākos gadījumos grozītas pilsētu un pagastu robežas un tālab abu skaitīšanu rezultāti nav pilnīgi salīdzināmi. Tā Aiviekstes pagastam atvienota Glazmanka, ar ko latviešu iedzīvotāju daļa šinī pagastā absolūtos skaitļos samazinājusies, bet latviešu procents palielinājies. Bez tam vēl laikā starp abām skaitīšanām grozītas Viļēnu, Vidsmuižas, Makašēnu, Bērzgales, Bukmuižas, Kaunatas, Višķu, Jasmuižas, Kapiņu, Balvu un Rugāju pagastu robežas. Tomēr, neskatoties uz šiem grozījumiem, jānāk pie slēdziena, ka apmēram pusē no visām Latgales pašvaldību vienībām latviešu skaits un procents ir samazinājies, bet otrā pusē tas ir mazliet pieaudzis. Pieaugums Jaunlatgales apriņķī konstatējams viscaur, turpretim, Rēzeknes un Ludzas apriņķos pārsvarā atrodas pašvaldību vienības ar samazinājušos latviešu skaitu un procentu.

Latviešu skaita un procenta pieaugums Latgalē.

Augmentation du nombre et du pourcentage des Lettons dans la Latgale.

Apriņķi. Districts.	Pašvaldību skaits. Nombre des auton.	Pašvaldību skaits, kurās latviešu Nombre des autonomes et effectif des Lettons			
		absolūtais skaits Nombre absolu		procents %	
		pieaudzis Augment.	samazināj. Diminut.	pieaudzis Augment.	samazināj. Diminut.
Daugavpils	27	10	17	12	15
Rēzeknes	22	9	13	9	13
Ludzas	14	4	10	3	11
Jaunlatgales	12*)	12	—	9	3
Kopā Total	75	35	40	33	42

Pavisam aplami ir ieskati, itkā Latgalē dažādās tautības viscaur dzīvotai raibā juceklī. Latgalē ir 11 pašvaldības, kurās vairāk nekā 90% latviešu. 14 pašvaldībās ir 80—90% latviešu, 10 pašvaldības ar 70—80% latviešu, 8 ar 60—70%, 7 ar 50—60%, 6 ar 40—50%, 3 ar 30—40%, 7 ar 20—30%, 6 ar 10—20% un 3 ar mazāk nekā 10% latviešu. Vislatviskākie pagasti ir Bērzpils pag. ar 97,8% latviešu, Nautrēnu ar 96,7%, Barkavas ar 96,3%, Stirnienes ar 96,3%, Gaigalavas ar 96,0%, Dricēnu ar 94,8%, Krustpils ar 94,7%, Tilžas ar 93,2%, Asūnes ar 91,4%, Ciblas ar 91,2% un Aiviekstes ar 90,1% latviešu. Vislatviskākie pagasti atrodas apgabala ziemeļos un rietumos. Vislatviskākie pagasti ir Augšpils pagasts ar 7,0% latviešu, Gauru ar 3,7% un Linavas ar 3,7% latviešu. Šie pagasti atrodas Jaunlatgales apriņķa austrumos.

Par pārgrozībām latviešu skaitā pilsētās un uz laukiem pārskatu sniedz sekošā tabele:

*) Jaunlatgales apriņķī ir 13 pašvaldības, bet Balvu pilsēta šeit nav minēta, jo 1925. gadā tā nav atsevišķi skaitīta un tālab salīdzinājums nav iespējams.

Latviešu skaits un procents Latgales apriņķos.

Nombre et proportion des Lettons dans les districts de la Latgale.

Apriņķi. Districts.	Pavisam. Total.	%	Pavisam. Total.	%
	1925. g.		1930. g.	
Daugavpils:				
Uz laukiem (à la campagne)	95 211	63,43	94 465	64,30
Pilsētās (dans les villes)	16 002	29,82	16 436	29,52
Kopā Total	111 213	54,58	110 901	54,80
Rēzeknes:				
Uz laukiem (à la campagne)	85 214	66,10	83 619	65,08
Pilsētās (dans les villes)	5 605	34,98	5 774	36,84
Kopā Total	90 819	62,66	89 393	62,01
Ludzas:				
Uz laukiem (à la campagne)	50 877	61,59	50 039	60,27
Pilsētās (dans les villes)	2 358	31,35	2 108	29,27
Kopā Total	53 235	59,06	52 147	57,50
Jaunlatgales:				
Uz laukiem (à la campagne)	52 024	51,59	54 401*)	52,94*)
Pilsētās (dans les villes)	—	—	996	62,92
Kopā Total	52 024	51,59	55 397	53,09
Kopā Latg. (Total p. la Latgale)	307 291	56,94	307 838	56,89

Uz laukiem latviešu skaits ir samazinājies Daugavpils, Rēzeknes un Ludzas apriņķos, bet Daugavpils lauku apvidos citu tautību piederīgo skaits samazinājies vēl ātrāk un tālab tur latviešu procents nav samazinājies, kamēr Rēzeknes un Ludzas apriņķos arī latviešu procents uz laukiem gājis mazumā. Latviešu pilsētnieku procents pieaudzis Rēzeknes apriņķī, bet Ludzas un Daugavpils apriņķos tas samazinājies. Palūkojoties uz atsevišķām pilsētām redzam, ka latviešu skaits Daugavpilī gan pieaudzis par 609, bet procents samazinājies par 0,22. No visām Latgales pilsētām vienīgi Līvānos un Rēzeknē latviešu skaits un procents ir pieaudzis, bet visās pārējās pilsētās latviešu skaits ir gājis mazumā. Vaļakļānos, Preiļos un Krustpilī citu tautību piederīgo skaits ir vēl lielākā mērā samazinājies un tālab tur latviešu procents ir palielinājies.

Ja latviešu skaits un procents Latgalē nav palielinājies, bet veselos apriņķos gan ir samazinājies, tad pacelās jautājums par to, kurās tautības

*) Jaunlatgales apriņķa lauku iedzīvotājiem pieskaitīti, par pilsētu pārvērsto Balvu iedzīvotāji, lai būtu iespējama izdarīt salīdzinājumu ar iepriekšējo skaitīšanu.

Latgalē ir ātrāk pieaugušas. Salīdzinot 1925. un 1930. gadu skaitīšanu iznākumus un apzīmējot katras tautības piederīgo skaitu 1925. g. ar 1000, iegūstam sekošus salīdzinošus skaitļus:

Uz attiecīgās tautības 1000 piederīgiem 1925. gadā, šai tautībai Latgalē bija 1930. gadā piederīgo.

Sur 1000 ressortissants de chaque nationalité ethnique en 1925 revenaient en Latgale en 1930 — ressortissants des mêmes nationalités.

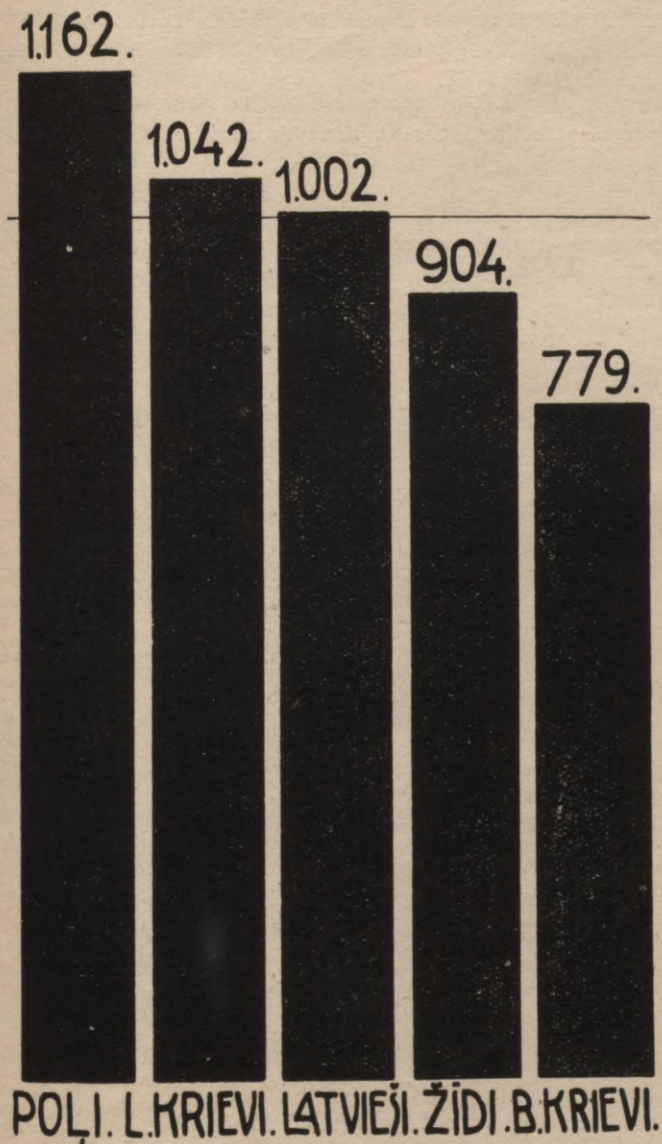

Diagrama № 40.

Uz 1000 zināmas tautības piederīgiem Latgalē 1925. gadā bija 1930. gadā:

Sur 1000 ressortissants de chaque nationalité ethnique en 1925 revenaient en 1930:

Poļi	1162
Polonais	
Lielkrievi	1042
Gr.-Russes	
Latvieši	1002
Lettons	
Žīdi	904
Juifs	
Baltkrievi	779
Ruthènes-Bl.	

Uz 1000 Latgales latviešiem 1925. gadā tagad ir 1002. Tas ir ļoti neliels pieaugums. Daudz redzamāks tas ir lielkrieviem, bet vislielākais poļiem, kuriem uz 1000 piederīgiem 1925. gadā tagad ir 1162 piederīgie. Žīdu skaits samazinājies, kam par iemeslu ir izceļošana. Vislielāko samazināšanos uzrāda baltkrievi, kuriem no 1000 piederīgiem 1925. gadā atlikuši tikai 779. Galvenā kārtā, uz nacionālā ziņā visnenoteiktāko baltkrievu rēķina, pieaudzis lielkrievu un poļu skaits.

Poļi var uzrādīt vislielāko pieaugumu tanīs Latgales apgabalos, kuŗos viņu skaits ir lielāks. Tas ir pirmā un galvenā kārtā Daugavpils apriņķī. No 27 šī apriņķa pašvaldību vienībām tagad 19 ir lielāks poļu procents nekā 1925. gadā. Dažās pašvaldībās poļu procenta pieaugums ir ļoti liels. Tā Krāslavā 1925. gadā bija 21,0% poļu, bet tagad 29,6%. Aulejas pagastā attiecīgie skaitļi ir 1,2%

Poļu procents Latgales pagastos.

Proportion des Polonais dans les communes rurales de la Latgale.

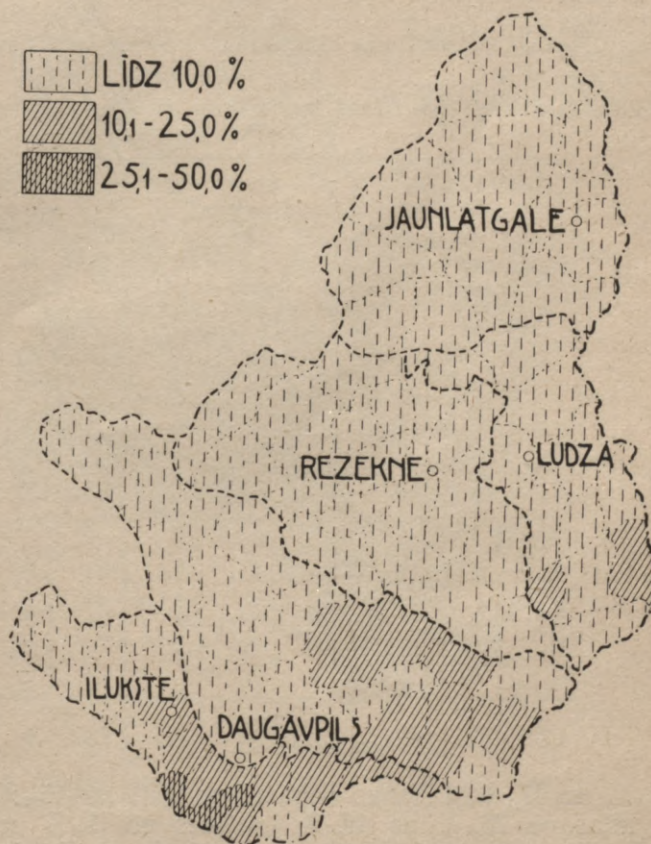

Diagrama № 41.

un 4,1%, Naujenes pagastā 4,0% un 7,5%, Piedrujas pagastā 1,0% un 9,6%, Skaistas pagastā 5,0% un 20,5% u. t. t. Arī Pasiēnes pagastā Ludzas apriņķī poļu procents palielinājies no 12,1% uz 21,5%. Pārējos apriņķos un pagastos, kur poļu vispārīgi ievērojami mazāk, poļu procents daudzās pašvaldībās gan ir palielinājies, bet šī palielināšanās tikai retos gadījumos nedaudz pārsniedz dabīgā pieauguma robežas. No Latgales 75 pašvaldību vienībām, 46 palielinājies poļu procents.

Straujāka poļu procenta samazināšanās notikusi vienīgi Daugavpils apriņķa Pustiņas (no 23,1% uz 19,1%) un Višķu (no 8,9% uz 4,8%) pagastos. — Vairāk nekā 10% poļu ir tikai 9 Latgales pašvaldību vienībās, no kurām 7 atrodas Daugavpils apriņķī un 2 Ludzas apriņķī.

Lielkrievu procents ir palielinājies 40 pašvaldību vienībās no 75. Tāpat kā poļiem, arī lielkrieviem vislielākais pieaugums ir Daugavpils apriņķī, kur no 27 pašvaldībām 18 ir tādas, kurās tagad lielāks krievu procents nekā 1925. gadā. Sevišķi strauji lielkrievu procents pieaudzis sekošās Daugavpils apriņķa pašvaldībās: Višķu pagastā no

Lielkrievu procents Latgales pagastos.

Proportion des Gr.-Russes dans les communes rurales de la Latgale.

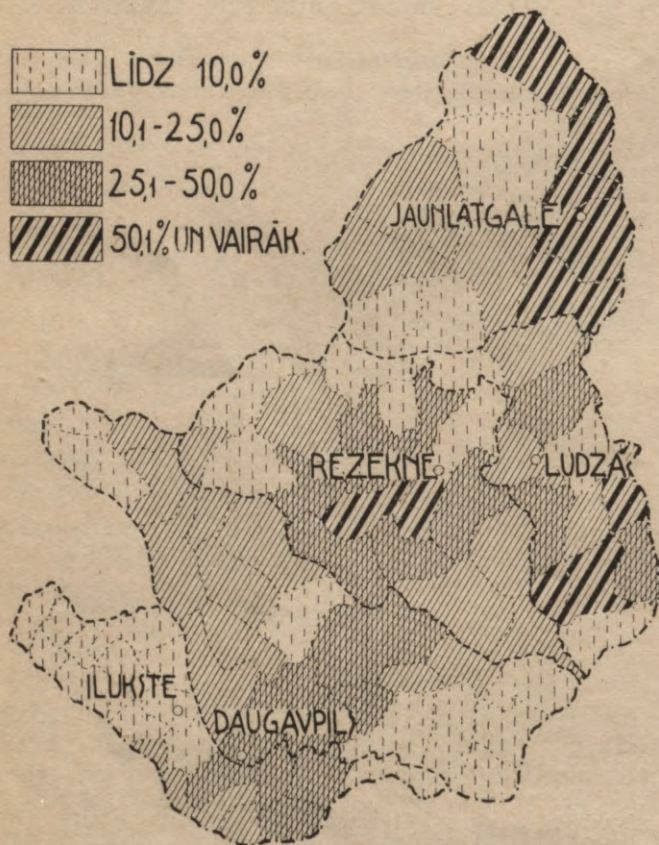

Diagrama № 42.

16,9% uz 47,6%, Liksnas pagastā no 9,0% uz 15,9%, Izvaltas no 28,1% uz 46,0%, Asūnes no 1,4% uz 3,5%, Vīpes pagastā no 19,8% uz 23,4% un Krāslavas pilsētā no 9,9% uz 12,3%. Rēzeknes apriņķī lielkrievu procents pieaudzis Maltas pagastā no 25,4% uz 30,4%, Ludzas apriņķī Istras pagastā no 23,3% uz 79,6% un Briģu pagastā no 62,2% uz 68,1%, bet Jaunlatgales apriņķī lielkrieviem tikai vienā pagastā ir neliels pieaugums. Straujā lielkrievu samazināšanās notikusi vienīgi divos Daugavpils apriņķa pagastos: Naujenes pagastā no 72,7% uz 44,8% un Ungurmuižas pagastā no 23,4% uz 14,9%.

Arī baltkrievu procents pieaudzis pagastu lielākā daļā. 48 Latgales pagastos tagad ir lielāks

baltkrievu procents nekā 1925. gadā. Tomēr šo pagastu lielākā daļā baltkrievi sastāda pavisam niecīgu minoritāti.

No minētiem 48 pagastiem 24 baltkrievu ir mazāk par 1% un tikai 10 viņu ir vairāk nekā 3%. Tālab baltkrievu procenta pieaugums pagastu lielākā daļā izskaidrojams ar pavisam niecīgām skaitliskām pārgrozībām. Lielāks baltkrievu procenta pieaugums ir Ungurmuižas pagastā no 1,5% uz 11,4%, Aiviekstes pagastā no 2,4% uz 3,7%, Bukmuižas pagastā no 19,0% uz 24,4%, Balvu pagastā no 0,0% uz 8,4%*) un Rugāju pagastā no 0,0% uz

Baltkrievu procents Latgales pagastos.

Proportion des Ruthènes-Bl. dans les communes rurales de la Latgale.

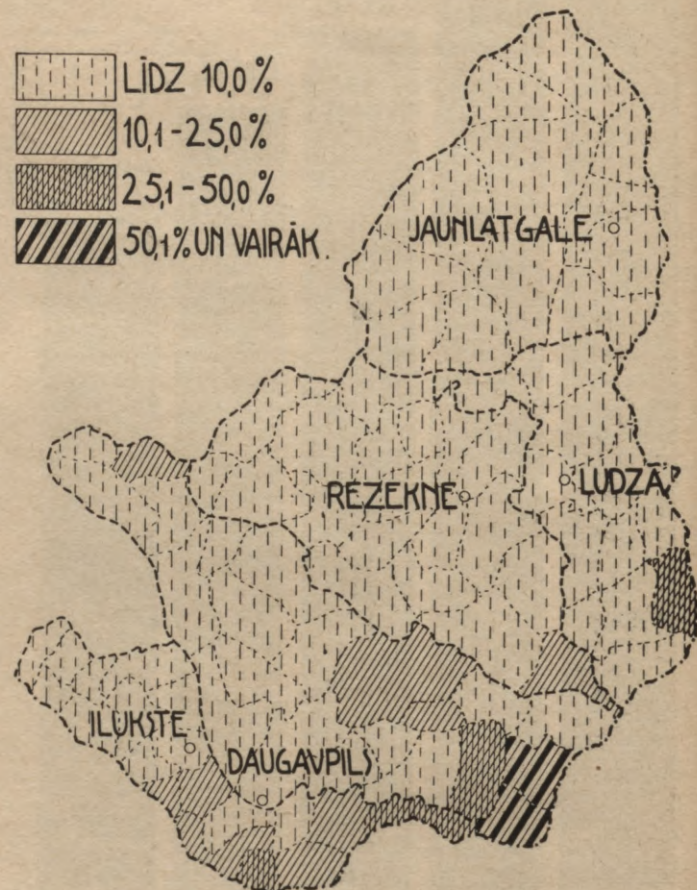

Diagrama № 43.

1,9%. — Turpretim tur, kur baltkrievu skaits un procents ir samazinājies, tur tas noticis ļoti lielos apmēros. Laikā no 1925. līdz 1930. gadam balt-

*) Balvu pagasts ir vienīgais, kurā konstatēts, ka lielkrievi sevi nosaukuši par baltkrieviem. Šini pagastā izdarīta skaitīšanas pārbaude, kurā lielāks skaits personu, kuras bija sevi nosaukušas par baltkrieviem, pārrēģistrēja par lielkrieviem, jo bija neapšaubāmi, ka tās ir lielkrievi. Balvu pagasta krievi pa lielākai daļai ir pēdējos pirmskara gados ar agrārbankas palīdzību tur nometināti ienācēji no Pleskavas guberņas — tā tad lielkrievi. Pašas skaitāmās personas paskaidroja, ka pēc viņu domām lielkrievi dzīvojuši ap Maskavu, bet tā kā viņi cēlušies no Pleskavas guberņas, tad viņi nevarot būt lielkrievi, bet gan būšot baltkrievi. Baltkrievu pieaugums šini pagastā izskaidrojams ar to, ka baltkrievu nosaukums palika tiem krieviem, kuri sevi bija nosaukuši par baltkrieviem, bet bija cēlušies no agrākās Vitebskas guberņas sastāvdaļām.

krievu procents samazinājies Krāslavas pagastā no 13,4% uz 5,6%, Piedrujas pagastā no 91,0% uz 68,2%, Skaistas pagastā no 48,5% uz 27,5%, Višķu pagastā no 8,3% uz 1,1%, Istras pagastā no 54,0% uz 3,3%, Pasienes pagastā no 43,0% uz 33,4%, Šķaunes pagastā no 14,2% uz 6,4% u. t. t. Tur, kur baltkrievu skaits samazinās, tur parasti veseli ciemi un novadi groza savu tautību. Tā Istras pagastā vairāki tūkstoši baltkrievu pārvērtušies par lielkrieviem aiz nemiera ar baltkrievu skolām. Viņi vēloties lielkrievu vai latviešu skolas. Vietējo apstākļu dēļ viņi bija izšķirušies par lielkrievu skolām un tālab agrāk gandrīz baltkrieviskais pagasts savā lielā vairākumā sevi uzdeva par lielkrieviem.

Lai notikušās pārgrozības neiespaidotu pavisam sīkas un nejaušas pārgrozības, tad atstāsim neievērotas tās pašvaldību vienības, kurās attiecīgās tautības piederīgo procenta pieaugums vai samazināšanās nesasniedz veselu skaitli. Šādas pašvaldības uzskatīsim par tādām, kurās nav notikušas pārgrozības.

tur ir samazinājies. Ja arī atmetam visas pašvaldības, kurās attiecīgās tautības piederīgo procents pieaudzis vai samazinājies par mazāk nekā 3 un šīs pašvaldības uzskatām par tādām, kurās notikušas samērā mazākas pārgrozības, tad tomēr latviešu procents palielinājies par 3 un vairāk tikai 11 pašvaldībās, kamēr 13 pašvaldībās tas samazinājies par 3 un vairāk. Poļiem attiecīgie skaitļi ir 5 un 2, tā tad vislabvēlīgākie, lielkrieviem 9 un 9, bet baltkrieviem 4 un 9, tas ir visnelabvēlīgākie.

Poļu un lielkrievu skaits un procents atsevišķās pašvaldībās galvenā kārtā pieaudzis uz baltkrievu rēķina, bet mazākā mērā un tikai izņēmumu gadījumos uz latviešu rēķina. Ar to arī izskaidrojams, ka Jaunlatgales apriņķī, kurā lielkrievi dzīvo lielā skaitā, tomēr ir pieaudzis latviešu procents un skaits, jo tur gandrīz pilnīgi trūkst baltkrievu un citu nacionālā ziņā nenoteiktu elementu. Arī poļu tur nav gandrīz nemaz un starp katoļticīgiem un protestantiskiem latviešiem un grieķu katoļticīgiem krieviem ne tikai tautība, bet arī ticība velk asu

Latgales pašvaldību vienību skaits, kurās attiecīgo tautību piederīgo procents ir pieaudzis, samazinājies vai nav grozījies.

Unités autonomes en Latgale dans lesquelles le ⁰/₁₀ des ressortissants des diverses nationalités ethniques a augmenté, diminué ou est resté sans changement.

Apriņķi Districts	Pašvaldību skaits Nombre des autonomies	Latvieši Lettons			Poļi Polonais			Lielkrievi Gr.-Russes			Baltkrievi Ruthènes-Bl.		
		Pašvaldību skaits Nombre des autonomies			Pašvaldību skaits Nombre des autonomies			Pašvaldību skaits Nombre des autonomies			Pašvaldību skaits Nombre des autonomies		
		Pieaugums Augmentation	Samazināšanās Diminution	Bez lielākām pārgr. Sans grand changement	Pieaugums Augmentation	Samazināšanās Diminution	Bez lielākām pārgr. Sans grand changement	Pieaugums Augmentation	Samazināšanās Diminution	Bez lielākām pārgr. Sans grand changement	Pieaugums Augmentation	Samazināšanās Diminution	Bez lielākām pārgr. Sans grand changement
Daugavpils	27	9	11	7	8	4	15	14	5	8	6	7	14
Rēzeknes	22	5	7	10	2	2	18	4	5	13	6	1	15
Ludzas	14	2	8	4	6	—	8	6	2	6	4	5	5
Jaunlatgales	12	3	1	8	—	—	12	2	5	5	3	—	9
Kopā Total	75	19	27	29	16	6	53	26	17	32	19	13	43
%	100,0	25,3	36,0	38,7	21,3	8,0	70,7	34,6	22,7	42,7	25,3	17,3	57,4

Šie skaitļi liecina, ka latviešu stāvoklis starp Latgales tautībām ir nelabvēlīgs. Visām šeit minētām ievērojamākām tautībām ir lielāks pašvaldību skaits ar viņu piederīgo pieaugumu, nekā ar samazināšanos. Vienīgi latviešu procents lielākā pašvaldību vienību skaitā samazinājies, nekā pieaudzis. Uz katru pašvaldību, kurā attiecīgās tautības piederīgo procents ir samazinājies, ir sekošs skaits pašvaldību ar šīs tautības piederīgo procenta pieaugumu: poļiem 2,66, lielkrieviem 1,53, baltkrieviem 1,46 un latviešiem 0,70. Tā tad latvieši Latgalē ir vienīgie no minētām tautībām, kuri svārs

robežu. Turpretim Latgales dienvidos un austrumos, kur diezgan raibā juceklī dzīvo katoļticīgi latvieši, poļi un baltkrievi, robeža starp šīm tautībām nav skaidra un atkarībā no laika un apstākļiem šie cilvēki var uzdoties par vienas vai otras tautības piederīgiem. Tanīs pašvaldībās, kurās latviešu skaits un procents ir samazinājies, tas pa lielākai daļai nav vis noticis latviešu aizceļošanas dēļ, bet gan tālab, ka cilvēki, kuri 1925. gadā sevi bija nosaukuši par latviešiem, 1930. gadā sevi nosauca vai nu par poļiem, lielkrieviem, vai, retākos gadījumos, par baltkrieviem.

Vēl spilgtākos apmēros nekā Latgalē, šī parādība novērojama Ilūkstes apriņķī, tikai ar to starpību, ka tur notikušās pārgrozības latviešiem ir ļoti labvēlīgas.

Pašvaldību procents, kurās attiecīgās tautības piederīgo skaits Latgalē pieaudzis, samazinājies, vai nav grozījies.

Pourcentage des autonomies en Latgale dans lesquelles le nombre des ressortissants des diverses nationalités a augmenté ou diminué ou est resté sans changement.

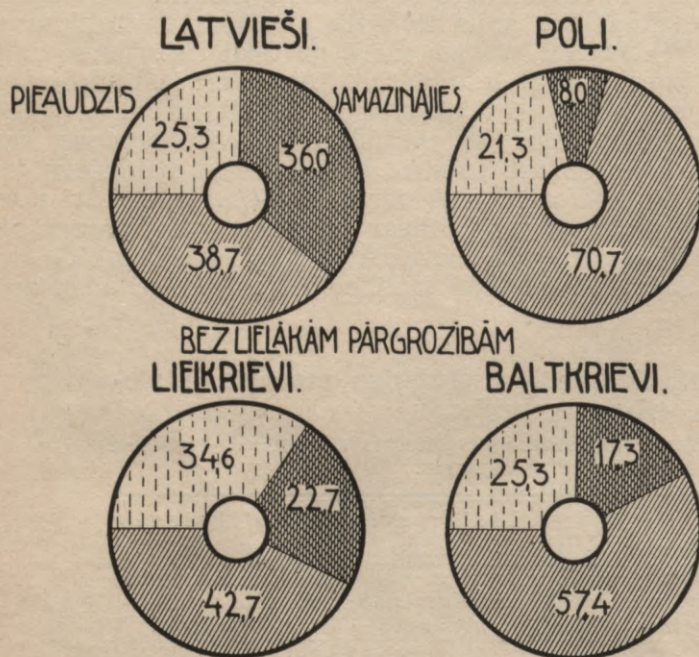

Diagrama № 44.

Iedzīvotāju tautība Ilūkstes apriņķī (procentos).

Nationalité ethnique de la population du district d'Ilukste (%)

Tautības. Nat. ethniques	1897. g.	1920. g.	1925. g.	1930. g.
Latvieši	28,5	37,4	43,6	52,3
Lettons				
Vācieši	1,6	0,4	0,3	0,3
Allemands				
Lielkrievi	15,3	19,2	21,4	18,4
Gr.-Russes				
Baltkrievi	17,3	9,8	11,7	9,1
Ruthènes-Bl.				
Poļi	17,1	22,3	13,1	11,4
Polonais				
Leiši	10,5	7,7	6,9	5,8
Lithuaniens				
Žīdi	9,5	2,3	2,6	2,3
Juifs				
Pārējie	0,2	0,9	0,4	0,4
Autres				

Vispirms uzkrīt lēna, bet nepārtrauka leišu skaita un procenta samazināšanās, jo šeit jau pirms daudziem gadu desmitiem bija konstatēta leišu pārlatvošanās, kas arī tagad turpinās. Tāpat kopš Lat-

vijas patstāvības laika tur samazinās poļu procents. Baltkrievu un lielkrievu procents padots svārstībām, bet ir ievērojami mazāks nekā pirms kara. Žīdu skaits tur kara laikā, sakarā ar daudzo miestu izputināšanu, strauji samazinājies un tagad ir konstants. Turpretim latviešu skaits un procents tur nemitīgi pieaug. Vēl 1925. gadā Ilūkstes apriņķis bija vienīgais Latvijā, kurā nebija latviska vairākuma, bet tagad arī tur ir lielā puse (52,3%) no visiem iedzīvotājiem latvieši.

Visa Ilūkstes apriņķa ziemeļu un rietumu daļa ir tīri latviska, bet raibs tautību maisījums ir šī apriņķa dienvidus-austrumu daļā. Tas arī saprotams, jo šī vietā sastopas latviešu, leišu un baltkrievu etnografisko teritoriju robežas. Latviešu etnografiskā robeža nekur nav sevišķi spilgta. Parasti tā saistīta ar pārejas stadijām, kurās sastopas jauktā veidā abas tautības. Sevišķi nenoteikta šī robeža ir Ilūkstes apriņķī. Bez tam latviešiem, leišiem un baltkrieviem, kuŗu teritorijas šeit sastopas, vēl pievienojas poļi un lielkrievi gan kā ienācēji, gan kā tādi, kuŗi savas politiskās vai saimnieciskās virskundzības laikā pratuši vietējās tautības asimilēt un tā palielināt savu skaitu. Tas it sevišķi viegli bija iespējams, ja ievēro, ka šīnī apgabalā jo plašām masām pilnīgi trūka nacionālās pašapziņas un tur visbiežāk cilvēki sevi nosauc par „vietējiem“, bet ne par kādas noteiktas tautības piederīgiem. Tas sevišķi spilgti redzams, kad salīdzinām abu pēdējo tautas skaitīšanu iznākumus 8 šī apriņķa austrumu daļas nelatviskos pagastos.

Ilūkstes apriņķa iedzīvotāju nacionālais sastāvs pēdējās skaitīšanās.

Composition nationale ethnique de la population du district d'Ilukste aux derniers recensements.

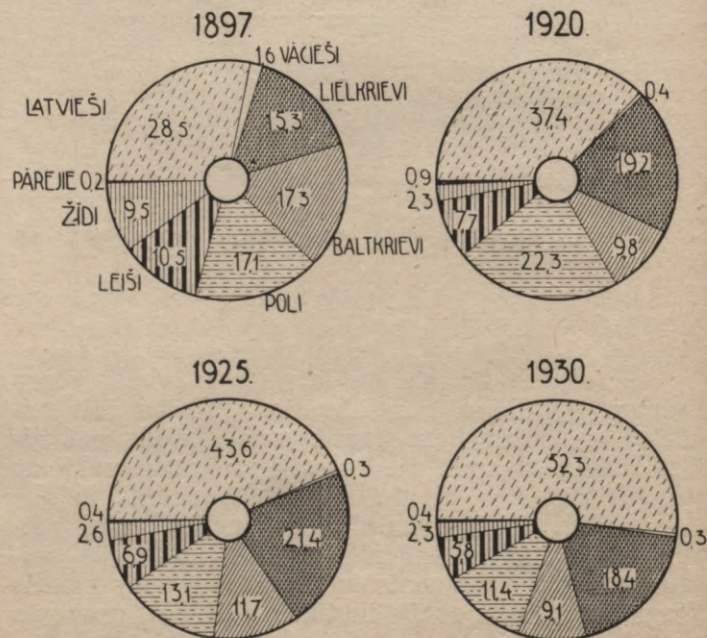

Diagrama № 45.

Iedzīvotāju tautība Ilūkstes apr. dienvidus-austrumu pagastos (procentos).

Nationalité ethnique des habitants dans les communes rurales méridionales — orientales du district d'Ilūkste (0/0)

Pagasti <i>Communes rurales</i>	Latvieši <i>Lettons</i>	Vācieši <i>Allemands</i>	Lielkrievi <i>Gr.-Russes</i>	Baltkrievi <i>Ruthènes-Bl.</i>	Jēdi <i>Juifs</i>	Poļi <i>Polonais</i>	Igaunī <i>Estoniens</i>	Leiši <i>Lithuaniens</i>	Pārejie <i>Autres</i>	Nezināmie <i>Nat. inconn.</i>
Dēmenes	1930. g. 27,13	0,27	18,88	25,81	0,27	22,23	—	4,16	1,25	—
	1925. g. 11,75	0,12	23,26	39,33	0,56	17,71	0,04	6,67	0,20	0,36
Kaplavas	1930. g. 30,89	0,17	9,68	31,01	1,21	25,05	0,09	1,81	—	0,09
	1925. g. 18,25	0,73	9,16	52,63	1,28	14,82	—	2,40	0,09	0,64
Kurcuma	1930. g. 23,53	0,09	24,98	11,39	0,09	31,55	—	8,02	0,35	—
	1925. g. 12,20	0,10	29,98	14,94	—	31,45	—	11,18	—	0,15
Laucesas	1930. g. 32,19	0,32	33,00	5,37	0,12	14,77	0,05	14,06	0,12	—
	1925. g. 10,72	0,28	42,26	6,49	0,59	22,74	0,05	16,30	—	0,57
Raudas	1930. g. 46,06	0,74	10,51	11,78	0,10	4,00	—	26,60	0,21	—
	1925. g. 30,77	0,85	12,54	0,85	—	18,52	—	36,04	—	0,43
Salienas	1930. g. 38,49	—	25,67	22,43	0,10	12,94	—	0,08	0,29	—
	1925. g. 28,77	0,06	37,13	24,23	0,06	9,39	—	0,06	0,02	0,28
Silenes	1930. g. 39,87	0,21	35,43	15,45	6,53	1,56	—	0,28	0,67	—
	1925. g. 10,85	0,15	44,45	32,63	8,12	2,67	—	0,15	0,03	0,95
Skrudalienes	1930. g. 31,39	0,62	44,81	9,62	0,50	12,09	—	0,44	0,50	0,03
	1925. g. 15,68	0,33	48,44	25,30	0,56	8,49	—	0,90	0,07	0,23

Palūkojoties uz šiem skaitļiem redzam, ka minētos pagastos leišu procents viscaur ir mazliet samazinājies, kas saskan ar jau agrāk novēroto tendenci šīn apvidū. Vāciešu un žīdu procents, uzrādot nelielas svārstības, palicis agrākais. Latviešu procents savukārt viscaur, un ievērojamā mērā palielinājies. Gandrīz visos šeit minētos pagastos tas dubultojies un trīskārtojies un dažos pagastos tagad ir gandrīz četras reizes lielāks nekā pirms pieciem gadiem. Turpretim lielkrievu, baltkrievu un poļu procents padots lielām un nejausību pilnām svārstībām. Kamēr Kurcuma un Silenes pagastos poļu procents nav grozījies, tikmēr tas Dēmenes, Kaplavas, Salienas un Skrudalienes pagastos strauji pieaudzis, bet Raudas un Laucesas pagastos tikpat jūtami samazinājies. Tas pats sakāms par baltkrieviem un lielkrieviem. Tā 1925. gadā Kaplavas pagastā bija baltkrievisks vairākums (52%), bet tagad tur ir tikai 31,0% šīs tautības piederīgo. Turpretim Raudas pagastā 1925. gadā bija 0,8% baltkrievu, bet tagad 11,8%. Līdzīgus, kaut arī mazāk spilgtus piemērus var pievest arī par lielkrieviem.

Savelkot kopā par valsts austrumu nomali sacīto, jānāk pie slēdziena, ka Ilūkstes apriņķī latviešu skaits un procents viscaur ir pieaudzis un līdz ar to pārējo tautību piederīgo skaitliskais svars samazinājies. Latgalē, turpretim, latviešu skaits

un procents nav samazinājies, bet nav arī pieaudzis. Tomēr vairākās pašvaldību vienībās latviešu svars ir samazinājies, bet mazākā skaitā pašvaldību, tas ir pieaudzis. Pavisam piecos valsts austrumu daļas apriņķos (Latgalē + Ilūkstes apr.) ir 85 pagasti. 58 pagastos latvieši vieni paši sastāda iedzīvotāju vairākumu. 11 pagastos lielkrievi sastāda vairākumu, 2 pagastos baltkrievi un 3 pagastos lielkrieviem un baltkrieviem kopā ņemtiem ir vairākums. Beidzot šīn valsts daļā ir vēl 11 pagasti, kuŗos nevienai tautībai atsevišķi ņemtai, nav vairākuma.

Pagasti valsts austrumu daļā, kuŗos lielkrievi, baltkrievi, vai abas šīs tautības kopā ņemtas, sastāda iedzīvotāju vairākumu.

Communes rurales dans la partie orientale de l'Etat ou les Gr.-Russes, les Ruthènes-Bl. ou ces deux nationalités ethniques ensemble constituent la majorité de la population.

Pagasti <i>Com. rur.</i>	Apriņķi <i>Districts</i>	Lielkrievi <i>Gr.-Russes</i>	Baltkrievi <i>Ruthènes-Bl.</i>	Kopā. <i>Total</i>
Linavas	Jaunlatgales	95,74	—	95,74
Gauru	"	93,47	0,18	93,65
Augšpils	"	90,65	0,43	91,08
Purvmales	"	87,41	0,18	87,59
Istras	Ludzas . .	79,64	3,33	82,97
Kacēnu	Jaunlatgales	81,46	0,12	81,58
Ružinas	Rēzeknes .	71,98	0,01	71,99
Piedrujas	Daugavpils	1,86	68,20	70,06
Brīgu	Ludzas . .	68,08	1,15	69,23
Rundēnu	"	61,82	6,02	67,84
Pasienes	"	28,71	33,42	62,13
Ozolmuižas	Rēzeknes .	61,15	—	61,15
Pustiņas	Daugavpils	5,10	51,37	56,47
Skrudalienes	Ilūkstes . .	9,62	44,81	54,43
Silenes	"	35,43	15,45	50,88
Silajānu	Rēzeknes .	50,06	0,12	50,18

Visā valsts austrumu daļā šajos 16 pagastos ir krievisks vairākums. Kad šiem pagastiem vēl piešķaitām 11 pagastus bez noteikta nacionāla vairākuma un vācisko Iršu pagastu, tad no visiem 521 Latvijas pagasta tikai 28 nav latviska vairākuma. Latvijas lauki visā visumā tālab nacionālā ziņā ir uzskatāmi par stipri viengabalainiem.

Tomēr valsts austrumu nomale ir tā, kuŗā latviskais elements ir visvājākais. Izņemot Ilūkstes apriņķi, tas pēdējos piecos gados nav kļuvis skaitliski stiprāks. Par iemeslu tam ir tas, ka latvieši no Latgales lielā skaitā izceļo un tas, ka nacionālā ziņā nenoteikti iedzīvotāju slāņi saistās pie citām tautībām.

XII. Tautība un pavalstniecība.

Dažādo tautību piederīgo starpā nav vienāds ārzemnieku procents. Tālab arī Latvijas pilsoņu sadalījums pēc tautībām nav tāds, kāds Latvijas iedzīvotāju sadalījums pēc šīs iezīmes. Dažādo tautību piederīgo procentam starp Latvijas pilsoņiem ir praktiska nozīme, jo vidusskolām un citiem kultūrēliem pasākumiem valsts un komunālos līdzekļus sadala proporcionāli atsevišķo tautību piederīgo skaitam starp Latvijas pilsoņiem. Starp dažādo tautību piederīgiem ir sekošs Latvijas pilsoņu procents:

Latvijas pilsoņu procents atsevišķo tautību piederīgo starpā.

Proportion des citoyens lettons parmi les ressortissants des différentes nationalités ethniques.

	1925. g.	1930. g.
Latvieši (Lettons)	99,36	99,50
Vācieši (Allemands)	85,08	88,56
Lielkrievi (Gr.-Russes)	94,21	96,24
Baltkrievi (Ruthènes-Bl.)	96,80	95,75
Žīdi (Juifs)	83,36	89,46
Poļi (Polonais)	87,66	91,06
Igauni (Estoniens)	85,92	79,00
Leiši (Lithuaniens)	69,15	51,81
Kopā Latvijā	96,46	97,04

(Total pour la Lettonie)

Latvijas pilsoņu procents starp dažādo tautību piederīgiem 1925. un 1930. gados.

Proportion des citoyens lettons parmi les ressortissants des diverses nationalités ethniques en 1925 et en 1930.

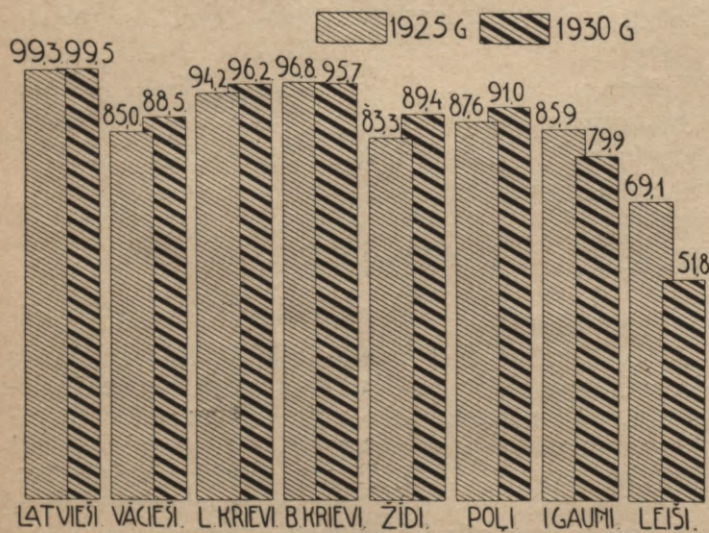

Diagrama № 46.

Starp latviešiem ir vislielākais procents Latvijas pilsoņu. Tas arī saprotams, jo visi latvieši, kuri nebija pārgājuši citas valsts pavalstniecībā, ir Latvijas pilsoņi. Latvijas pilsoņu procenta lieluma ziņā otro vietu ieņem lielkrievi, kas izskaidrojams ar to, ka šīs tautības piederīgo lielākā daļa ir zemnieki, kuri ilgāku laiku dzīvo Latgalē uz laukiem. To pašu iemeslu dēļ trešo vietu ieņem baltkrievi.

Mazais ārzemnieku procents starp krieviem, neskatoties uz krievu emigrantiem, izskaidrojams arī ar to, ka pie mums samērā maz Krievijas pilsoņu, jo viņu izceļošana apgrūtināta. No poļiem jau gandrīz viena desmitā daļa ir Polijas pilsoņi. Vāciešu starpā jau 11,41% ir ārzemnieku, bet vislielākais ārzemnieku procents ir starp leišiem, no kuriem gandrīz puse ir ārzemnieki. Sakarā ar šo nevienādo ārzemnieku procentu, arī Latvijas pilsoņi sadalās pēc tautībām citādi nekā Latvijas iedzīvotāji.

Latvijas pilsoņu procents starp valsts iedzīvotājiem tagad ir lielāks nekā pirms pieciem gadiem. Kamēr 1925. gadā bija 96,46% Latvijas pilsoņu tikmēr 1930. gadā ir 97,04%. Starp latviešiem 1920. gadā bija 0,73% ārzemnieku, 1925. gadā — 0,64% un 1930. gadā 0,50% ārzemnieku. Arī pārējo tautību piederīgo starpā tagad ir lielāks Latvijas pilsoņu procents nekā pirms 5 gadiem. Visātrāki pieaudzis Latvijas pilsoņu procents starp žīdiem. Vēl 1920. gadā starp žīdiem Latvijā bija tikai 77,3% Latvijas pilsoņu, 1925. gadā jau 83,4% un 1930. gadā 89,5%. Tāpat 1925. gadā no visiem vāciešiem bija Latvijas pilsoņi 85,1%, bet 1930. gadā 88,6%. Vienīgi starp igauņiem un leišiem Latvijas pilsoņu procents ir samazinājies, kas izskaidrojams ar šo tautību piederīgo iecelšanu no Igaunijas un Lietavas. It sevišķi strauji samazinājies Latvijas pilsoņu procents starp leišiem.

Latvijas pilsoņi un Latvijas iedzīvotāji sadalīti pēc tautībām.

Citoyens et population totale de la Lettonie répartis par nationalités ethniques.

Tautības	Latvijas iedzīvotāji sadalīti pēc tautībām. Population de la Lettonie par nationalités ethniques.	Latvijas pilsoņi sadalīti pēc tautībām. Citoyens lettons par nationalités ethniques.
Nationalités	% 0/0	% 0/0
Latvieši (Lettons)	73,42	75,27
Vācieši (Allemands)	3,68	3,36
Lielkrievi (Gr.-Russes)	10,62	10,53
Baltkrievi (Ruthènes-Bl.)	1,90	1,87
Žīdi (Juifs)	4,97	4,58
Poļi (Polonais)	3,12	2,93
Igauni (Estoniens)	0,40	0,33
Leiši (Lithuaniens)	1,36	0,73
Pārējie (Autres nat.)	0,45	0,34
Nezināmie (Nat. inconnue)	0,08	0,06
Kopā (Total)	100,00	100,00

Ja starp Latvijas iedzīvotājiem ir tikai 73,4% latviešu, tad starp Latvijas pilsoņiem jau ir 75,3% latviešu, kas izskaidrojams ar to, ka starp latviešiem

vismazākais ārzemnieku procents. Turpretim pie visām pārējām tautībām starp Latvijas pilsoņiem šo tautību piederīgo procents ir mazāks nekā starp Latvijas iedzīvotājiem.

Latvijas iedzīvotāji un Latvijas pilsoņi sadalīti pēc tautībām.

Répartition par nationalités ethniques de la population totale de la Lettonie et des citoyens lettons.

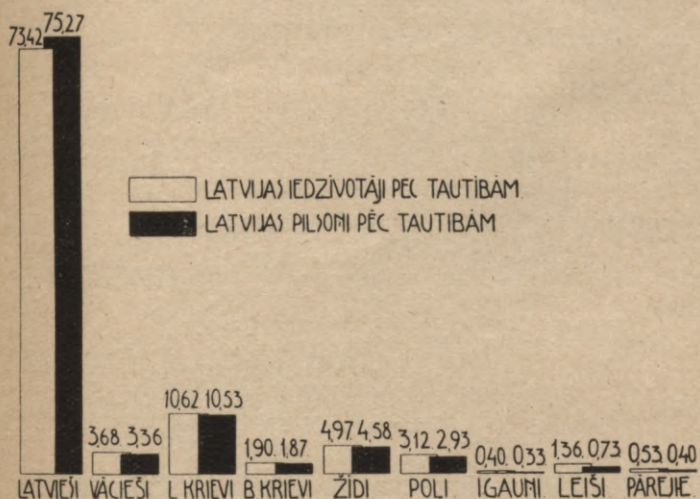

Diagrama № 47.

Starp latviešiem tagad ir 7 040 ārzemnieki. 1925. gadā tādu bija 8 634. Tādā kārtā latviešu tautības ārzemnieku skaits Latvijā ir samazinājies. Starp latviešiem-ārzemniekiem ir 2 791 vīrietis un 4 249 sievietes. Lielais sieviešu pārsvars šeit izskaidrojams ar to, ka latvietes, apprecējušas ārzemniekus, pāriet vīra pavalstniecībā. Starp dažādām valstīm latviešu tautības ārzemnieki sadalās sekoši:

Latviešu tautības ārzemnieku piederība pie dažādām valstīm.

Etrangers de nationalité ethnique lettonne répartis par sujétion.

	1920. g.	1925. g.	1930. g.		
	Pavisam	Total gén.	Pavisam	Total gén.	
	Vīrieši	S. masc.	Sievietes	S. fém.	Kopā
					Total
Lietavas pilsoņi (Citoyens lithuaniens)	2 596	980	542	829	1 371
Igaunijas pilsoņi (Citoyens estoniens)	367	217	168	357	525
Krievijas pilsoņi (Citoyens russes)	1 554	109	124	213	337
Vācijas pilsoņi (Citoyens allemands)	279	285	67	210	277
Polijas pilsoņi (Citoyens polonais)	183	266	65	179	244
Pārējo valšņu pilsoņi (Citoyens d'autres Etats)	—	238	51	168	219

Visvairāk latvieši pieder pie kaimiņu valstīm. Kad nosprauda Latvijas valsts robežu, tad viņpus valsts robežas palika latvieši, jo nekur nebija ie-

spējams pilnīgi saskaņot valsts robežu ar tautu etnografisko robežu. Tālab arī viņpus Latvijas valsts robežas palika prāvāks skaits latviešu, kuri pieņēma tās valsts pavalstniecību, uz kuŗas teritorijas viņi dzīvo. Visvairāk starp latviešu tautības ārzemniekiem ir Lietavas pilsoņu, jo Lietuvā tagad dzīvo, apmēram, 15 000 latviešu un ir dabīgi, ka šie latvieši uztur sakarus ar Latviju un uz īsāku vai ilgāku laiku ieceļo Latvijā. Otrā vietā stāv Igaunijas pilsoņi. Starp latviešiem, kuri ir Vācijas un Polijas pilsoņi, lielā pārsvarā atrodas sievietes, jo šo valšņu pavalstniecību latvieši ieguvuši galvenā kārtā pateicoties jauktām laulībām. Vispirms latvietes, kuŗas apprecējušas Vācijas, Polijas vai citas valsts pilsoņus, kļūst par šīs ārvalsts pilsonēm, un bez tam arī šo jaukto laulību bērni, nereti latviski audzināti, sevi nosauc par latviešiem.

Arī starp Latvijas vāciešiem, kuri nav Latvijas pilsoņi, pārsvarā atrodas sievietes, kas izskaidrojams ar tiem pašiem iemesliem kā latviešiem.

Latviešu tautības ārzemnieki sadalīti pēc piederības.
Etrangers de nationalité ethnique lettonne répartis par sujétion.

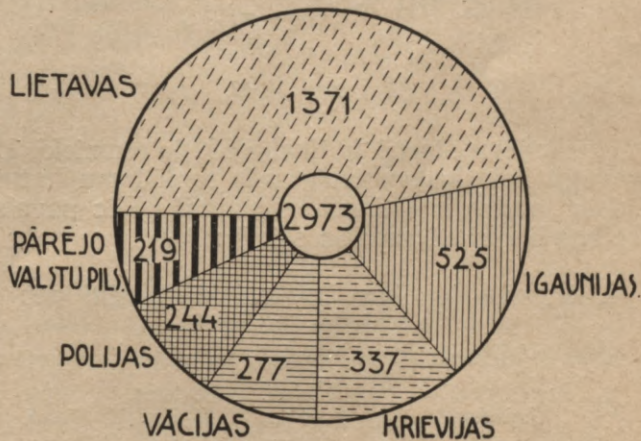

Diagrama № 48.

Vācu tautības ārzemnieki sadalīti pēc piederības.
Etrangers de nationalité ethnique allemande répartis par sujétion.

Pavalstniecība. Sujétion.	Vīrieši. s. masc.	Sievietes. s. fém.	Kopā. Total.
Igaunijas Estonienne	186	295	481
Lietavas Lithuanienne	60	103	163
Polijas Polonaise	296	326	622
Vācijas Allemande	1 953	1 984	3 937
Krievijas Russe	73	103	176
Pārējās*) Autres suj.	215	313	528
Nansenisti Nansenistes	709	842	1 551
Nezināma Suj. inconnue	190	343	533

*) Starp pārējo valšņu piederīgiem dominē šveicieši, austrieši un čehoslovāķijas pilsoņi.

Pavisam Latvijā ir 7 991 vācu tautības ārzemnieks, no kuriem gandrīz puse ir Vācijas pilsoņi. Tālāk nāk kaimiņu valšņu pilsoņi un bez tam starp vāciešiem ir 1 551 nansenists. Pa lielākai daļai tie ir cilvēki, kuri cēlušies no Baltijas, bet dažādu apstākļu dēļ nav laikā optējuši Latvijas pavalstniecību.

Vācu tautības ārzemnieki sadalīti pēc piederības.
Etrangers de nationalité ethnique allemande répartis par sujétion.

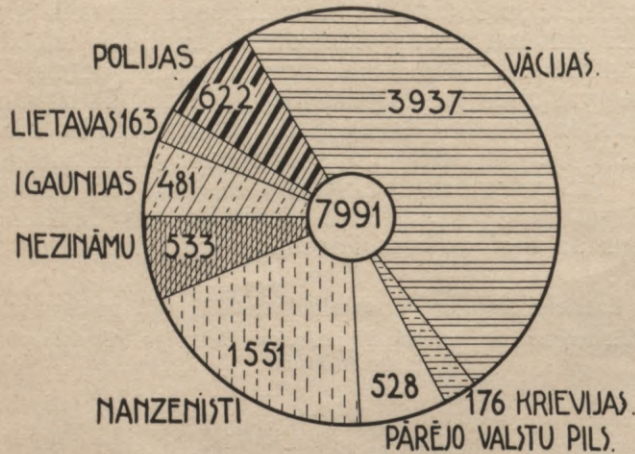

Diagrama № 49.

Lielkrievu starpā ir tikai 6 580 ārzemnieki, kas ievērojot lielo krievu emigrantu saplūdumu Latvijā pēckara gados ir ļoti neliels skaits. Pēc pavalstniecības lielkrievi sadalās sekoši:

Lielkrievu tautības ārzemnieki sadalīti pēc piederības.

Etrangers de nationalité ethnique gr.-russe répartis par sujétion.

Pavalstniecība. Sujétion.	Vīrieši. s. masc.	Sievietes. s. fém.	Kopā. Total.
Igaunijas Estonienne	177	182	359
Lietavas Lithuanienne	184	221	405
Polijas Polonaise	161	157	318
Vācijas Allemande	14	52	66
Krievijas Russe	460	520	980
Pārējās Autres suj.	40	94	134
Nansenisti Nansenistes	2 406	2 187	4 593
Nezināma Suj. inconnue	322	403	725

Starp lielkrieviem, kuri nav Latvijas pilsoņi, noteikti dominē nansenisti. No visiem lielkrievu tautības ārzemniekiem viņi sastāda 69,8%. Ļoti liels skaits krievu emigrantu ir ieguvuši Latvijas pilsoņu tiesības, jo samērā ar krievu emigrantu skaitu Latvijā nansenistu skaits starp lielkrieviem ir ļoti neliels. Krievijas (SSSR) pilsoņu skaits starp lielkrieviem nav tik liels, kā tas būtu, ja starp Latviju un Krieviju pastāvētu brīva satiksme.

Starp baltkrieviem Latvijā ir tikai 1 530 ārzemnieki, kuŗu starpā 924 ir nansenisti, 240 Polijas pilsoņi un 107 SSSR pilsoņi.

Lielkrievu tautības ārzemnieki sadalīti pēc piederības.
Etrangers de nationalité ethnique gr.-russe repartis par sujétion.

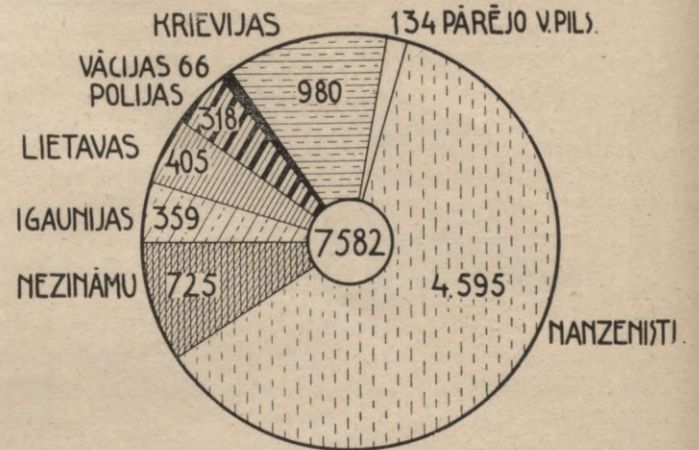

Diagrama № 50.

Vislielākais ārzemnieku skaits ir starp žīdiem. Latvijā uzturas 9 944 žīdu tautības ārzemnieki.

Žīdu tautības ārzemnieki sadalīti pēc piederības.

Etrangers de nationalité ethnique israélite répartis par sujétion.

Pavalstniecība. Sujétion.	Vīrieši. s. masc.	Sievietes. s. fém.	Kopā. Total.
Igaunijas	43	53	96
Lietavas	1 419	1 477	2 896
Polijas	463	435	898
Vācijas	13	15	28
Krievijas	268	308	576
Pārējās	135	92	227
Nansenisti	2 293	1 998	4 291
Nezināmas	405	527	932

Latvijas žīdu-ārzemnieku starpā dominē Lietavas pavalstnieki un nansenisti. Žīdu tautības nansenisti galvenā kārtā ir mozusticīgas personas, kuŗas pirmajos pēckara gados emigrēja no Krievijas rietumu provincēm un Latvijā meklēja patvērumu no komunistiem. Viņu skaits pēdējos gados ir stipri samazinājies, jo 1925. gadā Latvijā bija 8 374 žīdu tautības nansenisti, bet tagad tikai 4 291. Šī samazināšanās mazākā mērā izskaidrojama ar izceļošanu, bet galvenā kārtā ar to, ka liels skaits nansenistu ieguvuši Latvijas pilsoņu tiesības. Arī žīdu tautības Lietavas pilsoņu skaits pēdējā laikā stipri samazinājies. 1925. gadā Latvijā bija 4 799 žīdu tautības Lietavas pilsoņi, bet tagad tādu ir tikai 2 896. Bez tam vēl starp žīdiem ir lielāks skaits Polijas (898) un Krievijas (576) pilsoņu.

Starp Latvijā dzīvojošiem igauņiem ir 1542 ārzemnieki, no kuriem 1381 ir Igaunijas pilsonis. Pārējo valšku piederīgo starp igauņiem ir ļoti n daudz. Starp leišiem Latvijā ir 12 475 ārzemnieki, tas ir gandrīz puse no visiem leišiem, kuŗi dzīvo Latvijā, nav Latvijas pilsoņi. Viņu starpā noteikti dominē Lietavas pilsoņi, kādu starp viņiem ir 11 617. Bez tam starp Latvijas leišiem vēl ir 638 nansenisti un 60 Polijas pilsoņi.

Kad palūkojamies uz to, kāds ir atsevišķo valšku pilsoņu nacionālais sastāvs Latvijā, tad iegūstam sekošu ainu:

Žīdu tautības ārzemnieki sadalīti pēc piederības.
Etrangers de nationalité ethnique juive répartis par sujétion.

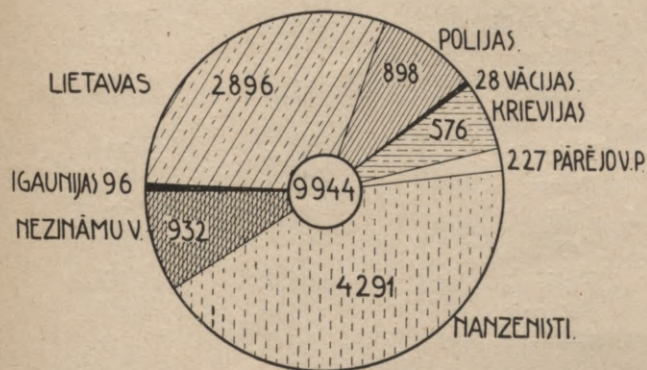

Diagrama № 51.

Latvijā ir 2900 Igaunijas pilsoņi, no kuriem tikai mazā puse (47,6%) ir igauņi — 1381. Otrā vietā starp Igaunijas pilsoņiem ieņem latvieši ar 525 piederīgiem. Tad nāk vācieši ar 481 un lielkrievi ar 359 piederīgiem. Starp 17 220 Lietavas pilsoņiem noteiktā pārsvarā atrodas leiši (11 617). Pēc tam otrā vietā stāv žīdi (2 896). Tad nāk latvieši (1 371), poļi (649), lielkrievi (405), vācieši (163) u. t. t. No Polijas 4 877 Polijas pilsoņiem Latvijā tikai puse (2 466) ir poļi. Otrā vietā starp Polijas pilsoņiem Latvijā ieņem žīdi (898). Tad nāk vācieši (622), lielkrievi (318), latvieši (244), baltkrievi (240) un leiši (60). No 4 355 Vācijas pilsoņiem 3 937 (90,3%) ir vācieši, 277 latvieši un pārējo tautību piederīgo skaits starp Vācijas pilsoņiem Latvijā ir mazāks par 100. No Krievijas (SPRS) 2 414 pilsoņiem tikai 980 ir lielkrievi un 107 baltkrievi, tas ir kopā ņemti tikai 45,6%. Tālāk starp Krievijas pilsoņiem ir 576 žīdi, 337 latvieši, 176 vācieši, 97 poļi, 29 leiši un 18 igauņi.

Vienu no lielākām grupām starp ārzemniekiem Latvijā sastāda nansenisti, tās ir personas bez noteiktas pavalstniecības. Ar pavisam nēcīgiem izņēmumiem nansenisti Latvijā ir bijuši Krievijas pavalstnieki, kuŗi uzturēdamies ārzemēs, nav kļuvuši par tagadējās Padomju Krievijas pavalstniekiem. Viņu lielākā daļa ir Krievijas emigranti, kuŗi agrāk piederējuši pie apgabaliem, kuŗi tagad ietilpst Padomju Krievijas teritorijā un kuŗi dažādu, pa lielākai daļai politisku iemeslu dēļ nevēlas atgriesties uz savu dzimteni. Latvijas patstāvības pirmajos gados šeit bija liels skaits bezpavalstnieku. 1920.

gadā viņu bija vismaz 50 000. 1925. gadā viņu skaits bija samazinājies līdz 25 487 un tagad viņu ir 15 643. (Tuvāk skat. šī izdevuma 26. lpp.). Starp nansenistiem ir sastopami visā Latvijā dzīvojošo tautību piederīgie.

Latvijā dzīvojošie bezpavalstnieki sadalīti pēc tautībām.

Personnes sans sujétion en Lettonie réparties par nationalités ethniques.

Tautības. Nat. ethniques.	1925. g. Kopā. Total.	Virieši. s. masc.	1930. g. Sievietes. s. fém.	Kopā. Total.
Latvieši	2 001	674	968	1 642
Lettons				
Vācieši	2 999	709	842	1 551
Allemands				
Lielkrievi	8 573	2 406	2 187	4 593
Gr.-Russes				
Baltkrievi	754	526	398	924
Ruthènes-Bl.				
Žīdi	8 374	2 293	1 998	4 291
Juifs				
Poļi	1 703	738	856	1 594
Polonais				
Igauņi	82	36	36	72
Estoniens				
Leiši	562	273	365	638
Lithuaniens				
Pārējie	284	186	113	299
Autres				
Nezināmas t.	155	23	16	39
Nat. inconnue				
Kopā Total	25 487	7 864	7 779	15 643

Bezpavalstnieki sadalīti pēc tautībām 1925. un 1930. gados.
Personnes sans sujétion réparties par nationalités ethniques en 1925 et en 1930.

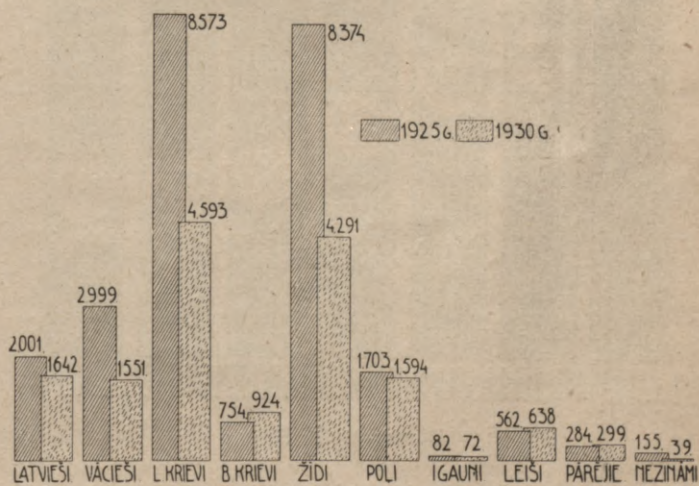

Diagrama № 52.

Visvairāk starp nansenistiem ir krievu (5 517) un žīdu (4 291). Trešo vietu starp nansenistiem ieņem latvieši ar 1 642 personām, kuŗām nav noteiktas pavalstniecības. Nansenistu skaits ir samazinājies un līdz ar to arī dažādo tautību piederīgo skaits starp šiem bezpavalstniekiem tagad ir ma-

zāks nekā pirms pieciem gadiem. Vienīgi baltkrieviem un leišiem tagad Latvijā ir lielāks skaits bezpavalstnieku nekā pirms pieciem gadiem.

Uz 1 000 bezpavalstniekiem 1925. gadā ir 1930. gadā.

Sur 1000 personnes sans sujétion en 1925 revenaient en 1930.

Leišiem <i>Lithuaniens</i>	1 135	Krieviem <i>Russes</i>	592
Poļiem <i>Polonais</i>	936	Vāciešiem <i>Allemands</i>	517
Igauniem <i>Estoniens</i>	878	Židiem <i>Juifs</i>	512
Latviešiem <i>Lettons</i>	821		

Uz 1000 zināmas tautības bezpavalstniekiem 1925. gadā viņu ir 1930. gadā.

Sur 1000 personnes sans sujétion des diverses nationalités ethniques en 1925 revenaient en 1930.

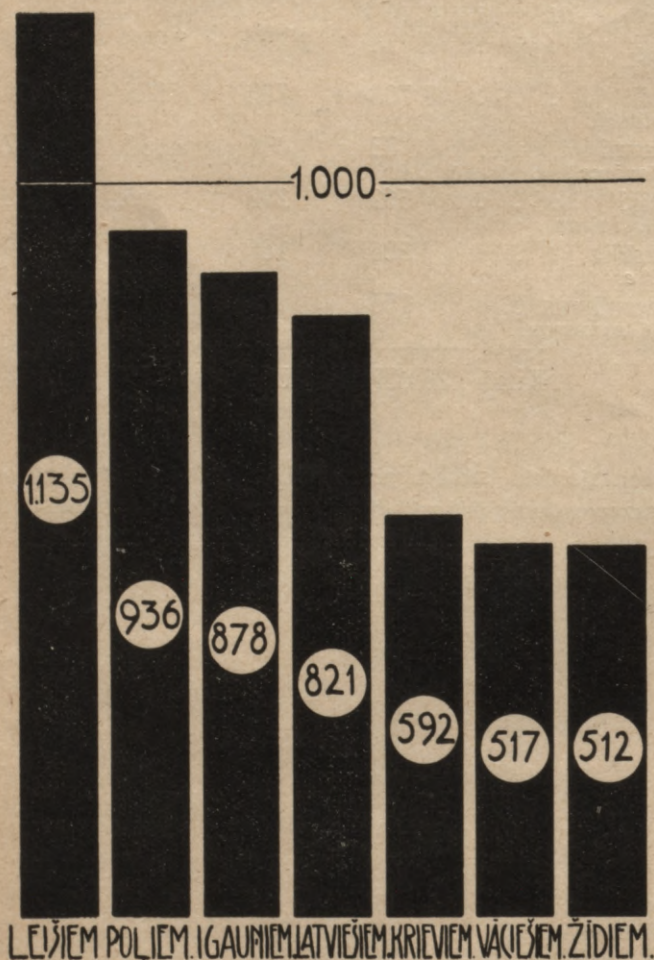

Diagrama № 53.

Visātrāki bezpavalstnieku skaits samazinājies starp židiem, vāciešiem un krieviem, bet absolūtos un relatīvos skaitļos tas pieaudzis pie leišiem. Latviešu tautības bezpavalstnieku skaits ir samērā lēnā gaitā samazinājies.

Atsevišķo tautību piederīgo procents starp bezpavalstniekiem.

Proportion des ressortissants des diverses nationalités ethniques parmi les personnes sans sujétion.

Tautības. <i>Nat. ethniques.</i>	1925. g.	1930. g.
Latvieši	7,85	10,50
Lettons <i>Lettons</i>		
Vācieši	11,77	9,91
Allemands <i>Allemands</i>		
Krievi	36,60	35,27
Russes <i>Russes</i>		
Židi	32,86	27,43
Juifs <i>Juifs</i>		
Poļi	6,68	10,19
Polonais <i>Polonais</i>		
Igauni	0,32	0,46
Estoniens <i>Estoniens</i>		
Leiši	2,20	4,08
Lithuaniens <i>Lithuaniens</i>		
Pārējie	1,11	1,91
Autres <i>Autres</i>		
Nezināmie	0,61	0,25
Nat. inconnue <i>Nat. inconnue</i>		

Kopā (Total) 100,00 100,00

Starp nansenistiem ir samazinājies vāciešu, krievu un židu procents, bet pieaudzis latviešu, poļu un leišu procents.

Bezpavalstnieki pa lielākai daļai dzīvo lielākās pilsētās. Tā krievu tautības bezpavalstnieku skaits (iekavās 1925. gadā) Rīgā ir 2 991 (4 349), Liepājā 348 (648), Daugavpilī 241 (549) un pārējā valstī 1 937 (3 027). Židu tautības bezpavalstnieku skaits ir sekošs: Rīgā 3 122 (6 111), Daugavpilī 574 (780), Liepājā 154 (815) un pārējā valstī 441 (668). Tādā kārtā visā valstī bezpavalstnieku skaits ir samazinājies.

XIII. Dzimums un tautība.

Dažādo Latvijā dzīvojošo tautību piederīgiem nav vienādas skaitliskas attiecības starp abiem dzimumiem. Dažām tautībām, kā piemēram, vāciešiem ir ārkārtīgi liels sieviešu pārsvars, turpretim, citām, piemēram baltkrieviem, ir pat vīriešu skaitlisks pārsvars.

Atsevišķo tautību piederīgiem uz 1 000 vīriešiem ir sieviešu.

Parmi les ressortissants des diverses nationalités reviennent sur 1 000 hommes — femmes.

Tautība. Nat. ethniques.	1920. g.	1925. g.	1930. g.
Vācieši <i>Allemands</i>	1 460	1 399	1 383
Igauni <i>Estoniens</i>	1 221	1 216	1 260
Polji <i>Polonais</i>	1 239	1 229	1 244
Žīdi <i>Juifs</i>	1 224	1 142	1 144
Latvieši <i>Lettons</i>	1 217	1 138	1 139
Lielkrievi <i>Gr.-Russes</i>	1 123	1 118	1 116
Leiši <i>Lithuaniens</i>	1 171	1 137	1 082
Baltkrievi <i>Ruthènes-Bl.</i>	1 092	1 050	998

Uz 1000 attiecīgās tautības vīriešiem bija sieviešu 1920., 1925. un 1930. gados.

Sur 1000 hommes des diverses nationalités ethniques — femmes en 1920, en 1925 et en 1930.

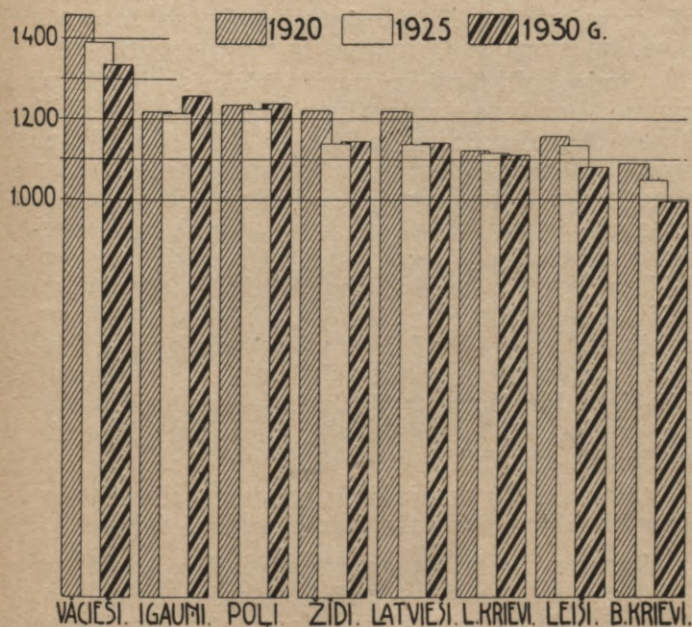

Diagrama № 54.

Neparasti liels sieviešu pārsvars ir vāciešiem. Šeit mums nav darīšana vienīgi ar kara notikumu sekām, jo arī pirms kara Baltijas vāciešiem bija neparasti liels sieviešu pārsvars. Tā

1897. gadā Vidzemē uz 1000 vācu tautības vīriešiem bija 1202 sievietes. Tanī pašā laikā Vidzemē uz 1000 latviešiem bija 1078 latvietes. Kara laikā vāciešu stāvoklis šinī ziņā pasliktinājās, kaut gan sakarā ar bēgļu atgriešanās kustību, vīriešu relatīvais skaits starp Latvijas vāciešiem atkal palielinājās. Dažādos valsts apvidos skaitliskās attiecības starp vācu tautības vīriešiem un sievietēm nav vienādas. Tur, kur lielākā skaitā dzīvo vācu zemnieki-kolonisti, tur konstatējams ievērojami mazāks sieviešu skaits. Turpretim lielajās pilsētās un apvidos, kuŗos mazāks skaits vāciešu, piemēram, Vidzemes apriņķos, ir ārkārtīgi liels vācu sieviešu skaitliskais pārsvars. To raksturo sekoši skaitļi:

Uz 100 vācu vīriešiem ir sieviešu:

Sur 100 hommes allemands reviennent — femmes.

Valmieras apr.	148	Tukuma apr.	119
Rīgā	138	Kuldīgas	113
Liepājas apr.	136	Rīgas	113
Ventspils	122	Aizputes	108
Talsu	120	Madonas	107

Tanīs apvidos, kuŗos dominē vācu zemnieki, kā, piemēram, Iršu kolonijā (Madonas apr.), Aizputes u. t. t. apriņķos ir samērā neliels sieviešu pārsvars. Turpretim Vidzemē ir apvidi (piemēram Valmieras apriņķis), kur uz 2 vāciešiem ir 3 vācietes.

Arī igauņiem un poljiem ir ļoti liels sieviešu pārsvars. Igauņiem, šinī ziņā Latvijā, ir iemesls pieņemt, darbojas tie paši apstākļi, kas vāciešiem. Arī Latvijas igauņiem nav dabīga pieauguma. Pie tam igauņiem ir palielinājies sieviešu pārsvars. Kamēr 1925. gadā uz 100 igauņiem bija 1216 sievietes, tikmēr 1930. gadā bija 1260. Pa daļai tas izskaidrojams ar iecelošanu, bet pa daļai par iemeslu ir arī tas, ka igauņi Latvijā ātri asimilējas. Parasti sievietes turas visilgāki pie savas tautības un ar to izskaidrojams sieviešu skaitliskā pārsvara pieaugums. Arī pie poljiem piecu gadu laikā sieviešu pārsvars pieaudzis no 216 uz 260. Šinī gadījumā, bez šaubām, darbojas pēc būtības citādi apstākļi, kuŗi tomēr savos pamatos ir līdzīgi. Kā zināms, tad pēdējā laikā pieaudzis poļu skaits uz nacionālā ziņā neapzinīgo elementu rēķina. Vislielākie panākumi poljiem šinī ziņā, acīmredzami, ir bijuši starp sievietēm, kuŗu starpā vēl ir stiprs agrāk poliskās katoļu baznīcas iespaids.

Žīdiem sieviešu un vīriešu skaitliskās attiecības palikušas agrākās. Pavisam nelielos apmēros palielinājies sieviešu pārsvars, kam par iemeslu ir nelielā žīdu emigrācija.

Latviešu vīriešu un sieviešu skaitliskās attiecības pēdējos piecos gados nav grozījušās. Tas izskaidrojams ar apstākļiem, uz kuŗiem aizrādīts V. nodaļā. Dažādās valsts daļās nav vienādas attiecības starp vīriešu un sieviešu skaitu.

Latviešu sieviešu skaits uz 100 latviešiem vīriešiem apgabalos un apriņķos.

Nombre des femmes sur 100 hommes lettons par provinces et par districts.

Rīga	120
Valmieras apriņķis (<i>distr.</i>)	118
Kuldīgas " "	117
Cēsu " "	116
Madonas " "	116
Vidzeme	116
Talsu apriņķis (<i>distr.</i>)	116
Jelgavas " "	116
Liepājas " "	115
Aizputes " "	115
Valkas " "	115
Kurzeme	115
Latvija	114
Tukuma apriņķis (<i>distr.</i>)	114
Rīgas " "	114
Ventspils " "	114
Zemgale	113
Bauskas apriņķis (<i>distr.</i>)	112
Jēkabpils " "	111
Jaunlatgales " "	109
Rēzeknes " "	109
Ilūkstes " "	108
Latgale	107
Ludzas apriņķis (<i>distr.</i>)	106
Daugavpils " "	105

Vislielākais latviešu sieviešu pārsvars ir pilsētās. Rīgā tagad uz 100 latviešiem vīriešiem ir 120 sievietes, bet 1925. gadā bija tikai 119. Tādā kārtā sieviešu pārsvars Rīgā un arī citās pilsētās vēl palielinās. Vidzemē un Kurzemē ir vislielākais sieviešu pārsvars. Starp lauku apgabaliem pirmo vietu ieņem Valmieras apriņķis, kurā uz 100 latviešiem vīriešiem ir 118 sievietes. Tas, bez šaubām, stāv ciešā sakarā ar to, ka no Valmieras apriņķa ir vislielākā lauku iedzīvotāju izceļošana, un ka tur, kā parasts, galvenā kārtā izceļo vīrieši un ar to starp pālikušiem iedzīvotājiem relatīvi palielina sieviešu skaitu. Vismazākais sieviešu pārsvars ir valsts austrumu daļas latviešu starpā. Tā Daugavpils apriņķī uz 100 latviešiem ir tikai 105 latvietes, kas uzskatāms par pilnīgi normālu stāvokli. Arī Ilūkstes un pārējos Latgales apriņķos uz 100 latviešiem vīriešiem ir mazāk par 110 sievietēm. Šī parādība izskaidrojama ar to, ka minēto valsts daļu iedzīvotāji mazākā mērā piedalījās pasaules karā (latv. strēln. pulki), atbrīvošanas karā un bēgļu kustībā.

Lielkrieviem sieviešu pārsvars lēnām samazinās, un tagad šai tautībai uz 100 vīriešiem ir 112 sievietes, kas ir mazāk nekā latviešiem un pārējo tautību vairumam. Šis relatīvi labvēlīgais stāvoklis izskaidrojams ar to, ka lielkrievu vairums ir zemnieki, kuri mazāk cietuši no kara notikumiem. Atsevišķās administratīvās vienībās ir sekošas skaitliskas attiecības starp abu dzimumu lielkrieviem.

Uz 100 lielkrievu tautības vīriešiem ir šis tautības sieviešu.

Sur 100 hommes de nationalité gr.-russe reviennent femmes.

Rīga	129	Daugavpils apr.	107
Rēzeknes apr.	112	Ilūkstes " "	105
Ludzas " "	109	Jelgavas " "	99
Jaunlatgales " "	108	Valkas " "	82

Uz 1000 latviešu vīriešiem ir latviešu sievietes atsevišķos apriņķos.

Sur 1000 hommes lettons — femmes lettones dans les divers districts.

Diagrama № 55.

Vislielākais sieviešu pārsvars arī lielkrieviem ir Rīgā. Latgalē vienīgi Rēzeknes apriņķī ir pār-mērīgi liels lielkrievu sieviešu relatīvais skaits. Turpretim Ilūkstes un Daugavpils apriņķos tas maz atšķiras no skaitļiem, kuri parasti normālos apstākļos. Tanīs valsts daļās, kurās krievi ir jaunākā laikā ieceļojuši, piemēram, Vidzemes provin-cē, ir krievu vīriešu pārsvars, jo ir parasta parā-dība, ka starp emigrantiem ir vīriešu pārsvars.

Starp baltkrieviem ir pat vīriešu skaitliskais pār-svars. Par iemeslu tam var būt tā pati parādība, kurās dēļ, piemēram, poļiem ir liels sieviešu pār-svars. Tās pašas aprindas, kurās sievietes sevi no-sauc par polietēm, pa daļai dod vīriešus, kuri sevi nosauc par baltkrieviem, jo šis tautības piederīgo masas ir nacionālā ziņā visneapzinīgākās un ir pie-laižams, ka šis tautības vīrieši vispirms nostiprinā-juši savu nacionālo pašapziņu. Šādus ieskatus vēl apstiprina tas, ka pēdējos piecos gados stipri pie-audzis baltkrievu skaits pilsētās, kas gan mazāk būs izskaidrojams ar ārkārtīgi strauju ieceļošanu, kā gan ar to, ka pilsētās ir pieaugusi baltkrievu nacionālā kustība.

Par vīriešu un sieviešu procentu starp atsevišķām tautībām pārskatu sniedz sekošā tabele:

Vīriešu un sieviešu procents atsevišķo tautību pie-derīgo starpā ir sekošs:

Proportion d'hommes et de femmes parmi les ressortissants des diverses nationalités ethniques:

Tautības. <i>Nat. ethniques.</i>	Vīrieši. <i>s. masc.</i>	Sievietes. <i>s. fém.</i>
	Procentes — (en %)o	
Baltkrievi (<i>Ruthènes-Bl.</i>)	50,06	49,94
Leiši (<i>Lithuaniens</i>)	48,02	51,98
Lielkrievi (<i>Gr.-Russes</i>)	47,27	52,73

Tautības. Nat. ethniques.	Vīrieši. s. masc. Procents — (en %)	Sievietes. s. fém.
Latvieši (Lettons)	46,75	53,25
Žīdi (Juifs)	46,64	53,36
Poļi (Polonais)	44,57	55,43
Igauni (Estoniens)	44,24	55,76
Vācieši (Allemands)	41,96	58,04
Latvijā (Lettonie)	46,65	53,37

Uz 100 vīriešiem ir sieviešu starp dažādu valšņu piederīgiem.

Sur 100 hommes — femmes parmi les ressortissants des divers Etats.

Pavalstniecība Sujétion	Gadi — Années	
	1925.	1930.
Latvijas (lettonne)	114,70	114,68
Igaunijas (estonienne)	126,59	128,35
Lietavas (lithuanienne)	111,68	103,28
Polijas (polonaise)	107,25	109,13
Vācijas (allemande)	112,01	111,72
Krievijas (russe)	111,56	122,90
Pārējās pav. (autres)	88,26	90,55
Kopā (Total)	114,52	114,43

Uz 1000 vīriešiem Latvijas pilsoņiem ir sievietes:

Sur 1000 hommes — citoyens de la Lettonie — femmes.

Tautības Nationalités	Starp Latvijas pils. jaunākiem par 21 g. Parmi les citoyens de la Lettonie au- dessous de 21 an	Starp Latvijas pils. vecākiem par 21 g. Parmi les citoyens de la Lettonie au- dessus de 21 an
Latvieši Lettons	994	1 214
Vācieši Allemands	999	1 617
Lielkrievi Gr.-Russes	1 011	1 220
Baltkrievi Ruthènes-Bl.	955	1 046
Žīdi Juifs	1 013	1 261
Poļi Polonais	1 042	1 392
Igauni Estoniens	1 020	1 425
Leiši Lithuaniens	977	1 297
Pārējie Autres	975	1 441
Nezināmie Nat. inconnue	995	975
Kopā Total	998	1 233

Uz 1000 pilngadīgiem un nepilngadīgiem vīriešiem (pēc tautībām) ir sieviešu.

Sur 1000 hommes adultes et mineurs (par nationalités ethniques) — femmes.

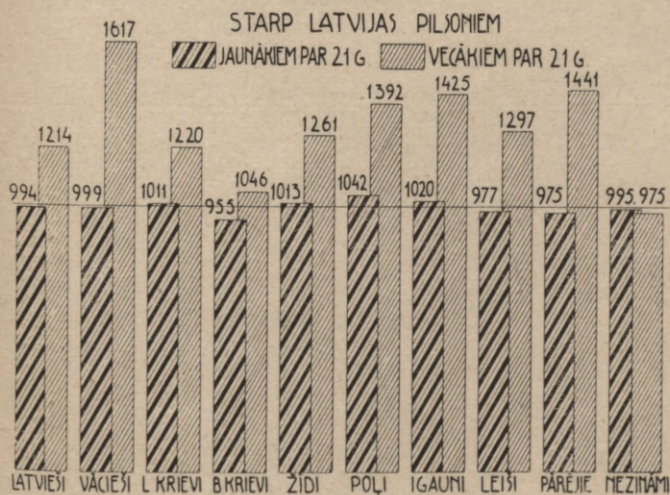
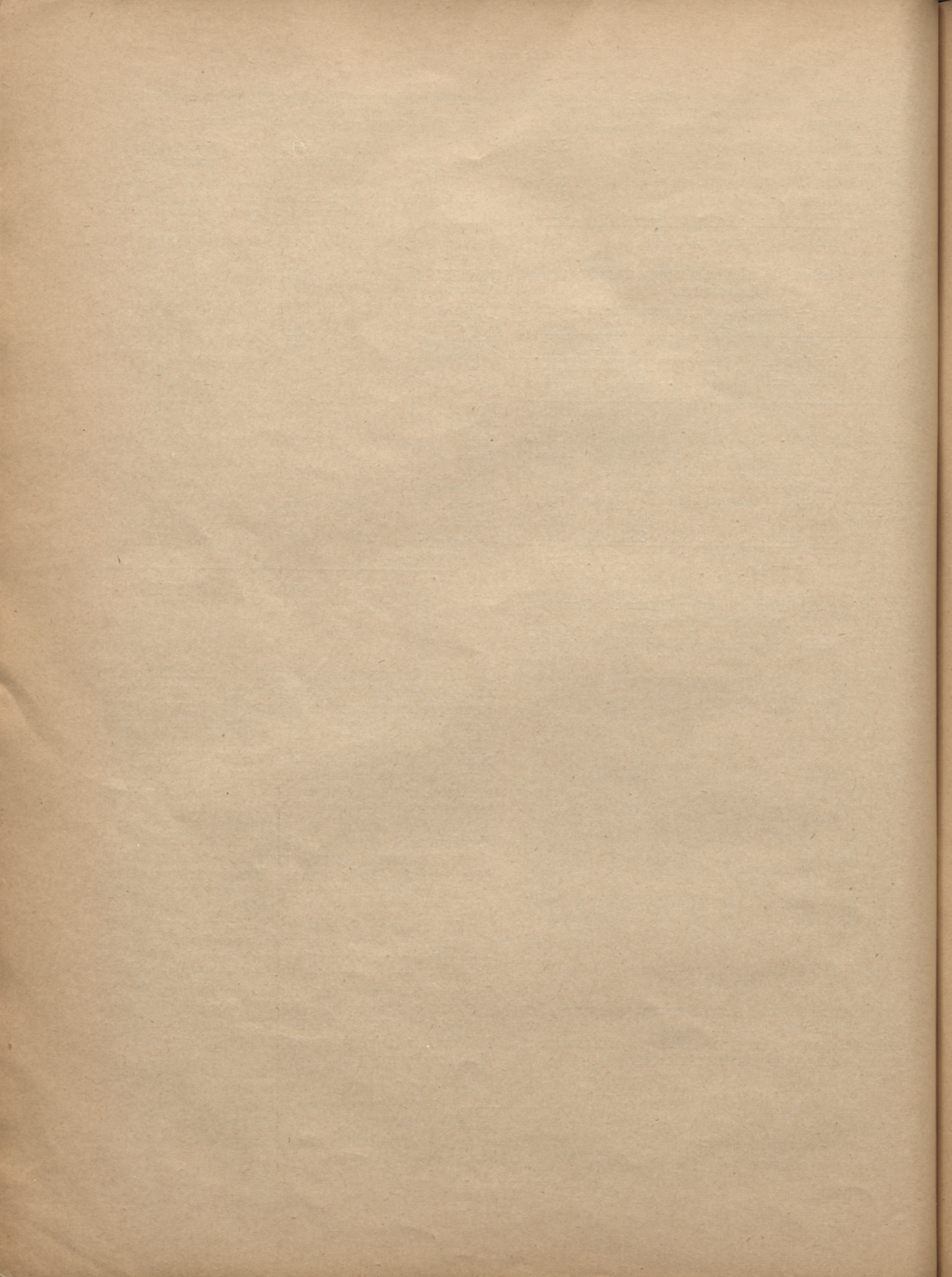

Diagrama № 56.

Vismazākais sieviešu pārsvars ir starp Lietavas pilsoņiem, kas izskaidrojams ar to, ka lietavieši pie mums ir jaunākā laika ienācēji, un ka tālab viņu starpā ir lielāks skaits vīriešu.

Visai interesantas ir skaitliskās attiecības starp abu dzimumu piederīgiem dažādās vecuma grupās. Jaunajā paaudzē, uz kuŗu karš tieši nav atstājis savu iespaidu, sieviešu skaits ir pat mazāks nekā vīriešu skaits (sk. 21. lpp.). Kamēr uz 1000 vīriešiem, kuŗi vecāki par 21 gadu ir 1233 sievietes, tikmēr starp tiem, kas jaunāki par 21 gadu uz 1000 vīriešiem ir tikai 998 sievietes. Uz 1000 jaunajiem latviešiem vīriešiem pat ir tikai 994 sievietes. Arī baltkrieviem, leišiem un vāciešiem ir jaunajā paaudzē mazāk sieviešu nekā vīriešu. Vislielākais sieviešu pārsvars jaunajā paaudzē, jau augstāk minēto iemeslu dēļ, ir poļiem. Tomēr arī tur sieviešu pārsvars ir ļoti neliels, uz 1000 poļiem, kas jaunāki par 21 gadu ir 1042 polietes tanī pašā vecumā. Starp tiem, kas vecāki par 21 gadu, vislielākais sieviešu pārsvars ir vāciešiem, uz 1000 pilngadīgiem vācu tautības vīriešiem ir 1617 sievietes. Otrā vietā sieviešu pārsvara ziņā ieņem igauņi (1425) un tad nāk poļi (1392), leiši (1297), žīdi (1261), lielkrievi (1220), latvieši (1214) un baltkrievi (1046). Tādā kārtā latviešu stāvoklis šinī ziņā ir labvēlīgāks nekā Latvijā dzīvojošo tautību vairākumam.

Tautiba (*Nationalités ethniques*)

Tab. IV.

Tautības Naciona- litātes Ap- gabali un apriņķi <i>Distr. et prov.</i>	Latvieši <i>Lettons</i>			Vācieši <i>Allemands</i>			Lielkrievi <i>Gr.-Russes</i>			Baltkrievi <i>Ruthènes-Bl.</i>			Ži Ju	
	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>
Rīga (ville) . . .	103 461	124 381	227 842	17 970	26 135	44 105	12 674	17 022	29 696	2 364	2 387	4 751	19 468	22 860
Rīgas apriņķis (<i>distr.</i>)	46 476	52 935	99 411	808	916	1 724	1 047	1 019	2 066	376	253	629	659	617
Cēsu „ „	27 183	31 504	58 687	201	250	451	392	241	633	138	95	233	177	101
Valmieras „ „	37 485	44 379	81 864	181	268	449	225	186	411	114	90	204	212	143
Valkas „ „	33 123	38 172	71 295	163	237	400	1 235	1 122	2 357	262	103	365	351	303
Madonas „ „	31 767	36 732	68 499	881	944	1 825	653	485	1 138	218	199	417	318	191
Vidzeme	176 034	203 722	379 756	2 234	2 615	4 849	3 552	3 053	6 605	1 108	740	1 848	1 717	1 355
Liepājas apr. (<i>distr.</i>)	40 560	46 589	87 149	2 771	3 777	6 548	898	1 043	1 941	248	195	443	3 686	4 572
Aizputes „ „	13 139	15 112	28 251	836	905	1 741	37	51	88	31	29	60	351	368
Kuldīgas „ „	21 950	25 597	47 547	1 536	1 737	3 273	92	130	222	100	84	184	628	616
Ventspils „ „	21 170	24 131	45 301	732	897	1 629	152	165	317	74	27	101	727	759
Talsu „ „	17 599	20 462	38 061	466	558	1 024	283	311	594	108	96	204	564	629
Kurzeme	114 418	131 891	246 309	6 341	7 874	14 215	1 462	1 700	3 162	561	431	992	5 956	6 944
Tukuma apr. (<i>distr.</i>)	18 403	21 034	39 437	742	881	1 623	192	172	364	138	100	238	490	534
Jelgavas „ „	39 592	46 007	85 599	1 256	2 055	3 311	783	842	1 625	309	242	551	1 087	1 183
Bauskas „ „	18 735	20 978	39 713	151	207	358	112	121	233	51	32	83	495	531
Jēkabpils „ „	18 852	20 922	39 774	77	119	196	806	698	1 504	193	98	291	872	909
Ilūkstes „ „	13 794	14 895	28 689	73	88	161	4 906	5 168	10 074	2 416	2 553	4 969	603	680
Zemgale	109 376	123 836	233 212	2 299	3 350	5 649	6 799	7 001	13 800	3 107	3 025	6 132	3 547	3 837
Daugavp. apr. (<i>distr.</i>)	54 201	56 700	110 901	350	420	770	18 491	20 037	38 528	6 691	6 853	13 544	8 281	9 630
Rēzeknes „ „	42 797	46 596	89 393	56	78	134	18 898	21 274	40 172	1 312	1 367	2 679	2 772	3 260
Ludzas „ „	25 256	26 891	52 147	36	42	78	12 057	13 085	25 142	2 257	2 529	4 786	1 501	1 771
Jaunlatgal. „ „	26 537	28 860	55 397	27	28	55	21 444	23 229	44 673	635	662	1 297	778	711
Latgale	148 791	159 047	307 838	469	568	1 037	70 890	77 625	148 515	10 895	11 411	22 306	13 332	15 372
Latvija Lettonie	652 080	742 877	1 394 957	29 313	40 542	69 855	95 377	106 401	201 778	18 035	17 994	36 029	44 020	50 368

(Nationalités ethniques)

Tabl. IV.

d i f s	P o l i P o l o n a i s			I g a ū ņ i E s t o n i e n s			L e i š i L i t h u a n i e n s			P ā r ē j i e A u t r e s			N e z i n ā m i e N a t. i n c o n.			P a v i s a m T o t a l g ē n é r a l		
	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.
42 328	6 812	9 762	16 574	963	1 480	2 443	3 054	3 763	6 817	1 387	1 425	2 812	257	292	549	168 410	209 507	377 917
1 276	463	513	976	111	104	215	362	292	654	189	198	387	50	35	85	50 541	56 882	107 423
278	126	100	226	41	46	87	64	41	105	97	53	150	9	3	12	28 428	32 434	60 862
355	68	82	150	443	575	1 018	83	60	143	138	115	253	26	17	43	38 975	45 915	84 890
654	89	86	175	1 357	1 555	2 912	78	72	150	98	105	203	17	12	29	36 773	41 767	78 540
509	182	155	337	42	62	104	36	52	88	91	84	175	10	6	16	34 198	38 910	73 108
3 072	928	936	1 864	1 994	2 342	4 336	623	517	1 140	613	555	1 168	112	73	185	188 915	215 908	404 823
8 258	1 128	1 463	2 591	60	56	116	1 564	1 776	3 340	212	228	440	23	31	54	51 150	59 730	110 880
719	57	52	109	2	4	6	102	83	185	44	43	87	3	2	5	14 602	16 649	31 251
1 244	155	131	286	4	11	15	290	260	550	148	149	297	7	11	18	24 910	28 726	53 636
1 486	116	89	205	112	73	185	100	55	155	571	628	1 199	7	3	10	23 761	26 827	50 588
1 193	95	92	187	24	26	50	67	51	118	146	156	302	1	3	4	19 353	22 384	41 737
12 900	1 551	1 827	3 378	202	170	372	2 123	2 225	4 348	1 121	1 204	2 325	41	50	91	133 776	154 316	288 092
1 024	135	133	268	7	14	21	137	82	219	105	121	226	3	3	6	20 352	23 074	43 426
2 270	344	476	820	37	61	98	2 055	2 058	4 113	210	243	453	20	15	35	45 693	53 182	98 875
1 026	83	64	147	10	7	17	1 217	1 337	2 554	95	118	213	7	6	13	20 956	23 401	44 357
1 781	199	200	399	3	11	14	1 255	1 301	2 556	41	43	84	8	5	13	22 306	24 306	46 612
1 283	2 920	3 306	6 226	7	5	12	1 502	1 683	3 185	90	115	205	5	7	12	26 316	28 500	54 816
7 384	3 681	4 179	7 860	64	98	162	6 166	6 461	12 627	541	640	1 181	43	36	79	135 623	152 463	288 086
17 911	8 566	10 542	19 108	17	38	55	310	349	659	225	239	464	233	211	444	97 365	105 019	202 384
6 032	2 480	2 827	5 307	6	18	24	33	29	62	145	169	314	37	14	51	68 536	75 632	144 168
3 272	2 109	2 429	4 538	6	8	14	23	26	49	53	68	121	34	46	80	43 332	46 895	90 227
1 489	336	409	745	158	144	302	98	85	183	93	88	181	15	11	26	50 121	54 227	104 348
28 704	13 491	16 207	29 698	187	208	395	464	489	953	516	564	1 080	319	282	601	259 354	281 773	541 127
94 388	26 463	32 911	59 374	3 410	4 298	7 708	12 430	13 455	25 885	4 178	4 388	8 566	772	733	1 505	886 078	1 013 967	1 900 045

Tab. V.

Tautība (Nationalités ethniques)

Tabl. V.

Nē. Nē	Tautības Nationalités		Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr. Russes	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Žīdi Juifs	Poļi Polonais	Igaunī Estoniens	Leiši Lithuanien	Pārējie Autres	Nezināmie Nat. inconn.	Pavisam Total général		
	Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.												Vir. s. masc.	Siev. s. fém.	Kopā total
	1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
R ī g a (R i g a - v i l l e)															
1	Rīga	I. pol. iec. . .	4 115	3 169	647	36	3 447	378	86	161	106	5	4 886	7 264	12 150
2	"	II. " " . . .	5 238	2 554	841	39	2 339	318	133	72	244	9	4 979	6 808	11 787
3	"	III. " " . . .	18 792	9 675	2 492	163	7 824	1 105	378	348	841	36	16 754	24 900	41 654
4	"	IV. " " . . .	23 047	5 368	1 725	205	2 711	953	247	455	219	28	14 902	20 056	34 958
5	"	V. " " . . .	17 643	1 819	1 650	827	411	1 808	118	625	119	247	11 799	13 468	25 267
6	"	VI. " " . . .	8 886	1 028	5 080	604	8 988	3 181	91	1 046	168	14	13 454	15 632	29 086
7	"	VII. " " . . .	19 806	3 753	1 865	183	11 544	1 242	174	403	168	16	16 835	22 319	39 154
8	"	VIII. " " . . .	42 760	4 367	2 056	313	3 012	1 430	274	684	204	21	25 679	29 442	55 121
9	"	IX. " " . . .	12 262	807	8 733	1 451	937	2 730	93	1 036	103	42	14 172	14 022	28 194
10	"	X. " " . . .	19 545	2 108	1 153	323	406	947	125	849	138	38	11 360	14 272	25 632
11	"	XI. " " . . .	35 310	7 755	2 459	307	512	1 673	502	789	327	53	21 649	28 038	49 687
12	"	XII. " " . . .	16 822	1 539	766	175	168	570	142	260	146	33	9 746	10 875	20 621
13	"	XIII. " " . . .	3 616	163	229	125	29	239	80	89	29	7	2 195	2 411	4 606
Kopā: Total			227 842	44 105	29 696	4 751	42 328	16 574	2 443	6 817	2 812	549	168 410	209 507	377 917

V i d z e m e

Rīgas apriņķis (District de Riga)

1	Rīgas-Jūrm. pils. (ville)	6 746	415	238	46	289	113	28	61	56	21	3 571	4 442	8 013
2	Slokas " "	4 347	383	261	60	21	122	7	32	50	2	2 492	2 793	5 285
3	Plaviņu " "	1 848	36	50	9	635	12	5	5	31	—	1 218	1 413	2 631
4	Siguldas " "	1 367	16	31	4	7	7	6	2	4	—	676	768	1 444
5	Ogres " "	1 085	49	28	20	38	60	3	4	3	2	612	680	1 292
6	Ķemeru " "	876	9	33	3	3	11	3	3	1	—	521	421	942
7	Ādažu pag. (distr.)	2 810	73	74	18	14	56	39	37	2	—	1 508	1 615	3 123
8	Aizkraukles " "	1 252	6	5	1	1	7	—	3	4	1	585	695	1 280
9	Allažu " "	1 470	14	23	36	3	12	1	29	3	—	810	781	1 591
10	Babītes " "	1 841	13	26	19	—	19	4	28	—	—	941	1 009	1 950
11	Baldones " "	1 885	17	6	11	9	7	2	18	19	1	946	1 029	1 975
12	Bebru " "	1 591	18	18	—	8	13	1	1	2	2	750	904	1 654
13	Bīriņu " "	1 578	7	8	5	2	15	1	13	6	—	798	837	1 635
14	Birzgales " "	2 193	22	18	16	5	6	—	32	9	1	1 089	1 213	2 302
15	Daugmales " "	764	—	1	1	—	1	1	—	6	—	355	419	774
16	Doles " "	2 137	6	9	4	8	6	1	13	1	1	1 027	1 159	2 186
17	Dreiliņu " "	790	7	81	—	—	22	9	27	3	—	452	487	939
18	Ikšķiles " "	2 148	6	104	6	6	17	4	10	5	1	1 105	1 202	2 307
19	Inčukalna " "	1 273	9	33	10	7	11	2	1	6	1	651	702	1 353
20	Jumpravas " "	1 252	16	13	13	5	22	—	11	—	1	628	705	1 333
21	Kastranes " "	1 196	6	5	26	—	5	1	5	8	—	564	688	1 252
22	Katlakalna " "	2 516	33	63	13	10	51	26	64	20	6	1 341	1 461	2 802
23	Ķeipenes " "	928	2	3	13	14	26	1	—	—	—	473	514	987
24	Ķempju " "	703	5	6	7	7	1	—	4	3	—	346	390	736
25	Ķeču " "	1 090	—	8	4	5	6	1	1	8	—	503	620	1 123
26	Kokneses " "	2 604	13	49	5	26	21	—	4	3	1	1 260	1 466	2 726
27	Krapes " "	915	16	14	6	1	3	4	—	2	—	438	523	961
28	Krimuldas " "	1 551	18	13	25	5	9	3	13	24	4	800	865	1 665
29	Lauberes " "	891	2	6	4	6	2	1	1	—	—	432	481	913
30	Lēdmanes " "	874	2	7	—	4	3	—	—	—	—	410	480	890
31	Lēdurgas " "	1 749	2	1	7	1	3	3	3	—	—	830	939	1 769
32	Lielvārdes " "	1 124	3	13	11	—	6	1	4	1	—	521	642	1 163
33	Līgatnes " "	2 161	94	84	15	11	8	1	11	8	6	1 123	1 276	2 399
34	Madlienas " "	1 488	18	8	—	5	6	—	2	1	—	710	818	1 528
35	Mālpils " "	1 849	1	34	2	12	13	1	15	3	2	908	1 024	1 932
36	Mangaļu " "	1 592	8	18	2	1	6	—	11	2	—	794	846	1 640
37	Mārupes " "	1 640	10	20	3	—	14	1	24	2	—	775	939	1 714
38	Meņģeles " "	1 168	37	18	—	15	8	1	3	3	1	589	665	1 254
39	Mores " "	1 144	3	6	1	1	6	—	7	6	—	557	617	1 174
40	Nitāures " "	1 387	11	51	20	4	16	2	11	5	1	742	766	1 508
41	Ogresgala " "	1 356	8	10	13	—	19	2	2	2	—	646	771	1 417
42	Olaines " "	896	2	22	18	—	1	1	11	—	—	490	461	951

Tab. V. (Turpinājums.)

Tabl. V. (suite)

№. Nr.	Tautības Nationalités Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthenes-Bl.	Žīdi Juifs	Poļi Polonais	Igauni Estoniens	Leiši Lithuaniens	Pārejie Autres	Nezināmie Nat. inconn.	Pavisam Total général		
												Vīr. s. masc	Siev. s. fém.	Kopā total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
43	Pabažu pagasts (distr.)	1 302	—	7	4	2	1	2	8	6	—	650	682	1 332
44	Plāteres " "	924	4	6	4	3	7	—	5	1	—	441	513	954
45	Plaviņu " "	1 532	8	14	16	—	13	—	5	—	1	717	872	1 589
46	Rembates " "	1 994	17	45	27	9	39	4	3	5	—	986	1 157	2 143
47	Ropažu " "	2 327	31	106	13	8	40	10	20	16	3	1 256	1 318	2 574
48	Salas " "	633	22	24	4	17	8	—	3	1	3	300	415	715
49	Salaspils " "	957	2	6	3	—	4	—	12	—	1	466	519	985
50	Sējas " "	1 269	8	10	5	3	6	2	3	1	1	609	699	1 308
51	Sidgundas " "	803	3	9	—	—	3	—	4	11	—	391	442	833
52	Siguldas " "	1 270	5	43	8	1	15	3	9	4	—	623	735	1 358
53	Skrīveru " "	1 965	154	35	8	10	16	10	5	5	—	1 052	1 156	2 208
54	Skultes " "	2 257	—	2	1	7	4	1	6	12	—	1 065	1 225	2 290
55	Slokas " "	1 365	10	6	1	—	4	—	6	—	—	643	749	1 392
56	Stopiņu " "	1 003	6	117	8	12	24	3	11	2	—	617	570	1 187
57	Suntažu " "	1 516	12	17	9	1	4	1	3	2	1	756	810	1 566
58	Taurupes " "	1 131	12	17	4	—	—	—	3	1	2	539	631	1 170
59	Tomes " "	688	1	2	3	3	—	—	6	—	3	340	366	706
60	Turaidas " "	1 006	1	1	1	—	—	—	2	—	—	518	493	1 011
61	Vidrižu " "	1 612	5	2	2	—	4	9	2	—	14	780	870	1 650
62	Vildogas " "	913	4	46	10	1	5	1	3	2	—	436	549	985
63	Viskāļu " "	603	1	6	5	1	1	—	1	—	—	273	345	618
64	Zaubes " "	2 266	2	26	16	9	6	2	8	—	1	1 096	1 240	2 336
Kopā: Total		99 411	1 724	2 066	629	1 276	976	215	654	387	85	50 541	56 882	107 423
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		83 142	816	1 425	487	283	651	163	547	242	60	41 451	46 365	87 816
pilsētās . . dans les villes		16 269	908	641	142	993	325	52	107	145	25	9 090	10 517	19 607

Cēsu apriņķis (District de Cēsis)

1	Cēsu pilsēta (ville)	7 007	250	133	18	170	33	44	4	33	—	3 554	4 138	7 692
2	Baižkalna pag. (distr.)	639	5	2	4	—	1	—	—	—	—	302	349	651
3	Cēsu " "	816	9	1	2	—	1	8	1	10	1	382	467	849
4	Cirstu " "	452	—	2	—	—	1	—	—	—	—	202	253	455
5	Drabešu " "	1 962	24	32	8	2	15	6	1	2	—	945	1 107	2 052
6	Drustu " "	1 514	6	33	25	7	3	2	1	6	1	733	865	1 598
7	Druvienas " "	1 042	8	13	2	—	2	—	—	—	—	489	578	1 067
8	Dzērbenes " "	1 898	—	64	16	8	6	—	6	1	3	1 011	991	2 002
9	Ergļu " "	1 605	1	4	24	6	3	—	—	17	—	778	882	1 660
10	Gatartas " "	1 176	10	14	5	5	6	1	1	1	3	566	656	1 222
11	Jaunpiebalgas pag. " "	4 411	3	40	17	20	20	—	6	30	1	2 121	2 427	4 548
12	Jaunraunas pag. " "	638	3	1	1	—	2	1	—	2	—	285	363	648
13	Jumurdas " "	745	1	12	8	1	4	1	4	—	—	339	437	776
14	Kārļu " "	547	1	7	5	1	1	1	2	—	—	272	293	565
15	Katriņas " "	536	1	1	—	1	—	—	—	—	—	267	272	539
16	Kosas " "	1 481	3	1	7	1	4	—	2	—	1	688	812	1 500
17	Kūduma " "	902	1	—	—	—	1	5	6	1	—	435	481	916
18	Launkalnes " "	1 221	1	3	—	1	1	1	—	—	—	600	628	1 228
19	Lenču " "	783	—	1	—	1	1	—	—	—	—	380	406	786
20	Lielstraupes " "	1 372	5	5	—	1	3	—	—	23	—	681	728	1 409
21	Liepas " "	1 257	1	13	—	1	12	1	9	—	—	572	722	1 294
22	Līvu " "	409	5	—	—	—	2	9	3	—	—	202	226	428
23	Lizuma " "	1 762	9	18	1	12	9	2	4	1	—	841	977	1 818
24	Mārsnēnu " "	1 243	—	1	4	1	1	—	4	—	—	610	644	1 254
25	Mazstraupes pag. " "	868	—	21	—	—	3	—	—	—	—	404	488	892
26	Ogres " "	1 232	22	17	11	—	4	—	8	1	—	631	664	1 295
27	Pāvītes " "	246	—	7	—	—	—	—	—	—	—	132	121	253
28	Priekuļu " "	1 398	2	14	6	—	4	3	5	—	—	659	773	1 432
29	Raiskuma " "	718	15	1	—	—	—	—	—	1	—	350	385	735
30	Rāmuļu " "	829	2	10	1	4	2	—	—	2	—	405	445	850
31	Rankas " "	3 071	34	18	20	16	8	—	10	2	2	1 503	1 678	3 181
32	Raunas " "	3 124	4	41	5	12	35	1	10	—	—	1 612	1 620	3 232
33	Rozulas " "	894	4	1	—	2	11	—	6	—	—	440	478	918
34	Sērmūkšu " "	1 256	6	8	11	1	4	—	1	—	—	601	686	1 287
35	Skujenes " "	1 289	1	4	2	1	3	—	—	5	—	584	721	1 305
36	Stalbes " "	617	—	—	—	—	—	—	—	—	—	296	321	617

Tab. V. (Turpinājums.)

Tabl. V. (suite)

№. №	Tautības Nationalités Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthenes-Bl.	Židi Juifs	Poļi Polonais	Igaunji Estoniens	Leiši Lithuaniens	Pārcējie Autres	Nezināmie Nat. inconn.	Pavisam Total général		
												Vīr. s. masc.	Siev. s. fēm.	Kopā total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
37	Taurenas pag. <i> distr.</i>	1 369	10	57	11	—	7	—	3	7	—	676	788	1 464
38	Vaives " "	937	1	1	2	—	—	1	—	—	—	436	506	942
39	Vecpiebalgas pag. " "	3 813	1	13	9	2	11	—	6	—	—	1 674	2 181	3 855
40	Veļķu pag. " "	694	—	1	—	1	1	—	—	—	—	326	371	697
41	Veselavas " "	914	2	18	8	—	1	—	2	5	—	444	506	950
	Kopā: Total	58 687	451	633	233	278	226	87	105	150	12	28 428	32 434	60 862
	To starpā: uz laukiem <i>Dont: à la campagne</i>	51 680	201	500	215	108	193	43	101	117	12	24 874	28 296	53 170
	pilsētās . . <i>dans les villes</i>	7 007	250	133	18	170	33	44	4	33	—	3 554	4 138	7 692

Valmieras apriņķis (District de Valmiera)

1	Valmieras pils. (ville)	7 877	114	90	32	127	32	38	4	54	—	3 685	4 683	8 368
2	Rūjienas " "	4 309	58	28	1	73	6	56	3	48	—	1 932	2 650	4 582
3	Limbažu " "	2 692	61	28	6	105	3	17	3	18	2	1 294	1 641	2 935
4	Mazsalacas " "	1 359	9	1	—	1	—	—	—	—	2	589	783	1 372
5	Ainažu " "	729	5	15	1	7	1	164	1	—	—	444	479	923
6	Salacgrīvas " "	891	4	1	—	—	—	13	—	—	—	431	478	909
7	Ainažu pag. (distr.)	687	3	1	1	1	—	159	—	5	—	437	420	857
8	Alojas " "	2 989	10	3	4	2	2	18	9	2	—	1 439	1 600	3 039
9	Arakstu " "	458	—	2	2	—	—	21	—	—	—	235	249	484
10	Augstrozes " "	671	3	5	—	—	—	4	1	18	—	332	370	702
11	Bauņu " "	1 974	3	6	4	1	—	5	1	—	1	844	1 151	1 995
12	Braslavas " "	634	—	3	—	—	—	—	1	3	—	291	350	641
13	Brenguļu " "	685	1	5	1	—	—	—	4	—	—	312	384	696
14	Burtnieku " "	2 162	6	5	—	—	5	3	4	1	1	1 010	1 177	2 187
15	Dauguļu " "	1 148	3	3	3	—	—	2	—	—	—	545	614	1 159
16	Dikļu " "	1 492	11	10	7	—	6	2	2	—	3	701	832	1 533
17	Duntes " "	919	2	1	—	—	2	—	—	—	—	401	523	924
18	Idus " "	764	2	—	2	—	1	2	—	—	—	348	423	771
19	Ipiķu " "	749	1	2	—	—	1	100	—	1	—	396	458	854
20	Jaunburtnieku pag. "	724	7	4	15	—	5	3	1	10	—	346	423	769
21	Jaunvāles pag. "	716	2	4	4	—	7	—	8	1	—	334	408	742
22	Jeru " "	1 327	2	12	—	—	2	13	6	—	—	620	742	1 362
23	Katvaru " "	807	1	4	1	—	2	3	2	—	—	403	417	820
24	Kauguru " "	1 118	1	9	14	—	—	3	1	1	—	525	622	1 147
25	Kieģeļu " "	1 037	4	2	—	—	1	2	4	—	—	497	553	1 050
26	Kokmuižas " "	1 588	11	24	—	—	4	7	4	3	—	754	887	1 641
27	Ķoņu " "	851	4	—	—	—	—	38	1	—	—	405	489	894
28	Lādes " "	635	2	8	—	—	1	2	6	—	—	308	346	654
29	Liepupes " "	728	2	7	1	2	2	6	2	—	1	365	386	751
30	Limbažu " "	1 001	3	5	2	—	—	3	7	—	—	477	544	1 021
31	Lodes " "	504	4	6	—	1	—	8	—	—	—	233	290	523
32	Mazsalacas " "	2 488	5	2	—	—	1	28	—	3	—	1 188	1 339	2 527
33	Mujānu " "	666	1	1	5	—	—	3	—	4	—	307	373	680
34	Mūrmuižas " "	326	—	1	6	—	1	—	—	—	—	145	189	334
35	Nabes " "	594	1	2	—	—	—	1	—	—	—	288	310	598
36	Naukšēnu " "	2 352	6	10	2	3	8	30	1	1	30	1 169	1 274	2 443
37	Ozolu " "	773	2	—	—	3	—	5	—	—	—	387	396	783
38	Pāles " "	2 982	5	8	8	4	3	12	1	31	—	1 476	1 578	3 054
39	Pociema " "	970	—	1	4	—	—	—	2	—	—	459	518	977
40	Puikules " "	968	3	7	—	5	1	10	2	—	—	487	509	996
41	Rencēnu " "	2 337	1	8	9	2	6	10	12	2	—	1 102	1 285	2 387
42	Rozēnu " "	3 072	22	13	32	9	7	35	13	2	—	1 582	1 623	3 205
43	Rūjienas " "	1 117	10	2	1	—	1	7	1	—	—	468	671	1 139
44	Salacas " "	2 595	10	7	8	1	5	102	—	—	1	1 122	1 607	2 729
45	Sēļu " "	1 010	15	3	—	—	3	1	1	—	—	468	565	1 033
46	Skapkalnes " "	1 529	1	2	3	—	3	1	—	1	—	703	837	1 540
47	Stienes " "	649	5	1	—	1	1	—	2	—	—	311	348	659
48	Svētciema " "	1 660	1	3	5	—	2	19	2	7	2	837	864	1 701
49	Ternejas " "	1 229	1	17	—	—	4	22	1	1	—	577	698	1 275
50	Tūjas " "	1 233	7	—	—	1	2	11	6	3	—	623	640	1 263
51	Umurgas " "	1 077	—	3	2	1	1	1	5	2	—	532	560	1 092
52	Vaidavas " "	1 006	6	2	3	1	4	—	1	—	—	472	551	1 023
53	Vainižu " "	890	—	2	—	—	2	3	1	15	—	438	475	913
54	Valmieras " "	2 158	—	15	14	—	5	8	10	5	—	1 025	1 190	2 215

№. №.	Tautības Nationalités Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Žīdi Juifs	Poļi Polonais	Igauni Estoniens	Leiši Lithuaniens	Pārejie Autres	Nezināmie Nat. inconn.	Pavisam Total général		
												Vir. s. masc.	Siev. s. fém.	Kopā total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
55	Vecates pag. (distr.)	547	—	—	—	—	—	—	—	2	—	246	303	549
56	Vilzēnu " "	762	—	1	—	—	2	2	—	—	—	349	418	767
57	Viļķenes " "	1 184	—	4	—	2	1	7	2	9	—	575	634	1 209
58	Vitrupe " "	1 465	8	2	1	2	3	8	5	—	—	706	788	1 494
Kopā: Total		81 864	449	411	204	355	150	1 018	143	253	43	38 975	45 915	84 890
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		64 007	198	248	164	42	108	730	132	133	39	30 600	35 201	65 801
pilsētās dans les villes		17 857	251	163	40	313	42	288	11	120	4	8 375	10 714	19 089

Valkas apriņķis (District de Valka)

1	Valkas pilsēta (ville)	3 068	51	38	3	65	8	99	5	4	—	1 464	1 877	3 341
2	Alūksnes " "	2 993	32	136	8	184	4	182	2	70	1	1 767	1 845	3 612
3	Smiltenes " "	3 299	34	18	2	217	7	9	2	1	1	1 591	1 999	3 590
4	Strenču " "	1 797	41	19	3	34	8	29	2	3	1	879	1 058	1 937
5	Apes " "	677	1	20	6	90	3	150	—	—	—	450	497	947
6	Lejasciema " "	484	3	2	—	1	—	3	3	4	—	219	281	500
7	Alsviķu pag. (distr.)	2 189	1	36	10	1	4	30	2	—	—	1 067	1 206	2 273
8	Alūksnes " "	1 199	2	41	36	6	1	254	1	3	—	860	683	1 543
9	Annas " "	2 170	13	18	13	1	6	68	—	15	—	1 042	1 262	2 304
10	Bejas " "	2 061	8	37	—	—	4	248	5	—	—	1 113	1 250	2 363
11	Bilskas " "	1 497	9	7	6	—	—	2	3	1	1	672	854	1 526
12	Blomes " "	1 186	—	7	7	—	3	—	3	—	—	570	636	1 206
13	Cirgaļu " "	2 271	2	7	12	7	3	39	2	1	—	1 100	1 244	2 344
14	Dūres " "	578	2	9	1	—	1	16	—	—	—	283	324	607
15	Erģemes " "	1 709	10	14	11	—	4	40	2	1	1	825	967	1 792
16	Eveles " "	1 628	2	8	10	—	9	9	16	17	—	790	909	1 699
17	Gaujienas " "	2 460	1	5	4	2	6	53	4	4	—	1 169	1 370	2 539
18	Grundzāles " "	755	—	3	—	3	—	6	1	—	1	352	417	769
19	Iļzenes " "	1 188	3	1	1	4	6	14	2	3	—	576	646	1 222
20	Jaunlaicenes " "	2 472	30	61	11	2	5	131	1	5	—	1 220	1 498	2 718
21	Jaunrozes " "	352	1	2	—	—	—	56	—	—	—	180	231	411
22	Jērcenu " "	1 119	—	7	1	—	8	7	15	1	1	561	598	1 159
23	Kalnecmpju " "	1 650	8	7	4	—	3	7	—	—	1	754	926	1 680
24	Kārķu " "	1 605	9	6	18	—	3	44	1	17	—	805	898	1 703
25	Karvas " "	1 009	3	15	—	8	—	26	—	1	—	573	489	1 062
26	Lejasciema " "	2 086	2	9	3	1	2	—	—	20	1	974	1 150	2 124
27	Lugažu " "	1 450	5	27	7	2	2	97	3	—	—	787	806	1 593
28	Mārupes " "	2 242	11	18	58	2	1	96	1	3	3	1 202	1 233	2 435
29	Mārkalnes " "	1 676	1	106	54	—	1	135	1	1	—	947	1 028	1 975
30	Mēra " "	818	1	—	1	1	—	—	—	—	—	352	469	821
31	Omuļu " "	639	18	26	35	1	1	122	2	—	1	438	407	845
32	Palsmanes " "	2 830	4	4	—	1	2	14	—	—	—	1 332	1 523	2 855
33	Pededzes " "	1 262	6	1 519	—	3	1	119	3	2	—	1 393	1 522	2 915
34	Plāņu " "	564	—	6	3	1	11	5	13	—	—	281	322	603
35	Rauzas " "	559	—	1	—	2	1	—	2	—	—	284	281	565
36	Sinoles " "	1 213	4	6	—	8	1	2	—	—	—	606	628	1 234
37	Smiltenes " "	3 474	19	18	7	2	4	6	3	17	4	1 674	1 880	3 554
38	Trapenes " "	1 410	3	8	—	—	8	25	—	1	4	679	780	1 459
39	Trikates " "	2 918	41	36	11	3	22	7	40	2	3	1 455	1 628	3 083
40	Valkas " "	498	3	7	1	—	6	123	—	—	—	303	335	638
41	Veclaicenes " "	1 132	—	6	11	—	2	393	—	—	—	712	832	1 544
42	Vijciema " "	1 421	8	11	3	2	10	15	6	1	—	724	753	1 477
43	Zeltiņu " "	976	—	1	2	—	—	—	—	—	5	434	550	984
44	Ziemeņa " "	1 484	4	15	2	—	2	138	—	—	—	737	908	1 645
45	Zvārtavas " "	1 227	4	9	—	—	2	93	4	5	—	577	767	1 344
Kopā: Total		71 295	400	2 357	365	654	175	2 912	150	203	29	36 773	41 767	78 540
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		58 977	238	2 124	343	63	145	2 440	136	121	26	30 403	34 210	64 613
pilsētās dans les villes		12 318	162	233	22	591	30	472	14	82	3	6 370	7 557	13 927

Tab. V. (Turpinājums.)

Tabl. V. (suite)

№. Nr.	Tautības Nationalités Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthènes-Bt.	Žīdi Juifs	Poli Polonais	Igauni Estoniens	Leiži Lithuaniens	Pārejie Autres	Nezināmie Nat. inconn.	Pavisam Total général		
												Vir. s. masc.	Siev. s. fém.	Kopā total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Madonas apriņķis (District de Madona)														
1	Gulbenes pils. (ville)	3 088	23	152	75	65	116	26	4	25	—	1 635	1 939	3 574
2	Madonas " "	1 978	12	41	11	97	16	5	1	21	—	1 068	1 114	2 182
3	Adulienas pag. (distr.)	1 063	—	2	1	—	1	—	1	1	1	505	565	1 070
4	Beļavas " "	1 518	—	37	—	—	1	1	—	—	—	734	823	1 557
5	Bērzaunes " "	1 302	—	2	—	9	—	—	2	—	—	605	710	1 315
6	Cesvaines " "	2 007	22	40	20	15	17	1	3	3	—	999	1 129	2 128
7	Dzelzavas " "	1 796	—	2	1	1	2	3	—	1	1	829	978	1 807
8	Galgauškas " "	2 095	7	15	10	5	7	9	—	8	—	948	1 208	2 156
9	Grašu " "	703	9	13	6	8	2	1	—	16	—	351	407	758
10	Grostonas " "	990	3	3	—	—	3	—	6	1	—	461	545	1 006
11	Iršu " "	197	1 535	23	14	6	8	1	1	2	—	864	923	1 787
12	Jaungulbenes pag. " "	4 507	11	49	13	7	8	6	11	10	—	2 203	2 419	4 622
13	Kalsnavas pag. " "	2 573	8	14	14	17	5	2	3	5	—	1 221	1 420	2 641
14	Kārzdabas " "	557	—	1	—	3	—	—	—	7	—	252	316	568
15	Kraukļu " "	1 670	3	42	5	9	6	1	3	9	—	819	929	1 748
16	Kusas " "	699	—	12	2	—	2	1	—	—	—	349	367	716
17	Lazdonas " "	1 098	18	62	8	7	4	—	1	5	—	557	646	1 203
18	Ļaudonas " "	2 718	14	21	5	47	19	3	2	—	—	1 280	1 549	2 829
19	Liepkalnes " "	944	14	16	22	5	—	—	7	1	—	477	532	1 009
20	Liezeres " "	1 920	—	13	11	4	4	—	2	2	—	903	1 053	1 956
21	Litenes " "	2 320	25	98	21	16	2	27	—	11	11	1 169	1 362	2 531
22	Lubānas " "	4 174	21	58	37	41	11	5	5	21	—	2 241	2 132	4 373
23	Lubejas " "	868	2	1	3	4	—	—	5	2	—	399	486	885
24	Mārcienas " "	1 328	8	12	8	19	9	—	4	1	—	672	717	1 389
25	Mēdzūlas " "	1 469	2	4	3	3	—	1	—	—	—	664	818	1 482
26	Meirānu " "	1 953	1	18	2	22	—	—	—	1	—	977	1 020	1 997
27	Mētrienas " "	1 727	4	28	28	17	10	—	5	—	—	830	989	1 819
28	Odzienas " "	1 259	8	7	—	1	7	—	—	1	—	600	683	1 283
29	Oļu " "	436	—	4	3	6	3	1	—	3	—	225	231	456
30	Patkules " "	817	—	13	—	1	3	1	2	2	—	391	448	839
31	Pērses " "	257	1	1	—	—	3	1	—	—	—	118	145	263
32	Praulienas " "	1 611	19	73	11	3	9	—	1	—	—	823	904	1 727
33	Saikavas " "	2 349	—	47	3	33	10	—	1	1	1	1 132	1 313	2 445
34	Sarkaņu " "	1 374	1	38	9	1	2	—	—	—	—	653	772	1 425
35	Sausnejas " "	712	10	3	1	5	2	—	—	1	—	340	394	734
36	Sāvienas " "	1 061	—	7	22	7	5	—	2	2	—	506	600	1 106
37	Stāmerienas " "	1 920	5	34	15	7	3	3	—	1	—	910	1 078	1 988
38	Tirzas " "	1 533	6	22	12	4	11	1	2	1	2	709	885	1 594
39	Vecgulbenes " "	2 808	3	40	1	3	5	2	2	1	—	1 379	1 486	2 865
40	Vējavas " "	448	3	2	—	1	1	—	3	—	—	226	232	458
41	Vestienas " "	1 739	9	29	2	4	6	—	2	8	—	809	990	1 799
42	Viesienas " "	909	3	26	8	—	5	—	2	—	—	442	511	953
43	Vietalvas " "	1 253	14	8	1	3	6	1	3	—	—	564	725	1 289
44	Virānes " "	751	1	5	9	3	3	1	2	1	—	359	417	776
	Kopā: Total	68 499	1 825	1 138	417	509	337	104	88	175	16	34 198	38 910	73 108
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne	63 433	1 790	945	331	347	205	73	83	129	16	31 495	35 857	67 352
	pilsētās . . . dans les villes	5 066	35	193	86	162	132	31	5	46	—	2 703	3 053	5 756
	Vidzemē	379 756	4 849	6 605	1 848	3 072	1 864	4 336	1 140	1 168	185	188 915	215 908	404 823
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne	321 239	3 243	5 242	1 540	843	1 302	3 449	999	742	153	158 823	179 929	338 752
	pilsētās . . . dans les villes	58 517	1 606	1 363	308	2 229	562	887	141	426	32	30 092	35 979	66 071

K u r z e m e

Liepājas apriņķis (District de Liepāja)

1	Liepājas pils. (ville)	36 945	5 653	1 652	294	7 908	2 473	101	1 834	338	40	25 817	31 421	57 238
2	Priekules " "	1 188	30	13	—	24	2	1	8	30	—	589	707	1 296
3	Grobiņas " "	952	35	6	—	116	5	—	3	11	1	491	638	1 129
4	Durbes " "	524	2	2	—	8	11	—	3	1	—	243	308	551
5	Aisteres pag. (distr.)	537	33	4	5	—	2	—	5	—	—	284	302	586
6	Aizviķu " "	857	10	5	51	—	3	1	73	1	—	462	539	1 001

Tab. V. (Turpinājums.)

Tabl. V. (suite)

№. №.	Tautības Nationalités Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Žīdi Juifs	Poļi Polonais	Igauni Estoniens	Leiši Lithuaniens	Pārējie Autres	Nezināmie Nat. inconn.	Pavisam Total général		
												Vir. s. masc.	Siev. s. fém.	Kopā total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
7	Asītes pagasts (distr.)	1 722	31	18	9	3	—	—	49	—	—	887	945	1 832
8	Bārtas " "	1 894	13	1	1	3	6	—	73	9	—	922	1 078	2 000
9	Bunkas " "	925	4	1	1	1	1	—	12	—	—	445	500	945
10	Dunikas " "	2 489	1	9	1	5	2	—	77	—	—	1 261	1 323	2 584
11	Durbes " "	1 280	11	—	1	—	3	1	10	2	—	631	677	1 308
12	Embūtes " "	1 213	61	19	1	—	3	—	85	1	—	691	692	1 383
13	Ezeres " "	2 557	44	32	12	14	4	5	296	8	1	1 424	1 549	2 973
14	Gaviezes " "	1 544	3	4	1	1	1	1	16	—	—	765	806	1 571
15	Gramzdas " "	1 205	18	3	14	6	3	2	106	4	—	649	712	1 361
16	Grobiņas " "	2 536	24	9	—	—	9	—	20	—	—	1 232	1 366	2 598
17	Kalētu " "	1 690	15	—	2	—	2	—	60	6	—	793	982	1 775
18	Krotas " "	588	8	6	5	—	2	—	7	1	1	302	316	618
19	Medzes " "	2 122	32	8	2	1	6	—	14	—	8	1 054	1 139	2 193
20	Nīcas " "	4 161	18	8	—	6	2	—	11	1	1	1 974	2 234	4 208
21	Nīgrandes " "	1 474	88	57	2	8	6	—	184	1	—	874	946	1 820
22	Pērkones " "	1 506	2	3	—	—	1	—	2	—	—	704	810	1 514
23	Priekules " "	1 200	26	2	—	—	8	1	38	4	—	585	694	1 279
24	Purmsātu " "	800	7	3	—	4	1	—	43	—	—	401	457	858
25	Rāvas " "	480	23	1	—	—	2	—	15	—	1	254	268	522
26	Rucavas " "	4 871	71	12	—	12	6	—	25	18	—	2 370	2 645	5 015
27	Tadaikšu " "	1 255	6	—	2	1	2	1	13	—	—	582	698	1 280
28	Tāšu " "	1 069	11	—	1	—	—	—	3	—	—	509	575	1 084
29	Vaiņodes " "	3 186	95	37	31	120	17	1	165	4	—	1 761	1 895	3 656
30	Vecpils " "	1 632	9	11	—	4	3	—	56	—	1	808	908	1 716
31	Vērgaļu " "	1 120	5	5	—	5	2	—	2	—	—	533	606	1 139
32	Virgas " "	857	158	8	—	8	3	1	31	—	—	485	581	1 066
33	Ziemupes " "	770	1	2	7	—	—	—	1	—	—	368	413	781
Kopā: Total		87 149	6 548	1 941	443	8 258	2 591	116	3 340	440	54	51 150	59 730	110 880
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		47 540	828	268	149	202	100	14	1 492	60	13	24 010	26 656	50 666
pilsētās . . dans les villes		39 609	5 720	1 673	294	8 056	2 491	102	1 848	380	41	27 140	33 074	60 214

Aizputes apriņķis (District d'Aizpute)

1	Aizputes pils. (ville)	2 538	258	17	4	572	21	2	12	11	—	1 482	1 953	3 435
2	Aizputes pag. (distr.)	825	80	8	—	—	1	—	10	—	—	422	502	924
3	Alšvangas " "	3 211	2	2	—	—	2	1	7	1	3	1 463	1 766	3 229
4	Apriķu " "	854	28	3	—	—	3	—	5	—	—	431	462	893
5	Basu " "	797	4	1	—	—	2	—	5	—	—	385	424	809
6	Cīravas " "	1 226	39	1	2	5	12	1	8	15	1	626	684	1 310
7	Dunalkas " "	927	23	—	5	7	1	—	—	—	—	445	518	963
8	Dzērves " "	1 045	21	6	—	2	8	—	8	—	—	517	573	1 090
9	Gudenieku " "	1 637	1	1	—	3	—	—	2	2	—	733	913	1 646
10	Jūrkalnes " "	1 110	—	6	—	11	9	1	6	—	—	547	596	1 143
11	Kalvenes " "	1 777	384	12	3	10	5	—	22	17	—	1 081	1 149	2 230
12	Kazdangas " "	1 632	335	7	1	—	7	—	5	5	—	961	1 031	1 992
13	Klosteres " "	828	29	1	1	7	10	—	4	12	—	412	480	892
14	Lažas " "	1 041	99	2	1	—	3	—	17	1	—	551	613	1 164
15	Nikrāces " "	1 639	18	—	14	7	3	—	43	3	—	834	893	1 727
16	Rudbāržu " "	1 536	136	—	20	1	8	—	22	10	—	872	861	1 733
17	Sakas " "	2 520	13	15	7	73	8	1	3	10	—	1 235	1 415	2 650
18	Sieksātes " "	700	100	2	—	6	1	—	—	—	—	385	424	809
19	Ulmales " "	818	19	2	—	—	2	—	—	—	—	390	451	841
20	Valtaikšu " "	1 590	152	2	2	15	3	—	6	—	1	830	941	1 771
Kopā: Total		28 251	1 741	88	60	719	109	6	185	87	5	14 602	16 649	31 251
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		25 713	1 483	71	56	147	88	4	173	76	5	13 120	14 696	27 816
pilsētās . . dans les villes		2 538	258	17	4	572	21	2	12	11	—	1 482	1 953	3 435

Tab. V. (Turpinājums.)

Tabl. V. (suite)

№. №	Tautības Nationalités Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthenes-Bl.	Židi Juifs	Poļi Polonais	Igaunī Estoniens	Leiši Lithuaniens	Pārējie Autres	Nezināmie Nat. inconn.	Pavisam Total général		
												Vīr. s. masc.	Siev. s. fém.	Kopā total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Kuldīgas apriņķis (District de Kuldīga)														
1	Kuldīgas pils. (ville)	5 093	920	42	5	728	45	8	7	68	5	2 983	3 938	6 921
2	Saldus " "	3 618	223	32	2	377	12	1	14	69	1	1 955	2 394	4 349
3	Brocēnu pag. (distr.)	889	12	15	1	4	10	—	—	2	—	459	474	933
4	Cieceres " "	1 024	2	4	7	—	—	—	5	—	1	467	576	1 043
5	Gaiķu " "	1 700	178	1	—	2	9	—	4	13	1	907	1 001	1 908
6	Ivandes " "	1 087	97	—	—	—	5	—	—	5	—	562	632	1 194
7	Kabiles " "	2 668	36	37	29	5	34	—	17	11	2	1 309	1 530	2 839
8	Kuldīgas " "	2 443	31	—	6	1	2	1	3	11	2	1 179	1 321	2 500
9	Kurmāles " "	870	543	3	—	8	24	—	1	4	—	685	768	1 453
10	Kursīšu " "	2 646	6	6	1	—	6	1	180	1	—	1 341	1 506	2 847
11	Lutriņu " "	2 760	1	2	1	11	9	1	3	2	—	1 264	1 526	2 790
12	Padures " "	1 199	238	2	—	5	5	—	10	1	—	689	771	1 460
13	Pampaļu " "	2 127	40	15	12	13	71	—	93	13	—	1 140	1 244	2 384
14	Planicas " "	743	317	—	—	—	3	—	2	3	—	512	556	1 068
15	Raņķu " "	1 447	91	6	1	3	3	—	11	5	—	743	824	1 567
16	Rendas " "	2 008	164	5	46	14	12	3	4	22	—	1 078	1 200	2 278
17	Saldus " "	1 433	20	5	1	1	4	—	4	2	—	713	757	1 470
18	Sātiņu " "	2 034	142	6	4	8	4	—	4	—	—	1 060	1 142	2 202
19	Skrundas " "	4 222	71	27	57	52	8	—	53	13	6	2 095	2 414	4 509
20	Snēpeles " "	1 277	37	2	2	2	3	—	2	5	—	649	681	1 330
21	Turlavas " "	1 446	61	—	—	1	5	—	4	6	—	697	826	1 523
22	Vārmes " "	2 122	20	3	2	4	8	—	4	1	—	1 015	1 149	2 164
23	Zvārdes " "	2 691	23	9	7	5	4	—	125	40	—	1 408	1 496	2 904
Kopā: Total		47 547	3 273	222	184	1 244	286	15	550	297	18	24 910	28 726	53 636
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		38 836	2 130	148	177	139	229	6	529	160	12	19 972	22 394	42 366
pilsētās . . dans les villes		8 711	1 143	74	7	1 105	57	9	21	137	6	4 938	6 332	11 270
Ventspils apriņķis (District de Ventspils)														
1	Ventspils pils. (ville)	14 244	1 081	209	47	1 275	128	36	91	140	2	7 731	9 522	17 253
2	Piltenes " "	691	21	1	—	53	—	—	—	22	—	358	430	788
3	Ances pag. (distr.)	2 626	38	12	9	27	6	8	6	376	1	1 602	1 507	3 109
4	Dundagas " "	7 903	26	54	5	63	16	125	35	525	6	4 265	4 493	8 758
5	Ēdoles " "	2 182	15	3	—	5	2	—	4	5	—	1 047	1 169	2 216
6	Piltenes " "	1 033	12	1	—	5	1	—	4	—	—	499	557	1 056
7	Popes " "	1 713	10	1	3	1	2	1	—	41	—	862	910	1 772
8	Puzes " "	2 182	125	5	12	5	14	2	2	3	—	1 134	1 216	2 350
9	Sarkanmuižas pag. "	2 877	22	7	8	2	14	4	9	30	—	1 425	1 548	2 973
10	Ugāles pag. "	2 095	19	5	3	24	6	—	—	26	—	1 054	1 124	2 178
11	Usmas " "	858	2	2	12	4	1	1	2	2	—	433	451	884
12	Užavas " "	1 915	22	3	1	7	1	6	—	16	—	911	1 060	1 971
13	Vārves " "	718	29	3	1	7	2	—	—	—	—	337	423	760
14	Ziņas " "	1 151	15	1	—	6	—	—	—	5	—	547	631	1 178
15	Zlēku " "	1 430	7	3	—	1	4	1	1	1	1	682	767	1 449
16	Zūru " "	1 683	185	7	—	1	8	1	1	7	—	874	1 019	1 893
Kopā: Total		45 301	1 629	317	101	1 486	205	185	155	1 199	10	23 761	26 827	50 588
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		30 366	527	107	54	158	77	149	64	1 037	8	15 672	16 875	32 547
pilsētās . . dans les villes		14 935	1 102	210	47	1 328	128	36	91	162	2	8 089	9 952	18 041
Talsu apriņķis (District de Talsi)														
1	Talsu pilsēta (ville)	3 296	166	19	4	609	8	8	4	78	—	1 752	2 440	4 192
2	Sabiles " "	1 503	60	6	—	306	1	4	5	29	—	812	1 102	1 914
3	Kandavas " "	1 432	92	16	2	68	3	1	2	12	—	762	866	1 628
4	Valdemārpils " "	933	8	17	3	161	1	7	—	—	—	506	624	1 130
5	Ārlavas pag. (distr.)	3 854	52	50	36	4	21	9	16	6	—	1 898	2 150	4 048
6	Cēres " "	855	333	7	2	2	6	—	6	1	—	593	619	1 212

Tab. V. (Turpinājums.)

Tabl. V. (suite)

№. №	Tautības Nationalités Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lietkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Žīdi Juifs	Poļi Polonais	Igaunī Estoniens	Leiši Lithuaniens	Pārējie Autres	Nezināmie Nat. inconn.	Pavisam Total général		
												Vīr. s. masc.	Siev. s. fém.	Kopā total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
7	Kandavas pag. (distr.)	2 355	61	44	27	3	27	3	8	6	—	1 216	1 318	2 534
8	Laidzes " "	1 882	13	6	1	2	6	1	16	—	—	890	1 037	1 927
9	Lībagu " "	1 153	6	5	1	—	7	—	1	—	—	555	618	1 173
10	Lubezeres " "	1 248	4	47	2	2	—	1	1	5	—	637	673	1 310
11	Mērsraga " "	1 517	3	2	—	1	7	1	2	10	—	770	773	1 543
12	Nogales " "	1 112	2	2	1	—	—	3	1	1	—	510	612	1 122
13	Nurmuižas " "	2 863	27	8	7	1	41	4	19	87	—	1 415	1 642	3 057
14	Pastendes " "	1 323	12	1	—	2	2	—	7	17	—	654	710	1 364
15	Spāres " "	1 032	22	5	—	10	3	2	3	13	—	503	587	1 090
16	Stendes " "	3 056	33	12	12	14	26	1	3	2	—	1 515	1 644	3 159
17	Strazdes " "	828	38	3	9	2	9	—	—	2	2	418	475	893
18	Upesgrīvas " "	1 153	1	1	—	3	—	4	—	3	—	561	604	1 165
19	Valgāles " "	878	2	1	1	—	2	—	4	13	—	423	478	901
20	Vandzenes " "	2 423	37	5	22	1	8	1	13	2	2	1 126	1 388	2 514
21	Virbu " "	1 558	25	331	45	1	9	—	7	8	—	934	1 050	1 984
22	Zentenes " "	1 807	27	6	29	1	—	—	—	7	—	903	974	1 877
Kopā Total		38 061	1 024	594	204	1 193	187	50	118	302	4	19 353	22 384	41 737
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		30 897	698	536	195	49	174	30	107	183	4	15 521	17 352	32 873
pilsētās . . dans les villes		7 164	326	58	9	1 144	13	20	11	119	—	3 832	5 032	8 864
Kurzemē		246 309	14 215	3 162	992	12 900	3 378	372	4 348	2 325	91	133 776	154 316	288 092
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		173 352	5 666	1 130	631	695	668	203	2 365	1 516	42	88 295	97 973	186 268
pilsētās . . dans les villes		72 957	8 549	2 032	361	12 205	2 710	169	1 983	809	49	45 481	56 343	101 824

Z e m g a l e

Tukuma apriņķis (District de Tukums)

1	Tukuma pils. (ville)	5 937	448	95	44	968	41	11	22	90	2	3 369	4 289	7 658
2	Aizupes pag. (distr.)	1 358	28	5	—	—	3	—	2	1	—	688	709	1 397
3	Annenieku " "	1 263	24	2	3	—	5	—	9	1	—	629	678	1 307
4	Bikstu " "	1 007	104	12	7	1	15	—	11	2	—	528	631	1 159
5	Blīdenes " "	1 985	15	7	12	6	10	1	15	12	1	1 000	1 064	2 064
6	Dzirciema " "	819	46	1	—	5	2	—	1	1	—	442	433	875
7	Engures " "	1 565	11	1	1	5	6	1	8	29	—	777	850	1 627
8	Grenču " "	1 773	40	7	5	8	13	1	8	—	—	872	983	1 855
9	Irlavas " "	1 948	29	53	9	10	29	—	25	7	—	1 121	989	2 110
10	Jaunpils " "	2 066	62	10	10	1	3	1	8	12	1	977	1 197	2 174
11	Lestenes " "	1 507	21	13	24	—	4	1	4	13	—	732	855	1 587
12	Matkules " "	2 086	26	5	18	2	24	2	8	3	—	1 029	1 145	2 174
13	Mīlzkalnes " "	1 573	45	11	13	1	18	—	9	—	—	782	888	1 670
14	Praviņu " "	1 074	24	5	13	—	6	—	7	6	1	508	628	1 136
15	Pūres " "	637	20	3	2	2	2	—	6	—	—	307	365	672
16	Remtes " "	1 661	17	4	8	3	4	—	5	—	—	833	869	1 702
17	Sēmes " "	1 183	42	46	1	—	2	1	16	2	1	614	680	1 294
18	Slampes " "	711	32	23	21	3	4	—	3	—	—	377	420	797
19	Smārdes " "	1 787	8	3	9	—	8	1	6	1	—	822	1 001	1 823
20	Struteles " "	1 196	29	2	3	—	4	—	—	—	—	587	647	1 234
21	Tumēs " "	1 100	49	18	2	1	20	—	9	2	—	543	658	1 201
22	Vānes " "	1 039	2	1	2	—	1	—	2	21	—	490	578	1 068
23	Vecmoku " "	642	29	4	3	—	1	—	6	—	—	319	366	685
24	Zebrenes " "	1 184	17	14	—	3	1	—	24	1	—	580	664	1 244
25	Zantes " "	1 087	425	3	20	2	39	1	3	—	—	777	803	1 580
26	Zemītes " "	1 249	30	16	8	3	3	—	2	22	—	649	684	1 333
Kopā: Total		39 437	1 623	364	238	1 024	268	21	219	226	6	20 352	23 074	43 426
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		33 500	1 175	269	194	56	227	10	197	136	4	16 983	18 785	35 768
pilsētās . . dans les villes		5 937	448	95	44	968	41	11	22	90	2	3 369	4 289	7 658

Tab. V. (Turpinājums.)

Tabl. V. (suite)

№. №	Tautības <i>Nationalités</i> Pilsētas un pagasti <i>Villes et com. rur.</i>	Latvieši <i>Lettons</i>	Vācieši <i>Allemands</i>	Lielkrievi <i>Gr. Russes</i>	Baltkrievi <i>Ruthènes-Bl.</i>	Žīdi <i>Juifs</i>	Poli <i>Polonais</i>	Igaunji <i>Estoniens</i>	Leiši <i>Lithuaniens</i>	Parējie <i>Autres</i>	Nezināmie <i>Nat. inconn.</i>	Pavisam <i>Total général</i>		
												Vir. <i>s. masc.</i>	Siev. <i>s. fém.</i>	Kopā <i>total</i>
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Jelgavas apriņķis (District de Jelgava)														
1	Jelgavas pils. (ville)	25 695	2 567	1 161	268	1 977	495	47	629	193	16	14 749	18 299	33 048
2	Auces " "	2 604	77	17	1	151	6	5	35	4	—	1 244	1 656	2 900
3	Dobeles " "	1 918	92	11	18	80	8	1	18	5	1	975	1 177	2 152
4	Auru pagasts (distr.)	1 344	21	18	7	—	5	—	15	—	—	689	721	1 410
5	Bēnes " "	1 420	22	10	2	4	10	—	85	—	—	742	811	1 553
6	Bērzmuižas " "	1 833	10	14	4	—	17	—	39	49	—	892	1 674	1 966
7	Bukaišu " "	1 548	3	6	2	2	5	—	224	1	1	832	960	1 792
8	Dobeles " "	2 413	28	20	2	—	18	1	23	21	—	1 223	1 303	2 526
9	Džūkstes " "	2 826	5	11	8	9	9	—	31	3	2	1 353	1 551	2 904
10	Elejas " "	1 808	21	6	5	6	5	—	129	7	—	952	1 035	1 987
11	Garozes " "	1 165	2	4	2	2	8	1	11	—	—	580	615	1 195
12	Glūdas " "	985	1	1	5	—	11	—	13	3	1	478	542	1 020
13	Iles " "	791	8	2	—	—	5	—	11	—	—	422	395	817
14	Jaunauces " "	1 160	7	3	5	1	2	23	153	1	—	662	693	1 355
15	Jaunsvirlaukas pag. "	1 851	10	15	15	1	8	1	69	—	—	904	1 066	1 970
16	Jēkabnieku " "	1 187	7	7	10	—	11	—	59	—	—	593	688	1 281
17	Kalneciema " "	1 448	3	16	28	1	9	—	23	2	1	735	796	1 531
18	Lielauces " "	1 501	18	11	5	1	18	3	61	—	—	760	858	1 618
19	Lielplatones " "	589	12	7	2	—	2	1	76	—	—	334	355	689
20	Lielvircavas " "	1 021	10	4	2	—	6	—	79	—	—	537	585	1 122
21	Līvberzes " "	1 071	—	4	7	1	5	—	22	1	—	528	583	1 111
22	Mežmuižas " "	1 395	6	4	8	4	4	2	238	2	—	772	891	1 663
23	Naudītes " "	1 428	12	11	15	1	15	—	47	3	5	706	831	1 537
24	Ozolnieku " "	1 578	20	32	6	—	9	—	22	1	—	808	860	1 668
25	Penkules " "	1 094	5	8	3	1	2	—	115	11	—	560	679	1 239
26	Pēternieku " "	566	6	4	1	2	—	—	11	—	—	299	291	590
27	Platonas " "	909	6	6	2	—	11	—	88	—	—	474	548	1 022
28	Rubas " "	1 616	45	9	1	11	3	2	236	8	—	925	1 006	1 931
29	Salgales " "	1 340	6	17	2	1	10	1	28	—	—	622	783	1 405
30	Sesavas " "	1 603	4	11	8	—	6	—	144	2	1	814	965	1 779
31	Sīpeles " "	1 006	1	8	4	—	6	—	26	—	—	497	554	1 051
32	Snikeres " "	558	6	11	1	1	2	1	107	21	—	345	363	708
33	Svētes " "	1 089	17	12	5	1	8	—	22	43	2	591	608	1 199
34	Šķības " "	989	4	6	7	—	4	—	19	1	—	483	547	1 030
35	Tērvetes " "	2 103	31	9	8	8	12	—	134	25	—	1 072	1 258	2 330
36	Teteles " "	897	9	3	14	1	2	—	38	1	—	443	522	965
37	Ukru " "	856	4	—	—	—	3	4	205	—	—	536	536	1 072
38	Vadakstes " "	731	36	3	2	—	1	—	136	—	—	436	473	909
39	Valgundes " "	1 363	—	51	5	—	7	—	11	2	1	724	716	1 440
40	Vecauces " "	2 135	48	20	5	—	5	—	291	—	—	1 192	1 312	2 504
41	Vecsvirlaukas pag. "	820	14	4	—	—	14	2	30	1	—	396	489	885
42	Vilces pagasts " "	1 504	25	5	16	1	16	2	234	27	—	883	947	1 830
43	Vircavas " "	1 554	7	33	25	—	11	—	45	8	1	777	907	1 684
44	Zaļenieku " "	2 287	75	10	15	2	6	1	81	7	3	1 154	1 333	2 487
	Kopā: Total	85 599	3 311	1 625	551	2 270	820	98	4 113	453	35	45 693	53 182	98 875
	To starpā: uz laukiem <i>Dont: à la campagne</i>	55 382	575	436	264	62	311	45	3 431	251	18	28 725	32 050	60 775
	pilsētās <i>dans les villes</i>	30 217	2 736	1 189	287	2 208	509	53	682	202	17	16 968	21 132	38 100

Bauskas apriņķis (District de Bauska)

1	Bauskas pilsēta (ville)	3 635	222	50	1	768	26	6	118	15	—	2 115	2 726	4 841
2	Bārbeles pag. (distr.)	1 516	7	9	3	1	3	—	222	21	1	840	943	1 783
3	Bauskas " "	1 669	12	3	—	2	2	1	156	1	1	864	984	1 848
4	Brukna " "	644	—	—	—	—	1	—	32	10	—	311	376	687
5	Ceraukstes " "	1 994	7	2	—	—	10	—	243	—	—	1 062	1 194	2 256
6	Codes " "	1 332	2	3	1	—	2	—	74	18	2	671	763	1 434
7	Iecavas " "	3 164	7	27	25	38	16	7	81	21	—	1 782	1 604	3 386
8	Islīcas " "	1 942	9	8	2	—	3	—	202	21	—	1 034	1 153	2 187
9	Jaunsaules " "	1 133	6	—	1	—	—	—	84	10	—	575	659	1 234
10	Kurmenes " "	1 349	—	—	—	—	2	—	93	—	—	708	736	1 444
11	Mežotnes " "	1 804	5	4	—	—	2	—	132	2	—	906	1 043	1 949
12	Misas " "	1 160	7	53	1	—	4	—	19	19	1	595	669	1 264

Tab. V. (Turpinājums.)

Tabl. V. (suite)

№. №	Tautības Nationalités Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthenes-Bl.	Žīdi Juifs	Poļi Polonais	Igauni Estoniens	Leiši Lithuaniens	Pārcējie Autres	Nezināmie Nat. inconn.	Pavisam Total général		
												Vir. s. masc.	Siev. s. fém.	Kopā total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
13	Panemunes pag. (distr.)	2 774	16	10	—	43	5	—	227	—	—	1 418	1 657	3 075
14	Rundāles „ „	1 770	3	21	1	—	5	1	239	6	—	985	1 061	2 046
15	Skaistkalnes „ „	2 244	7	3	—	152	—	—	136	12	—	1 177	1 377	2 554
16	Stelpes „ „	1 077	1	1	1	—	1	—	69	—	—	548	602	1 150
17	Švitenes „ „	1 464	10	4	1	—	2	—	88	8	1	738	840	1 578
18	Taurkalnes „ „	2 835	10	7	30	7	35	—	100	2	3	1 496	1 533	3 029
19	Vecmuižas „ „	2 517	19	9	5	7	16	—	63	28	—	1 230	1 434	2 664
20	Vecsaules „ „	1 635	7	4	2	6	3	—	146	13	4	879	941	1 820
21	Zālītes „ „	2 055	1	15	8	2	9	2	30	6	—	1 022	1 106	2 128
	Kopā: Total	39 713	358	233	83	1 026	147	17	2 554	213	13	20 956	23 401	44 357
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne	36 078	136	183	82	258	121	11	2 436	198	13	18 841	20 675	39 516
	pilsētās dans les villes	3 635	222	50	1	768	26	6	118	15	—	2 115	2 726	4 841

Jēkabpils apriņķis (District de Jēkabpils)

1	Jēkabpils pils. (ville)	3 655	75	829	39	796	167	1	17	27	1	2 542	3 065	5 607
2	Jaunjelgavas „ „	1 588	35	16	6	620	5	2	12	13	2	1 054	1 245	2 299
3	Viesītes „ „	964	9	41	4	187	39	3	10	1	—	595	663	1 258
4	Ābeļu pagasts (distr.)	2 396	1	34	18	1	26	3	12	3	1	1 183	1 312	2 495
5	Biržu „ „	3 917	—	72	16	14	14	—	46	1	5	2 024	2 061	4 085
6	Daudzseses „ „	1 002	1	10	24	5	12	—	39	3	—	550	546	1 096
7	Dignājas „ „	2 849	2	45	43	12	43	—	17	—	1	1 533	1 479	3 012
8	Elkšņu „ „	1 127	2	14	3	2	3	—	315	2	—	722	746	1 468
9	Mazzalves „ „	1 570	14	12	4	16	6	—	168	—	—	948	842	1 790
10	Mēmeles „ „	960	4	11	2	6	1	—	175	—	—	523	636	1 159
11	Neretas „ „	2 139	21	10	10	70	25	—	647	1	—	1 369	1 554	2 923
12	Rītes „ „	933	2	45	1	2	5	1	283	5	1	604	674	1 278
13	Saukas „ „	2 656	9	52	19	25	11	2	402	18	—	1 559	1 635	3 194
14	Seces „ „	2 188	5	22	45	4	8	—	22	1	—	1 051	1 244	2 295
15	Sēlpils „ „	2 047	—	17	11	1	5	2	2	—	—	965	1 120	2 085
16	Slātes „ „	2 007	5	6	23	8	12	—	11	—	—	974	1 098	2 072
17	Sērenes „ „	1 219	1	7	13	—	1	—	28	2	1	596	676	1 272
18	Sunākstes „ „	1 622	1	192	7	—	4	—	28	—	—	904	950	1 854
19	Vārnavas „ „	481	1	12	—	—	7	—	23	1	—	251	274	525
20	Viesītes „ „	1 629	1	7	2	2	4	—	142	6	1	842	952	1 794
21	Zalves „ „	1 563	7	12	—	10	1	—	151	—	—	858	886	1 744
22	Zasas „ „	1 262	—	38	1	—	—	—	6	—	—	659	648	1 307
	Kopā: Total	39 774	196	1 504	291	1 781	399	14	2 556	84	13	22 306	24 306	46 612
	To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne	33 567	77	618	242	178	188	8	2 517	43	10	18 115	19 333	37 448
	pilsētās dans les villes	6 207	119	886	49	1 603	211	6	39	41	3	4 191	4 973	9 164

Ilūkstes apriņķis (District d'Ilūkste)

1	Grīvas pilsēta (ville)	888	19	2 466	364	228	991	—	299	27	—	2 396	2 886	5 282
2	Subatas „ „	458	20	517	2	455	138	—	106	—	—	757	939	1 696
3	Ilūkstes „ „	609	11	112	14	58	352	—	27	19	—	544	658	1 202
4	Aknīstes pag. (distr.)	1 627	5	10	7	176	19	—	387	1	1	1 086	1 147	2 233
5	Asares „ „	961	8	13	21	18	6	—	48	—	—	526	549	1 075
6	Bēbrenes „ „	3 153	6	102	1	8	63	—	96	1	—	1 658	1 772	3 430
7	Dēmenes „ „	802	8	558	763	8	657	—	123	37	—	1 487	1 469	2 956
8	Dvietes „ „	2 096	1	5	1	2	84	—	6	3	—	1 021	1 177	2 198
9	Gārsenes „ „	981	4	16	1	6	18	1	168	—	—	568	627	1 195
10	Kaplavas „ „	715	4	224	718	28	580	2	42	—	2	1 118	1 197	2 315
11	Kurcuma „ „	537	2	570	260	2	720	—	183	8	—	1 120	1 162	2 282
12	Lašu „ „	2 330	2	143	198	25	133	1	193	50	6	1 488	1 593	3 081
13	Laucesas „ „	1 307	13	1 340	218	5	600	2	571	5	—	1 999	2 062	4 061
14	Pilskalnes „ „	1 523	1	112	89	—	309	—	67	—	—	1 012	1 089	2 101
15	Prodes „ „	1 622	20	60	7	7	40	—	351	—	—	997	1 110	2 107

Tab. V. (Turpinājums.)

Tabl. V. (suite)

№. №	Tautības Nationalités Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Žīdi Juifs	Poli Polonais	Igaunī Estoniens	Leiši Lituanuēns	Pārējie Autres	Nezināmie Nat. inconn.	Pavisam Total général		
												Vīr. s. masc.	Siev. s. fem.	Kopā total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
16	Raudas pagasts (distr.)	438	7	100	112	1	38	—	253	2	—	457	494	951
17	Rubenes " "	2 335	—	37	2	12	15	—	14	—	1	1 176	1 240	2 416
18	Salienas " "	1 484	—	990	865	4	499	—	3	11	—	1 827	2 029	3 856
19	Silenes " "	1 301	7	1 156	504	213	51	—	9	22	—	1 559	1 704	3 263
20	Skrudalienes pag. "	1 005	20	1 435	308	16	387	—	14	16	1	1 614	1 588	3 202
21	Susejas pagasts "	1 045	2	9	4	9	2	6	131	1	—	597	612	1 209
22	Sventas " "	1 472	1	99	510	2	524	—	94	2	1	1 309	1 396	2 705
Kopā: Total		28 689	161	10 074	4 969	1 283	6 226	12	3 185	205	12	26 316	28 500	54 816
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		26 734	111	6 979	4 589	542	4 745	12	2 753	159	12	22 619	24 017	46 636
pilsētās . . dans les villes		1 955	50	3 095	380	741	1 481	—	432	46	—	3 697	4 483	8 180
Zemgalē		233 212	5 649	13 800	6 132	7 384	7 860	162	12 627	1 181	79	135 623	152 463	288 086
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		185 261	2 074	8 485	5 371	1 096	5 592	86	11 334	787	57	105 283	114 860	220 143
pilsētās . . dans les villes		47 951	3 575	5 315	761	6 288	2 268	76	1 293	394	22	30 340	37 603	67 943

Latgale

Daugavpils apriņķis (District de Daugavpils)

1	Daugavpils pils. (ville)	11 657	579	8 425	1 006	11 636	9 007	37	256	252	371	21 272	21 954	43 226
2	Krāslavas " "	706	20	529	177	1 550	1 266	1	12	19	3	1 916	2 367	4 283
3	Līvānu " "	1 948	27	137	1	1 010	73	4	4	15	—	1 476	1 743	3 219
4	Krustpils " "	1 717	28	171	58	1 149	52	3	17	18	—	1 676	1 537	3 213
5	Preiļu " "	408	4	302	12	892	112	—	3	14	—	793	954	1 747
6	Aiviekstes pag. (distr.)	1 422	—	85	59	4	3	—	—	—	6	721	858	1 579
7	Asūnes " "	6 057	2	228	112	23	114	—	7	34	11	3 106	3 482	6 588
8	Aulejas " "	3 268	2	1 590	1 134	5	258	—	2	1	2	3 092	3 270	6 362
9	Dagdas " "	4 296	21	1 064	69	668	700	—	5	16	17	3 207	3 649	6 856
10	Izvaltas " "	4 425	7	4 043	176	7	116	—	3	5	7	4 212	4 577	8 789
11	Jasmuižas " "	5 693	4	676	4	8	499	2	3	1	—	3 309	3 581	6 890
12	Kalupes " "	4 727	2	756	3	14	96	—	9	13	6	2 693	2 933	5 626
13	Kapiņu " "	6 218	15	3 163	1 284	97	1 242	—	9	36	5	5 845	6 224	12 069
14	Krāslavas " "	5 576	2	222	406	—	948	—	65	—	1	3 491	3 729	7 220
15	Krustpils " "	5 867	12	176	74	5	49	2	3	5	1	2 801	3 393	6 194
16	Līksnas " "	8 601	4	1 677	60	15	161	—	10	—	3	5 091	5 440	10 531
17	Līvānu " "	5 696	1	1 330	10	5	74	1	4	—	—	3 357	3 764	7 121
18	Naujenes " "	3 727	4	3 642	109	4	633	—	9	—	—	3 841	4 287	8 128
19	Piedrujas " "	1 066	7	119	4 354	204	616	—	8	—	10	3 118	3 266	6 384
20	Preiļu " "	6 648	6	2 178	34	7	145	5	—	—	—	4 360	4 663	9 023
21	Pustiņas " "	941	4	200	2 013	7	750	—	1	3	—	1 946	1 973	3 919
22	Rudzētu " "	2 834	—	350	3	3	106	—	1	—	—	1 579	1 718	3 297
23	Skaistās " "	2 998	2	262	1 854	16	1 378	—	219	1	—	3 270	3 460	6 730
24	Ungurmuižas pag. "	2 431	—	495	380	16	3	—	—	4	—	1 561	1 768	3 329
25	Vārkavas " "	6 056	7	1 147	1	35	185	—	4	8	1	3 592	3 852	7 444
26	Vīpes " "	1 383	3	428	3	1	3	—	4	—	—	842	983	1 825
27	Višķu " "	4 435	7	5 133	148	530	519	—	1	19	—	5 198	5 594	10 792
Kopā: Total		110 901	770	38 528	13 544	17 911	19 108	55	659	464	444	97 365	105 019	202 384
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		94 465	112	28 964	12 290	1 674	8 598	10	367	146	70	70 232	76 464	146 696
pilsētās . . dans les villes		16 436	658	9 564	1 254	16 237	10 510	45	292	318	374	27 133	28 555	55 688

Rēzeknes apriņķis (District de Rēzekne)

1	Rēzeknes pils. (ville)	4 603	84	2 977	181	3 577	1 209	9	8	31	1	6 134	6 546	12 680
2	Varakļānu " "	555	1	40	4	995	11	—	—	15	3	704	920	1 624
3	Viļēnu " "	616	—	265	18	396	53	—	1	21	—	593	777	1 370
4	Andrupenes pag. (distr.)	6 004	1	2 157	369	8	731	1	1	12	14	4 436	4 862	9 298
5	Atašienes " "	2 446	2	552	15	17	13	—	—	1	—	1 434	1 612	3 046
6	Barkavas " "	4 863	—	101	—	74	11	—	2	—	—	2 397	2 654	5 051

Tab. V. (Turpinājums.)

Tabl. V. (suite)

№. №	Tautības Nationalités Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthenes-Bl.	Žīdi Juifs	Poļi Polonais	Igauni Estoniens	Leiši Lithuaniens	Pārējie Autres	Nezināmie Nat. inconn.	Pavisam Total général		
												Vīr. s. masc.	Siev. s. fém.	Kopā total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
7	Bērzgales pag. (distr.)	6 132	1	641	82	16	93	3	1	31	1	3 298	3 703	7 001
8	Bukmuižas " "	3 421	7	1 071	1 589	8	411	—	7	6	—	3 104	3 416	6 520
9	Dricēnu " "	3 963	—	198	—	4	17	—	—	—	—	2 004	2 178	4 182
10	Gaigalavas " "	3 409	—	19	12	11	11	—	1	83	6	1 717	1 835	3 552
11	Kaunatas " "	6 794	8	2 109	81	101	502	—	2	18	—	4 599	5 016	9 615
12	Makašēnu " "	4 873	1	2 072	37	3	146	1	—	—	—	3 429	3 704	7 133
13	Maltas " "	5 226	9	2 727	13	355	605	—	5	24	6	4 282	4 688	8 970
14	Ozolmuižas " "	1 856	—	3 069	—	1	76	—	9	8	—	2 382	2 637	5 019
15	Rēznas " "	4 831	2	4 080	31	16	700	3	13	2	10	4 649	5 039	9 688
16	Ružinas " "	1 768	—	4 762	1	39	31	—	—	15	—	3 125	3 491	6 616
17	Sakstīgalas " "	3 925	1	3 040	122	—	33	2	1	15	—	3 400	3 739	7 139
18	Silajānu " "	3 768	2	4 651	11	348	507	—	2	—	1	4 409	4 881	9 290
19	Stirnienes " "	2 159	6	58	—	16	—	2	2	—	—	1 073	1 170	2 243
20	Varakļānu " "	6 664	—	807	6	24	62	—	1	11	1	3 501	4 075	7 576
21	Vidsmuižas " "	6 229	6	2 197	3	13	22	2	2	—	8	4 044	4 438	8 482
22	Viļēnu " "	5 288	3	2 579	104	10	63	1	4	21	—	3 822	4 251	8 073
Kopā: Total		89 393	134	40 172	2 679	6 032	5 307	24	62	314	51	68 536	75 632	144 168
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		83 619	49	36 890	2 476	1 064	4 034	15	53	247	47	61 105	67 389	128 494
pilsētās . . dans les villes		5 774	85	3 282	203	4 968	1 273	9	9	67	4	7 431	8 243	15 674

Ludzas apriņķis (District de Ludza)

1	Ludzas pilsēta (ville)	1 581	22	1 302	98	1 634	647	—	9	50	16	2 483	2 876	5 359
2	Kārsavas " "	527	13	294	23	865	119	—	1	1	—	834	1 009	1 843
3	Brīgu pagasts (distr.)	1 422	2	3 257	55	27	14	—	1	6	—	2 334	2 450	4 784
4	Ciblas " "	5 939	9	373	111	7	69	1	3	3	—	3 103	3 412	6 515
5	Istras " "	924	1	6 179	258	50	296	—	—	13	38	3 725	4 034	7 759
6	Kārsavas " "	8 015	6	1 228	10	52	106	4	5	7	1	4 539	4 895	9 434
7	Mērdzenes " "	7 307	—	3 460	143	9	53	—	5	—	1	5 360	5 618	10 978
8	Nautrēnu " "	5 840	4	112	48	26	5	1	2	—	4	2 900	3 142	6 042
9	Nirzas " "	4 233	—	757	165	—	33	136	—	2	4	2 600	2 730	5 330
10	Pasienes " "	884	7	2 419	2 816	458	1 814	2	16	4	7	4 047	4 380	8 427
11	Pildas " "	5 001	3	1 954	52	7	268	2	1	—	1	3 480	3 809	7 289
12	Rundēnu " "	554	—	2 382	232	8	665	—	—	11	1	1 845	2 008	3 853
13	Škaunes " "	5 549	5	479	424	88	69	1	4	15	—	3 177	3 457	6 634
14	Zvirgzdenes pag. "	4 371	6	946	351	8	277	3	—	7	11	2 905	3 075	5 980
Kopā: Total		52 147	78	25 142	4 786	3 272	4 538	14	49	121	80	43 332	46 895	90 227
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		50 039	43	23 546	4 665	773	3 772	14	39	70	64	40 015	43 010	83 025
pilsētās . . dans les villes		2 108	35	1 596	121	2 499	766	—	10	51	16	3 317	3 885	7 202

Jaunlatgales apriņķis (District de Jaunlatgale)

1	Balvu pilsēta (ville)	996	9	141	8	386	14	17	3	9	—	817	766	1 583
2	Augšpils pag. (distr.)	622	9	8 019	38	59	40	28	2	19	4	4 278	4 568	8 846
3	Baltinavas " "	9 845	2	1 973	39	207	44	37	5	37	—	5 792	6 397	12 189
4	Balvu " "	7 917	6	1 568	885	19	68	33	6	1	7	5 061	5 449	10 510
5	Bērzpils " "	6 110	2	17	6	95	5	3	1	7	—	2 855	3 391	6 246
6	Gauru " "	418	2	10 514	20	19	200	—	70	6	—	5 399	5 850	11 249
7	Kacēnu " "	1 818	1	8 421	12	1	19	48	2	9	6	5 007	5 330	10 337
8	Liepnas " "	3 800	4	343	47	21	55	122	13	—	—	2 171	2 234	4 405
9	Linavas " "	250	—	6 427	—	2	29	1	2	2	—	3 238	3 475	6 713

Tab. V. (Beigas.)

Tabl. V. (fin.)

Nē. Nē.	Tautības Nationalités Pilsētas un pagasti Villes et com. rur.	Latvieši Lettons	Vācieši Allemands	Lielkrievi Gr.-Russes	Baltkrievi Ruthènes-Bl.	Žīdi Juifs	Poļi Polonais	Igauni Estoniens	Leiši Lithuaniens	Pārējie Autres	Nezināmie Nat. inconn.	Pavisam Total général		
												Vir. s. masc.	Siev. s. fém.	Kopā total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
10	Purymalas pag. (distr.)	760	4	5 751	12	3	41	1	—	5	2	3 214	3 365	6 579
11	Rugāju " "	5 974	1	834	132	121	11	9	2	26	1	3 421	3 690	7 111
12	Tilžas " "	5 761	5	233	33	46	39	1	24	41	1	2 894	3 290	6 184
13	Viļākas " "	11 126	10	432	65	510	174	2	53	19	5	5 974	6 422	12 396
Kopā: Total		55 397	55	44 673	1 297	1 489	745	302	183	181	26	50 121	54 227	104 348
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		54 401	46	44 532	1 289	1 103	731	285	180	172	26	49 304	53 461	102 765
pilsētās . . dans les villes		996	9	141	8	386	14	17	3	9	—	817	766	1 583
Latgalē		307 838	1 037	148 515	22 306	28 704	29 698	395	953	1 080	601	259 354	281 773	541 127
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		282 524	250	133 932	20 720	4 614	17 135	324	639	635	207	220 656	240 324	460 980
pilsētās . . dans les villes		25 314	787	14 583	1 586	24 090	12 563	71	314	445	394	38 698	41 449	80 147
Latvijā		1 394 957	69 855	201 778	36 029	94 388	59 374	7 708	25 885	8 566	1 505	886 078	1 013 967	1 900 045
To starpā: uz laukiem Dont: à la campagne		962 376	11 233	148 789	28 262	7 248	24 697	4 062	15 337	3 680	459	573 057	633 086	1 206 143
pilsētās . . dans les villes		432 581	58 622	52 989	7 767	87 140	34 677	3 646	10 548	4 886	1 046	313 021	380 881	693 902

Tautība un pavalstniecība
(Nationalité et sujétion)

Tautība un pavalstniecība

Tab. VI.

Pavalstniecības <i>Sujétion</i>	Latvijas <i>Lettonne</i>			Igaunijas <i>Estonienne</i>			Lietavas <i>Lithuanienne</i>			Polijas <i>Polonaise</i>			Vācijas <i>Allemande</i>		
	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>
Tautības <i>Nationalités</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
R ī g a															
Latvieši	102 397	122 600	224 997	50	160	210	73	124	197	11	52	63	31	114	145
Vācieši	15 725	23 420	39 145	151	231	382	27	59	86	58	78	136	1 389	1 412	2 801
Lielkrievi	10 759	14 784	25 543	56	100	156	50	87	137	70	90	160	7	40	47
Baltkrievi	2 029	2 054	4 083	2	4	6	13	19	32	51	52	103	1	1	2
Žīdi	16 026	19 450	35 476	29	44	73	924	999	1 923	255	242	497	10	6	16
Poļi	5 642	8 195	13 837	4	10	14	141	220	361	518	600	1 118	2	7	9
Igauni	616	1 032	1 648	312	394	706	2	5	7	—	1	1	1	3	4
Leiši	2 018	2 510	4 528	—	—	—	873	1 024	1 897	15	20	35	—	5	5
Pārējie	334	685	1 019	3	9	12	1	5	6	3	3	6	—	7	7
Nezināmie	133	171	304	—	3	3	1	2	3	1	1	2	1	1	2
Kopā:	155 679	194 901	350 580	607	955	1 562	2 105	2 544	4 649	982	1 139	2 121	1 442	1 596	3 038
Rīgas apriņķis															
Latvieši	46 356	52 744	99 100	7	19	26	20	28	48	6	6	12	7	12	19
Vācieši	663	789	1 452	8	11	19	—	—	—	18	10	28	69	64	133
Lielkrievi	906	938	1 844	2	3	5	2	3	5	1	3	4	—	—	—
Baltkrievi	324	231	555	—	—	—	1	3	4	4	4	8	—	—	—
Žīdi	620	597	1 217	—	—	—	6	3	9	—	1	1	1	3	4
Poļi	381	438	819	—	1	1	7	6	13	48	48	96	—	—	—
Igauni	76	77	153	34	25	59	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Leiši	110	122	232	—	—	—	244	159	403	1	3	4	—	—	—
Pārējie	148	168	316	—	1	1	—	—	—	1	—	1	—	3	3
Nezināmie	36	26	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā:	49 620	56 130	105 750	51	60	111	280	203	483	79	75	154	77	82	159
Cēsu apriņķis															
Latvieši	27 150	31 451	58 601	3	5	8	2	5	7	4	7	11	—	3	3
Vācieši	168	228	396	3	5	8	—	—	—	2	—	2	14	11	25
Lielkrievi	336	221	557	1	—	1	2	—	2	1	—	1	—	—	—
Baltkrievi	119	90	209	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Žīdi	168	97	265	—	—	—	2	2	4	1	—	1	—	—	—
Poļi	92	77	169	—	—	—	2	4	6	25	16	41	—	—	—
Igauni	34	40	74	6	6	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	14	12	26	—	—	—	46	26	72	—	1	1	—	—	—
Pārējie	83	49	132	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie	6	3	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā:	28 170	32 268	60 438	13	16	29	55	37	92	33	24	57	14	14	28
Valmieras apriņķis															
Latvieši	37 416	44 243	81 659	8	27	35	6	3	9	2	7	9	—	1	1
Vācieši	148	236	384	1	1	2	—	—	—	4	3	7	9	15	24
Lielkrievi	152	139	291	4	5	9	1	1	2	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi	87	68	155	1	1	2	—	1	1	3	5	8	—	—	—
Žīdi	193	138	331	—	—	—	5	3	8	1	—	1	—	—	—
Poļi	45	58	103	—	—	—	1	3	4	16	17	33	—	—	—
Igauni	346	488	834	95	85	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	20	12	32	—	—	—	58	45	103	—	1	1	—	—	—
Pārējie	117	111	228	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1
Nezināmie	21	15	36	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Kopā:	38 545	45 508	84 053	109	119	228	71	56	127	28	33	61	10	16	26

(Nationalité et Sujétion)

Tabl. VI. (suite)

Krievijas Russe			Pārējās Autres			Nansenisti Nansenistes			Nezināmās Suj. incon.			Pavisam Total			Pavalstniecības Sujétion Tautības Nationalités
Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	

(Rīga — vīlle)

44	88	132	22	105	127	216	374	590	617	764	1 381	103 461	124 381	227 842	Lettons
32	56	88	169	252	421	267	341	608	152	286	438	17 970	26 135	44 105	Allemands
236	333	569	31	76	107	1 291	1 295	2 586	174	217	391	12 674	17 022	29 696	Gr.-Russes
25	24	49	2	2	4	212	193	405	29	38	67	2 364	2 387	4 751	Ruthènes-Bl.
219	268	487	100	69	169	1 670	1 452	3 122	235	330	565	19 468	22 860	42 328	Juifs
15	39	54	10	24	34	413	530	943	67	137	204	6 812	9 762	16 574	Polonais
8	6	14	1	3	4	17	19	36	6	17	23	963	1 480	2 443	Estoniens
5	8	13	1	1	2	113	159	272	29	36	65	3 054	3 763	6 817	Lithuaniens
18	32	50	932	613	1 545	83	62	145	13	9	22	1 387	1 425	2 812	Autres
1	2	3	9	3	12	10	8	18	101	101	202	257	292	549	Nat. incon.
603	856	1 459	1 277	1 148	2 425	4 292	4 433	8 725	1 423	1 935	3 358	168 410	209 507	377 917	Total

(District de Rīga)

1	6	7	3	13	16	57	80	137	19	27	46	46 476	52 935	99 411	Lettons
—	—	—	11	6	17	39	35	74	—	1	1	808	916	1 724	Allemands
2	1	3	—	1	1	127	64	191	7	6	13	1 047	1 019	2 066	Gr.-Russes
—	—	—	—	—	—	43	11	54	4	4	8	376	253	629	Ruthènes-Bl.
5	7	12	3	1	4	24	5	29	—	—	—	659	617	1 276	Juifs
3	1	4	—	—	—	20	19	39	4	—	4	463	513	976	Polonais
—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	111	104	215	Estoniens
—	—	—	—	—	—	7	8	15	—	—	—	362	292	654	Lithuaniens
—	1	1	29	22	51	9	3	12	2	—	2	189	198	387	Autres
—	—	—	—	—	—	5	6	11	9	3	12	50	35	85	Nat. incon.
11	16	27	46	43	89	332	232	564	45	41	86	50 541	56 882	107 423	Total

(District de Cēsis)

4	3	7	—	2	2	19	26	45	1	2	3	27 183	31 504	58 687	Lettons
—	—	—	3	2	5	11	4	15	—	—	—	201	250	451	Allemands
16	9	25	—	—	—	35	11	46	1	—	1	392	241	633	Gr.-Russes
5	—	5	—	—	—	13	5	18	—	—	—	138	95	233	Ruthènes-Bl.
1	—	1	—	—	—	5	2	7	—	—	—	177	101	278	Juifs
3	—	3	—	—	—	4	3	7	—	—	—	126	100	226	Polonais
—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	41	46	87	Estoniens
—	—	—	—	—	—	4	2	6	—	—	—	64	41	105	Lithuaniens
2	3	5	6	—	6	6	1	7	—	—	—	97	53	150	Autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	9	3	12	Nat. incon.
31	15	46	9	4	13	98	54	152	5	2	7	28 428	32 434	60 862	Total

(District de Valmiera)

2	11	13	2	4	6	17	31	48	32	52	84	37 485	44 379	81 864	Lettons
1	—	1	2	4	6	16	6	22	—	3	3	181	268	449	Allemands
14	17	31	—	—	—	51	21	72	3	3	6	225	186	411	Gr.-Russes
4	2	6	—	—	—	19	12	31	—	1	1	114	90	204	Ruthènes-Bl.
3	—	3	1	—	1	8	2	10	1	—	1	212	143	355	Juifs
—	—	—	—	—	—	3	4	7	3	—	3	68	82	150	Polonais
—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	2	3	443	575	1 018	Estoniens
—	—	—	—	—	—	3	2	5	2	—	2	83	60	143	Lithuaniens
3	—	3	4	1	5	11	1	12	1	2	3	138	115	253	Autres
1	1	2	—	—	—	1	—	1	2	1	3	26	17	43	Nat. incon.
28	31	59	9	9	18	130	79	209	45	64	109	38 975	45 915	84 890	Total

Tab. VI.

Pavalstniecības Sujétion Tautības Nationalités	Latvijas Lettonne			Igaunijas Estonienne			Lietavas Lithuanienne			Polijas Polonaise			Vācijas Allemande		
	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Valkas apriņķis															
Latvieši	32 906	37 866	70 772	77	106	183	1	3	4	2	6	8	—	3	3
Vācieši	117	197	314	4	4	8	—	—	—	1	—	1	7	5	12
Lielkrievi	1 043	1 016	2 059	87	51	138	3	—	3	4	5	9	—	—	—
Baltkrievi	205	92	297	9	—	9	2	—	2	3	1	4	—	—	—
Židi	319	289	608	6	1	7	5	4	9	4	3	7	—	—	—
Poļi	57	66	123	—	—	—	1	3	4	23	14	37	—	—	—
Igauni	1 198	1 410	2 608	133	120	253	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	11	15	26	—	—	—	62	50	112	2	1	3	—	—	—
Pārējie	90	104	194	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie	13	9	22	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Kopā:	35 959	41 064	77 023	316	282	598	75	60	135	39	30	69	7	8	15
Madonas apriņķis															
Latvieši	31 720	36 671	68 391	6	4	10	—	5	5	1	5	6	2	1	3
Vācieši	868	930	1 798	—	—	—	—	—	—	3	1	4	7	9	16
Lielkrievi	578	440	1 018	—	—	—	—	—	—	2	2	4	—	—	—
Baltkrievi	187	179	366	—	—	—	—	—	—	4	2	6	—	—	—
Židi	306	185	491	—	—	—	3	2	5	1	—	1	—	—	—
Poļi	147	125	272	—	—	—	1	1	2	23	21	44	—	—	—
Igauni	34	49	83	8	11	19	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Leiši	10	16	26	1	—	1	20	22	42	1	—	1	—	—	—
Pārējie	83	82	165	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Nezināmie	10	4	14	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Kopā:	33 943	38 681	72 624	15	15	30	24	31	55	35	33	68	9	10	19
V i d															
Latvieši	175 548	202 975	378 523	101	161	262	29	44	73	15	31	46	9	20	29
Vācieši	1 964	2 380	4 344	16	21	37	—	—	—	28	14	42	106	104	210
Lielkrievi	3 015	2 754	5 769	94	59	153	8	4	12	8	10	18	—	—	—
Baltkrievi	922	660	1 582	10	1	11	4	4	8	14	12	26	—	—	—
Židi	1 606	1 306	2 912	6	1	7	21	14	35	7	4	11	1	3	4
Poļi	722	764	1 486	—	1	1	12	17	29	135	116	251	—	—	—
Igauni	1 688	2 064	3 752	276	247	523	—	1	1	—	1	1	—	—	—
Leiši	165	177	342	1	—	1	430	302	732	4	6	10	—	—	—
Pārējie	521	514	1 035	—	1	1	—	—	—	2	1	3	1	3	4
Nezināmie	86	57	143	—	—	—	1	1	2	1	—	1	—	—	—
Kopā:	186 237	213 651	399 888	504	492	996	505	387	892	214	195	409	117	130	247
Liepājas apriņķis															
Latvieši	40 410	46 360	86 770	3	2	5	72	109	181	1	3	4	15	34	49
Vācieši	2 415	3 324	5 739	9	22	31	18	22	40	35	53	88	210	224	434
Lielkrievi	735	840	1 575	5	5	10	19	21	40	2	4	6	—	3	3
Baltkrievi	208	148	356	—	—	—	5	7	12	—	3	3	2	—	2
Židi	3 310	4 160	7 470	5	3	8	248	266	514	15	21	36	1	4	5
Poļi	906	1 227	2 133	—	—	—	45	71	116	92	90	182	—	1	1
Igauni	43	46	89	17	10	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	655	836	1 491	—	—	—	868	887	1 755	—	4	4	—	2	2
Pārējie	126	170	296	2	2	4	—	3	3	—	—	—	—	1	1
Nezināmie	13	16	29	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	—	1
Kopā:	48 821	57 127	105 948	41	44	85	1 275	1 387	2 662	145	178	323	229	269	498

Krievijas <i>Russe</i>			Pārējās <i>Autres</i>			Nansenisti <i>Nansenistes</i>			Nezināmās <i>Suj. incon.</i>			Pavisam <i>Total</i>			Pavalstniecības <i>Sujétion</i> Tautības <i>Nationalités</i>
Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	

(District de Valka)

2	5	7	—	1	1	18	40	58	117	142	259	33 123	38 172	71 295	<i>Lettons</i>
—	—	—	—	1	1	34	30	64	—	—	—	163	237	400	<i>Allemands</i>
—	—	—	—	—	—	84	37	121	14	13	27	1 235	1 122	2 357	<i>Gr.-Russes</i>
—	—	—	—	—	—	27	10	37	16	—	16	262	103	365	<i>Ruthènes-Bl.</i>
—	—	—	1	1	2	11	4	15	5	1	6	351	303	654	<i>Juifs</i>
—	—	—	—	—	—	6	2	8	2	1	3	89	86	175	<i>Polonais</i>
—	—	—	—	—	—	13	16	29	13	9	22	1 357	1 555	2 912	<i>Estoniens</i>
—	—	—	—	—	—	3	6	9	—	—	—	78	72	150	<i>Lithuaniens</i>
—	—	—	2	—	2	4	1	5	2	—	2	98	105	203	<i>Autres</i>
—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	3	5	17	12	29	<i>Nat. incon.</i>
2	5	7	3	3	6	201	146	347	171	169	340	36 773	41 767	78 540	<i>Total</i>

(District de Madona)

14	13	27	—	—	—	24	33	57	—	—	—	31 767	36 732	68 499	<i>Lettons</i>
—	1	1	—	—	—	3	2	5	—	1	1	881	944	1 825	<i>Allemands</i>
41	21	62	1	1	2	31	21	52	—	—	—	653	485	1 138	<i>Gr.-Russes</i>
12	7	19	—	—	—	14	11	25	1	—	1	218	199	417	<i>Ruthènes-Bl.</i>
—	—	—	—	—	—	8	4	12	—	—	—	318	191	509	<i>Juifs</i>
1	—	1	—	1	1	10	7	17	—	—	—	182	155	337	<i>Polonais</i>
—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	62	104	<i>Estoniens</i>
—	1	1	—	—	—	4	13	17	—	—	—	36	52	88	<i>Lithuaniens</i>
2	—	2	2	1	3	4	—	4	—	—	—	91	84	175	<i>Autres</i>
—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	10	6	16	<i>Nat. incon.</i>
70	44	114	3	3	6	98	92	190	1	1	2	34 198	38 910	73 108	<i>Total</i>

z e m e

23	38	61	5	20	25	135	210	345	169	223	392	176 034	203 722	379 756	<i>Lettons</i>
1	1	2	16	13	29	103	77	180	—	5	5	2 234	2 615	4 849	<i>Allemands</i>
73	48	121	1	2	3	328	154	482	25	22	47	3 552	3 053	6 605	<i>Gr.-Russes</i>
21	9	30	—	—	—	116	49	165	21	5	26	1 108	740	1 848	<i>Ruthènes-Bl.</i>
9	7	16	5	2	7	56	17	73	6	1	7	1 717	1 355	3 072	<i>Juifs</i>
7	1	8	—	1	1	43	35	78	9	1	10	928	936	1 864	<i>Polonais</i>
—	1	1	—	—	—	16	17	33	14	11	25	1 994	2 342	4 336	<i>Estoniens</i>
—	1	1	—	—	—	21	31	52	2	—	2	623	517	1 140	<i>Lithuaniens</i>
7	4	11	43	24	67	34	6	40	5	2	7	613	555	1 168	<i>Autres</i>
1	1	2	—	—	—	7	7	14	16	7	23	112	73	185	<i>Nat. incon.</i>
142	111	253	70	62	132	859	603	1 462	267	277	544	188 915	215 908	404 823	<i>Total</i>

(District de Liepāja)

3	16	19	6	4	10	49	56	105	1	5	6	40 560	46 589	87 149	<i>Lettons</i>
8	9	17	7	21	28	57	87	144	12	15	27	2 771	3 777	6 548	<i>Allemands</i>
24	45	69	3	8	11	108	111	219	2	6	8	898	1 043	1 941	<i>Gr.-Russes</i>
6	4	10	1	—	1	25	32	57	1	1	2	248	195	443	<i>Ruthènes-Bl.</i>
14	13	27	14	11	25	72	84	156	7	10	17	3 686	4 572	8 258	<i>Juifs</i>
6	7	13	—	5	5	75	59	134	4	3	7	1 128	1 463	2 591	<i>Polonais</i>
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	56	116	<i>Estoniens</i>
—	1	1	—	2	2	37	41	78	4	3	7	1 564	1 776	3 340	<i>Lithuaniens</i>
2	—	2	65	38	103	17	14	31	—	—	—	212	228	440	<i>Autres</i>
2	4	6	—	—	—	3	1	4	4	9	13	23	31	54	<i>Nat. incon.</i>
65	99	164	96	89	185	443	485	928	35	52	87	51 150	59 730	110 880	<i>Total</i>

Tab. VI. (Turpinājums.)

Pavalstniecības Sujétion	Latvijas Lettonne			Igaunijas Estonienne			Lietavas Lithuanienne			Polijas Polonaise			Vācijas Allemande		
	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total
Tautības Nationalités	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Latvieši	16 916	19 836	36 752	2	2	4	16	25	41	—	3	3	13	31	44
Vācieši	2 057	2 968	5 025	8	21	29	12	18	30	12	16	28	190	210	400
Lielkrievi	614	711	1 325	5	5	10	16	17	33	2	4	6	—	3	3
Baltkrievi	140	90	230	—	—	—	—	2	2	—	3	3	2	—	2
Židi	3 152	4 022	7 174	5	3	8	212	251	463	15	21	36	1	4	5
Poļi	876	1 157	2 033	—	—	—	43	70	113	87	86	173	—	1	1
Igaunji	36	38	74	17	10	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	512	657	1 169	—	—	—	226	363	589	—	4	4	—	2	2
Pārējie	88	117	205	1	2	3	—	2	2	—	—	—	—	1	1
Nezināmie	8	10	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Kopā:	24 399	29 606	54 005	38	43	81	525	748	1 273	116	137	253	207	252	459

To starpā: **Liepāja**
Dont:

Aizputes apriņķis

Latvieši	13 110	15 068	28 178	—	1	1	4	9	13	1	7	8	2	5	7
Vācieši	704	752	1 456	—	2	2	—	—	—	22	31	53	27	25	52
Lielkrievi	27	43	70	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi	27	28	55	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Židi	335	356	691	—	—	—	7	7	14	2	1	3	—	1	1
Poļi	35	35	70	—	—	—	—	1	1	15	14	29	—	—	—
Igaunji	2	4	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	34	32	66	—	—	—	61	47	108	—	—	—	—	—	—
Pārējie	26	26	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie	3	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā:	14 303	16 346	30 649	—	3	3	73	64	137	41	53	94	29	31	60

Kuldīgas apriņķis

Latvieši	21 904	25 543	47 447	1	1	2	19	21	40	—	3	3	3	9	12
Vācieši	1 309	1 514	2 823	4	2	6	1	2	3	91	89	180	32	25	57
Lielkrievi	77	117	194	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi	93	81	174	—	—	—	2	1	3	1	—	1	—	—	—
Židi	600	604	1 204	—	—	—	14	6	20	—	1	1	—	—	—
Poļi	134	103	237	—	—	—	2	2	4	15	21	36	—	—	—
Igaunji	4	9	13	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	55	82	137	—	—	—	231	173	404	1	1	2	—	—	—
Pārējie	134	141	275	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—
Nezināmie	7	10	17	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Kopā:	24 317	28 204	52 521	5	4	9	271	206	477	108	116	224	35	34	69

Ventspils apriņķis

Latvieši	21 112	24 045	45 157	3	3	6	7	10	17	3	7	10	1	7	8
Vācieši	634	807	1 441	1	2	3	—	—	—	9	5	14	61	53	114
Lielkrievi	123	149	272	—	1	1	3	1	4	1	2	3	2	2	4
Baltkrievi	68	27	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Židi	704	736	1 440	—	1	1	5	4	9	1	2	3	—	—	—
Poļi	97	78	175	—	—	—	3	2	5	10	6	16	—	—	—
Igaunji	76	53	129	32	19	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	53	34	87	—	—	—	44	19	63	—	—	—	—	1	1
Pārējie	544	621	1 165	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Nezināmie	4	3	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā:	23 415	26 553	49 968	37	26	63	62	36	98	24	22	46	64	65	129

Krievijas Russe			Pārējās Autres			Nansenisti Nansenistes			Nezināmās Suj. incon.			Pavisam Total			Pavalstniecības Sujétion Tautības Nationalités
Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	

(Liepāja — ville)

3	15	18	6	4	10	30	41	71	—	2	2	16 986	19 959	36 945	Lettons
7	9	16	4	21	25	26	54	80	8	12	20	2 324	3 329	5 653	Allemands
24	45	69	3	8	11	94	94	188	1	6	7	759	893	1 652	Gr.-Russes
1	2	3	1	—	1	24	29	53	—	—	—	168	126	294	Ruthènes-Bl.
14	13	27	14	11	25	70	84	154	7	9	16	3 490	4 418	7 908	Juifs
6	7	13	—	5	5	71	57	128	4	3	7	1 087	1 386	2 473	Polonais
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	48	101	Estoniens
—	1	1	—	2	2	26	36	62	2	3	5	766	1 068	1 834	Lithuaniens
2	—	2	62	35	97	15	13	28	—	—	—	168	170	338	Autres
2	4	6	—	—	—	1	1	2	4	9	13	16	24	40	Nat. incon.
59	96	155	90	86	176	357	409	766	26	44	70	25 817	31 421	57 238	Total

(District d'Aizpute)

3	2	5	2	2	4	10	12	22	7	6	13	13 139	15 112	28 251	Lettons
—	1	1	—	—	—	81	92	173	2	2	4	836	905	1 741	Allemands
1	—	1	—	—	—	8	8	16	—	—	—	37	51	88	Gr.-Russes
—	—	—	—	—	—	3	1	4	—	—	—	31	29	60	Ruthènes-Bl.
—	—	—	1	1	2	5	1	6	1	1	2	351	368	719	Juifs
—	—	—	—	—	—	6	2	8	1	—	1	57	52	109	Polonais
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	6	Estoniens
1	—	1	—	—	—	5	4	9	1	—	1	102	83	185	Lithuaniens
1	1	2	11	5	16	6	11	17	—	—	—	44	43	87	Autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	5	Nat. incon.
6	4	10	14	8	22	124	131	255	12	9	21	14 602	16 649	31 251	Total

(District de Kuldīga)

4	9	13	3	3	6	11	6	17	5	2	7	21 950	25 597	47 547	Lettons
18	18	36	9	9	18	68	67	135	4	11	15	1 536	1 737	3 273	Allemands
5	4	9	—	—	—	10	6	16	—	2	2	92	130	222	Gr.-Russes
—	—	—	—	—	—	3	2	5	1	—	1	100	84	184	Ruthènes-Bl.
2	1	3	3	—	3	8	4	12	1	—	1	628	616	1 244	Juifs
1	2	3	—	—	—	3	3	6	—	—	—	155	131	286	Polonais
—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	4	11	15	Estoniens
—	—	—	—	—	—	3	2	5	—	2	2	290	260	550	Lithuaniens
1	1	2	10	6	16	1	1	2	—	—	—	148	149	297	Autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	11	18	Nat. incon.
31	35	66	25	19	44	107	91	198	11	17	28	24 910	28 726	53 636	Total

(District de Ventspils)

8	11	19	1	2	3	12	12	24	23	34	57	21 170	24 131	45 301	Lettons
6	6	12	—	—	—	19	21	40	2	3	5	732	897	1 629	Allemands
10	4	14	—	—	—	11	5	16	2	1	3	152	165	317	Gr.-Russes
—	—	—	—	—	—	6	—	6	—	—	—	74	27	101	Ruthènes-Bl.
2	3	5	—	—	—	11	9	20	4	4	8	727	759	1 486	Juifs
—	—	—	—	—	—	5	3	8	1	—	1	116	89	205	Polonais
2	1	3	—	—	—	1	—	1	1	—	1	112	73	185	Estoniens
1	—	1	—	—	—	2	1	3	—	—	—	100	55	155	Lithuaniens
—	—	—	25	3	28	—	—	—	1	2	3	571	628	1 199	Autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	7	3	10	Nat. incon.
29	25	54	26	5	31	67	51	118	37	44	81	23 761	26 827	50 588	Total

Tab. VI. (Turpinājums.)

Pavalstniecības Sujétion	Latvijas Lettonne			Igaunijas Estonienne			Lietavas Lithuanienne			Polijas Polonaise			Vācijas Allemande		
	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total
Tautības Nationalités	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
To starpā: Ventspils															
<i>Dont:</i>															
Latvieši	6 321	7 822	14 143	—	1	1	4	10	14	1	2	3	—	4	4
Vācieši	403	563	966	1	2	3	—	—	—	—	1	1	42	39	81
Lielkrievi	62	118	180	—	1	1	—	—	—	—	1	1	2	2	4
Baltkrievi	34	13	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Židi	571	666	1 237	—	—	—	4	4	8	1	2	3	—	—	—
Poļi	51	62	113	—	—	—	—	1	1	3	3	6	—	—	—
Igaunī	15	13	28	3	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	41	27	68	—	—	—	13	8	21	—	—	—	—	1	1
Pārējie	50	63	113	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā:	7 549	9 347	16 896	5	6	11	21	23	44	5	9	14	44	46	90
Talsu apriņķis															
Latvieši	17 560	20 404	37 964	—	3	3	2	8	10	—	—	—	1	3	4
Vācieši	409	491	900	2	4	6	—	1	1	13	15	28	12	11	23
Lielkrievi	262	297	559	2	2	4	—	1	1	1	1	2	—	—	—
Baltkrievi	99	90	189	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—
Židi	532	615	1 147	—	—	—	6	3	9	11	7	18	—	—	—
Poļi	79	73	152	—	—	—	—	1	1	10	18	28	—	—	—
Igaunī	17	22	39	5	4	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	23	19	42	—	—	—	42	30	72	—	—	—	—	—	—
Pārējie	141	153	294	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie	1	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā:	19 123	22 167	41 290	9	13	22	50	44	94	36	42	78	13	14	27
K u r															
Latvieši	114 096	131 420	245 516	7	10	17	104	157	261	5	20	25	22	58	80
Vācieši	5 471	6 888	12 359	16	32	48	19	25	44	170	193	363	342	338	680
Lielkrievi	1 224	1 446	2 670	7	8	15	23	24	47	4	7	11	2	5	7
Baltkrievi	495	374	869	—	—	—	7	8	15	3	4	7	2	—	2
Židi	5 481	6 471	11 952	5	4	9	280	286	566	29	32	61	1	5	6
Poļi	1 251	1 516	2 767	—	—	—	50	77	127	142	149	291	—	1	1
Igaunī	142	134	276	54	34	88	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	820	1 003	1 823	—	—	—	1 246	1 156	2 402	1	5	6	—	3	3
Pārējie	971	1 111	2 082	3	2	5	2	3	5	—	—	—	—	3	3
Nezināmie	28	34	62	—	—	—	—	1	1	—	1	1	1	—	1
Kopā:	129 979	150 397	280 376	92	90	182	1 731	1 737	3 468	354	411	765	370	413	783
Tukuma apriņķis															
Latvieši	18 373	20 980	39 353	—	1	1	6	8	14	—	1	1	—	1	1
Vācieši	660	784	1 444	—	—	—	—	—	—	19	23	42	9	13	22
Lielkrievi	160	149	309	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi	109	89	198	—	—	—	2	—	2	—	2	2	—	—	—
Židi	465	518	983	—	1	1	8	3	11	4	1	5	—	—	—
Poļi	117	117	234	—	—	—	1	4	5	7	6	13	—	—	—
Igaunī	4	11	15	1	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	47	30	77	—	—	—	82	48	130	—	—	—	—	—	—
Pārējie	97	118	215	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Nezināmie	2	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā:	20 034	22 799	42 833	1	5	6	99	67	166	30	33	63	9	14	23

Tabl. VI. (suite)

Krievijas Russe			Pārējās Autres			Nansenisti Nansenistes			Nezināmās Suj. incon.			Pavisam Total			Pavalstniecības Sujétion Tautības Nationalités
Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	

(Ventspils — ville)

3	6	9	—	2	2	8	9	17	20	31	51	6 357	7 887	14 244	Lettons
6	5	11	—	—	—	8	7	15	2	2	4	462	619	1 081	Allemands
10	4	14	—	—	—	4	2	6	2	1	3	80	129	209	Gr.-Russes
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	13	47	Ruthènes-Bl.
1	3	4	—	—	—	9	8	17	2	4	6	588	687	1 275	Juifs
—	—	—	—	—	—	5	2	7	1	—	1	60	68	128	Polonais
2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	16	36	Estoniens
1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	36	91	Lithuaniens
—	—	—	21	2	23	—	—	—	1	2	3	73	67	140	Autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	—	2	Nat. incon.
23	19	42	21	4	25	34	28	62	29	40	69	7 731	9 522	17 253	Total

(District de Talsi)

5	2	7	2	10	12	9	17	26	20	15	35	17 599	20 462	38 061	Lettons
—	—	—	4	4	8	25	31	56	1	1	2	466	558	1 024	Allemands
1	—	1	—	—	—	15	7	22	2	3	5	283	311	594	Gr.-Russes
—	—	—	—	—	—	7	4	11	1	1	2	108	96	204	Ruthènes-Bl.
1	—	1	1	—	1	13	4	17	—	—	—	564	629	1 193	Juifs
—	—	—	—	—	—	6	—	6	—	—	—	95	92	187	Polonais
—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1	24	26	50	Estoniens
—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	1	1	67	51	118	Lithuaniens
—	—	—	2	3	5	2	—	2	1	—	1	146	156	302	Autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	4	Nat. incon.
7	2	9	9	17	26	80	64	144	26	21	47	19 353	22 384	41 737	Total

z e m e

23	40	63	14	21	35	91	103	194	56	62	118	114 418	131 891	246 309	Lettons
32	34	66	20	34	54	250	298	548	21	32	53	6 341	7 874	14 215	Allemands
41	53	94	3	8	11	152	137	289	6	12	18	1 462	1 700	3 162	Gr.-Russes
6	4	10	1	—	1	44	39	83	3	2	5	561	431	992	Ruthènes-Bl.
19	17	36	19	12	31	109	102	211	13	15	28	5 956	6 944	12 900	Juifs
7	9	16	—	5	5	95	67	162	6	3	9	1 551	1 827	3 378	Polonais
2	1	3	—	1	1	2	—	2	2	—	2	202	170	372	Estoniens
2	1	3	—	2	2	49	49	98	5	6	11	2 123	2 225	4 348	Lithuaniens
4	2	6	113	55	168	26	26	52	2	2	4	1 121	1 204	2 325	Autres
2	4	6	—	—	—	3	1	4	7	9	16	41	50	91	Nat. incon.
138	165	303	170	138	308	821	822	1 643	121	143	264	133 776	154 316	288 092	Total

(District de Tukums)

—	3	3	3	8	11	20	29	49	1	3	4	18 403	21 034	39 437	Lettons
1	3	4	1	—	1	52	57	109	—	1	1	742	881	1 623	Allemands
6	3	9	—	—	—	26	17	43	—	—	—	192	172	364	Gr.-Russes
—	—	—	—	—	—	26	9	35	1	—	1	138	100	238	Ruthènes-Bl.
—	—	—	2	1	3	11	9	20	—	1	1	490	534	1 024	Juifs
2	4	6	—	—	—	8	2	10	—	—	—	135	133	268	Polonais
—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	7	14	21	Estoniens
—	—	—	—	—	—	7	4	11	1	—	1	137	82	219	Lithuaniens
—	—	—	2	2	4	6	—	6	—	—	—	105	121	226	Autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	3	3	6	Nat. incon.
9	13	22	9	11	20	157	127	284	4	5	9	20 352	23 074	43 426	Total

Tab. VI. (Turpinājums.)

Pavalstniecības Sujétion Tautības Nationalités	Latvijas Lettonne			Igaunijas Estonienne			Lietavas Lithuanienne			Polijas Polonaise			Vācijas Allemande		
	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.*	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Jelgavas apriņķis															
Latvieši	39 358	45 649	85 007	1	8	9	122	198	320	2	10	12	3	11	14
Vācieši	1 112	1 869	2 981	2	6	8	11	13	24	9	8	17	76	86	162
Lielkrievi	698	771	1 469	5	3	8	17	15	32	3	—	3	1	1	2
Baltkrievi	280	217	497	—	—	—	3	2	5	1	1	2	—	1	1
Žīdi	986	1 113	2 099	1	2	3	54	38	92	4	4	8	—	—	—
Poļi	293	413	706	—	—	—	10	18	28	25	18	43	—	—	—
Igauni	30	49	79	7	12	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	767	840	1 607	—	—	—	1 248	1 148	2 396	—	—	—	—	1	1
Pārējie	169	203	372	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—
Nezināmie	14	10	24	—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—
Kopā:	43 707	51 134	94 841	16	31	47	1 466	1 433	2 899	45	42	87	80	100	180
To starpā: Jelgava Dont:															
Latvieši	11 528	13 983	25 511	1	6	7	17	31	48	1	2	3	1	6	7
Vācieši	830	1 525	2 355	1	6	7	6	9	15	3	5	8	61	68	129
Lielkrievi	514	564	1 078	5	3	8	3	3	6	—	—	—	—	1	1
Baltkrievi	136	104	240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Žīdi	858	1 010	1 868	—	2	2	23	24	47	1	1	2	—	—	—
Poļi	178	254	432	—	—	—	7	9	16	11	5	16	—	—	—
Igauni	10	29	39	3	5	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	212	230	442	—	—	—	69	73	142	—	—	—	—	1	1
Pārējie	54	78	132	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie	5	2	7	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Kopā:	14 325	17 779	32 104	10	22	32	125	149	274	17	13	30	62	77	139
Bauskas apriņķis															
Latvieši	18 555	20 729	39 284	1	1	2	132	182	314	—	3	3	1	3	4
Vācieši	126	183	309	—	—	—	—	2	2	3	2	5	13	8	21
Lielkrievi	89	105	194	—	—	—	2	6	8	5	2	7	—	—	—
Baltkrievi	38	26	64	—	—	—	1	—	1	4	1	5	—	—	—
Žīdi	466	499	965	—	—	—	19	18	37	1	3	4	—	—	—
Poļi	64	53	117	—	—	—	7	6	13	6	2	8	—	—	—
Igauni	3	2	5	7	5	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	262	368	630	—	—	—	939	951	1 890	—	—	—	—	—	—
Pārējie	91	114	205	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Nezināmie	6	6	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā:	19 700	22 085	41 785	8	6	14	1 100	1 166	2 266	19	13	32	14	11	25
Jēkabpils apriņķis															
Latvieši	18 794	20 828	39 622	1	—	1	28	63	91	7	10	17	—	2	2
Vācieši	67	111	178	—	—	—	3	2	5	—	—	—	3	2	5
Lielkrievi	751	664	1 415	—	—	—	38	16	54	—	—	—	—	—	—
Baltkrievi	179	89	268	—	—	—	7	3	10	1	2	3	—	—	—
Žīdi	825	893	1 718	—	—	—	28	9	37	1	—	1	—	—	—
Poļi	173	178	351	—	—	—	7	4	11	12	11	23	—	—	—
Igauni	3	8	11	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	415	546	961	—	—	—	820	735	1 555	—	1	1	—	—	—
Pārējie	26	34	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie	5	4	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā:	21 238	23 355	44 593	1	3	4	931	832	1 763	21	24	45	3	4	7

Tabl. VI. (suite)

Krievijas Russe			Pārējās Autres			Nansenisti Nansenistes			Nezināmās Suj. incon.			Pavisam Total			Pavalstniecības Sujétion Tautības Nationalités
Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	

(District de Jelgava)

14	23	37	4	8	12	75	82	157	13	18	31	39 592	46 007	85 599	Lettons
4	4	8	5	7	12	24	48	72	13	14	27	1 256	2 055	3 311	Allemands
12	11	23	—	1	1	45	37	82	2	3	5	783	842	1 625	Gr.-Russes
4	4	8	—	1	1	21	15	36	—	1	1	309	242	551	Ruthènes-Bl.
1	2	3	1	—	1	38	20	58	2	4	6	1 087	1 183	2 270	Juifs
1	4	5	—	1	1	13	19	32	2	3	5	344	476	820	Polonais
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	61	98	Estoniens
2	1	3	—	—	—	36	65	101	2	3	5	2 055	2 058	4 113	Lithuaniens
2	3	5	26	26	52	13	8	21	—	1	1	210	243	453	Autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	5	9	20	15	35	Nat. incon.
40	52	92	36	44	80	265	294	559	38	52	90	45 693	53 182	98 875	Total

(Jelgava — ville)

5	8	13	2	4	6	29	45	74	12	14	26	11 596	14 099	25 695	Lettons
2	3	5	3	5	8	4	15	19	9	12	21	919	1 648	2 567	Allemands
8	8	16	—	1	1	25	22	47	2	2	4	557	604	1 161	Gr.-Russes
3	2	5	—	—	—	12	9	21	—	1	1	151	117	268	Ruthènes-Bl.
1	2	3	1	—	1	31	17	48	2	4	6	917	1 060	1 977	Juifs
—	2	2	—	1	1	7	16	23	2	3	5	205	290	495	Polonais
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	34	47	Estoniens
1	—	1	—	—	—	14	29	43	—	—	—	296	333	629	Lithuaniens
2	2	4	21	24	45	8	3	11	—	1	1	85	108	193	Autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	8	10	6	16	Nat. incon.
22	27	49	27	35	62	130	156	286	31	41	72	14 749	18 299	33 048	Total

(District de Bauska)

2	2	4	2	1	3	17	21	38	25	36	61	18 735	20 978	39 713	Lettons
—	1	1	3	—	3	5	10	15	1	1	2	151	207	358	Allemands
2	2	4	—	—	—	12	5	17	2	1	3	112	121	233	Gr.-Russes
1	1	2	—	—	—	5	2	7	2	2	4	51	32	83	Ruthènes-Bl.
3	—	3	1	—	1	5	10	15	—	1	1	495	531	1 026	Juifs
—	—	—	—	—	—	3	1	4	3	2	5	83	64	147	Polonais
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	7	17	Estoniens
1	—	1	—	—	—	12	15	27	3	3	6	1 217	1 337	2 554	Lithuaniens
—	—	—	1	1	2	3	1	4	—	1	1	95	118	213	Autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	7	6	13	Nat. incon.
9	6	15	7	2	9	62	65	127	37	47	84	20 956	23 401	44 357	Total

(District de Jēkabpils)

4	5	9	—	1	1	18	13	31	—	—	—	18 852	20 922	39 774	Lettons
3	4	7	—	—	—	1	—	1	—	—	—	77	119	196	Allemands
1	3	4	—	—	—	16	15	31	—	—	—	806	698	1 504	Gr.-Russes
—	—	—	—	—	—	6	2	8	—	2	2	193	98	291	Ruthènes-Bl.
1	—	1	—	—	—	15	7	22	2	—	2	872	909	1 781	Juifs
—	—	—	—	—	—	7	7	14	—	—	—	199	200	399	Polonais
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	11	14	Estoniens
4	4	8	—	1	1	15	13	28	1	1	2	1 255	1 301	2 556	Lithuaniens
1	—	1	13	8	21	—	1	1	1	—	1	41	43	84	Autres
—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	1	3	8	5	13	Nat. incon.
14	16	30	13	10	23	79	58	137	6	4	10	22 306	24 306	46 612	Total

Tab. VI. (Turpinājums.)

Pavalstniecības Sujétion	Latvijas Lettonne			Igaunijas Estonienne			Lietavas Lithuanienne			Polijas Polonaise			Vācijas Allemande		
	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total
Tautības Nationalités	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Iļukstes apriņķis															
Latvieši	13 718	14 813	28 531	—	1	1	38	37	75	4	11	15	—	—	—
Vācieši	65	75	140	—	—	—	—	1	1	6	3	9	1	5	6
Lielkrievi	4 796	5 065	9 861	—	—	—	34	41	75	27	11	38	—	—	—
Baltkrievi	2 372	2 517	4 889	1	1	2	8	1	9	22	26	48	—	—	—
Žīdi	573	649	1 222	—	—	—	8	9	17	1	2	3	—	—	—
Poļi	2 824	3 193	6 017	—	—	—	8	7	15	68	74	142	—	—	—
Igauni	7	5	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	1 242	1 404	2 646	—	—	—	248	253	501	—	3	3	—	—	—
Pārējie	82	106	188	—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—
Nezināmie	3	6	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā:	25 682	27 833	53 515	1	2	3	345	349	694	129	130	259	1	5	6

Z e m															
Latvieši	108 798	122 999	231 797	3	11	14	326	488	814	13	35	48	4	17	21
Vācieši	2 030	3 022	5 052	2	6	8	14	18	32	37	36	73	102	114	216
Lielkrievi	6 494	6 754	13 248	5	3	8	91	81	172	35	13	48	1	1	2
Baltkrievi	2 978	2 938	5 916	1	1	2	21	6	27	28	32	60	—	1	1
Žīdi	3 315	3 672	6 987	1	3	4	117	77	194	11	10	21	—	—	—
Poļi	3 471	3 954	7 425	—	—	—	33	39	72	118	111	229	—	—	—
Igauni	47	75	122	15	23	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	2 733	3 188	5 921	—	—	—	3 337	3 135	6 472	—	4	4	—	1	1
Pārējie	465	575	1 040	—	—	—	1	3	4	1	1	2	—	—	—
Nezināmie	30	29	59	—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—
Kopā:	130 361	147 206	277 567	27	47	74	3 941	3 847	7 788	244	242	486	107	134	241

Daugavpils apriņķis															
Latvieši	53 936	56 410	110 346	2	3	5	6	8	14	13	27	40	1	—	1
Vācieši	326	383	709	—	3	3	—	1	1	3	5	8	13	12	25
Lielkrievi	18 159	19 670	37 829	1	1	2	9	13	22	39	32	71	4	4	8
Baltkrievi	6 595	6 754	13 349	—	—	—	4	3	7	12	18	30	—	—	—
Žīdi	7 613	8 942	16 555	—	—	—	60	82	142	148	133	281	1	1	2
Poļi	8 135	10 030	18 165	—	2	2	17	22	39	212	235	447	—	—	—
Igauni	13	33	46	4	4	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	254	293	547	—	—	—	39	34	73	4	1	5	—	—	—
Pārējie	203	223	426	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie	213	197	410	—	—	—	—	—	—	3	1	4	—	1	1
Kopā:	95 447	102 935	198 382	7	13	20	135	163	298	434	452	886	19	18	37

To starpā: **Daugavpils**
Dont:

Latvieši	6 758	4 687	11 445	2	2	4	—	1	1	3	5	8	—	—	—
Vācieši	252	295	547	—	2	2	—	1	1	3	5	8	5	4	9
Lielkrievi	3 727	4 200	7 927	—	1	1	5	6	11	24	17	41	—	—	—
Baltkrievi	506	425	931	—	—	—	2	3	5	2	7	9	—	—	—
Žīdi	4 741	5 668	10 409	—	—	—	54	77	131	122	113	235	1	1	2
Poļi	3 563	4 772	8 335	—	2	2	11	19	30	122	144	266	—	—	—
Igauni	11	20	31	2	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	95	99	194	—	—	—	16	19	35	—	—	—	—	—	—
Pārējie	115	120	235	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie	180	158	338	—	—	—	—	—	—	3	1	4	—	1	1
Kopā	19 948	20 444	40 392	4	10	14	88	126	214	279	292	571	6	6	12

Tabl. VI. (suite)

Krievijas Russe			Pārējās Autres			Nansenisti Nansenistes			Nezināmās Suj. incon.			Pavisam Total			Pavalstniecības Sujétion Tautības Nationalités
Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	

(District d'Ilūkste)

—	—	—	—	1	1	28	23	51	6	9	15	13 794	14 895	28 689	Lettons
—	—	—	—	1	1	1	3	4	—	—	—	73	88	161	Allemands
—	3	3	—	—	—	48	45	93	1	3	4	4 906	5 168	10 074	Gr.-Russes
1	1	2	—	—	—	10	6	16	2	1	3	2 416	2 553	4 969	Ruthènes-Bl.
—	—	—	—	—	—	13	8	21	8	12	20	603	680	1 283	Juifs
—	1	1	—	—	—	20	29	49	—	2	2	2 920	3 306	6 226	Polonais
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	5	12	Estoniens
—	—	—	—	—	—	9	15	24	3	8	11	1 502	1 683	3 185	Lithuaniens
1	5	6	3	1	4	1	2	3	1	1	2	90	115	205	Autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	5	7	12	Nat. incon.
2	10	12	3	3	6	130	131	261	23	37	60	26 316	28 500	54 816	Total

g a l e

20	33	53	9	19	28	158	168	326	45	66	111	109 376	123 836	233 212	Lettons
8	12	20	9	8	17	83	118	201	14	16	30	2 299	3 350	5 649	Allemands
21	22	43	—	1	1	147	119	266	5	7	12	6 799	7 001	13 800	Gr.-Russes
6	6	12	—	1	1	68	34	102	5	6	11	3 107	3 025	6 132	Ruthènes-Bl.
5	2	7	4	1	5	82	54	136	12	18	30	3 547	3 837	7 384	Juifs
3	9	12	—	1	1	51	58	109	5	7	12	3 681	4 179	7 860	Polonais
—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	64	98	162	Estoniens
7	5	12	—	1	1	79	112	191	10	15	25	6 166	6 461	12 627	Lithuaniens
4	8	12	45	38	83	23	12	35	2	3	5	541	640	1 181	Autres
—	—	—	—	—	—	1	—	1	10	7	17	43	36	79	Nat. incon.
74	97	171	68	70	138	693	675	1 368	108	145	253	135 623	152 463	288 086	Total

(District de Daugavpils)

3	1	4	1	2	3	42	62	104	197	187	384	54 201	56 700	110 901	Lettons
—	—	—	—	5	5	6	7	13	2	4	6	350	420	770	Allemands
6	5	11	—	—	—	196	220	416	77	92	169	18 491	20 037	38 528	Gr.-Russes
2	1	3	—	—	—	68	58	126	10	19	29	6 691	6 853	13 544	Ruthènes-Bl.
8	5	13	4	6	10	313	303	616	134	158	292	8 281	9 630	17 911	Juifs
1	2	3	—	3	3	118	145	263	83	103	186	8 566	10 542	19 108	Polonais
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	17	38	55	Estoniens
—	—	—	—	—	—	10	11	21	3	10	13	310	349	659	Lithuaniens
1	1	2	5	7	12	15	6	21	1	2	3	225	239	464	Autres
—	—	—	—	—	—	2	—	2	15	12	27	233	211	444	Nat. incon.
21	15	36	10	23	33	770	812	1 582	522	588	1 110	97 365	105 019	202 384	Total

(Daugavpils — ville)

—	—	—	—	2	2	12	17	29	86	82	168	6 861	4 796	11 657	Lettons
—	—	—	—	—	—	3	4	7	1	4	5	264	315	579	Allemands
3	3	6	—	—	—	139	163	302	56	81	137	3 954	4 471	8 425	Gr.-Russes
—	1	1	—	—	—	28	18	46	4	10	14	542	464	1 006	Ruthènes-Bl.
8	4	12	1	2	3	287	287	574	123	147	270	5 337	6 299	11 636	Juifs
—	2	2	—	3	3	91	111	202	71	96	167	3 858	5 149	9 007	Polonais
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	13	24	37	Estoniens
—	—	—	—	—	—	7	9	16	2	9	11	120	136	256	Lithuaniens
—	1	1	2	2	4	6	3	9	1	2	3	124	128	252	Autres
—	—	—	—	—	—	1	—	1	15	12	27	199	172	371	Nat. incon.
11	11	22	3	9	12	574	612	1 186	359	444	803	21 272	21 954	43 226	Total

Tab. VI. (Turpinājums.)

Pavalstniecības Sujétion	Latvijas Lettonne			Igaunijas Estonienne			Lietavas Lithuanienne			Polijas Polonaise			Vācijas Allemande		
	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total
Tautības Nationalités	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Rēzeknes apriņķis															
Latvieši	42 769	46 551	89 320	1	2	3	—	3	3	4	8	12	—	—	—
Vācieši	55	74	129	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Lielkrievi	18 811	21 189	40 000	6	5	11	2	5	7	4	2	6	—	—	—
Baltkrievi	1 306	1 352	2 658	—	—	—	—	—	—	—	6	6	—	—	—
Židi	2 699	3 183	5 882	2	1	3	14	18	32	10	8	18	—	—	—
Poļi	2 420	2 789	5 209	—	—	—	2	2	4	44	27	71	—	—	—
Igauni	6	14	20	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	28	22	50	—	—	—	5	7	12	—	—	—	—	—	—
Pārējie	143	169	312	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie	26	8	34	—	—	—	—	—	—	3	1	4	—	—	—
Kopā:	68 263	75 351	143 614	10	13	23	23	35	58	65	52	117	—	2	2
To starpā: Rēzekne Dont:															
Latvieši	2 468	2 116	4 584	—	—	—	—	—	—	1	4	5	—	—	—
Vācieši	37	46	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lielkrievi	1 324	1 569	2 893	—	2	2	—	1	1	2	2	4	—	—	—
Baltkrievi	83	88	171	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—
Židi	1 576	1 901	3 477	1	1	2	11	15	26	6	6	12	—	—	—
Poļi	502	668	1 170	—	—	—	2	1	3	17	12	29	—	—	—
Igauni	3	5	8	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	5	3	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pārējie	14	17	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā:	6 012	6 414	12 426	1	4	5	13	17	30	26	26	52	—	—	—
Ludzas apriņķis															
Latvieši	25 229	26 854	52 083	1	—	1	3	4	7	1	3	4	—	—	—
Vācieši	34	41	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lielkrievi	11 882	12 895	24 777	3	2	5	1	5	6	1	2	3	—	—	—
Baltkrievi	2 249	2 521	4 770	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—
Židi	1 470	1 736	3 206	—	—	—	3	1	4	1	4	5	—	—	—
Poļi	2 082	2 390	4 472	—	—	—	8	5	13	14	20	34	—	—	—
Igauni	6	8	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	15	16	31	—	—	—	8	10	18	—	—	—	—	—	—
Pārējie	51	66	117	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nezināmie	31	44	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā:	43 049	46 571	89 620	4	2	6	23	25	48	18	30	48	—	—	—
Jaunlatgales apriņķis															
Latvieši	26 516	28 819	55 335	3	10	13	1	1	2	3	3	6	—	1	1
Vācieši	26	25	51	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	2	3
Lielkrievi	21 269	23 093	44 362	5	4	9	—	2	2	—	1	1	—	2	2
Baltkrievi	625	647	1 272	—	—	—	—	—	—	2	4	6	1	—	1
Židi	771	703	1 474	—	—	—	—	—	—	2	2	4	—	—	—
Poļi	319	386	705	—	—	—	1	3	4	12	13	25	—	—	—
Igauni	147	141	288	11	3	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	91	77	168	—	—	—	6	5	11	—	—	—	—	—	—
Pārējie	88	84	172	—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	—	—
Nezināmie	13	10	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopā:	49 865	53 985	103 850	19	18	37	8	11	19	21	24	45	2	5	7

Tabl. VI. (suite)

Krievijas Russe			Pārējās Autres			Nansenisti Nansenistes			Nezināmās Suj. incon.			Pavisam Total			Pavalstniecības Sujētān Tautības Nationalités
Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	

(District de Rēzekne)

3	3	6	—	1	1	18	27	45	2	1	3	42 797	46 596	89 393	Lettons
—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	56	78	134	Allemands
15	8	23	—	1	1	57	57	114	3	7	10	18 898	21 274	40 172	Gr.-Russes
—	—	—	—	—	—	6	9	15	—	—	—	1 312	1 367	2 679	Ruthènes-Bl.
3	3	6	3	2	5	40	44	84	1	1	2	2 772	3 260	6 032	Juifs
1	—	1	2	2	4	11	7	18	—	—	—	2 480	2 827	5 307	Polonais
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	18	24	Estoniens
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	29	62	Lithuaniens
—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—	145	169	314	Autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	5	13	37	14	51	Nat. incon.
22	14	36	6	6	12	133	145	278	14	14	28	68 536	75 632	144 168	Total

(Rēzekne — ville)

1	1	2	—	1	1	2	9	11	—	—	—	2 472	2 131	4 603	Lettons
—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	37	47	84	Allemands
11	8	19	—	—	—	27	27	54	1	3	4	1 365	1 612	2 977	Gr.-Russes
—	—	—	—	—	—	2	6	8	—	—	—	85	96	181	Ruthènes-Bl.
3	3	6	3	2	5	27	20	47	1	1	2	1 628	1 949	3 577	Juifs
1	—	1	—	—	—	3	3	6	—	—	—	525	684	1 209	Polonais
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6	9	Estoniens
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	3	8	Lithuaniens
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	17	31	Autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	Nat. incon.
16	12	28	3	3	6	61	66	127	2	4	6	6 134	6 546	12 680	Total

(District de Ludza)

8	7	15	—	—	—	8	12	20	6	11	17	25 256	26 891	52 147	Lettons
—	—	—	1	1	2	—	—	—	1	—	1	36	42	78	Allemands
34	36	70	5	6	11	123	123	246	8	16	24	12 057	13 085	25 142	Gr.-Russes
2	1	3	—	—	—	5	6	11	—	—	—	2 257	2 529	4 786	Ruthènes-Bl.
4	6	10	—	—	—	19	21	40	4	3	7	1 501	1 771	3 272	Juifs
—	3	3	1	1	2	4	8	12	—	2	2	2 109	2 429	4 538	Polonais
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	8	14	Estoniens
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	26	49	Lithuaniens
—	—	—	1	2	3	1	—	1	—	—	—	53	68	121	Autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	5	34	46	80	Nat. incon.
48	53	101	8	10	18	160	170	330	22	34	56	43 332	46 895	90 227	Total

(District de Jaunlatgale)

—	3	3	—	—	—	6	12	18	8	11	19	26 537	28 860	55 397	Lettons
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	28	55	Allemands
34	15	49	—	—	—	112	82	194	24	30	54	21 444	23 229	44 673	Gr.-Russes
—	—	—	—	—	—	7	10	17	—	1	1	635	662	1 297	Ruthènes-Bl.
1	—	1	—	—	—	4	5	9	—	1	1	778	711	1 489	Juifs
—	—	—	—	—	—	3	6	9	1	1	2	336	409	745	Polonais
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	158	144	302	Estoniens
—	—	—	—	—	—	1	3	4	—	—	—	98	85	183	Lithuaniens
—	2	2	—	—	—	3	1	4	—	—	—	93	88	181	Autres
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	15	11	26	Nat. incon.
35	20	55	—	—	—	136	119	255	35	45	80	50 121	54 227	104 348	Total

Tab. VI. (Beigas.)

Pavalstniecības Sujétion	Latvijas Lettonne			Igaunijas Estonienne			Lietavas Lithuanienne			Polijas Polonaise			Vācijas Allemande		
	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total	Vir. s. m.	Siev. s. f.	Kopā total
Tautības Nationalités	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Latvieši	148 450	158 634	307 084	7	15	22	10	16	26	21	41	62	1	1	2
Vācieši	441	523	964	1	5	6	—	1	1	3	5	8	14	16	30
Lielkrievi	70 121	76 847	146 968	15	12	27	12	25	37	44	37	81	4	6	10
Baltkrievi	10 775	11 274	22 049	—	—	—	4	3	7	15	29	44	1	—	1
Žīdi	12 553	14 564	27 117	2	1	3	77	101	178	161	147	308	1	1	2
Polji	12 956	15 595	28 551	—	2	2	28	32	60	282	295	577	—	—	—
Igauņi	172	196	368	15	11	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leiši	388	408	796	—	—	—	58	56	114	4	1	5	—	—	—
Pārējie	485	542	1 027	—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	—	—
Nezināmie	283	259	542	—	—	—	—	—	—	6	2	8	—	1	1
Kopā:	256 624	278 842	535 466	40	46	86	189	234	423	538	558	1 096	21	25	46

L a t

L a t v i j a

Latvieši	649 289	738 628	1 387 917	168	357	525	542	829	1 371	65	179	244	67	210	277
Vācieši	25 631	36 233	61 864	186	295	481	60	103	163	296	326	622	1 953	1 984	3 937
Lielkrievi	91 613	102 585	194 198	177	182	359	184	221	405	161	157	318	14	52	66
Baltkrievi	17 199	17 300	34 499	13	6	19	49	40	89	111	129	240	4	2	6
Žīdi	38 981	45 463	84 444	43	53	96	1 419	1 477	2 896	463	435	898	13	15	28
Polji	24 042	30 024	54 066	4	13	17	264	385	649	1 195	1 271	2 466	2	8	10
Igauņi	2 665	3 501	6 166	672	709	1 381	2	6	8	—	2	2	1	3	4
Leiši	6 124	7 286	13 410	1	—	1	5 944	5 673	11 617	24	36	60	—	9	9
Pārējie	2 776	3 427	6 203	6	12	18	4	11	15	8	6	14	1	13	14
Nezināmie.	560	550	1 110	—	3	3	3	4	7	9	4	13	2	2	4
Kopā:	858 880	984 997	1 843 877	1 270	1 630	2 900	8 471	8 749	17 220	2 332	2 545	4 877	2 057	2 298	4 355

Krievijas <i>Russe</i>			Pārējās <i>Autres</i>			Nansenisti <i>Nansenistes</i>			Nezināmās <i>Suj. incon.</i>			Pavisam <i>Total</i>			Pavalstniecības <i>Sujétion</i> Tautības <i>Nationalités</i>
Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>f. s.</i>	Kopā <i>total</i>	Vir. <i>s. m.</i>	Siev. <i>s. f.</i>	Kodā <i>total</i>	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	

g a l e

14	14	28	1	3	4	74	113	187	213	210	423	148 791	159 047	307 838	<i>Lettons</i>
—	—	—	1	6	7	6	8	14	3	4	7	469	568	1 037	<i>Allemands</i>
89	64	153	5	7	12	488	482	970	112	145	257	70 890	77 625	148 515	<i>Gr.-Russes</i>
4	2	6	—	—	—	86	83	169	10	20	30	10 895	11 411	22 306	<i>Ruthènes-Bl.</i>
16	14	30	7	8	15	376	373	749	139	163	302	13 332	15 372	28 704	<i>Juifs</i>
2	5	7	3	6	9	136	166	302	84	106	190	13 491	16 207	29 698	<i>Polonais</i>
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	187	208	395	<i>Estoniens</i>
—	—	—	—	—	—	11	14	25	3	10	13	464	489	953	<i>Lithuaniens</i>
1	3	4	7	9	16	20	7	27	1	2	3	516	564	1 080	<i>Autres</i>
—	—	—	—	—	—	2	—	2	28	20	48	319	282	601	<i>Nat. incon.</i>
126	102	228	24	39	63	1 199	1 246	2 445	593	681	1 274	259 354	281 773	541 127	<i>Total</i>

(L e t t o n i e)

124	213	337	51	168	219	674	968	1 642	1 100	1 325	2 425	652 080	742 877	1 394 957	<i>Lettons</i>
73	103	176	215	313	528	709	842	1 551	190	343	533	29 313	40 542	69 855	<i>Allemands</i>
460	520	980	40	94	134	2 406	2 187	4 593	322	403	725	95 377	106 401	201 778	<i>Gr.-Russes</i>
62	45	107	3	3	6	526	398	924	68	71	139	18 035	17 994	36 029	<i>Ruthènes-Bl.</i>
268	308	576	135	92	227	2 293	1 998	4 291	405	527	932	44 020	50 368	94 388	<i>Juifs</i>
34	63	97	13	37	50	738	856	1 594	171	254	425	26 463	32 911	59 374	<i>Polonais</i>
10	8	18	2	4	6	36	36	72	22	29	51	3 410	4 298	7 708	<i>Estoniens</i>
14	15	29	1	4	5	273	365	638	49	67	116	12 430	13 455	25 885	<i>Lithuaniens</i>
34	49	83	1 140	739	1 879	186	113	299	23	18	41	4 178	4 388	8 566	<i>Autres</i>
4	7	11	9	3	12	23	16	39	162	144	306	772	733	1 505	<i>Nat. incon.</i>
1 083	1 331	2 414	1 609	1 457	3 066	7 864	7 779	15 643	2 512	3 181	5 693	886 078	1 013 967	1 900 045	<i>Total</i>

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309068735

25-